

Gheorghe F. Anghelescu

Părintele Dumitru Stăniloae,
un urmaș vrednic al patristicii clasice

(Bio-Bibliografie)

Editura ENCICLOPEDICĂ

Părintele Dumitru Stăniloae, un urmaș vrednic al patristicii clasice

(bio-bibliografie)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANGHELESCU, GHEORGHE F.

Părintele Stăniloae : un urmaș vrednic al patristicii clasice : (bio-bibliografie) / Gheorghe F. Angheliescu. - București : Editura Enciclopedică, 2013

ISBN 978-973-45-0272-1

016:281.95 Stăniloae,D.
929 Stăniloae,D

© Gheorghe F. Angheliescu

Textul *Bio-Bibliografiei Părintelui Dumitru Stăniloae* a fost actualizat pentru ediția în limba română din anul 2008 de Cristian Untea.

Îngrijirea, aducerea la zi a informației și punerea în pagină a textului pentru această ediție în limba română de: George Cristian Băltățanu, Ionuț Chircalan.

Portretul Părintelui Dumitru Stăniloae de pe coperta a IV-a este preluat de pe site-ul: www.doxologia.ro.

Un aport semnificativ, din punct de vedere logistic, la apariția acestei cărți revine Fundației Ecumenice „Pro Axe Mundi”, prezidată de Gheorghe F. Angheliescu.

De asemenea, lucrarea aceasta apare sub patronajul Centrului de Cercetări Științifice Interdisciplinare „Dumitru Stăniloae” al Universității „Valahia” din Târgoviște.

Proiectul a fost susținut logistic și de: Biblioteca Metropolitană București, Institutul Cultural Român.

Coordonarea activității de editare și publicare a prezentei ediții a fost realizată de Gheorghe F. Angheliescu.

Materialul acestei lucrări a fost editat și publicat în mare parte în lucrarea scrisă de Gheorghe F. Angheliescu intitulată *Părintele Dumitru Stăniloae – promotor și exeget al gândirii patristice*, Editura Trinitas, Iași, 1998, 208 pagini). În ediția următoare – *Părintele Dumitru Stăniloae – un urmaș vrednic al patristicii clasice <bio-bibliografie>*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2008, 160 p.) -, secțiunea dedicată *Bibliografiei Părintelui Dumitru Stăniloae* a fost semnificativ îmbunătățită, aproape de manieră exhaustivă, datorită contribuției importante a tânărului teolog Cristian Untea de la Universitatea din București.

ISBN 978-973-45-0272-1

GHEORGHE F. ANGHELESCU

Părintele Dumitru Stăniloae,
un urmaș vrednic al patristicii clasice

(bio-bibliografie)

Editura Enciclopedică
București, 2013

EDITURA ENCICLOPEDICĂ

Str: Luigi Cazzavillan, nr. 17, sector 1, București

Tel: 021.317.90.35; Fax 0378.105.718

e-mail: *difuzare@universenciclopedic.ro*

enciclopedica2006@yahoo.com

www.universenciclopedic.ro

CUPRINS

ÎN LOC DE PREFAȚĂ	7
CUVÂNT ÎNAINTE	8
Teologia lui – o liturghie a gândirii	8
TEOLOGIA PATRISTICĂ ÎN OPERA PĂRINTELUI DUMITRU STĂNILOAE	13
Succintă introducere	13
Cunoașterea lui Dumnezeu	14
Atributele divine	16
Sfânta Treime.....	19
Crearea lumii.....	21
Antropologie.....	23
Concluzie	28
Bibliografie generală și selectivă.....	29
PARTEA I: BIOGRAFIA	31
1. Copilăria și familia sa. Amintirea Vlădenilor Făgărașului (1903-1917)	31
2. Anii de liceu la Brașov (1917-1922)	33
3. Anii studiilor academice: București, Cernăuți, Atena, München, Berlin, Paris, Belgrad (1922-1929)	34
4. Cariera universitară de la Sibiu (1929-1947).....	36
5. Cariera universitară de la București și anii cei mai întunecați ai României. 42	
6. Anii petrecuți în "gulagul românesc" (1958 -1963)	45
7. În libertate. Din nou în învățământul teologic universitar bucureștean (1963-1973).....	48
8. Pensionarea și cei mai rodnici ani în activitatea marelui teolog din 1973 până la trecerea la cele veșnice.....	50
Cutezanța unei aprecieri	55
PARTEA A II-A: BIBLIOGRAFIA	57
Introducere	57
1. Lucrări în volum	58
2. Traduceri (în volum și reviste).....	62
3. Broșuri	66
4. Studii	67
5. Articole de specialitate.....	79
6. Articole omagiale și comemorative.....	83
7. Prefețe.....	84
8. Predici.....	86
9. Cuvântări	86

10. Articole de popularizare	88
11. Note, însemnări, opinii.....	104
12. Recenzii.....	109
13. Interviu (la radio, TV și în presă)	110
14. Articole, recenzii și diferite aprecieri despre Părintele Profesor Dumitru Stăniloae.....	115
ABREVIERI DE REFERINȚĂ.....	171
ANEXE	172
A. Teze de doctorat despre teologia Pr. Dumitru Stăniloae.....	172
B. Lista cu doctori în teologie cărora Părintele Dumitru Stăniloae le-a fost coordonator științific al tezei de doctorat.....	174
C. Lista cu doctori în teologie cărora Părintele Dumitru Stăniloae le-a fost referent al tezei de doctorat:	174
DESPRE AUTOR	176

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Domnul Gheorghe Anghelescu s-a angajat într-o muncă deosebit de grea prin voința de a alcătui o listă bibliografică completă a diferitelor feluri de lucrări mai mari și mai mici scrise de mine și despre mine, ca și o prezentare a vieții și a activității mele, atât cât a fost cu putință.

Apreciez această muncă nu pentru că ea constituie o formă de laudă a osteneților mele în domeniul scrisului teologic, ci pentru semnul de dragoste pe care mi-l dă cel ce s-a angajat în ea.

Autorul mi-a fost apropiat, cu o deosebită căldură sufletească și cu o consecvență neîntreruptă de la începutul studiilor sale, care au început cu istoria și filosofia și s-au terminat cu teologia.

Îi mulțumesc pentru această dragoste căreia îi dă o formă publică prin lucrarea de față.

Pr. D. Stăniloae

București, 25 Mai 1992

N.B.: Textul există și în variantă olografă

CUVÂNT ÎNAINTE

Teologia lui – o liturghie a gândirii

Opera Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae este deodată vastă și diversă. Vastitatea sau imensitatea acestei opere teologice arată un dar deosebit pe care l-a avut Părintele Profesor Stăniloae și anume acela de a fi conștiință vie a Bisericii în care s-a născut și pe care a slujit-o prin puterea cuvântului scris. În același timp, opera sa vastă arată diversitatea preocupărilor pe care le-a avut, ținând cont de diversitatea vieții Bisericii.

Opera sa este în general cotate ca teologie sistematică, dar are foarte multe aspecte de teologie istorică, teologie misionară, teologie apologetică, teologie fundamentală ca relație între credință și cultură, și în mare parte opera sa este o teologie a spiritualității filocalice și liturgice. Vastitatea operei Părintelui Stăniloae arată, așadar, bogăția imensă a sensibilității sale și a capacităților multiple pe care el le-a avut în a reda cu fidelitate și suplețe, cu responsabilitate și talent, viața Bisericii și în special posibilitățile credinței de a răspunde iubirii lui Dumnezeu, care este infinită, bogată, mereu proaspătă, mereu nouă, mereu dătătoare de lumină și de viață.

Privită cu multă atenție și sensibilitate, întreaga operă a Părintelui Stăniloae pare a fi o liturghie a gândirii. Există mai multe asemănări între structura și viziunea care se degajă din Liturghia ortodoxă și opera Părintelui Stăniloae. Ceea ce este central în Liturghia ortodoxă este taina iubirii lui Dumnezeu față de lume sau taina mântuirii arătată în și prin Hristos. La fel, există o centralitate a Tainei lui Hristos în întreaga teologie a Părintelui Stăniloae; nu numai în cartea *Iisus Hristos - restaurarea omului*, ci în tot ceea ce a scris el. Punctul de plecare și de sosire, punctul luminos, centrul vital al teologiei sale este Taina lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu Întrupat, Unul din Treime.

În al doilea rând, ceea ce constatăm în Liturghia ortodoxă este ritmarea, aproape ca o respirație spirituală, a preamării Sfintei Treimi. În tot cultul ortodox, respirația spirituală este organizată sub forma unei preamări a Sfintei Treimi. „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” se săvârșesc toate lucrările mântuitoare, sfînșitoare și de viață făcătoare ale Bisericii, iar mulțumirea se face sub forma „Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin”. Această ritmare a Liturghiei, a cultului ortodox, prin referirea permanentă la slava Sfintei Treimi care este frumusețea iubirii Sale veșnice, o găsim și în preocuparea teologică a Părintelui Stăniloae. Sfânta Treime este numită în teologia sa „structura supremei iubiri”, e modelul și sursa de viață veșnică pentru umanitate. Biserica, în viziunea teologică a Părintelui Stăniloae, este

plină de prezența Sfintei Treimi, de aceea toată teologia sa este o teologie trinitară. Pretutindeni, el ajunge să afirme paradigma viziunii trinitare ca fiind lumina, sensul ultim al întregii teologhisiri.

Dar atât Taina iubirii Sfintei Treimi arătată prin Hristos, cât și taina răspunsului omului față de această iubire nu pot fi văzute doar în raportul dialogic între Sfânta Treime și umanitate, ci această legătură de iubire antrenează întreaga creație. Și aici ajungem la un al treilea aspect al Liturghiei ortodoxe și anume dimensiunea sa cosmică și eshatologică. În teologia Părintelui Stăniloae, lumea nu este neglijată, nu este văzută doar în aspectul său de arenă a păcatului, ci ea este în primul rând văzută ca operă a iubirii lui Dumnezeu. Lumea este percepută într-o viziune liturgică. În studiile sale intitulate *Lumea ca dar și sacrament* sau *Lumea ca Taină* este vorba de o viziune eclesială, liturgică asupra lumii.

Teologia Părintelui Stăniloae este conformă cu Liturghia ortodoxă, iar aceasta confirmă teologia sa ca fiind nu o teologie particulară, sau o filosofie opțională, ci o teologie eminamente eclesială, teologie făcută în comuniune cu întreaga Biserică.

Altă caracteristică a cultului ortodox este referirea la comuniunea Sfinților. În Liturghia ortodoxă nu ne întâlnim doar cu Hristos; Hristos singur nu există, „Christus solus” nu există pentru Liturghia ortodoxă. Totdeauna când ne întâlnim cu Hristos sau cu Sfânta Treime, ne întâlnim și cu Sfinții din toate veacurile și din toate locurile. Această Taină a Bisericii ca fiind Hristos extins în umanitate, prin Duhul Sfânt, este și viziunea teologiei Părintelui Stăniloae. În Sfânta Liturghie noi ne rugăm lui Dumnezeu împreună cu Sfinții, în comuniunea Sfinților. Chiar dacă ne rugăm singuri în pustie nu suntem niciodată singuri dacă folosim rugăciunile sfinților și gândirea sfinților. Tot așa și Părintele Stăniloae, el nu teologhisește singur, el teologhisește în corul sfinților cuvântători de Dumnezeu din toate timpurile.

Înnoirea pe care a adus-o Părintele Stăniloae în teologia ortodoxă vine tocmai din redescoperirea teologiei Sfinților Părinți. El refuză să gândească singur sau doar împreună cu contemporanii săi. Părintele Stăniloae este contemporan cu toți sfinții din toate timpurile pentru că gândirea Sfinților Părinți este permanent prezentă în gândirea sa teologică. El nu construiește o teologie de unul singur, ci el intră cu gândirea sa în gândirea sfinților, iar teologia sfinților este prezentă în teologia sa.

Traducerea multor Sfinți Părinți și folosirea lor în teologia sa arată că Părintele Stăniloae s-a simțit familiar cu Sfinții Părinți. El nu i-a catalogat într-o anumită perioadă a istoriei, influențată sau determinată cultural sau filosofic de anumite sisteme de gândire. Pentru că Sfinții Părinți au avut ca bază a teologiei lor Revelația divină și comuniunea cu Sfânta Treime, ei sunt mereu actuali, mereu proaspeți, iar Părintele Stăniloae are meritul nu

de a repeta doar ceea ce au spus Sfinții Părinți, ci, în duhul lor, el continuă teologia lor și arată actualitatea lor printr-o interpretare care pune în evidență în mod fascinant și atrăgător ceea ce este veșnic valabil în teologia sfinților din veacurile trecute.

Deci o gândire neopatristică, cum a fost numită teologia lui, este de fapt o gândire în comuniunea sfinților. Așa după cum Liturghia se termină cu invocarea „Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi”, tot așa și teologia lui este un apel permanent la teologia sfinților din toate timpurile.

Altă caracteristică a teologiei Părintelui Stăniloae este legătura dintre teologia academică și Filocalie, între gândirea intelectuală și experiența sfinților. Pentru Părintele Stăniloae, Filocalia nu este un compartiment aparte care ar putea fi tratat separat de restul vieții Bisericii, ci experiența sfinților filocalici este o bogăție care privește întreaga Biserică. De aceea, el pune în evidență experiența sfinților ca o confirmare a Sfintei Scripturi și în același timp ca o înnoire a modului de gândire creștin.

Am putea spune că, dintr-un anumit punct de vedere, teologia sa este o filosofie creștină filocalică, iar Filocalia prezintă surse sau potențe multiple pentru a dezvolta o filosofie creștină a experienței sfințeniei. Părintele Stăniloae încearcă să depășească compartimentarea, uneori rigidă și artificială, între diferite discipline ale teologiei, și redescoperă percepția sau gândirea organică patristică, în care diferitele aspecte ale teologiei se leagă interior între ele printr-o viziune integrală, nuanțată și multiplă, asupra credinței și asupra gândirii Bisericii ca Trup al lui Hristos misionar în lume.

Prin aceste deschideri interdisciplinare, dar și printr-o capacitate dialogică fascinantă, Părintele Stăniloae face ca Ortodox a să se manifeste ca o Biserică capabilă de dialog cu știința și cultura de azi, capabilă să preia selectiv și să sfințească ceea ce poate fi autentic, ceea ce poate fi apel și reflex al prezenței lui Dumnezeu Creatorul în Creație, și reflex sau manifestare tainică a lui Dumnezeu – Domnul istoriei în viața persoanelor și a popoarelor. Pentru Părintele Stăniloae nu există un domeniu al existenței umane asupra căruia nu se poate teologhisi. Peste tot, lumina lui Hristos Cel răstignit și înviat din morți sau lumina Sfintei Treimi aduce sensul ultim al existenței ca împlinire a Creației în iubirea veșnică a Creatorului.

*

* *

Cartea de față a Domnului Gheorghe Anghelescu, prin bogăția bibliografiei prezentate și prin scoaterea în evidență a etapelor vieții Părintelui Stăniloae, este un instrument de real folos în lucrarea de aprofundare, de cunoaștere mai amănunțită și de evaluare permanentă a

teologiei Părintelui Stăniloae. În cunoștință de cauză, afirmăm că în această carte se constată o legătură de prietenie între autor și marele nostru teolog, pentru că domnul Gheorghe Anghelescu a fost foarte adesea ucenicul care până seara târziu, în micuțul apartament al Părintelui Stăniloae de la București, asculta cuvintele lui, dialoga cu el, și se bucura de prețuire din partea Părintelui profesor.

Avem deci de a face aici cu un autor care arată nu numai interes față de teologia Părintelui Stăniloae, ci exprimă sub această formă și o afecțiune spirituală față de un părinte care a fost pentru mulți tineri nu numai o personalitate remarcabilă, ci și un izvor de inspirație, de încurajare și în același timp un izvor de odihnă pe care o dă Dumnezeu atunci când omul se întâlnește cu adevărul existenței împărtășit nouă de Duhul Sfânt prin părinți duhovnicești.

Lucrarea de față este, cum spuneam, folositoare pentru cei ce studiază teologia Părintelui Stăniloae, însă și pentru cei care doresc să o continue.

Cartea Domnului Gheorghe Anghelescu va încuraja mulți tineri teologi să studieze opera Părintelui Stăniloae și să urmeze exemplul lui, și anume acela de a prezenta Ortodoxia ca fiind Biserica universală.

Părintele Stăniloae nu a redus niciodată Ortodoxia la o Biserică orientală sau balcanică. Pentru el, Ortodoxia este Biserica în care sălășluiește adevărul deplin al Sfinților Apostoli și al Sfinților Părinți. Ea nu se limitează la o arie geografică ci ea este o realitate divino-umană, care, în istorie, manifestă. taina vieții veșnice.

Părintele Stăniloae a fost totdeauna ferm în apărarea Ortodoxiei fără să fie însă fanatic, și a fost capabil de dialog fără să-și vândă identitatea. Părintele Stăniloae a cunoscut teologia apuseană în toate părțile ei pozitive și negative. Dacă privim "Dogmatica" sa, vedem că teologii occidentali citați în "Dogmatică" sunt mai numeroși decât teologii ortodocși. Ceea ce a vrut să arate acolo nu e o dependență a teologiei ortodoxe de teologia occidentală, ci mai degrabă a vrut să arate că Ortodoxia este actuală, este universală, este capabilă de dialog. El corectează și completează mari teologi occidentali dar afirmă și ce avem în comun; teologia lui este fără complexe, o teologie misionară și în același timp ecumenică. El a văzut ecumenismul ca pe o șansă misionară pentru Ortodoxie, în înțelesul că Ortodoxia, fiind o plenitudine a adevărului, nu se poate ascunde de teamă, nici izola din orgoliu, ci se revarsă ca lumina.

Așa cum Mântuitorul a trimis pe Apostoli să propovăduiască lumii Evanghelia, tot așa și Ortodoxia nu trebuie să se teamă de nimeni și nimic în lumea aceasta. Adevărul ei este ceresc, nu este un adevăr geografic, limitat, sau limitat temporar într-o anumită perioadă. Ortodoxia nu este actuală doar în „secolele de aur ale patristicii”, ea este totdeauna actuală.

Valoarea lucrărilor Părintelui Stăniloae a făcut ca acestea să fie traduse în Occident, și constatăm în Germania, în Statele Unite ale Americii, în Franța, în Grecia aprecieri deosebite privind teologia sa. Or, ea este apreciată tocmai pentru că ea arată o Ortodoxie capabilă de dialog, capabilă să prezinte adevărul credinței ortodoxe în actualitate.

Binecuvântăm apariția acestei cărți, felicităm pe autor și încurajăm pe cititori să folosească această carte ca pe o poartă de intrare în universul profund și bogat, luminos și nuanțat, al teologiei Părintelui Stăniloae, care rămâne părintele nostru spiritual, chiar și după moarte, prin ceea ce a scris și prin rugăciunile sale în ceruri. El rămâne un inspirator al întregii teologii românești în actualitate.

† Daniel
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Iași, la Praznicul "Înălțării Domnului", 1998

TEOLOGIA PATRISTICĂ ÎN OPERA PĂRINTELUI DUMITRU STĂNILOAE

Succintă introducere

În prefața Teologiei sale Dogmatice, Părintele Stăniloae ține să precizeze două lucruri extrem de importante pentru înțelegerea operei sale teologice. Mai întâi, spune că „ne-am străduit în această sinteză dogmatică, ca și în alte studii, să descoperim semnificația duhovnicească a învățăturilor dogmatice, să evidențiem adevărul lor în corespondența lui cu trebuințele adânci ale sufletului, care-și caută mântuirea și înaintează pe drumul ei în comuniune cât mai pozitivă cu semenii, prin care ajunge la o anumită experiență a lui Dumnezeu, ca supremă comuniune și ca izvor al puterii de comuniune. Am părăsit în felul acesta metoda scolastică a tratării dogmelor ca propoziții abstracte, de un interes pur teoretic și în mare măsură depășit, fără legătură cu viața adâncă, duhovnicească a sufletului. Dacă o Teologie Dogmatică Ortodoxă înseamnă o interpretare a dogmelor, în sensul conținutului lor mântuitor nesfârșit de bogat, noi credem că o autentică Teologie Dogmatică Ortodoxă e cea care se angajează pe acest drum”.

Dar tot atât de importantă este mărturisirea pe care Părintele Stăniloae o face în continuare: “Ne-am condus în această străduință de modul în care au înțeles învățătura Bisericii Sfinții Părinți de odinioară, dar am ținut seama în interpretarea de față a dogmelor și de necesitățile spirituale ale sufletului care-și caută mântuirea în timpul nostru, după trecerea prin multe și noi experiențe de viață, în cursul atâtor secole care ne despart de Sfinții Părinți. Ne-am silit să înțelegem învățătura Bisericii în spiritul Părinților, dar în același timp să o înțelegem așa cum credem că ar fi înțeles-o ei astăzi. Căci ei n-ar fi făcut abstracție de timpul nostru, așa cum n-au făcut de al lor”.

Prin intermediul acestor rânduri, Părintele Stăniloae vrea să ne arate că se consideră tributar teologiei patristice sub două aspecte. Pe de o parte, a căutat să depășească separația artificială dintre teologie și spiritualitate, care a făcut o lungă carieră și în teologia românească, și să confere învățăturii noastre de credință un conținut spiritual, potrivit tradiției patristice. Pe de altă parte, această învățătură este interpretată în funcție de realitățile culturale ale lumii contemporane, așa cum au procedat și Părinții la vremea lor. Patristica nu ne poate oferi răspunsuri pentru problemele care confruntă astăzi Biserica noastră, dar ne oferă metoda lor de lucru care le-a permis să interpreteze învățătura de credință în funcție de contextul cultural al epocii lor. Vom prezenta în continuare anumite aspecte din opera Părintelui Stăniloae, care să oglindească rolul covârșitor pe care teologia patristică l-a avut în gândirea sa.

Cunoașterea lui Dumnezeu

1. Referindu-se la caracterul apofatic și catafatic al cunoașterii lui Dumnezeu, ilustrul nostru dascăl spune de la bun început că "potrivit teologiei patristice, există o cunoaștere a lui Dumnezeu rațională sau catafatică și una apofatică sau negrăită. Cea din urmă e superioară celei dintâi, completând-o pe aceasta. Prin nici una din ele nu se cunoaște însă Dumnezeu în ființa Lui. Prin cea dintâi Îl cunoaștem pe Dumnezeu numai în calitate de cauză creatoare și susținătoare a lumii, pe când prin cea de a doua avem un fel de experiență directă a prezenței Lui tainice, care depășește simpla cunoaștere a Lui în calitate de cauză, investit cu unele atribute asemănătoare celor ale lumii. Aceasta din urmă se numește apofatică pentru că prezența tainică a lui Dumnezeu, experimentată de ea, depășește puțința de definire prin cuvinte. Dar cu toate că această cunoaștere este mai adecvată lui Dumnezeu decât cunoașterea catafatică, nu putem totuși renunța nici la cunoașterea rațională. Chiar dacă ceea ce spune ea despre Dumnezeu nu e cu totul adecvat, ea nu spune ceva contrar lui Dumnezeu. Afirmările ei trebuie să fie adâncite prin cunoaștere apofatică. De altfel, chiar cunoașterea apofatică, atunci când vrea cât de cât să se tălmăcească pe sine, trebuie să recurgă la termenii cunoașterii intelectuale, umplându-i însă de un înțeles mai adânc decât îl pot reda noțiunile intelectuale".

Importanța majoră pe care aceste considerații o are pentru teologia și spiritualitatea creștină constă în faptul că la baza cunoașterii lui Dumnezeu nu se află mai întâi deducția sau speculația teologică, ci experiența negrăită a întâlnirii creștinului cu Dumnezeu. Doar în măsura în care teologia discursivă sau rațională se întemeiază pe trăire și experiență se poate vorbi în cunoștință de cauză despre Dumnezeu. Acesta este și motivul principal pentru care Părinții spun că trebuie mai întâi să te rogi și doar apoi să vorbești despre Dumnezeu. Rugăciunea face parte din conținutul spiritual al cunoașterii lui Dumnezeu, care devine astfel o cunoaștere bazată pe experiența întâlnirii personale a credinciosului cu Dumnezeu. Avem o primă ilustrare a faptului că spiritualitatea și teologia sunt două realități indisolubil legate între ele.

2. Cunoașterea naturală a lui Dumnezeu. Pentru a arăta rolul pe care cunoașterea naturală a lui Dumnezeu o are în teologia patristică, Părintele Stăniloae citează pe Sfântul Grigore de Nazianz, care ne spune următoarele: "Că Dumnezeu există și e cauza făcătoare și susținătoare a tuturor, ne învață vederea și legea naturală: cea dintâi privind cele văzute și bine orânduite și minunate și, ca să zic așa, mișcate și purtate în chip nemișcat; a doua, deducând din cele văzute și bine orânduite la Conducătorul lor, căci cum ar fi luat subzistența sau s-ar fi alcătuit acest univers, fără Dumnezeu, care dă ființă tuturor și le susține pe toate? Fiindcă nici cel ce

privește o chitară minunat întocmită și buna ei armonie și orânduirea ei, sau cel ce ascultă cântarea chitarei, n-ar putea să nu cugete la creatorul chitarei sau la cântărețul din chitară, ci s-ar duce cu gândul la el, chiar dacă nu-l cunoaște din vedere. Așa ne este evident și nouă Cel ce le-a creat pe toate cele făcute, le mișcă și le conservă, chiar dacă nu-L cuprindem cu înțelegerea. Și e foarte nerecunoscător cel ce nu înaintează până la capăt, urmând dovezilor naturale”.

Pe de o parte, textul ne arată că Sfântul Grigore de Nazianz, vorbește despre cunoașterea naturală a lui Dumnezeu în termeni asemănători celor folosiți de filosoful Kant. Numai că în timp ce Părintele nostru face apel la chitară în vederea acestui scop, Kant se folosește de ceasornic. Teologia patristică devansează gândirea Kantiană. Pe de altă parte, însă acest text scoate în evidență deosebirea dintre mentalitatea omului secularizat și cea a creștinului ortodox, în timp ce primul nu mai poate vorbi de o cunoaștere naturală a lui Dumnezeu, fiindcă L-a eliminat pe Dumnezeu din creație și consideră că lumea funcționează ca o mașină fără ajutorul lui Dumnezeu, creștinul ortodox consideră că lumea este plină de prezența Creatorului și se poate ridica cu mintea la Dumnezeu. Fără prezența lui Dumnezeu în creație, lumea materială devine opacă pentru om.

3. Cunoașterea apofatică a lui Dumnezeu. După cum observa Părintele Stăniloae, Sfântul Grigore de Nazianz nu se mulțumește numai cu cunoașterea naturală a lui Dumnezeu, ci vorbește despre cunoașterea Lui tainică sau apofatică. «Căci „a fost” și „va fi” sunt secțiuni ale timpului nostru și ale firii curgătoare. Iar El este pururea, fiindcă așa S-a numit El însuși către Moise, când acesta se afla pe munte. Căci cuprinzând totul în Sine, are în Sine existența care n-a început și nu va înceta, ca pe un ocean infinit și nemărginit al ființei, depășind orice noțiune de timp și de fire. Mintea prinde o umbră a Lui și aceasta în mod foarte obscur și redus, culegând nu din cele ce sunt El, ci din cele din jurul Lui, altă imagine din fiecare și încropind un fel de chip al adevărului. Căci El lunecă înainte de a fi prins și scapă înainte de a fi înțeles, luminându-ne cu mintea, dacă e curățită, cu repeziciunea unui fulger care nu stă».

Sfântul Grigore de Nazianz pune în evidență două lucruri extrem de importante pentru teologia și viața creștină. Pe de o parte, ne arată că Dumnezeu nu poate fi cunoscut după ființa sa, care rămâne taina de nepătruns pentru mintea omenească, ci numai după lucrările sau energiile Sale necreate. Pe de altă parte, Sfântul Grigore mai arată că procesul cunoașterii tainice a lui Dumnezeu implică în mod necesar și curățirea de patimi, fiindcă rostul ei este cel de a contribui la desăvârșirea credinciosului în Hristos. La baza cunoașterii lui Dumnezeu se află legea de aur a gândirii

patristice care ne spune că "Dumnezeu s-a făcut om, pentru ca omul să se îndumnezeiască".

4. Cunoașterea lui Dumnezeu din împrejurările vieții. Pentru a pune în evidență acest aspect al cunoașterii lui Dumnezeu, Părintele Stăniloae face apel la Sfântul Ioan Gură de Aur care ne arată că încercările vieții intensifică rugăciunea omului credincios către Dumnezeu, sau cum ne spune el însuși "când vorbesc de rugăciune, nu mă refer la cea simplă și indiferentă, ci la cea care se ridică la cer și aduce vindecarea. Căci cugetul omenesc, câtă vreme se bucură de multă libertate, se revarsă și se împrăștie. Dar, când vreo împrejurare de jos îl strâmtorează și îl presează puternic, trimite rugăciuni curate și fervente spre înălțime. Și ca să afli că cele făcute într-un necaz sunt ascultate, ia aminte la ce spune proorocul: "Întru necazul meu către Domnul am strigat și m-a auzit" (Ps. 119,1). Să ne încălzim conștiința, să ne îndurerăm sufletul cu amintirea păcatelor, nu ca să-l aducem la disperare, ci ca să-l pregătim să fie ascultat, ca să-l facem treaz și să vegheze ca să atingă cerurile înseși, căci nimic nu alungă atât de mult nepăsarea și moleșeala, ca durerea și necazul care adună cugetul din toate părțile și-l întorc către Dumnezeu". Valoarea acestei experiențe existențiale în raportul nostru cu Dumnezeu, prin rugăciunea izvorâtă din noianul necazurilor care ne copleșesc adesea, scoate în evidență caracterul patetic și personal al lui Dumnezeu în raportul său cu noi. Necazurile care se abat asupra omului nu sunt pedeapsă, ci prilej de rugăciune și înălțare către Dumnezeu, ca să ne susțină în fața acestor încercări. Toate căile de cunoaștere ale lui Dumnezeu, despre care am vorbit mai sus, pun în relief interesul personal al lui Dumnezeu față de om, dar și taina măreției Lui mai presus de înțelegere. Prin toate, Dumnezeu este cunoscut ca iubitor pe măsura iubirii noastre față de El și față de semenii. Recursul la teologia patristică scoate în evidență relația dinamică dintre Dumnezeu, creație și om.

Atributele divine

1. Persoană, ființă, atribut. Părintele Stăniloae arată, în concordanță cu gândirea patristică răsăriteană, că atributele divine pot fi socotite ca fiind "de sine", dar că ele au un suport care e dincolo de orice însușire sau atribut, adică în Persoanele divine. S-ar părea că Dionisie Areopagitul consideră că esența divină ar fi suportul atributelor, dar întrucât esența nu e dată real decât în subiect sau ipostas, se poate spune că suportul tuturor atributelor lui Dumnezeu de care se împărtășesc toate fapăturile, chiar suportul existenței divine, este realitatea ipostatică, sau întreit ipostatică divină. "E propriu Lui să fie prin existența însăși mai presus ca viața de sine, înțelepciunea de sine și decât toate cele la care participă existențele care, înainte de a participa la ele,

participă la existență”, spune Dionisie Areopagitul, care adaugă însă că “existența este a celui ce este. Și existența este a Lui, și nu El al existenței. Și existența este în El, și nu El în existență”, căci “Cel ce este mai presus de ființă, de existență, este cauza-suport a ființei, a firii. Și nu numai cele ce există, ci și existența însăși a celor ce există, este din Cel ce preexistă”. “Căci Dumnezeu nu este în oarecare mod, ci în mod simplu și determinat, cuprinzând în Sine și de mai înainte existența”.

Cu alte cuvinte, am putea spune că persoana este suportul și mediul prin care energiile divine iradiază din ființa divină și odată cu aceasta și atributele care devin astfel relații personale între Dumnezeu și om. Fără existența ipostasului, ființa divină se închide în ea însăși, fără să mai iradieze prin lucrări sau energii, astfel că atributele divine nu se mai identifică cu energiile necreate, ci cu însăși ființa lui Dumnezeu. Numai existența Ipostaselor divine face ca atributele să devină relație dinamică și personală între Dumnezeu și făptura Sa.

2. Unul din atributele divine care ilustrează în modul cel mai elocvent caracterul Său personal, este **eternitatea lui Dumnezeu**. Mai întâi, fiindcă eternitatea lui Dumnezeu poartă în ea posibilitatea timpului. “Dumnezeu este eternitatea adevărată, sau are eternitatea adevărată, spune Părintele Stăniloae, pentru că este comuniune perfectă de persoane supreme, mai presus de orice limitare. Numai o eternitate în acest sens face posibilă înțelegerea timpului și raportul eternității cu El. Eternitatea în acest sens nu mai poate fi considerată ca ireconciliabilă cu timpul, dar nici identică cu timpul. Timpul nu e ceva contrar eternității, cădere din eternitate, dar nici o eternitate în desfășurare. Eternitatea dumnezeiască, ca viață în plenitudine, ca dialog al iubirii eterne și desăvârșite între subiecte care sunt perfecte interioare unul altuia, poartă în ea posibilitatea timpului, iar timpul, posibilitatea împărtășirii de eternitate, fapt care se poate actualiza în comuniunea cu Dumnezeu prin har. Căci Dumnezeu fiind comuniune interpersonală eternă, poate intra în relații de iubire și cu ființele temporale. Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că “rațiunile timpului sunt în Dumnezeu”.

Aceste considerații vor să arate că raportul dintre eternitate și timp își găsește temelia lui în relațiile de iubire dintre persoanele Sfintei Treimi. Eternitatea caracterizează relațiile dintre persoanele Sfintei Treimi, în timp ce relațiile dintre făpturile create se manifestă în timp. În virtutea iubirii divine care caracterizează relațiile intratreimice, eternitatea lui Dumnezeu poate intra în relație cu făpturile temporale. Așa se explică motivul pentru care Sfântul Maxim Mărturisitorul spunea că “rațiunile timpului sunt în Dumnezeu”.

3. Creatura dobândește eternitatea prin mișcarea ei către Dumnezeu, în timp. După cum arată Părintele Stăniloae, “ființele create nu

puteau avea de la început eternitatea, căci ele trebuiau să ajungă la eternitate printr-un efort propriu, ajutat de harul dumnezeiesc. De aici rezultă necesitatea pozitivă a mișcării și a timpului. Mișcarea în timp este folosită astfel de eternitatea divină, pentru atragerea ființelor create în sânul ei. Mama pune copilul la o distanță de ea și îl cheamă spre ea, pentru ca el să se întărească în exercițiul mișcării ce-l face spre ea, atras de dorul ei. "Creația celor sensibile și inteligibile trebuie cugetată înaintea mișcării, căci nu e posibil să fie mișcarea înaintea creației. Deci dacă toate ființele raționale sunt create, ele sunt puse desigur și în mișcare, mișcându-se spre existența cea bună prin voința de la începutul lor după fire, pentru faptul că există. Iar sfârșitul mișcării este existența sau Dumnezeu, Care este dătătorul existenței și dăruitorul existenței bune, începutul și sfârșitul".

Prin eternitatea lui Dumnezeu care coboară în timp, credinciosul este atras în sfera de comuniune a vieții trinitare. Pe de o parte, credinciosul nu se poate ridica la comuniunea veșnică cu Sfânta Treime, dacă Treimea nu coboară către el, căci e prea lungă calea către Dumnezeu pentru ca omul să o străbată singur fără ajutor de sus. Pe de altă parte, dobândirea eternității lui Dumnezeu de către credincios se *realizează* nu numai prin harul divin, ci și prin propria strădanie. Aici găsim exprimată învățătura ortodoxă despre caracterul sinergetic al mântuirii subiective a credincioșilor.

4. Timpul, ca interval între chemarea lui Dumnezeu și răspunsul nostru. Dumnezeu așteaptă cu îndelungă răbdare întoarcerea noastră la El, trezirea noastră la iubirea pe care ne-o oferă. Dar simultan cu aceasta El se bucură de netemporalitate, sau de absența intervalului în manifestarea reciprocă a iubirii între subiectele treimice. Or, ceea ce mărește și mai mult paradoxul este că bucuria iubirii treimice coexistă cu așteptarea răspunsului persoanei omenești și cu tristețea întâzierii lui. "Iată, stau la ușă și bat. Dacă va auzi cineva glasul Meu, și va deschide ușa, voi intra la el". (Apoc. 3, 20). Timpul înseamnă pentru Dumnezeu durata așteptării între bătaia la poartă și fapta noastră de a o deschide. El nu intră cu forța în inima oamenilor. Timpul implică în acest sens și libertatea și respectul acordat de Dumnezeu creaturilor conștiente. Unirea cu El în iubire nu se poate realiza fără răspunsul liber al oamenilor la oferta iubirii Sale. Dar Dumnezeu așteptând, trăiește fără să uite eternitatea Sa, fără să iasă din ea, în timp ce noi, când auzim glasul Lui, trăim un timp fără conștiința eternității".

Relația dinamică dintre eternitatea lui Dumnezeu și timpul omului se realizează pe firul energiilor necreate care se află la baza relației dinamice dintre om și Dumnezeu. Dacă eternitatea lui Dumnezeu iese în întâmpinarea omului, ca apel adresat omului de către Dumnezeu, și dacă timpul omului se umple de eternitate pe măsura răspunsului nostru la chemarea lui Dumnezeu, toate acestea se realizează numai în măsura în care energiile necreate se află

la temelia relației noastre cu Dumnezeu. Atributele divine își descoperă caracterul lor dinamic numai în măsura în care sunt interpretate în perspectiva personală. Meritul Părintelui Stăniloae constă în faptul de a fi redescoperit acest aspect dinamic în gândirea patristică și de a fi pus în evidență că timpul reprezintă intervalul dintre chemarea lui Dumnezeu și răspunsul nostru.

Sfânta Treime

Cea mai importantă contribuție a Părintelui Stăniloae în domeniul învățaturii noastre de credință privește dogma Sfintei Treimi. Această dogmă a fost atât de alterată de diferitele teologii creștine, încât a eșuat fie într-o interpretare individualistă a Sfintei Treimi, unde persoanele divine acționează independent una față de alta, fie într-una colectivistă, în care persoanele treimice se dizolvă în masa omogenă a naturii divine. Punând accentul pe caracterul ireductibil al persoanei la natură, în sens autentic patristic și pe calitatea persoanei de a rămâne deschisă comuniunii, Părintele Stăniloae s-a ridicat la viziunea unei Sfinte Treimi ca structură a supremei iubiri și a comuniunii universale. Această viziune trinitară îi permite Părintelui Stăniloae să pună în evidență trei aspecte importante ale ei:

1. Intersubiectivitatea divină. "La Dumnezeu nu e posibil ca un Eu să se afirme în fața Celuilalt, ca înlocuitor al Său. Fiecare se vede numai în relație cu Celălalt, sau privește la celălalt, sau se vede în celălalt. Tatăl nu se vede decât ca subiect al iubirii față de Fiul. Dar Eu-ul Tatălui nu se pierde prin aceasta, căci e afirmat de Fiul, care la rândul Său nu se știe decât ca împlinind voia Tatălui. Dar chiar prin aceasta se intensifică în Tatăl simțirea paternității și în Fiul calitatea filiației. Aceasta este mișcarea fiecărui Eu în jurul Altuia ca centru. Fiecare Persoană descoperă nu Eu-ul său, ci două, pe câte una; dar nici Eu-urile lor în exclusivitate, ci pun în față pe celălalt, făcându-se transparente pentru Acela sau ascunzându-se așa zicând sub Acela. De aceea, în fiecare Ipostas se pot vedea Celelalte. Sfântul Vasile cel Mare zice: «Vezi că uneori Tatăl descoperă pe Fiul, alteori Fiul pe Tatăl. Deci dumnezeirea ți se arată uneori în Tatăl, alteori în Fiul și în Duhul». Caracterul spiritual al transparenței sau al întrepătrunderii Persoanelor divine e și o compenetrare a conștiințelor Lor, poate fi exprimat deplin prin termenul de intersubiectivitate".

Prin termenul de intersubiectivitate, Părintele Stăniloae pune în evidență Taina Treimii care ne-a fost descoperită de Mântuitorul Hristos, în decursul rugăciunii Sale arhieresti. "După cum, Tu Părinte în Mine și Eu în Tine, să fie și ei în Noi, ca toți să fie una și lumea să creadă că Tu M-ai trimis" (Ioan, 17, 21). Azi, se face mult caz de expresia biblică "ca toți să fie una", ca și cum ar fi vorba de o unitate de tip colectivist, în care persoanele dispar în masa anonimă a naturii, când în realitate e vorba de o unitate în care persoanele se

afirmă reciproc după chipul Treimii mai presus de fire. De aceea, Sfânta Treime rămâne fundament al unității creștine ca unitate de comuniune. Unitatea și comuniunea nu sunt două noțiuni separate între ele, ci implicate una în alta potrivit cu temeiul lor trinitar. Unitatea creștină se poate realiza numai pe temeiul Sfintei Treimi, așa cum s-a întâmplat în primul mileniu de istorie creștină, fiindcă Sfânta Treime a fost și va rămâne permanent fundamentul comuniunii.

2. Purcederea Sfântului Duh. "Învățătura ortodoxă despre purcederea Sfântului Duh din Tatăl spre Fiul și despre strălucirea Lui din Fiul spre Tatăl, ținând pe Fiul în lumină în fața Tatălui, implică în sine faptul că Fiul și Tatăl nici nu se confundă, nici nu se separă. Acest rol îl are oriunde Persoana a treia în raport cu celelalte două Persoane. Datorită Ei, Cele două nu Se confundă într-o iubire fără orizont, în sens panteist, nici nu Se separă în sens individualist, ci Se păstrează în comuniune. Propriu-zis, atât panteismul cât și individualismul sunt o cădere în natură, la nivelul existenței personale, cu adevărat spirituale. De aceea, din individualism se trece ușor la panteism, căci individualismul tinde să topească în sine pe celălalt. Dar de căderea în natură nu pot scăpa persoanele prin ele însele, ci numai prin ajutorul modelului personal de existență, adică trinitar, al realității transcendente, sau al lui Dumnezeu. Numai Sfânta Treime asigură existenței noastre calitatea ei de persoană".

Părintele Stăniloae a scris aceste rânduri într-o perioadă în care țara noastră era dominată de un regim cu mentalitate colectivistă. Prin accentul pus pe persoană, în lumina Sfintei Treimi, autorul nostru a dus o luptă susținută împotriva colectivismului care scufunda omul în masa amorfă a naturii, fapt pentru care se vorbea de "masele populare". Prin opera sa închinată Sfintei Treimi, Părintele Stăniloae a afirmat ca nimeni altul calitatea omului de persoană, zidită după chipul lui Dumnezeu, chemată nu ca să fie dominată și înjosită, ci ca să fie înălțată la comuniune cu Dumnezeu și semenii, în deplină libertate. Ortodoxia a lovit puternic în fundamentele ideologice ale colectivismului comunist.

3. Ridicarea omului la comuniunea cu Sfânta Treime. "Un Dumnezeu monopersonal nu ar avea în sine iubirea sau comuniunea eternă, în care să voiască să ne introducă și pe noi. El sau nu s-ar întrupa, ci ne-ar trimite o învățătură cum să trăim în mod drept, sau dacă s-ar întrupa, nu s-ar așeza ca om într-o relație cu Dumnezeu, ca și cu o persoană deosebită, ci și-ar da și ca om conștiința că e suprema realitate; iar conștiința aceasta sau ar da-o tuturor oamenilor, sau s-ar înfățișa pe sine și în calitate de om ca lipsit de smerenia omului în relație cu Dumnezeu, ca și cu unul care nu e ipostasul propriu, ci un ipostas deosebit. Dar în Hristos suntem mântuiți, întrucât în El

avem relația dreaptă și intimă cu Dumnezeu. În Hristos suntem mântuiți întrucât în El și, din El avem toată înălțimea și toată smerenia, toată căldura comuniunii și păstrarea veșnică a fiecărei persoane. Hristos e Fiul egal în ființă cu Tatăl, dar într-o relație de Fiul față de Tatăl și, în același timp, Omul care Se roagă și Se jertfește Tatălui pentru frații Săi întru umanitate, învățându-i și pe ei să se roage și să se jertfească.”.

Părintele Stăniloae scoate în evidență că omul nu este destinat să fie dominat sau manipulat de ideologiile pământești, ci să fie ridicat de Hristos la comuniune de viață personală cu Sfânta Treime. Ideologiile sunt făcute să domine omul și să-l manipuleze în funcție de interese pur pământești. Ele sunt folosite de om pentru atingerea scopurilor pe care acesta le urmărește, dar nu manifestă înțelegere pentru problemele lui spirituale, fiindcă ideologiile sunt construcții pur raționaliste care fac abstracție de iubire, împotriva acestor ideologii se arată că Dumnezeu în Treime este cel ce l-a zidit pe om după chipul său din iubire și tot din iubire l-a mântuit prin întruparea Fiului Său. Diferit de ideologiile care propagă ura de rasă sau ura de clasă, Hristos îi învață pe oameni să iubească pe Dumnezeu și pe semenii. În lumina gândirii patristice, Părintele Stăniloae pune în relief valoarea considerabilă pe care Sfânta Treime o are pentru problemele epocii în care trăim, o epocă a violenței și agresivității.

Crearea lumii

Dumnezeu a creat lumea dintr-un anumit motiv și pentru un anumit scop. **Referindu-se la scopul pentru care Dumnezeu a creat lumea,** Părintele Stăniloae spune: “Părinții au scos în evidență bunătatea lui Dumnezeu ca motiv al creației, pentru a opune ideii că Dumnezeu a creat lumea dintr-o necesitate internă, care duce la panteism. Sfântul Grigore de Nyssa spune că «Dumnezeu Cuvântul, Înțelepciunea, Puterea a fost Creatorul naturii umane, nu împins de necesitate la crearea omului, ci în virtutea iubirii Sale pentru această ființă a cărei existență a produs-o. Trebuia ca lumina să nu fie nevăzută, slava să nu rămână fără martor, bunătatea să nu fie fără o altă persoană care să se bucure de ea și celelalte daruri câte se văd în jurul firii dumnezeiești să nu rămână fără efect, nefiind cineva care să se împărtășească și să se bucure de ele»”.

1. Dar dacă motivul pentru care Dumnezeu a zidit lumea este iubirea, scopul ei este comuniunea omului cu Dumnezeu. Sau cum spune Părintele Stăniloae: “Dacă toate le-a creat Dumnezeu ca să se împărtășească de iubirea Lui, scopul lor este să ajungă la o participare deplină la această iubire, adică la o comuniune deplină cu Dumnezeu. Dionisie Areopagitul spune în acest sens că “Bunătatea pe toate le întoarce către ea.

Ea e principiul adunător al celor dispersate, ca Dumnezeuire începătoare și unificatoare. Și toate o doresc ca o origine a lor, ca țintă finală care îmbrățișează toate. Și Binele este cel din care toate au luat subzistența și există și au fost produse ca din cauza desăvârșită, în care toate persistă împreună, păzite și păstrate ca într-un sân atotțiitor spre care toate se întorc ca la capătul propriu al fiecăruia și pe care toate le doresc”.

Aceste considerații au o semnificație deosebită pentru situația lumii în care trăim. Mai întâi, se opun unei concepții deiste care consideră că Dumnezeu, după ce a creat lumea, se închide într-o transcendență inaccesibilă, ca și cum ar manifesta o profundă indiferență față de lumea pe care a zidit-o. Dumnezeu nu este un «Motor nemiscat» care uită de zidirea Sa, ci un Dumnezeu personal, care a zidit veșnicia cu El. Aici se vede valoarea incalculabilă pe care o are pentru om și creație o viziune personalistă a Dumnezeuirii. În al doilea rând, părinții au arătat că lumea își menține unitatea și atâta vreme cât își păstrează centrul de gravitate în Dumnezeu. Lumea în care trăim este o lume secularizată care a deplasat centrul ei de gravitate de la Dumnezeu la om și s-a revărsat într-un pluralism debordant. Unitatea și pluritatea își găsesc expresia lor adevărată numai în Dumnezeu.

2. Lumea ca mijloc de dialog între om și Dumnezeu. “Lumea e contingența, spune Părintele Stăniloae, pentru că e creată de un spirit atotputernic, pentru un spirit liber după chipul lui, ca un loc de întâlnire între libertatea Lui și libertatea chipului Lui, pentru activitatea liberă a Creatorului cu omul în ea. Dumnezeu a creat lumea pentru ca omul să o ridice la o spiritualizare supremă cu ajutorul spiritului suprem pentru a se întâlni cu Dumnezeu într-o lume deplin spiritualizată prin unirea lui cu Dumnezeu. E creată ca un câmp al întâlnirii dintre lucrarea liberă a omului cu lucrarea liberă a lui Dumnezeu, în vederea întâlnirii lor finale depline, prin ea. Căci dacă numai omul ar lucra liber în ea, el n-ar putea duce lumea până la o completă spiritualizare, adică până la întâlnirea sa deplină cu Dumnezeu prin ea. Dumnezeu folosește lucrarea Sa liberă în lume pentru a ajuta pe om ca printr-o lucrare liberă a acestuia să se înalțe spre El împreună cu lumea, pentru ca într-o conlucrare cu omul să ducă lumea starea unui mediu de perfectă transparență, în lume se împlinește astfel un dialog al lucrării lui Dumnezeu și a ființei umane”.

Omul contemporan trăiește cu iluzia autonomiei sale față de Dumnezeu, socotind că se poate dispensa de Creatorul lui. Consecința nefastă a acestei autonomii se vedește în procesul de secularizare care a scufundat omul zilelor noastre într-o criză spirituală fără precedent. Omul poate lucra la transfigurarea creației doar în măsura în care lucrarea lui liberă este susținută de lucrarea liberă a lui Dumnezeu prin harul Său dumnezeiesc. Creația n-a fost menită să intre în posesiunea omului care se substituie lui Dumnezeu, ci să fie

mijloc de dialog între Dumnezeu și om, pentru ca omul să se înalțe cu creația la comuniunea de viață veșnică cu Dumnezeu.

3. Omul și cosmosul. Relația omului cu natura cosmică ca natură înconjurătoare constituie o preocupare importantă a Părintelui Stăniloae. "Iconomia lui Dumnezeu sau planul Său cu privire la lume constă în îndumnezeirea lumii create, care, în urma păcatului implică și mântuirea. Mântuirea și îndumnezeirea lumii presupun, ca prim act divin, crearea ei. Mântuirea și îndumnezeirea vizează, fără îndoială, în mod direct umanitatea, dar nu o umanitate desprinsă de natură, ci unită ontologic cu natura. Căci natura ține de om, sau întregeste pe om și omul nu se poate desăvârși fără să reflecteze și să lucreze asupra naturii. De aceea, prin lume se înțelege atât natura, cât și umanitatea; sau, când se indică prin cuvântul lume una din ele, totdeauna este subînțeleasă și cealaltă. Dependența omului de natură, care nu înseamnă colaborarea lui la ea, ci invers, este atât de adâncă, încât se poate spune că natura e parte a naturii omului, e sursa unei părți a naturii umane, și deci condiție a existenței și dezvoltării integrale a omului pe pământ. Omul nu se poate concepe în afara naturii cosmice".

Criza ecologică contemporană a fost provocată de desprinderea ontologică a omului de natură, pentru ca omul să aibă astfel posibilitatea să domine și să exploateze natura în mod iresponsabil. Textul de mai sus pledează pentru legătura ontologică dintre om și natură, atât pentru faptul că omul nu poate exista fără natura înconjurătoare, dar și pentru faptul că Hristos n-a venit să mântuiască numai omul, ci și creația întreagă. Calitatea de Mântuitor a lui Hristos este indisolubil legată de calitatea Lui de Creator al universului văzut și nevăzut, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Cum ne spune Evanghelia, "prin El toate au fost create". Acesta este motivul principal pentru care mântuirea realizată în Hristos are dimensiune cosmică. Aceste considerații reprezintă suportul doctrinar creștin pentru preocupările creștine de natură ecologică.

Antropologie

1. Chipul lui Dumnezeu în om. Părintele Stăniloae aduce în actualitate învățătura patristică care socotește că noțiunea de «chip al lui Dumnezeu» nu se referă numai la suflet ci și la trup. Sfântul Grigore Palama, spune că "numele de om nu se aplică sufletului sau trupului în mod separat, ci la amândouă împreună, căci împreună au fost create după chipul lui Dumnezeu". "Parcurgând câmpul imens al gândirii patristice, spune teologul nostru, infinit de bogată și nuanțată, se câștigă impresia că ea evită orice sistematizare pentru a salva întreaga ei suptete uimitoare. Ea îngăduie totuși să se ajungă la câteva concluzii fundamentale, înainte de toate trebuie

înlăturată orice concepție substanțialistă despre chip. Acesta nu e așezat în noi ca o parte a ființei noastre, ci totalitatea ființei umane e creată, sculptată după «chip». Prima expresie a chipului constă în structura ierarhica a omului cu viața spirituală în centru. Chipul este această centralitate, acest primat al vieții spirituale, animată de aspirația funciară spre absolut. Este elanul dinamic al întregii noastre ființe spre arhetipul ei divin (Origen), este aspirația irezistibilă a spiritului nostru spre Dumnezeu ca persoană infinită (Sfântul Vasile cel Mare), este erosul uman întors spre erosul divin (Sfântul Grigore Palama), care îi vine în întâmpinare cu infinitatea Sa, susținând și în spiritul uman aspirația către infinit. Pe scurt, este setea inepuizabilă, intimitatea dorului de Dumnezeu, cum se exprimă atât de minunat Sfântul Grigore de Nazianz: «Pentru Tine trăiesc, vorbesc și cânt», în rezumat, fiecare facultate a spiritului uman reflectă chipul dar acesta este în mod esențial întregul uman centrat pe spiritual, al cărui caracter propriu este să se depășească pentru a se arunca în oceanul infinit al Dumnezeirii, ca să găsească acolo alinarea nostalgiei sale. Aceasta este tensiunea icoanei spre original, a chipului spre «obârșia sa»”.

Teologia patristică nu a văzut niciodată în trup un simplu instrument al sufletului pentru mântuirea lui. Existența unui chip care îmbrățișează întreaga ființă umană, suflet și trup, dar și orientarea spirituală pe care o imprimă ființei umane, arată că sfințirea sau transfigurarea omului se referă atât la trup cât și la suflet. Numai dintr-o astfel de viziune antropologică a putut ieși la iveală impresionanta operă filocalică care arată omului calea prin care patimile pot fi convertite în virtuți, prin lucrarea harului, prin transfigurarea ființei umane în Hristos. Acest proces de transfigurare a ființei Hristos pe Muntele Taborului, atunci când “fața Lui strălucea ca soarele, iar hainele erau albe ca lumina”. (Matei 17, 20).

2. Starea primordială, în starea paradisiacă, ne spune Părintele Stăniloae “omul a fost curat de pornirile rele și cu o tendință spre binele comuniunii cu Dumnezeu și semenii, dar nu întărit în această curăție și în acest bine. El era conștient și liber, iar în conștiință și libertate avea tendința spre cele bune. Dar el nu realizase o conștiință progresivă a adevărului și binelui, nici o libertate asigurată împotriva posibilității de a fi robit de anumite pasiuni. Nu era păcătos, dar nici împodobit cu virtuțile dobândite și cu gânduri curate consolidate. Avea nevinovăția celui care nu a gustat păcatul, dar nu cea câștigată prin respingerea ispitelor. Era o ființă cu spiritul nerănit și neslăbit de pasiuni, dar neîntărit prin exercitare în faptele de supunere a trupului și a lumii, de actualizarea elasticității contingente a lumii. Trupul lui nu era robit de legile autonome ale păcatului, dar nu avea nici forța întărită prin deprindere de a rămâne imun față de o astfel de stare. Lumea nu impunea spiritului și trupului său procesele ei ca niște lanțuri din care nu se poate ieși, dar nici nu fusese adusă sub stăpânirea duhului care-și impune puterea lui asupra ei.

Sfântul Ioan Damaschin spune că Dumnezeu l-a făcut pe om «fără păcat în fire și liber în voință, dar fără de păcat nu ca inaccesibil păcatului, căci numai Dumnezeu este inaccesibil păcatului, ci ca unul ce nu avea în fire pornirea spre păcătuire, ci avea aceasta puțință în libertatea de alegere. Adică avea libertatea să stăruie și să progreseze în bine, ajutat de harul dumnezeiesc, dar tot așa, să se abată de la bine și să fie în rău. Dumnezeu a îngăduit aceasta de dragul libertății, căci ce se face cu sila nu e virtute».

Modul în care este concepută starea primordială a omului de teologia patristică are o mare importanță pentru teologia creștină contemporană. Fără să țină seama de tezaurul gândirii patristice, o bună parte din teologia contemporană înclină să-l vadă pe om, în starea lui primordială, ca o ființă desăvârșită, fără să își dea seama că în acest fel anulează libertatea omului și contribuția lui personală la procesul propriei lui desăvârșiri. Părintele Stăniloae ne arată că teologia patristică, departe de astfel de devieri, a văzut starea primordială a omului numai ca o desăvârșire potențială pe care acesta trebuia să o dezvolte în desăvârșire actuală prin libera lui conlucrare cu harul divin. Dacă nu se ține seama de această realitate, atunci e greu de explicat căderea omului în păcat.

3. Armonia cu natura, înainte de păcat aflându-se cu Dumnezeu și cu semenul său într-o armonie firească, spune Părintele Stăniloae, "omul se afla și într-o armonie cu natura, chiar dacă nu era consolidată prin virtuți cu fapta. Blândețea sa nu alunga animalele din preajma sa. Lăcomia sa nu întina și nu înjosea natura. Văzând pretutindeni în ea pe Dumnezeu, se simțea în ea ca într-un leagăn și nu destrăma taina ei ocrotitoare cu analize și siluri. Vedeă prin ea dincolo de ea și forța spiritului său nevinovat făcea procesele ei maleabile. Un mare simț al solidarității cu toate îi dădea o pace cu toate. Omul putea deveni «inelul» de legătură a naturii întregi cu Dumnezeu, cum spune Sfântul Maxim Mărturisitorul. Contrar concepțiilor panteiste, omul nu este destinat să se dezindividualizeze, sau să se «cosmicizeze» într-un mod impersonal, ci, dimpotrivă, să personalizeze lumea. Omul nu se mântuiește prin univers, dar universul se mântuiește prin om, fiindcă rolul omului este să personalizeze cosmosul".

Aici ne aflăm din nou în fața unei învățături de credință care are mare semnificație pentru omul contemporan. Sub influența religiilor orientale, exista astăzi tendința de a considera că rolul omului este cel de a se dizolva din punct de vedere personal în realitatea impersonală a Marelui Tot. Este vorba de o concepție panteistă care nu manifestă respect față de om ca persoană zidită după chipul lui Dumnezeu. Mai mult decât atât, această depersonalizare a omului sau cosmicizare a lui nu înseamnă decât totală dependență a omului față de legile naturale ale cosmosului care îl împiedică pe om să fie autentic creator de cultură, să transforme natura și să lucreze pentru transfigurarea

omului și a cosmosului, în calitatea lui de «cunună» și «preot» al creației. Din punct de vedere creștin, omul nu este menit să se depersonalizeze, ci să constituie «inel» de legătură între Dumnezeu și lume, ca să personalizeze lumea și să se înalte cu ea în slava Ziditorului. "Căci și creația suferă și aspiră să fie eliberată de stricăciune", cum spune Sfântul Apostol Pavel, "pentru a ajunge la slava fiilor lui Dumnezeu". (Romani 8, 20). Panteismul neagă omul ca persoană.

4. Autonomia omului. "Căderea oamenilor de la Dumnezeu, spune Părintele Stăniloae, a constat formal într-un act de neascultare. Prin însuși acest act s-a rupt interior de Dumnezeu, din dialogul pozitiv cu El. Ei n-au mai răspuns lui Dumnezeu, crezând că prin aceasta își afirmă libertatea, autonomia. De fapt acesta a fost începutul închiderii egoiste a omului în sine. Prin aceasta a devenit sclavul său propriu. Socotind că devine domn peste sine, a devenit sclavul său. Omul e liber numai dacă e liber și de sine pentru alții, în iubire, dacă e liber pentru Dumnezeu, sursa libertății, pentru că e sursa iubirii. Dar neascultarea a folosit ca prilej porunca de a nu gusta din pomul cunoștinței binelui și răului".

În legătură cu pomul cunoștinței binelui și răului, Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că acest pom "s-a numit zidirea celor văzute, fiindcă are și rațiuni duhovnicești care hrănesc mintea, dar și o putere naturală, care pe de o parte desfătează simțirea, pe de alta pervertește mintea. Deci contemplată duhovnicește, ea oferă cunoștința binelui, iar luată trupește oferă cunoștința răului. Căci celor ce se împărtășesc de ea trupește, li se face învățătoare în ale patimilor, făcându-i să uite de cele dumnezeiești. Poate de aceea a interzis Dumnezeu omului cunoștința binelui și răului, amânând pentru o vreme împărtășirea de ea, pentru ca să prefacă comuniunea lui cu Dumnezeu în nepătimire și neschimbabilitate, ca unul ce a devenit deja Dumnezeu prin îndumnezeire".

În cuprinsul textelor de mai sus, se desprind două idei importante pentru viața și spiritualitatea creștină. Mai întâi, trebuie subliniat că gândirea contemporană sau cultura europeană pleacă astăzi de la principiul autonomiei omului față de Dumnezeu. Acest fel de a vedea lucrurile are o mare importanță pentru relația omului cu Dumnezeu, fiindcă din moment ce autonomia este considerată ca stare naturală a omului, atunci orice încercare de a face omul să devină dependent față de Dumnezeu reprezintă o violare a statutului de autonomie și libertate naturală a omului. Acesta este unul din motivele care îl făceau pe Mircea Eliade să declare că omul contemporan nu se simte liber până ce nu extermină ultima Divinitate.

În totală opoziție cu acest fel de a vedea lucrurile, teologia patristică, departe de a considera autonomia omului ca stare a lui naturală, a văzut în ea starea omului căzut în păcat și rupt din comuniunea lui de viață eternă cu

Dumnezeu. Părinții nu au pornit în considerațiile lor antropologice de la starea omului căzut în păcat, ci de la starea primordială a omului, în acest fel relația omului cu Dumnezeu nu mai apare ca violare a libertății lui, ci ca expresie firească a stării lui naturale, care permite omului să aspire către asemănarea cu Dumnezeu și să dobândească adevărata lui libertate duhovnicească, ca libertate după Dumnezeu. Harul face parte din natura umană, deși aparține lui Dumnezeu.

Apoi, considerațiile Sfântului Maxim Mărturisitorul despre pomul cunoștinței binelui și răului sunt și ele extrem de importante pentru cei care vor să cunoască strategia folosită de forțele întunericului pentru a împinge omul pe calea pierzării. Sensibilitatea lumii apare ca o poleială amăgitoare de care se folosește Necuratul pentru a ascunde de privirea omului consecințele dezastruoase ale păcatului. Răul oferă o dulceață sau un bine inițial, ca să poată fi acceptat mai ușor de om, pentru ca apoi, după săvârșirea păcatului, omul să descopere efectele lui distrugătoare. Lumea sensibilă nu e rea prin ea însăși, fiindcă a fost zidită de Dumnezeu, dar e folosită de Diavol ca să îndepărteze omul de Dumnezeu și să-l facă să devină sclavul patimilor din el și a lucrurilor sensibile, care nu pot ostoi niciodată setea de eternitate spre care aspiră omul ca unul ce poartă chipul lui Dumnezeu în întreaga sa ființă.

5. Chipul lui Dumnezeu din om după căderea în păcat, în concordanță cu teologia patristică, Părintele Stăniloae arată că "slăbirea capacității omului de a cunoaște printr-o lume transparentă pe Dumnezeu cel personal, de a trăi în comuniune cu El și cu semenii, a însemnat nu numai o retragere a harului lui Dumnezeu, ci și o slăbire a chipului lui Dumnezeu în om. Dar acest chip nu s-a distrus în om cu totul. Omul are aspirația spre o cunoaștere infinită, în care se ascunde setea de Dumnezeu, cunoaștere pe care uneori o și străvede; trebuința de bine nu s-a șters cu totul din el, deși nu-l concepe totdeauna ca comuniune. Comuniunea cu oamenii a rămas și ea într-o formă slăbită dar n-a dispărut".

În acest text, Părintele Stăniloae respinge atât opinia teologică potrivit căreia chipul lui Dumnezeu din om ar fi fost șters radical de păcat din ființa omului, după cum respinge și părerea celor ce consideră că păcatul n-ar fi atins chipul lui Dumnezeu din om și acesta ar fi rămas aproape intact, în ambele cazuri este vorba de tendințe extremiste care au subminat bazele spiritualității creștine. După învățătura Părinților, chipul lui Dumnezeu a fost numai slăbit sau alterat de păcat, astfel că omul și după căderea în păcat poate săvârși binele. Dacă omul ar fi rămas o «tabula rasa» de unde a dispărut chipul lui Dumnezeu, atunci nu se mai vede motivul pentru care se întrupează Fiul lui Dumnezeu pentru mântuirea oamenilor.

Concluzie

Am trecut în revistă și am comentat unele din cele mai importante capitole din Dogmatica Ortodoxă pentru a scoate în evidență considerabila operă pe care Părintele Stăniloae a înfăptuit-o pe tărâmul teologiei răsăritene. După cum este bine cunoscut, teologia noastră a fost influențată o perioadă îndelungată de teologia scolastică care a pătruns în hotarele teologiei ortodoxe umbrind unele dintre cele mai importante coordonate ale ei. Nu putem respinge fără drept de apel teologia scolastică, fiindcă ne învață să gândim clar și sistematic. Slăbiciunea acestei teologii constă în faptul că face abstracție de conținutul ei spiritual și vorbește despre Dumnezeu, fără să-L cunoască pe Dumnezeu printr-o întâlnire personală. Făcând apel permanent la teologia patristică, Părintele Stăniloae a reușit să imprime teologiei noastre dimensiunea ei spirituală care transformă teologia speculativă într-o teologie a întâlnirii omului cu Dumnezeu și semenii prin Biserică. Căci numai o teologie care pune la baza ei experiența întâlnirii cu Dumnezeu, poate răspunde la problemele omului contemporan.

Cu alte cuvinte, am putea spune că teologia patristică l-a ajutat pe Părintele Stăniloae să pună în vedere caracterul personalist al teologiei ortodoxe pornind de la Sfânta Treime, trecând prin Biserică și manifestându-se în relațiile dintre oameni. Căci scopul misiunii ortodoxe în lume nu este cel de a face apel la ideologii pentru a domina lumea, ci de a dezvolta relațiile dintre oameni, pentru ca acestea să devină relații de omenie, comuniune și împreună lucrare spre binele comun. Într-o lume dominată de tehnologie și de răceala metalului, avem nevoie de o teologie care să-L aducă pe Dumnezeu în sufletele oamenilor, pentru ca omul creștin să devină după porunca Mântuitorului «lumină a lumii și sare a pământului». Astfel a înțeles teologia patristică misiunea creștină în lume, concepută ca misiune de a transfigura creația prin valorile aduse de Hristos.

S-a spus adesea că Biserica Ortodoxă ar fi înclinată mai mult spre contemplație decât spre misiune. Din această cauză ni se oferă, ca exemplu, diferite Biserici care sunt extrem de active în domeniul misiunii, în realitate lucrurile ne apar diferite. Mai întâi, aspectul contemplativ al Bisericii noastre este extrem de important, fiindcă permite credincioșilor să găsească în Biserică împlinirea celor mai profunde aspirații ale lor după veșnicia lui Dumnezeu. Așa se explică motivul pentru care într-o lume secularizată, Biserica Ortodoxă își păstrează credincioșii ei.

În al doilea rând, Biserica Ortodoxă nu poate fi de acord cu misiuni organizate care folosesc diferite mijloace pentru atingerea scopurilor prozelitiste pe care le urmăresc. Biserica Ortodoxă consideră că misiunea, înainte de orice organizare, trebuie să fie rezultatul vieții în Hristos, care aduce în suflete lumina necreată a Dumnezeirii, pentru ca creștinii să poarte în lume

lumina lui Hristos, adică să aducă într-o lume sfâșiată de atâtea racile sociale, într-o lume care își caută o nouă identitate economică, socială sau politică, iubirea, pacea, bucuria, omenia. Dacă avem ceva de împrumutat de la alte confesiuni creștine este etica. Biserica Ortodoxă a fost capabilă să creeze cultură. Dar are nevoie de etică pentru a crea și o nouă civilizație. Teologia patristică ne învață să rămânem deschiși față de valorile culturale care pot contribui la propria noastră îmbogățire, după cum și noi putem contribui, cu propriile noastre valori, la îmbogățirea altora.

Bibliografie generală și selectivă

- *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, cu trei tratate traduse, Sibiu, 1938, 402 p.; ediția a II-a (revizuită cu o nouă introducere a autorului), Edit. Scripta, București, 1993, 304 p.; ediția a III-a, Edit. IBMBOR, București, 2006, 454 p.
- *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Edit. Arhiepiscopiei, Sibiu, 1943, 405 p.; ediția a II-a, Edit. Omniscope, Craiova, 1993, 432 p.; în „AATA”, XIX (1942-1943), p. 5-406.
- *Teologia dogmatică și simbolică. Manual pentru Institutele Teologice*, 2 volume, Edit. IBMBOR, București, 1958 (în colaborare cu N. Chițescu, Isidor Todoran, Ioan Petreună; Părintele Profesor Dumitru Stăniloae nu a fost consemnat ca și coautor, pentru că, între timp, înainte de apariția lucrării, a fost arestat); ediția a II-a, Edit. Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, 426 p.
- *Teologia dogmatică ortodoxă*, 3 volume, Edit. IBMBOR, București, 1978, vol. I 504 p., vol. II 380 p., vol. III 466 p.; ediția a II-a, 1996 (vol. I) / 1997 (vol. II, III), vol. I 344 p., vol. II 252 p., vol. III 308 p.; ediția a III-a, 2003, vol. I 528 p., vol. II 392 p., vol. III 486 p.
- *Theology and the Church*, translated by Robert Barringer, Foreword by John Meyendorff, St. Vladimir's Seminary Press, New York, 1980, 240 p.
- *Dieu est Amour*, traduction et postface de D. Neeser, Edit. Labor et Fides, Geneva, 1980, 122 p.; ediția a II-a, 1989.
- *Teologia morală ortodoxă* (vol. III), *Spiritualitatea ortodoxă*, pentru Institutele Teologice, Edit. IBMBOR, București, 1981, 320 p.
- *Prière de Jésus et expérience de Saint Esprit*, préface Olivier Clément, Desclée de Brouwer, Paris, 1981, 136 p.
- *Ose comprendre que Je t'aime*, Les Éditions du Cerf, Paris, 1983, 222 p. (conversări cu Marc Antoine Costa de Beauregard).
- *Il Genio dell'Ortodossia*, Prefazione di Olivier Clément, Edit. Jaca Book, Milano, 1986, 126 p.
- *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Edit. Mitropolia Olteniei, Craiova, 1986, 440 p.; ediția a II-a, Edit. IBMBOR, București, 2004, 718 p.

- *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Edit. Mitropolia Olteniei, Craiova, 1987, 392 p.; ediția a II-a, 2 volume, Edit. Cristal, București, 1995, vol. I 218 p., vol. II 176 p.
- *Studii de teologie dogmatică ortodoxă. Hristologia Sf. Maxim Mărturisitorul. Omul și Dumnezeu. Sf. Simeon Noul Teolog, Imnele iubirii dumnezeiești* (traducere), Edit. Mitropolia Olteniei, Craiova, 1991, 708 p.
- *Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*, Edit. Mitropolia Ardealului, Sibiu, 1992, 286 p.
- *Iisus Hristos, lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, Edit. Anastasia, București, 1993, 289 p.
- *Sfânta Treime sau La început a fost iubirea*, Edit. IBMBOR, București, 1993, 96 p.; ediția a II-a, 2005, 100 p.
- *Ascetică și mistică creștină sau Teologia vieții spirituale*, Edit. Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 1993, 360 p.
- *Ascetica și mistica ortodoxă*, 2 vol., Edit. Deisis, Mănăstirea Sf. Ioan Botezătorul, Alba Iulia, 1993, vol. I 202 p., vol. II 208 p.
- Saint Maxime le Confesseur, *Ambigua*, introduction par Jean Claude-Larchet, avant-propos, introduction et notes par Emmanuel Ponsoye, commentaires par le père D. Stăniloae, Paris-Suzesnes, 1994.
- *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Cuvânt înainte de Arhim. Gheorghios Grigoriatul, Prefață de Olivier Clément, traducere din limba franceză de Marilena Rusu, Edit. Deisis, Sibiu, 1995, 128 p.; ediția a II-a, traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Deisis Publishing House, Sibiu, 2003, 158 p.
- *Ascetica și mistica Bisericii Ortodoxe*, Edit. IBMBOR, București, 2002, 442 p.

PARTEA I: BIOGRAFIA

1. Copilăria și familia sa. Amintirea Vlădenilor Făgărașului (1903-1917)

Părintele Profesor Dumitru Stăniloae* s-a născut la data de 16 noiembrie 1903, la Vlădeni (județul Brașov, fost Făgăraș), localitate *pur românească*, așezată între Țara Bârsei și Țara Oltului, înconjurată de păduri și de ape care-și au izvoarele în muntele Măgura Codlei, loc de unde se aducea var pentru a fi prelucrat și folosit în gospodăriile oamenilor satului. Profesorul Dumitru Stăniloae¹ era copilul lui Irimie și al Revecăi. Mama sa era nepoată de preot, femeie cu suflet cald și simțitor, iar tatăl său, filosof al satului, călător chiar și peste ocean, în îndepărtata Americă, anterior nașterii Părintelui Profesor, a făcut școala în sat, având cunoștințe de limba germană. Om gospodar, tatăl Părintelui Profesor, era de mare ajutor familiilor modeste nevoiașe. Cu o fire meditativă, destul de tăcut, era însă mereu ascultat de oamenii Vlădenilor.

Din cei 5 copii ai familiei, ai Revecăi și ai lui Ieremia, Dimitrie era cel din urmă. Iată, pe scurt, tabloul familiei sale: Maria, soră (născută în 1889, moartă în 1910, după un an de căsătorie); Ilie, frate (născut în 1891, la 18 ani a plecat în America, de unde nu s-a mai întors niciodată), Gheorghe, frate (născut în 1893, moare în 1974 la București), Reveca, soră (născută în 1896, moare în 1977; a avut patru copii: Irimie, Elena, Reveca și Filoteia, după care s-a călugărit în 1957; astăzi cele două fiice din urmă sunt călugărițe la Mănăstirea Țigănești (S.A.I.).

Numele Părintelui Profesor a fost ales de bunicul său după mamă, la botez. Acesta trebuind să aleagă între Atanasie și Dumitru, s-a dovedit a avea mai multă rezonanță în sufletul bătrânului cel din urmă nume - Dumitru.

Copil fiind mergea la biserică cu mama sa, biserică ce înainte fusese deservită de 2 preoți, iar în anii copilăriei sale doar de unul singur, preotul paroh, corect, dar distant – Iacov Zorea. Oamenii din Vlădeni nu au făcut niciodată compromisuri cu greco-catolicii, dintotdeauna au fost ortodocși. Spiritul evlavios era evident în familia copilului Dumitru, educația sa, în acest sens, l-a influențat pozitiv, spre calea pe care a urmat-o ulterior. Bunica dinspre mamă era și ea fiică de preot, încă un argument pentru cele relevante.

* Respectând drepturile de autor (etic și legal), fac mențiunea că prima „Bio-bibliografie a Părintelui Dumitru Stăniloae” care a apărut în cadru public, în țară și în străinătate, în luna Iunie a anului 1992, a fost redactată de subsemnatul, lucrarea având acordul și binecuvântarea scrisă a ilustrului teolog încă din momentul editării și publicării. Toate materialele bio-bibliografice referitoare la Părintele Dumitru Stăniloae care au apărut în România și în afara țării, într-o perioadă ulterioară, au avut ca punct de plecare lucrarea noastră menționată în rândurile de mai sus.

¹ În acte publice apare (corect) sub forma de Dumitru Stăniloae.

Din anii copilăriei a colindat prin satele de la poalele Munților Făgăraș, cu căruța, împreună cu tatăl său, transportând var, grâu ș.a., cunoscând astfel minunățiile țării și oamenii acestui popor².

În anul 1910 începe școala primară, încă din prima zi s-a făcut ușor cunoscut învățătoarei și colegilor, învățătoarea sa, Lucreția Roșu, prima dintre dascălii săi, l-a lăsat să se așeze în banca a cincea din clasă; cei care stăteau în prima bancă, de obicei, erau cei mai buni elevi la învățătură. A învățat cu mare ușurință să citească și să socotească, impunându-se, de la început, generației de copii cu care a făcut clasele primare în satul său natal. Elev în clasa a II-a primară (1911-1912) citea cu ușurință o minunată carte cu istorisiri biblice care i-a trezit cu ușurință interesul și dragostea pentru a-L căuta neîncetat pe Dumnezeu. Fratele său, Gheorghe, care locuia la București, i-a dăruit o interesantă și captivantă carte: *Vămile văzduhului*. Dar cel mai mult, copilul Dumitru, în anii claselor primare, a putut să lectureze din cărțile bibliotecii lui Iordan Curcubătă, care era fratele mamei sale. Povestirile pe care le citea din Ion Creangă, Ioan Slavici ș.a. erau editate de A.S.T.R.A. În cadrul cursului primar a mai avut ca învățători pe domnul Balcăș și pe domnul Gavrilescu, cel din urmă și teolog, și care mai târziu avea să se preotească. Domnul Gavrilescu, foarte apropiat elevilor, i-a deschis calea spre studiu, spre lumea cărților, spre viață, calea prin care putea porni mai departe, la școlile mai înalte de la oraș. În clasa a treia, pentru prima oară, ia contact cu Brașovul, cu civilizația unei urbe care l-a impresionat profund, în toamna anului 1913 începe ultima clasă primară, pe care o termină când începe primul Război Mondial, (*Război dureros pentru români*, aprecia Pr. Prof. Dumitru Stăniloae), foarte mulți bărbați ai satului fiind mobilizați pe front nemaîntorcându-se niciodată în Vlădeni. În toamna primului an de conflagrație mondială a început

² C.P.D.S., 1903-1909. Corespondența (memorialistică) a Părintelui Dumitru Stăniloae realizată împreună cu Prof. Gheorghe F. Angheliescu (prescurtat de aici înainte C.P.D.S.), 1917-1922. Se pot consulta printre altele și lucrări referitoare la Părintele Dumitru Stăniloae cu caracter bio-bibliografic și teologic (doctrinar), peste șapte sute la număr, din care noi specificăm doar: Mircea Păcurariu, *Două sute de ani de învățământ teologic la Sibiu, 1786-1886*, Sibiu, 1986; Gheorghe F. Angheliescu, *Bibliografia Părintelui Academician Profesor Universitar Doctor Dumitru Stăniloae*, EIBMBOR, București, 1993; Mircea Păcurariu, *Dicționarul Teologilor Români*, Ediția a II-a, Editura Enciclopedică, București, 2002, p. 455-459; Gheorghe F. Angheliescu, *Părintele Dumitru Stăniloae – promotor și exeget al gândirii patristice*, Editura Trinitas, Iași, 1998; *Persoană și comuniune. Prinos de cinstire Preotului Profesor Academician Profesor Doctor Dumitru Stăniloae. 1903-1993* (Colectiv), Editura Arhiepiscopiei Sibiului, Sibiu, 1993; Virginia Popa, *Părintele Dumitru Stăniloae. Bio-bibliografie*, Editura Trinitas, Iași, 2004; Lidia Ionescu Stăniloae, *„Lumina faptei din lumina cuvântului”*. Împreună cu tatăl meu, Dumitru Stăniloae, Editura Humanitas, București, 2000; Teodor Baconsky, editor, *Dumitru Stăniloae sau paradoxul teologiei*, Editura Anastasia, București, 2003; Lidia Stăniloae, *Întâlnire cu Dumnezeu*, Editura Trinitas, Iași, 2003; Emil Bartoș, *Conceptul de îndumnezeire în teologia lui Dumitru Stăniloae*, Editura Institutului Biblic „Emanuel” din Oradea, Oradea, 1999, și în Editura Cartea Creștină, Oradea, 2002; Jurgen Henkel, *Îndumnezeire și etică a iubirii în opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, Ediția a II-a, Editura Deisis, Sibiu, 2006; Nicolae Moșoiu, *Taina prezenței lui Dumnezeu în viața umană. Viziunea creatoare a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, Editura Paralela 45, Pitești, București, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, 2002; Maciej Bielawski, *Părintele Dumitru Stăniloae, o viziune filocalică despre lume*, Editura Deisis, Sibiu, 1998; Joachim Giosanu, *La déification de l'homme d'après la pensée du Père Dumitru Stăniloae*, Trinitas, Iassy, 2003.

clasa a cincea, pe care o termină în anul următor, 1915, când intră în clasa a șasea și rămâne cu puțini colegi în clasă, în iunie 1916, la sfârșitul clasei a șasea a rămas cu un singur coleg de clasă. Copilul Dumitru Stăniloae a fost declarat fruntașul generației sale. În acea vară România a intrat și ea în război, veste pe care copilul Dumitru o primește cu surprindere de la sora sa Reveca, pe când păștea vitele pe pășunile Vlădenilor. În acea vară învățătorul a îndrumat și rugat pe părinții săi să-l trimită la școală, la Brașov. Mama sa, unchiul său, Iordan Curcubătă și învățătorul său doreau ca Dumitru să se facă preot, deci să urmeze studiile teologice, în toamna anului 1916, părinții l-au ținut însă acasă, la Vlădeni, pentru că războiul era în plină desfășurare³.

2. Anii de liceu la Brașov (1917-1922)

La 10 februarie 1917 a plecat la Brașov ca să urmeze liceul, în iunie 1917 sfârșind cu bine clasa I de liceu, peste vară urmând clasa a II-a cu ușurință, iar toamna, în septembrie 1917, începând clasa a III-a. Liceul confesional umanist "Andrei Șaguna", școală întreținută de Mitropolia Ardealului și pe care o urma în anii aceștia, era frecventat de puțini elevi iar disciplinele erau predate în limba română și maghiară. Stătea în gazdă la o săsoaică, în Brașov. Unchiul său, Iordan Curcubătă, fratele mamei sale, se îngrijea cu dragoste de tânărul licean pentru ca acesta să urmeze într-un climat cât mai plăcut, mai adecvat studiului, școli înalte. Vara, își petrecea deseori vacanța împreună cu unchiul său, la Budila (Săcele). Anii aceștia ai adolescenței îi petrecea lecturând intensiv, fiind marcat de multe cărți ale generației sale, însă impresionat de poveștile celor *O mie și una de nopți*.

În toamna anului 1918, când Germania fusese învinsă de partenerii Antantei, începe clasa a IV-a de liceu. Brașovul era în sărbătoare. România avusese minunata șansă istorică de a deveni *Mare*, așa precum dorise și Mihai Viteazul, cu trei veacuri înainte. Elevul de liceu Dumitru urmărea cu mare interes gazetele editate la Sibiu, care prezentau aspecte privitoare la independența Transilvaniei. Spre finele toamnei anului 1918 armata română a intrat glorioasă în Brașov și, implicit, în Transilvania, în aula liceului confesional "Andrei Șaguna" s-a desfășurat o mare adunare favorabilă realizării unirii Transilvaniei cu Regatul României, moment pe care l-a trăit profund, cu sufletul și cugetul său. Fundația Gojdu⁴ i-a oferit o bursă pentru clasa a IV-a (1918-1919), fapt care i-a ușurat situația financiară, dându-i posibilitatea să fie cazat și să mănânce la internatul școlii. Din toamna anului 1919 până la sărbătorile Crăciunului ale aceluiași an a urmat cu succes clasa a V-a, poziția

³ C.P.D.S., 1910-1917.

⁴ Emanoil Gojdu (1802-1870), născut la Oradea, jurist și om politic român. Luptător pentru drepturile naționale și religioase (ortodoxe) ale românilor din Transilvania. Din averea lăsată de el s-a constituit un fond de burse pentru studenții din Ungaria și Transilvania. Dumitru Stăniloae i-a închinat mai multe articole comemorative.

de lider în anul său oferindu-i șansa de a rămâne cu bursa integrală și în clasa următoare, clasa a VI-a, pe care o începe după 1 ianuarie 1920, sfârșind-o în vara aceluiași an. Citind romanul lui Rădulescu Niger în aer liber pe dealurile Vlădenilor, în primăvara anului 1921, răcește și face pneumonie. A fost dus acasă, la Vlădeni, cu căruța unchiului său. Se însănătoșește, iar în vara aceluiași an va termina și clasa a VII-a, doar în două săptămâni. Ultimul an de liceu, 1921-1922, clasa a VIII-a, îl termină cu rezultate remarcabile, la vârsta de 18 ani⁵.

3. Anii studiilor academice: București, Cernăuți, Atena, München, Berlin, Paris, Belgrad (1922-1929)

Imediat după terminarea liceului, împreună cu unchiul său, Iordan Curcubătă, merge la Sibiu și este recomandat Mitropolitului Ardealului, Nicolae Bălan, pentru a primi o bursă necesară studiului teologiei în cadrul Universității din Cernăuți. Solicitarea îi va fi acceptată, dar contactul cu mediul universitar teologic din Cernăuți nu-l va satisface. Manualele și metodele de predare erau depășite, scolastice. Această dezamăgire îl va determina să părăsească după un an Universitatea din Cernăuți și să urmeze în anul următor (1923-1924) cursurile Facultății de Litere din cadrul Universității București, unde profesori ca Dragomirescu, Caracostea și alții l-au fascinat și l-au captivat pentru lumea literaturii, în primăvara anului 1924, în Postul Mare, se întâlnește cu mitropolitul Nicolae Bălan la București, pe strada Academiei, care, foarte surprins, l-a întrebat de ce nu mai studiază teologia la Cernăuți, de ce a părăsit cu atâta ușurință Facultatea de Teologie din acest oraș bucovinean. Până la înviere (1924) solicită din nou o bursă de la Centrul mitropolitan din Sibiu pentru a urma în continuare teologia. Cererea i-a fost din nou acceptată de Mitropolitul Ardealului. Până în toamna anului 1924 termină anul I la teologie, urmând, muncind intens, și cu rezultate excepționale, anul II (1924-1925). Din anii studenției, prin intermediul limbilor clasice, pătrunde cu satisfacție în lumea scrierilor patristice. Rămâne cu amintiri plăcute despre profesorii săi Vasile Loichiță, de origine din Banat, care predă *Dogmatica* și era foarte apropiat studenților, și despre Nicolae Cotos, originar din Bucovina, care predă *Apologetica*, oameni ce l-au introdus excepțional de bine în atmosfera studiului profund al teologiei. L-a avut coleg de studii universitare pe Nicolae Neaga, viitor profesor de teologie la Sibiu, care va termina Facultatea de Teologie un an mai devreme (1926) și care va primi o bursă de studii pentru specializare la Atena de la Mitropolitul Nicolae Bălan⁶.

Termină cu rezultate strălucite anul IV de facultate (1926-1927) și totodată își susține cu succes licența în teologie cu lucrarea *Botezul copiilor*, la

⁵ C.P.D.S., 1917-1922.

⁶ C.P.D.S., 1922-1927.

profesorul Vasile Loichiță. Tema aceasta încerca să explice *posibilitatea, necesitatea și realitatea botezului copiilor*, aducându-se dovezi de mare pertinență neo-testamentare, patristice și dogmatice pentru susținerea acestei teze⁷.

Fiind licențiat în teologie al Universității din Cernăuți, solicită o bursă de studii pentru specializare la Atena de la Mitropolitul Nicolae Bălan. Mai întâi, solicită această bursă Patriarhiei din București, apoi la Sibiu, de unde nu i se va răspunde imediat, în schimb, Mitropolitul Nicolae Bălan l-a desemnat profesor de teologie la Brașov, deși recentul licențiat în teologie ar fi dorit, în cazul acesta, să fie profesor la Caransebeș.

Totuși, în luna august 1927 primește accepțiunea Mitropolitului Nicolae de a pleca la Atena pentru studii de specializare, oferindu-i-se bursa pe care o solicitase cu atâta ardoare⁸.

La Atena a plecat împreună cu Nicolae Popovici, viitorul episcop de Oradea, în metropola Greciei a realizat documentația necesară tezei sale de doctorat.

Din nou îi este încercată sănătatea. O pneumonie de două săptămâni îl ține la pat în luna ianuarie 1928. În luna mai se întoarce în țară și-și susține la Cernăuți cu mare pricepere, competență și profesionalitate două examene în primăvara și în toamna aceluși an și este declarat doctor în teologie cu teza *Viața și opera Patriarhului Dosoftei al Ierusalimului și legăturile lui cu Țările Românești*⁹.

Noua sa poziție, de doctor în teologie, confirmată în cadrul universitar românesc, l-a determinat pe Mitropolitul Nicolae Bălan să-i facă o altfel de primire la Centrul eparhial de la Sibiu, încercând de la bun început să și-l câștige pentru Academia teologică «Andreiană»¹⁰.

În noiembrie 1928 primește o nouă și necesară bursă de specializare pentru *Bizantinologie* și pentru *Dogmatică* de la Centrul mitropolitan din Sibiu. Pleacă imediat la München, unde se va specializa în acest domeniu al istoriei universale, la catedra profesorului bizantinolog August Heisenberg¹¹.

La specializarea pentru istorie universală, alături de Dumitru Stăniloae se va afla și Nicolae Popovici, viitoarea personalitate bisericească dizidentă, care va sta în Occident patru ani. Atenția tânărului și recentului doctor în istorie bisericească se va îndrepta de la începutul carierei sale spre învățăturile

⁷ Material nepublicat, depus în acea vreme la arhiva Universității din Cernăuți, care se pare că a fost distrusă în bună parte. Părintele Profesor Dumitru Stăniloae și-a exprimat dorința ca, în cazul descoperirii acestei lucrări de licență, aceasta să-i fie publicată. Din unele surse știm că o parte din arhiva de la Cernăuți a fost transportată la Râmnicu Vâlcea și la Suceava.

⁸ C.P.D.S., 1927.

⁹ Teza de doctorat a fost publicată cu un an mai târziu, în martie 1929, la Cernăuți, fiind însoțită de o prefață a îndrumătorului său științific, profesorul Vasile Loichiță.

¹⁰ C.P.D.S., 1927-1928.

¹¹ Tatăl celebrului fizician german Werner Heisenberg, unul din întemeietorii mecanicii cuantice, care a fost membru de onoare al Academiei Române (1938) și laureat al premiului Nobel (1932).

Sfinților Părinți de limbă greacă, care au fundamentat prin opera și viața lor Dogmatica Ortodoxă. Studiază cu atenție opera teologică a lui Grigorie Palama, iar în primăvara anului 1929 se va deplasa la Berlin și la Paris pentru studii, documentare și pentru a face fotocopii după opera originală a acestuia, în drum spre țară se va opri și la Belgrad, aproape două luni de zile, pentru a-și întări documentația patristică și istorică bisericească și, implicit, de Dogmatică Ortodoxă. Se reîntoarce la Sibiu cu o documentare și o pregătire riguroasă în vara anului 1929¹².

4. Cariera universitară de la Sibiu (1929-1947)

În anul 1929 este încadrat la catedra de Dogmatică a Academiei Teologice "Andrei Șaguna" din Sibiu, profesor suplinitor, în 1932 se află provizoriu în același post, după care din 1935 și până în anul 1946, va deveni profesor titular definitiv. A predat totodată Apologetica în anii 1929-1932, 1936-1937, precum și Pastorală (1932-1936) și limba greacă în anii 1929-1934¹³.

În 1929, Mitropolitul Nicolae Bălan îi solicită Profesorului Stăniloae traducerea și analiza operei dogmatice a lui Hristu Andrușos, iar în vara anului 1930 pleacă la Constantinopol pentru a căuta, cerceta și copia opera teologică a Sfântului Grigorie Palama, pe care reușește să o aducă în țară, unde o analizează cu mare atenție, iar la Sibiu, în anii '30, o traduce¹⁴.

La 4 octombrie 1930 se căsătorește cu Maria (născută Mihu), *fapt care inițial n-a fost privit cu ochi buni* la Centrul eparhial de la Sibiu, dar care ulterior va fi acceptat de toată lumea¹⁵.

La Sibiu va locui în perioada 1931-1936 într-un apartament situat pe strada Carmen Sylva, nr. 5, aproape de hotel "Bulevard", iar apoi, între anii 1936-1947, în locuința rectorului Academiei Teologice din Sibiu¹⁶.

În ianuarie 1931 Mitropolitul Nicolae Bălan îl solicită să redacteze cât mai multe materiale pentru Telegraful Român. Articolele sale erau apreciate și lăudate aproape mereu de conducătorul Arhiepiscopiei Sibiului. De altfel, relațiile dintre cei doi se vor consolida în anii ce vor urma, până la venirea la putere a comuniștilor în România. Dumitru Stăniloae a avut cuvinte de laudă pentru ierarhul său de la Sibiu în multe din scrierile sale¹⁷.

¹² C.P.D.S., 1928-1929.

¹³ Mircea Păcurariu, *Două sute de ani de învățământ teologic la Sibiu* (1786-1986), Sibiu, 1987, p. 320. Idem, *Monografia Institutului teologic universitar Sibiu, 1911-1955*, teză de licență, susținută la catedra de Istoria Bisericii Române a Prof. Sofron Vlad, Sibiu, 1956, p. 241.

¹⁴ C.P.D.S., 1929-1930.

¹⁵ *Ibidem*, 1930.

¹⁶ *Ibidem*, 1931 ș.u.

¹⁷ Vezi și în *Omagiu I.P.S. Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului. La 20 de ani de arhipăstorie*, Sibiu, 1940, în cap. *Mitropolitul Nicolae ca teolog*, p. 249-262.

Profesorul Vasile Loichiță îi propune să devină cadru universitar la Cernăuți, la catedra de Istorie bisericească universală, dar nu va accepta oferta¹⁸.

La 10 mai 1931 i se nasc primii doi copii, gemeni, Dumitru (care moare în septembrie 1931) și Maria¹⁹.

Relațiile cu Mitropolitul Nicolae Bălan în acești ani ai carierei universitare de la Sibiu erau excelente. Era invitat la toate festivitățile și i se cerea mereu sfatul pentru diferitele probleme cu care se confrunta Mitropolia Ardealului. Dintre colegii de cancelarie de la Academia Teologică din anii '30, cu care a întreținut relații bune se pot enumera Ilie Bereuță, profesor la catedra de Istorie Bisericească Universală, și Nicolae Colan, rector, foarte apropiat Mitropolitului Bălan²⁰.

La 8 octombrie 1933 se naște Lidia, al treilea copil al familiei Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae. Fericita alegere a fost ca nașul acesteia de botez să fie eminentul istoric transilvănean Ioan Lupaș²¹.

Este numit la 1 ianuarie 1934 director al "Telegrafului Român", funcție pe care o va îndeplini cu mari realizări în domeniul ziaristic până în mai 1945. În ziarul "Telegraful Român", ziar religios și cultural de care se va atașa cu toată ființa, va exprima, aproape în fiecare număr, idei de Ortodoxie și românism²².

În aprilie 1934 se îmbolnăvește din nou de pneumonie²³.

Îl cunoaște, în 1934, pe Nichifor Crainic, la Mitropolitul Nicolae Bălan, cu care va lega o autentică prietenie și față de care va avea o aleasă considerație atât pentru acel om de carte, cât și pentru marele orator care va susține prin cuvântul său românismul și Ortodoxia din țara noastră²⁴.

Îl cunoaște îndeaproape și pe Arsenie Boca, binecunoscutul ieromonah de la Sâmbăta și viitorul duhovnic de la Prislop, căruia i se va alătura în traducerea mai multor texte din Berdiaev.

Arsenie Boca, după ce termină teologia la Sibiu, va studia pictura la București, aproape trei ani, stând în gazdă la fratele Părintelui Dumitru Stăniloae, Gheorghe Stăniloae. Arsenie Boca va realiza grafica copertii celor

¹⁸ Deși începuse să se impună în domeniul Istoriei Bisericii Universale cu lucrarea de mare interes *Catolicismul după război*.

¹⁹ C.P.D.S., 1931.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ *Ibidem*, 1933.

²² Vezi și art. *Redactorii Telegrafului Român*, în „Telegraful Român”, 126 (1978), nr. 1-4, p. 11-12. Dumitru Stăniloae a funcționat ca redactor șef la „Telegraful Român” între 1 ian. 1934 și 13 mai 1945, apud M. Păcurariu, *Monografia...*, p. 245.

²³ C.P.D.S., 1934.

²⁴ Vezi și art. Părintelui D. Stăniloae, *Amintiri despre Nichifor Crainic, directorul "Gândirii"*, în "Gândirea", serie nouă, *Numărul învierii*, Sibiu, 1992, p. 9. Părintele Stăniloae mi-a relatat că trei persoane i-au marcat viața: Mitropolitul Nicolae Bălan, N. Crainic și Gh. Nenciu de la Departamentul Cultelor (i-au favorizat succesul în activitatea sa de-a lungul timpului).

patru volume filocalice între 1946-1948, ilustrație care se va păstra și la volumele următoare editate mai târziu, peste decenii (volumele V-XII)²⁵.

În luna aprilie a anului 1935 se îmbolnăvește din nou, de această dată suferind de chinuitoare migrene, situație care îl va afecta moral și psihic aproape doi ani de zile, până în anul 1937. În acești ani, mai ales în timpul vacanțelor, mergea la București, uneori, la Budila și Vlădeni, alteleori²⁶.

După ce a fost ales rectorul Nicolae Colan ca episcop al Clujului, imediat Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a fost numit rector al Academiei Teologice din Sibiu, în iunie 1936, funcție pe care o va îndeplini până în anul 1946²⁷.

În acești ani Academia Teologică din Sibiu va deveni o școală teologică românească de elită, conducătorul ei dându-i valoarea pe care i-o va recunoaște întreaga societate românească în acei ani²⁸.

Din anul 1936 îl va avea coleg de cancelarie pe Grigore Marcu, celebrul profesor de Studii Nou-Testamentare. Un foarte bun colaborator îi va fi Dumitru Popescu, secretarul instituției academice pe care noul rector Dumitru Stăniloae o va conduce cu multă competență și profesionalitate²⁹.

Dumitru Stăniloae va parcurge toate treptele clerului laic și funcții ca: diacon (16 octombrie 1931), preot (25 septembrie 1932), protopop stavrofor (1940), consilier arhiepiscopal, membru al Adunării Eparhiale din cadrul Mitropoliei Ardealului³⁰.

Din 1937, Liviu Stan îi va fi coleg de cancelarie la Academia Teologică, precum și Nicolae Neaga.

Se îmbolnăvește de o nouă și grea boală infecțioasă, scarlatină. În vremea bolii va concepe și redacta monumentală sa lucrare despre Sfântul Grigorie Palama, care va fi editată în același an, 1938. Mai grav pentru familia sa a fost îmbolnăvirea fiicei sale, Maria (Mioara) de miocardită, în septembrie 1938, boală cauzată de frigul din școala în care aceasta învăța. În acești ani celebritatea ucenicului său Arsenic Boca se împlinește prin călătoria acestuia la Sfântul Munte Athos, prin trecerea acestuia la monahism în Mănăstirea Sâmbăta de Sus și prin multipla activitate de restaurare a acestui așezământ sacru alături de călugărul Serafim Popescu³¹.

²⁵ C.P.D.S., 1933 ș.u.

²⁶ *Ibidem*, 1935 ș.u.

²⁷ Mircea Păcurariu, *Monografia...*, p. 241.

²⁸ Idem, *Două sute de ani de învățământ teologic la Sibiu...*, p. 320. Se arată că Academia Teologică "Andrei Șaguna" era cea mai veche școală teologică superioară din patria noastră, înființată în 1911,... ea a crescut și s-a dezvoltat asemenea unui pom puternic, dintr-o sămânță unică. De roadele ei a beneficiat mai întâi Eparhia Sibiului... În lucrarea *Arhiepiscopia Sibiului – pagini de istorie*, Sibiu, 1981, p. 95.

²⁹ C.P.D.S., 1936 ș.u.

³⁰ Mircea Păcurariu, *Două sute de ani...*, p. 320. Idem, *Monografia...*, p. 242.

³¹ C.P.D.S., 1937 ș.u.

În 1939 publică o nouă carte, *Ortodoxie și românism*³², lucrare care va fi constituită în bună parte din articolele publicate la "Telegraful Român" și la "Gândirea"³³.

Tot în acest an soția sa, Maria, se îmbolnăvește de pleurezie, boală care o va obliga să suporte o dificilă operație medicală. Durerea acestei boli va fi în continuare presantă în familia Părintelui Profesor, pentru că această boală va fi urmată vreme de doi ani de un TBC extrem de supărător. Dar totul nu se oprește aici: în anii 1953-1954 soția sa va suferi o nouă intervenție chirurgicală, destul de dureroasă, o toracoplastie³⁴.

În 1939, după moartea patriarhului Miron Cristea, Părintele profesor Dumitru Stăniloae află de la înaltul prelat român că mitropolitul Ardealului, Nicolae Bălan, refuză să fie patriarh al României³⁵.

Declanșarea celui de-al doilea război mondial nu a fost privită *cu ochi buni* de românii din Transilvania, moment în care România devenea mult mai apropiată de cultura și civilizația germană. Ideea revizionismului geo-politic și a politicii revanșarde lansată în Europa neliniștea mult lumea românească și mai ales Societatea universitară. România era pusă în fața a două alternative: Germania hitleristă sau Rusia stalinistă, și bineînțeles că în cele din urmă a acceptat prima variantă³⁶.

În anul 1940 este grav afectat fizic de o congestie pulmonară³⁷. În toamnă, după grava decizie politică de la Viena, de la finele lunii august, Universitatea de la Cluj va fi obligată să se mute la Sibiu, cu renumiții ei profesori: Victor Papilian, Grigore Popa, Mihai Beniuc, care devin colegii săi de redacție la noua revistă de cultură "Luceafărul", tipărită la Sibiu, care a fost editată alături de cotidianul "Țara", condus cu mare sobrietate și profesionalism de filosoful Grigore Popa. La începutul guvernării lui Ion Antonescu, profesorul Liviu Stan va face parte din conducerea Ministerului Cultelor³⁸.

Academia Teologică "Andrei Șaguna", pe care o conducea Părintele rector Dumitru Stăniloae în acei ani, era frecventată de studenți români veniți îndeosebi din Transilvania, Banat și Crișana (Sibiu, Cluj, Arad, Oradea, Timișoara, Caransebeș) și mai puțin de cei de peste munți, fiecare clasă universitară fiind formată din 20-30 de studenți teologi. Generații de-a rândul

³² Vezi și articolul lui Traian Vedinaș, *Ortodoxie și românism*, în „Telegraful Român”, 1939, nr. 13-14, p. I și 3; Pr. Dumitru Stăniloae, *Românism și Ortodoxie*, în „Gândirea”, serie nouă, *Numărul învierii*, Sibiu, 1992, p. 30-32 (art. reeditat); Dan Zamfirescu, *Ortodoxie și Romano-Catolicism, în specificul existenței lor istorice*, București, 1992.

³³ Lucrare ce se află în atenția D-lui Dan Zamfirescu pentru a fi reeditată peste puțină vreme la editura sa particulară "Roza Vânturilor".

³⁴ *C.P.D.S.*, 1939 ș.u.

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ *Ibidem*.

³⁷ *Ibidem*, 1940.

³⁸ *Ibidem*, 1940 ș.u.

de studenți, în aproape două decenii, au fost sfătuiți și pregătiți temeinic de Părintele Profesor Dumitru Stăniloae³⁹. Legăturile rectorului Dumitru Stăniloae cu Ministrul Instrucțiunii Publice, personalitatea Mitropolitului Nicolae Bălan, dar și prestigiul din acești ani al Academiei Teologice din Sibiu au facilitat ca această instituție să devină de grad universitar (1943), cu drept de a elibera diplome de licență și să intre în structura Universității din Sibiu, care avea deja un înalt prestigiu câștigat prin renumiții săi profesori: Emil Hațeganu, rector, D.D. Roșea, profesor de filosofie ș.a.⁴⁰.

Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a fost un bun conducător, organizator, dar și un bun gospodar al Academiei Teologice din Sibiu, conform datelor și informațiilor care au fost emise prin publicațiile Arhiepiscopiei Sibiului în acești ani⁴¹.

În 1942 a apărut la Sibiu *Poziția domnului Lucian Blaga față de creștinism și Ortodoxie*, formată din materiale publicate la "Telegraful Român" între anii 1940-1942. Era pentru prima dată când un teolog român de mare prestigiu a luat o poziție fermă față de filosofia și, implicit, ideile și mentalitatea unui foarte apreciat om de cultură al acestei perioade. Argumentele aduse de Dumitru Stăniloae pentru susținerea tezelor sale erau extrem de riguroase, curajoase, dar și ortodoxe, demonstrând că asemenea idei filosofice nu pot fi creștine și pot influența negativ intelectualitatea din țară precum și cultura românească⁴². La interval de câteva luni, în 1943, publică o nouă carte, parcă pentru a întări replica cârtii anterioare, de data aceasta fiind vorba de prestigioasa lucrare *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, lucrarea cu un aport dogmatic excepțional, care urma să lanseze o nouă viziune în gândirea teologică românească din acei ani.

În anii activității teologice multilaterale pe care a desfășurat-o în Transilvania, a ținut multe conferințe și la Sibiu, Odorhei, Mediaș, Sebeș, Oradea, în zeci de sate, majoritatea acestor acțiuni desfășurându-se în cadrul

³⁹ *Ibidem*, 1941 ș.u.

⁴⁰ *Ibidem*; vezi și interviul (nesemnat) *Politica bisericească a Mareșalului Antonescu*. Interviu cu Dl. prof. Aurel Popa, secretarul general al Cultelor și Apelor (urmare), în "Telegraful Român", XCI (1943), nr. 11, p. 2, în care se arată: "Constatăm cu bucurie că Sibiul nu și-a dezmințit faima de centru al ortodoxiei din Transilvania. Activitatea duhovnicească se desfășoară pe planul tradiției șaguniene: din ea se inspiră și frumoasa activitate a rectorului Stăniloae, manifestată nu numai pe plan literar, prin scrieri de o înaltă ținută intelectuală, ci și pe plan practic, printr-o pilduitoare organizare a internatului, unde clericii de mâine își fac ucenicia grea de cârmuitori de suflete"; și Dumitru Stăniloae, *Discursul D-lui ministru Ion Petrovici la festivitatea Academiei Teologice Andreiene*, în „Telegraful Român”, XCI (1943), nr. 22, p. 1-2, în care se arată că: Părintele Rector Stăniloae, cu puterea sa de analiză atât de fină, care-mi este cunoscută din scrierile sale, ce-mi dau dreptul să-l revendic pentru filosofie, după cum el a vrut la rândul-i să mă numere între reprezentanții filosofiei creștine, a arătat motivele care m-au determinat să ridic în rang această veche instituție (p. 1).

⁴¹ Vezi în *Arhiepiscopia Sibiului, Pagini de istorie...*, p. 97.

⁴² Vezi și Emilian Vasilescu, *Apologeți creștini*, București, 1940, p. 76-90, în care se arată că pledoaria Părintelui profesor din acei ani pentru adevărul Ortodoxiei și Românismlui îl poate așeza alături de ceilalți filosofi creștini ai românilor: Nae Ionescu, Mircea Vulcănescu, Nichifor Crainic, Petre Țuțea ș.a., prin argumentele sale completând, și nu de puține ori depășind, valoarea operelor acestora.

A.S.T.R.A. O impresie excepțională în cadrul lumii intelectualilor și ideilor din societatea românească au lansat-o celebrele sale cuvântări festive universitare, dar și predicile din spațiul eclesial⁴³.

Evenimentele fatidice de la 23 august 1944 și cele care au urmat au fost receptate în cadrul Academiei Teologice "Andrei Șaguna" cu mare tristețe și au fost considerate ca o adevărată nenorocire pentru întreaga țară; rușii "*reprezentau o mare pacoste pentru societatea românească*"⁴⁴. În aceste momente familia Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae era deosebit de îndurerată de moartea fiicei Maria (Mioara), care a decedat la începutul lunii mai 1945⁴⁵.

Dintre acțiunile importante cu care s-a confruntat Academia Teologică Andreiană în anii aceștia cât a funcționat ca profesor Părintele Dumitru Stăniloae nu se pot trece cu vederea următoarele: încercările de reorganizare a învățământului teologic după 1936, Legea de raționalizare din 1938, ridicarea acestei valoroase instituții la rang universitar, multe proiecte și propuneri de dezvoltare a acestui compartiment de învățământ românesc⁴⁶.

Academia Teologică "Andrei Șaguna" a avut în anii cât a fost coordonată și organizată de Părintele profesor și rector Dumitru Stăniloae mai mulți oaspeți prestigioși de peste hotare, din care se pot menționa: episcopul Gibraltarului Harold Buxton (27-29 octombrie 1937), episcopul auxiliar al Parisului Roger Blaussart (3 aprilie 1939), profesorul doctor Ștefan Zankow de la Facultatea de Teologie din Sofia (10 aprilie 1940) și mulți alții⁴⁷.

Deși poziția rectorului Dumitru Stăniloae era fermă pentru adevăr și libertate, susținând că nu poate exista societate creștină fără aceste două mari idealuri, noii guvernanți au reușit să-l îndepărteze de la conducerea Academiei Andreiene. În 1945 instituția universitară revine la Cluj. Poziția politică a lui Petru Groza a facilitat intrarea acestuia în Adunarea Eparhială din Sibiu, influențând negativ evoluția cadrului universitar teologic sibian⁴⁸.

Într-o dimineață, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, venind cu mașina de la București la Sibiu, împreună cu Mitropolitul Nicolae Bălan, primește neplăcuta veste și cerere de a renunța la rectoratul Academiei Teologice, înlocuirea sa la rectorat s-a înfăptuit în zilele imediat următoare prin persoana profesorului Nicolae Neaga, lăsând un imens gol în inima acestei instituții care-și câștigase într-un deceniu un lăudabil prestigiu⁴⁹. A rămas în continuare profesor la Sibiu până în 1947, iar după 17 ani și jumătate părăsește

⁴³ Apud Mircea Păcurariu, *Monografia...*, p. 245.

⁴⁴ *C.P.D.S.*, 1944.

⁴⁵ *Ibidem*, 1945.

⁴⁶ Mircea Păcurariu, *Monografia...*, p. 63-123.

⁴⁷ *Ibidem*, p. 226.

⁴⁸ *C.P.D.S.*, 1945 ș.u.

⁴⁹ A se vedea anexele din arhiva Mitropolitului Nicolae Bălan, aflată la Mitropolia Ardealului, în care sunt prezentate regretele Mitropolitului Nicolae Bălan cu privire la plecarea forțată de la rectoratul Academiei Teologice "Andreiene" și implicit din Sibiu a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae.

Academia Andreiană venind la București⁵⁰, pentru a prezenta un curs de ascetică și mistică scris în noiembrie-decembrie 1946⁵¹, și care va fi audiat de foarte mulți studenți, la catedra de Ascetică și Mistică pe care a condus-o într-un mod magistral înainte vreme Nichifor Crainic. Mai precis, acest curs a fost susținut din ianuarie 1947 până în cursul anului școlar 1948⁵².

5. Cariera universitară de la București și anii cei mai întunecați ai României

Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a fost transferat prin "*chemare*" la Facultatea de Teologie a Universității din București, la catedra de Ascetică și Mistică, încă din 1947; în anul 1948 în această Facultate, transformată ("*peste noapte*") în Institutul Teologic de grad universitar, este încadrat ca profesor titular de Teologie dogmatică și simbolică, funcționând astfel mai ales la cursurile de doctoranzi în mai toți anii până la pensionarea sa, din 1973⁵³.

Între 1946-1948 editează primele patru volume ale *Filocaliei*, care vor deveni de referință pentru cultura teologică românească⁵⁴.

La București în anii aceștia i-a avut colegi de cancelarie pe Petre Vintilescu (decan, profesor de liturgică, îndepărtat încă din 1947 de conducerea Patriarhiei Române), celebrul profesor Teodor M. Popescu, de la catedra de Istorie Bisericească Universală, savantul Ioan Coman (de la catedra de Patrologie și Limbi clasice), Iustin Moisescu, profesor la Noul Testament, Nicolae Chițescu, profesor la catedra de Dogmatică, Grigore Cristescu, profesor la catedra de Omiletică (și el îndepărtat de la catedră în 1948), Mihai

⁵⁰ Se apreciază activitatea Părintelui Profesor la Academia Teologică "Andreiană" în materialul publicat în Anuarul Academiei Teologice "Andreiene" din Sibiu, XXIII (V), 1946-1947, p. 88 astfel: "*Chemat profesor de Ascetică și Mistică la Universitatea din București, Pătr. Prot. Stavr. Dr. D. Stăniloae se desparte de catedra sa de Teologie dogmatică de la Academia "Andreiană". Bărbat cu calități intelectuale de o înaltă erudiție, puternic în concepții luminate, a pătruns adânc în viața Bisericii nu numai prin cele 18 generații de preoți pe care le-a pregătit, cât mai ales prin numeroasele opere profunde în cugetare și îmbrăcate într-o formă care s-a impus atențiunii.*

Părintele Profesor dr. Dumitru Stăniloae este una din figurile cele mai proeminente ale teologiei românești. De aceea, a fost și este o mândrie a Academiei Teologice "Andreiene". Aici a pus început carierei lui de profesor și teolog, aici și-a încheiat masiva personalitate, care iradiază cu atâtă putere în câmpul gândirii românești. Sibiul i-a oferit mediul prielnic de dezvoltare în acest sens. Dar totodată și P.C. Sa a contribuit ca prestigiul Sibiului să fie ridicat la o înălțime neegalată, punându-și toate forțele în slujba Academiei al cărei profesor (18 ani) și rector (10 ani) a fost.

Transferarea P.C. Sale la București este recunoașterea unanimă a proeminentei personalități teologice. Academia care l-a ocrotit până în anii maturității creatoare și pe care a slujit-o odată cu omagiul ce i-l aduce, dă expresie simțământului că P.C. Sa rămâne și de acum înainte nedespărțit duhovnicește de profesorii și studenții ei". Vezi și M. Păcurariu, *Monografia...*, p. 242.

⁵¹ Curs publicat, cu multe îmbunătățiri, mult mai târziu sub titlul *Teologia morală ortodoxă* (vol. III). *Spiritualitatea ortodoxă*, București, 1981.

⁵² *C.P.D.S.*, 1946-1948.

⁵³ Mircea Păcurariu, *Două sute de ani...*, p. 320-321. Vezi art. lui D. Radu, *Pr. prof. D. Stăniloae, născut în 1903*, în "ST", nr. 1-2, 1982, p. 63.

⁵⁴ *C.P.D.S.*, 1946-1948. De menționat că în 1948 Patriarhia Română a blocat editarea *Filocaliilor*. Aceste prime patru volume filocalice s-au reeditat prin străduința editurii "Harisma" din București.

Bulacu (de la catedra de Catehetică, îndepărtat de la catedră tot în 1948). Tot în 1948, un nou lot de profesori, veniți de la Seminarul din Caransebeș și de la Facultatea de Teologie din Cernăuți, a dezvoltat colectivul de cadre didactice universitare la Instituția teologică din București (avem în vedere pe profesorii Rezuș, Bucevski, Prelipceanu, Chialda). Rector a fost desemnat profesorul Nicolae Nicolaescu, iar prorector profesorul Emilian Vasilescu⁵⁵.

Privitor la activitatea "*Rugului aprins*", aceasta a luat naștere încă din 1945, având ca înflăcărați susținători pe Benedict Ghiuș (asistent la catedra de Mistică), Sofian Boghiu (stareț la Plumbuita și după aceea la Antim), Alexandru Mironescu (profesor de fizică), V. Voiculescu (poet), Constantin Joja (logician), Andrei Scrima (asistent la catedra de Logică a lui Anton Dumitriu, apoi bibliotecar la Biblioteca Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și mai târziu refugiat în Occident)⁵⁶, încă de la venirea sa în București, Părintele Dumitru Stăniloae a susținut printr-o intensă activitate "*Rugul aprins*", care devenea un punct de rezistență spirituală (duhovnicească) a vârfurilor intelectualității bucureștene în fața minciunii și necredinței declanșate de ideologia și politica comunistă atee. Imediat după 1948 activitatea acestei asociații creștine și ortodoxe devine un "*impediment*" pentru noua societate comunistă, între 1949 și 1956, Părintele Dumitru Stăniloae ține conferințe la Antim despre conduita omului religios, despre mistică și ascetică, despre românism și Ortodoxie, care nu au fost primite favorabil de noii guvernanți comuniști ai României⁵⁷.

În 1949 Părintele Dumitru Stăniloae avea un nou coleg de cancelarie la București, pe profesorul Liviu Stan. În schimb, I.G. Savin (de la catedra de Apologetică), considerat de autorități "*pericol public*", este îndepărtat din activitatea de profesorat teologic. Mediul universitar teologic bucureștean era mai bine închegat decât cel de la Sibiu, însă atmosfera de aici era mult mai încordată, iar activitatea cadrelor didactice era îndeaproape supravegheată de organele securității. Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a fost izolat din ce în ce mai intens, pentru a nu influența în vreun fel viața spirituală a tinerei generații de studenți bucureșteni. Drept pentru care nu a mai putut publica studii și articole de teologie dogmatică decât în puține rânduri, precum făcea cu atâta ardoare și reușită înainte de 1948. Catedra de Mistică a fost desființată în 1949, an din care devine, în mod special, profesor de Dogmatică la doctoranzi, până la pensionare⁵⁸.

Venind la București, în 1947, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, împreună cu soția și cu fiica sa, Lidia, vor locui într-un apartament al casei

⁵⁵ C.P.D.S., 1947-1948.

⁵⁶ C.P.D.S., 1945 ș.u.

⁵⁷ *Ibidem*.

⁵⁸ *Ibidem*, 1949.

parohiale a bisericii "Sfântul Gheorghe cel Vechi". Acest apartament a fost repartizat personal de fostul patriarh Nicodim Munteanu⁵⁹.

În anii '50, la începutul acestei decade, reprezentanții de frunte ai asociației religioase "Rugul aprins", V. Voiculescu, Alexandru Mironescu, Andrei Scrima, Benedict Ghiuș, Sandu Tudor, Sofian Boghiu, Ion Marin Sadoveanu, se întâlneau cu regularitate fie la părintele profesor acasă, fie la Mănăstirea Antim, fie la unul dintre cei menționați mai sus. Pentru acei ani ai tristei dictaturi staliniste, activitățile acestei asociații religioase erau ca o "*oază de lumină și de liniște*" pentru lumea bucureșteană. În centrul atenției stăteau convorbirile duhovnicești ale acestor oameni religioși, cu adevărată evlavie, care se conturau pe baza ideilor patristice și filocalice⁶⁰.

În acești ani grei, când ideologia politică oficială înfrunta deschis credința în Dumnezeu și propaga ateismul, Părintele profesor Dumitru Stăniloae a reușit să ofere luminii tiparului mai multe studii și articole de teologie la revistele centrale ale Patriarhiei Române, "Biserica Ortodoxă Română", "Ortodoxia" și "Studii Teologice", în anul 1952, la solicitarea directă a patriarhului Justinian Marina, în colaborare cu profesorii N. Chițescu, Isidor Todoran și Ioan Petreună, publică lucrarea *Contribuții la însemnătatea credinței ortodoxe*. Șase ani mai târziu, împreună cu aceiași autori, editează *Teologia dogmatică și simbolică pentru Institutele teologice*, în acest manual universitar numele Părintelui profesor nu a fost consemnat ca autor (în colaborare), pentru că între timp Părintele profesor fusese arestat, în această lucrare el este cel care a elaborat capitolele *Dumnezeu Fiul* (p. 68-116), *Dumnezeu Sfântul Duh* (p. 116-132), *Viața veșnică* (163-169). Acest tratat de *Dogmatică universitară* (în trei volume, 1008 pagini) era primul care apărea în țările ortodoxe din estul Europei dominate de comunism⁶¹. Deși atmosfera culturală și religioasă din țară era deprimantă pentru societatea românească, totuși, viața teologică universitară a continuat să funcționeze mulțumitor la București. Din 1952 rectorul Institutului teologic de grad universitar din București, Ioan Coman, doctor în Teologie și în Limbi clasice, devine patrologul de mare sobrietate și renume în acest domeniu, la scară internațională. Aproape într-o perioadă paralelă cu cea a rectorului Ioan Coman a funcționat ca prorector N. Nicolaescu. Toate generațiile de doctoranzi din acești ani au ascultat cu interes deosebit cursurile de Dogmatică prezentate într-un mod impecabil, cu o excepțională profunzime, de Părintele Profesor Dumitru Stăniloae. Am putea aminti studenți și doctoranzi ai acestor ani care au făcut cinste vieții religioase și culturale românești, ca: Virgil Gândea, Alexandru Duțu, Dan Zamfirescu, Ion Bria, Dumitru Radu și mulți alții⁶².

⁵⁹ *Ibidem*, 1947 ș.u.

⁶⁰ *Ibidem*, 1950 ș.u.

⁶¹ *Ibidem*.

⁶² *Ibidem*.

În toamna anului 1955 s-au desfășurat la Sibiu lucrările unui mare congres național al preoților ortodocși, la care a participat și Părintele Profesor Dumitru Stăniloae. Petru Groza, care făcea parte din prezidiul acestei adunări naționale, nu a acceptat să poarte discuții cu Părintele Dumitru Stăniloae, deși ceilalți preoți, consilieri și profesori de marcă, care au fost prezenți la aceste lucrări, au fost salutați de președintele prezidiului M.A.N. Acest gest demonstra, evident, că activitatea și personalitatea teologică a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae nu aveau girul politic al vremurilor de atunci, fapt care avea să aibă consecințe negative peste câțiva ani pentru celebrul profesor dogmatist, în cursul acestui an, 1955, discuțiile duhovnicești ale "Rugului aprins" se desfășurau îndeosebi la Atanasie Joja acasă și ele nu vor înceta nici în anii care vor urma, deși se vor desfășura în alt cadru, din ce în ce mai încordat⁶³.

Tot în anul 1955 Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a participat la canonizarea Sfântului Calinic de la Cernica. Interesant că, deși țara trăia într-o epocă foarte grea, persecuțiile politice, religioase și de altă natură fiind extrem de evidente, în acești ani s-au săvârșit mai multe canonizări de sfinți români. La aceste activități religioase și cu precădere la canonizarea Sfântului Calinic de la Cernica, Părintele profesor a fost îndeaproape consultat și ascultat în aprecierile sale de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române⁶⁴.

6. Anii petrecuți în "gulagul românesc" (1958 -1963)

Din 1956, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae s-a simțit urmărit de Securitate, în mod special când participa la întrunirile "Rugului aprins", care aveau loc la Atanasie Joja acasă, în toamna aceluiași an au început să apară zvonuri că dânsul ar fi dorit să extindă revoluția din Ungaria în România, zvonuri care, doi ani mai târziu, vor deveni unul din capetele de acuzare folosite de regimul comunist împotriva sa⁶⁵.

Din 1957, cenzura devine din ce în ce mai agresivă asupra articolelor și studiilor teologice ale Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae. Începând cu anul următor, când este comandată urmărirea și arestarea sa, scrierile sale nu vor mai fi publicate cinci ani de zile. Publicarea în Occident a unui articol-interviu realizat cu Andrei Scrima îi va produce mari neplăceri în țară, din acel moment libertatea sa începând să fie mult mai evident amenințată⁶⁶.

După decesul lui Petru Groza, în ianuarie 1958, și după retragerea trupelor sovietice din același an, începe un nou și mare val - ultimul - de arestări în România, în această etapă mulți reprezentanți de seamă ai vieții

⁶³ *Ibidem*, 1955.

⁶⁴ *Ibidem*.

⁶⁵ *C.P.D.S.*, 1956.

⁶⁶ *Ibidem*, 1957.

religioase, ai clerului ortodox, vor lua drumul pușcăriilor poststaliniste din România. Totodată, se va da o grea lovitură monahismului românesc, care reprezenta în modul cel mai autentic spiritualitatea românească, în vara anului 1958, colegii săi de la "Rugul aprins", Sofian Boghiu, Benedict Ghiuș, V. Voiculescu, Alex. Mironescu, vor fi arestați de autoritățile comuniste. Sentința, care era «la modă» și care a fost aplicată, prin pronunțare în proces, și Părintelui Stăniloae, era «uneltire împotriva regimului democrație din România». Lumea occidentală, inclusiv cea politică, privea neputincioasă la cele mai evidente și crase încălcări ale drepturilor și libertăților omului din România⁶⁷. (Foaia religioasă a Telegrafului Român, editată la Sibiu, a publicat de curând o listă a unor reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe Române care au trecut prin temnițele comuniste⁶⁸.)

Tot în cursul verii anului 1958 este urmărit îndeaproape de organele Securității. La Patriarhia Română și la Institutul Teologic din București, organele de represiune se interesează tot mai insistent de toate activitățile pe care le desfășura Părintele Profesor Dumitru Stăniloae. Îi este percheziționată casa părintească de la Vlădeni. La data de 4 septembrie 1958, rămasă fatidică pentru dânsul, îi telefonează un domn Solomon, care îi pune niște întrebări extrem de curioase, în aceeași noapte, pe la ora 1, domiciliul său din București este percheziționat de organele Procuraturii, Securității și Miliției. Cu această ocazie i s-au confiscat manuscrise de mare valoare⁶⁹. La ora 4, în dimineața zilei de 5 septembrie 1958, este ridicat de acasă, dus cu un automobil la închisoarea din strada Uranus, unde a fost deținut o lună de zile. Concomitent, i se face anchetă de către organele de miliție și de securitate. Este amenințat, fără nici o justificare. I se cer declarații scrise zilnic sau chiar de mai multe ori pe zi. Ore în șir, nopți de-a rândul, a fost ținut în picioare, nefiind lăsat să doarmă. De multe ori organele de anchetă au încercat să-l amenințe cu moartea dacă nu spune "adevărul" politicii sale "reacționare", dar dânsul nu a recunoscut în nici un fel că ar fi criticat regimul comunist din țara sa. A fost dus pe strada Plevnei, unde l-au ținut în arest încă o lună de zile, și aici tratamentul a fost aproape identic cu cel din strada Uranus. După două luni de zile, în ziua de 4 noiembrie 1958, începe procesul care a fost înscenat cu același tâlc rudimentar ca și cele care se desfășuraseră de un deceniu în continuu. Părintele Profesor Dumitru Stăniloae își amintește cum erau așezați în bănci, în sala procesului (iată deci puterea imaginii vizuale a memoriei sale): "în banca întâi: Adrian Făgețeanu, Benedict Ghiuș, Daniel Tudor, Roman Braga (acesta este astăzi cetățean american, arhimandrit și duhovnic al Mănăstirii ortodoxe de lângă Jackson, Michigan); în banca a doua: Sofian Boghiu, Felix

⁶⁷ *Ibidem*, 1958.

⁶⁸ Ilie I. Țintă, *Teologi și preoți ortodocși în temnițele comuniste*, în „Telegraful Român”, 1991, nr. 15-16, p. 1-3; vezi și Gheorghe Popescu-Vâlcea, *Cuvinte din temniță*, București, 1981, cu o prefață a Părintelui Dumitru Stăniloae, *O poezie a specificului românesc*, p. 3-5.

⁶⁹ C.P.D.S., 1958.

Dubneac, Arsenie Papacioc, Alexandru Mironescu; în banca a treia: Mironescu fiul, fiul părintelui Stan, doi studenți de la alte facultăți; în banca a patra: Dr. Dabija, V. Voiculescu⁷⁰, Dumitru Stăniloae, un student”.

În total, 16 persoane anchetate. Nici o persoană nu a dorit să se apere. Părintele Dumitru Stăniloae a luat cuvântul și a încercat să explice completului de judecată că dânsul nu este împotriva poporului, dimpotrivă, iubește poporul din care s-a născut; dar apărarea era inutilă. Sentința pentru fiecare condamnat avea aproape aceleași cuvinte: *„Uneltire împotriva Statului și oamenilor muncii din România”*. Verdictul tribunalului era deja dat. I-a costat pe fiecare ani mulți de închisoare. Părintele Dumitru Stăniloae a primit o condamnare forțată de cinci ani. Alții au fost condamnați până la zece ani⁷¹.

După proces a fost transportat la Jilava, unde a stat până în martie 1959. Nu avea voie să se odihnească. Aici, șef de celulă era un țigan. A fost coleg de cameră cu Părintele Alexandru Munteanu, de la Cingud, din Ardeal, care fusese un an teolog, până la arestare. Liviu Munteanu, coleg de cameră la Aiud, a paralizat și a decedat în această extrem de severă închisoare (de izolare aproape totală).

În aprilie 1959 a fost dus în Aiud și a stat aici până la sfârșitul arestului și până la amnistie, aproape tot intervalul detenției. Aici a stat în celulă cu Părintele Lazarov, originar din Rusia, care avusese parohie în Dobrogea și care a murit în timpul detenției. Tot aici, la Aiud, se întâlnește cu Ilarion Felea, care se va îmbolnăvi de o boală incurabilă și va închide ochii în această închisoare. Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a stat într-o vreme, câteva luni, într-un regim de izolare totală, situație care nu avea pentru dânsul nici o justificare și niciodată nu i-a înțeles semnificația⁷².

În toamna anului 1961 este adus din nou la București, pentru noi cercetări penale. Este dus la tribunal și pus martor, fără voia sa, la un proces împotriva scriitorului Stelian. A fost întrebat de organele de miliție ce legături au existat între acesta și verii Virgil Gândeș și Alexandru Duțu. În acest sens fusese investigat, chiar înainte de a pleca temporar din Aiud. A fost reținut la Jilava aproape șase luni, din septembrie 1961 până în martie 1962, după care este din nou readus la penitenciarul din Aiud. În acest răstimp a fost coleg de cameră cu Grigore Popa, cu care a stat în celulă din septembrie 1962 până în

⁷⁰ Condamnat la patru ani de detenție, august 1958 - mai 1962. De fapt patru ani de reclusiune nedreaptă. Peste câțiva ani, eroarea judiciară avea să fie reparată, Procuratura generală a R.S.R. anulând prin adresa 4444 din 1968 sentința de condamnare, aducând la cunoștință familiei următoarele: *„Plenul Tribunalului suprem a desființat sentința...așa încât toate consecințele acelei sentințe au încetat”*. Eroarea juridică a fost definitiv înlăturată, dar V. Voiculescu nu avea cum să se bucure în acel an de aceasta. Apud V. Voiculescu, *Gânduri albe*, București, 1986, p. LXXII - LXXIII.

⁷¹ C.P.D.S., 1958; vezi și convorbirea realizată de Mihai Rădulescu cu Dumitru Stăniloae, *„Adeseori mă întreb ce cruzime diabolică...”*

⁷² C.P.D.S., 1958.

ianuarie 1963⁷³. În 1962 asistă la maltratarea domnului Tudoran din Bucovina, care avea epilepsie și suferea cumplit, în acest răstimp, tot aici l-a întâlnit și pe Petre Pandrea. Regimul alimentar era extrem de precar, mâncarea slabă, fără calorii. Mereu era urmărit și discuțiile sale erau cenzurate de gardieni. Nu i se acceptau rugăciunile în public. Totuși, în dese rânduri, a avut ocazia și posibilitatea să predice oamenilor care erau deținuți și să le ofere cu dragoste învățături de dogmatică ortodoxă, și nu numai atât, ci și de mistică și ascetică creștină, în acest sens, frumoase și plăcute discuții a avut cu Grigore Popa. Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a fost eliberat din închisoare în ianuarie 1963. Cinci ani fusese izolat de societate, îndepărtat de catedra universitară, de scrierile sale, care deja erau celebre⁷⁴.

În anul 1959, Lidia Stăniloae, fiica părintelui, va naște pe unicul nepot direct al familiei celebrului profesor teolog, Horia Dumitraș Ionescu. Lidia Stăniloae, după ce a terminat Facultatea de Fizică a Universității din București în anii 1954-1955, va lucra ca asistentă la Universitatea din București, la profesorii Agârbiceanu și Hulubei. Mai târziu va deveni profesoară de liceu industrial, "*retrogradare*" cauzată de "*politica*" și anii de detenție ai tatălui său⁷⁵.

7. În libertate. Din nou în învățământul teologic universitar bucureștean (1963-1973)

Venit acasă foarte slăbit, îmbrăcat foarte modest, se vede și în situația de a nu mai avea un loc la catedra de Dogmatică a Institutului Teologic din București. S-a adresat Patriarhului Justinian Marina spre a fi repus în drepturile pe care le avea în anul 1958. I s-a propus să slujească ca preot la biserica "Sfânta Vineri" (monument eclezial dăruit în 1987), însă nu a acceptat. La puțin timp, a acceptat să fie funcționar la Arhiepiscopia Bucureștilor în anii 1963, 1964 și 1965. S-a bucurat de un deosebit respect din partea fostului vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, Părintele Alexandru Ionescu, care în aceste luni i-a fost șef în acest compartiment al Administrației eparhiale, precum și de sprijinul moral al părintelui consilier Ilie Georgescu⁷⁶.

Deși este din nou acceptat în activitatea didactică, profesorul N. Chițescu s-a opus ca Părintele Dumitru Stăniloae să fie profesor de Dogmatică și la studenți, rămânând astfel doar la doctoranzi. De fapt, reangajarea sa în activitatea didactică s-a făcut după intervenția Părintelui Bască la Emil

⁷³ Grigore Popa a fost filosof creștin de mare marcă, în perioada anilor 1930-1945, dar și un autentic poet creștin, și a condus ziarul cu caracter național Țara, editat la Sibiu, între anii 1941-1944, la care cotidian a colaborat periodic și Dumitru Stăniloae. A fost arestat o îndelungată perioadă, 19 ani, martie 1945 - aprilie 1964.

⁷⁴ C.P.D.S., 1958-1963.

⁷⁵ *Ibidem*, 1954-1964.

⁷⁶ C.P.D.S., 1963-1965.

Bodnăraș, căruia i s-a solicitat sprijinul pentru cauza Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae. La puțin timp după această intervenție, Departamentul Cultelor și-a dat acordul pentru ca eminentul profesor de Dogmatică să fie reîncadrat la Institutul Teologic din București⁷⁷, încă din acești ani a recomandat pe Părintele Constantin Galeriu, fost doctorand al său, ca profesor la Institutul Teologic din București. Tot în acești ani se remarcă doctoranzii Ioan Ică și Ilie Moldovan, viitori profesori la Sibiu⁷⁸.

A început să scrie din nou, intens, la toate revistele teologice de specialitate de la București și de la toate centrele mitropolitane din țară. Din anul 1965 este solicitat să scrie articole și studii chiar de doamna Nedeianu, care-l cenzurase strașnic înainte, de domnul Reinher Gross și de domnul Gheorghe Nenciu de la Departamentul Cultelor. Occidentul trebuia să vadă că în România există libertate religioasă⁷⁹.

Relațiile cu fostul Patriarh Justinian Marina nu au fost dintre cele mai bune. Există o *temere* la Palatul patriarhal din București să vorbești despre Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, să-l apreciezi la justa valoare; de fapt se făcea *jocul* regimului comunist⁸⁰.

În anul 1968, este invitat la Freiburg de Profesorul și filologul Paul Miron pentru a prezenta o conferință; de asemenea, este invitat și la Heidelberg, invitație care a fost acceptată. Departamentul Cultelor și-a dat acordul în acele împrejurări de *liberalizare* social-culturală, chiar încurajând astfel de acțiuni peste hotare, pentru ca Occidentul să-și schimbe imaginea despre România. Această ieșire din țară era prima pe care o făcea Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, după aproape 4 decenii⁸¹!

În anul 1969 va merge, împreună cu Părintele Ene Braniște, la Oxford, pentru a susține o altă conferință. Aici va lega o bună prietenie cu teologul englez Donald Allchin, prin care va publica articole la revista „Sobornost” din Londra. Prelegerilor Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae li s-au acordat o atenție deosebită în lumea occidentală, mass-media de aici acordându-i un spațiu important, făcându-i o prezentare dintre cele mai bune pentru un teolog care venea din lagărul comunist, și care putea să confere ce alții au creat sau n-au creat într-o veritabilă libertate religioasă și culturală⁸².

După 1970 va merge la conducerea Departamentului Cultelor, respectiv la Dl. Gh. Nenciu, pentru ca să demonstreze necesitatea publicării *Filocaliei* românești în continuare, în acest sens îl dă exemplu pe Lossky la ruși, demersul a fost pentru a primi aprobarea autorităților românești pentru publicarea celebrelor scrieri ortodoxe, baza învățăturii credinței neamului

⁷⁷ *Ibidem*, 1965.

⁷⁸ *Ibidem*, 1965-1973.

⁷⁹ *Ibidem*, 1964-1965.

⁸⁰ *Ibidem*, 1965-1967.

⁸¹ *Ibidem*, 1968.

⁸² *Ibidem*, 1969.

nostru⁸³. Prin argumentele sale a reușit. După puțin timp, în vreme de zece ani, au apărut volumele 5-10, până în 1981 când fostul Patriarh Iustin Moisescu a blocat editarea acestora, în continuare scrierile filocalice putând să fie editate numai în P.S.B., colecție pe care o coordona personal⁸⁴.

În deceniul 1970-1980 va fi invitat să țină numeroase conferințe peste hotare, la centre universitare celebre, activitate care i-a întărit și mărit prestigiul Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae în întreaga lume. Astfel, avem în vedere Universitățile din Köln⁸⁵, Tübingen, Bonn, Freiburg, Heidelberg⁸⁶, Paris⁸⁷, Berna, Strasbourg, Geneva, Oxford⁸⁸, Belgrad, Atena⁸⁹, Thesalonica, Bossey, Ierusalim⁹⁰ ș.a.

În 1971, împreună cu Episcopul vicar Antonie Plămădeală (viitorul Mitropolit al Ardealului) și Părintele Profesor Dumitru Popescu, va merge la Vatican pentru a încerca să deschidă o cale de apropiere între cele două Biserici: catolică și ortodoxă. Au fost primiți de Sanctitatea Sa Paul al VI-lea. În același an va fi oaspetele renumitei mănăstiri catolice din Chevetogne, Belgia, și tot acum va fi invitat la celebra universitate din Uppsala, Suedia, unde va fi primit excepțional de gazde⁹¹.

Părintele profesor Dumitru Stăniloae a făcut parte din delegațiile oficiale ale Bisericii Ortodoxe Române care au vizitat alte Biserici: R.F.G. - 1970, Grecia - 1971, Biserica Coptă din Egipt - 1971, Vatican - 1971 (cum am arătat mai sus); a fost delegat la al doilea Congres al profesorilor de teologie ortodoxă de la Atena, 1976⁹².

8. Pensionarea și cei mai rodnici ani în activitatea marelui teolog din 1973 până la trecerea la cele veșnice

Este pensionat în 1973, cu titlul de profesor onorar, rămânând profesor consultant pentru cursurile de doctorat în cadrul Institutului Teologic din București. După acest an urmează cea mai bogată și cea mai strălucită perioadă în scrieri și traduceri teologico-dogmatice a Părintelui Profesor

⁸³ *Ibidem*, 1970. Vezi și Elena Solunca, *Eul și nevoia de celălalt*, în „Academica”, II (1992), nr. 5 (7), p. 23.

⁸⁴ *C.P.D.S.*, 1970-1981.

⁸⁵ Dumitru Stăniloae, *Conferințele ținute de Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, la instituții de învățământ și întruniri bisericești din R.F.G.*, în „B.O.R.”, LXXXIX (1971), nr. 7-8, p. 780-781.

⁸⁶ *Conferințe de P.C. Pr. Prof. D. Stăniloae în R.F.G.*, în „Studii Teologice”, XXVI (1974), nr. 9-10, p. 775.

⁸⁷ *Conferințele teologice ținute de Pr. Prof. D. Stăniloae în Franța*, în „B.O.R.”, XCI (1973), nr. 9-10, p. 986-987.

⁸⁸ *Conferințele teologice ținute de Pr. Prof. D. Stăniloae la Universitatea din Oxford*, în „B.O.R.”, XC (1972), nr. 5-6, p. 514-515.

⁸⁹ *Simpozionul teologic de la Salonic și conferințele ținute de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*, în „B.O.R.”, XC (1972), nr. 9-10, p. 982-983.

⁹⁰ *C.P.D.S.*, 1970-1985.

⁹¹ *Ibidem*, 1972.

⁹² *C.P.D.S.*, 1970-1976. Vezi și Mircea Păcurariu, *200 de ani...*, p. 321.

Dumitru Stăniloae⁹³. Tot din 1973 reia vechea problemă (de o viață) a *uniatismului*, publicând o nouă lucrare despre aceasta, material istoric și teologic excepțional de bine documentat⁹⁴.

Din 1974 va coordona activitatea de doctorand a lui Dan-Ilie Ciobotea, viitorul Mitropolit Daniel al Moldovei și Bucovinei, care, după ce-și va susține teza de doctor în Teologie la Strasbourg și va fi onorat cu titlu de "*Magna cum laude*" (1979), va avea același rezultat și la susținerea ei la București (1980)⁹⁵.

În anii '70 cărțile pe care le-a înaintat spre editare au fost publicate relativ repede, nemaîntâmpinând greutățile anterioare, în 1978 i se publică monumentalul tratat de *Teologie Dogmatică* (3 volume), chintesența geniului teologic al Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae⁹⁶.

Tot în acești ani i-au fost editate, cu deosebită strădanie, multe lucrări în limba greacă, evidențiindu-se studiile sale despre forța duhovnicească a Liturghiei ortodoxe, care se vor cuprinde într-o lucrare în limba franceză⁹⁷, între anii 1976-1981 vor fi publicate volumele 5-10 din celebrele scrieri filocalice ale Sfinților Părinți, în Editura Institutului Biblic și de misiune al Bisericii Ortodoxe Române⁹⁸.

Lidia Stăniloae, un talent veritabil scriitoricesc, în special în poezie, scrie mai multe cărți: *Versuri*, *Munții*, *Unde aștepți*, *Raiul inocenților*, alta în curs de apariție în Germania, care descrie orașul Freiburg. Din 1984 Lidia Stăniloae se stabilește definitiv cu fiul ei, Horia Dumitraș Ionescu, la Freiburg (Germania)⁹⁹.

În anii carierei universitare bucureștene Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a predicat la mai multe biserici din Capitală, ca invitat de onoare al parohiilor sau mănăstirilor: Sfântul Gheorghe cel Nou (în mod special), Catedrala patriarhală, Sfânta Ecaterina, Antim, la cele aflate pe străzile Anton Pann și Negustori. Exigența omului de la catedră se îmbina armonios cu smerenia, înțelepciunea și dragostea duhovnicului. Prin cuvântările sale a mângâiat și a modelat sufletele credincioșilor, lăsând în cugetul acestora o

⁹³ C.P.D.S., 1973.

⁹⁴ *Uniatismul din Transilvania, încercare de dezmembrare a poporului român*, București, 1973, 208 p.

⁹⁵ C.P.D.S., 1974-1980.

După 1980 va fi îndrumător al mai multor doctoranzi care au devenit excepționali în domeniul teologiei, fie în țară, fie în străinătate, enunțați în anexa prezentei lucrări, în acest sens a se vedea și anexa de la sfârșitul lucrării, apud arhiva Institutului Teologic București.

⁹⁶ *Teologia dogmatică ortodoxă*, 3 vol, 1978, București, vol. I, 504 p.; vol. II, 360 p.; vol III, 466 p.; lucrare tipărită, din păcate, doar în 3000 de exemplare. Monica Lovinescu a lăudat această lucrare în emisiunile sale de la "*Europa liberă*". O frumoasă prezentare îi face și Virgil Ierunca acestei monumentale opere teologice în art. *Teologia dogmatică ortodoxă* de Dumitru Stăniloae, republicat în ziarul „Apostrof” din Cluj. A se vedea și Ion Bria, *Cumpăna teologiei românești*, art. apărut în mss. dat spre publicare la „Orthodox Communion”, Detroit, Statele Unite. Ion Bria, *Omagiul Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae la aniversarea a 75 de ani de viață*, în „Ortodoxia”, XXX (1978), nr. 4, p. 638-647. Această lucrare monumentală reprezintă pentru teologia ortodoxă românească ceea ce reprezintă „Luceafărul” în cultura românească.

⁹⁷ *La Liturgie de la communauté et la Liturgie intérieure dans la vision filocalique*, Roma, 1978, 273 p.

⁹⁸ Sunt prezentate amplu aceste scrieri filocalice și patristice în lista bibliografică a prezentei lucrări.

⁹⁹ C.P.D.S., 1974-1984.

amintire vie și copleșitoare despre Iisus Hristos și despre credința românească străbună, întărindu-le prin sfatul său cald și înduioșător credința¹⁰⁰.

Pentru meritele sale deosebite la dezvoltarea teologiei ortodoxe a fost declarat *Doctor honoris causa* al Universității din Salonic, în 1976. Caracterizarea pe larg a evenimentului a fost făcută în Anuarul oficial al Bisericii Ortodoxe din Grecia, cu cuvinte care portretizau un mare dascăl și un eminent savant al teologiei creștine universale¹⁰¹. Mai târziu, în 1981, Dumitru Stăniloae este declarat *Doctor honoris causa* al Institutului Saint Serge din Paris, gest care semnifică recunoașterea deplină din partea marilor teologi ortodocși din Est, exilați în Occident, dar și a celor din lumea apuseană a meritelor sale din domeniul Teologiei dogmatice¹⁰². După vârsta de 75 de ani participă cu mare succes la Conferințe ecumenice internaționale fie în țară, la Sibiu, fie în străinătate, în Grecia, îndeosebi la Atena¹⁰³, în 1982 i se oferă din nou titlul de *Doctor honoris causa*, de data aceasta al Facultății de Teologie din Belgrad¹⁰⁴.

În 1981, fostul patriarh Iustin Moiescu îl sfătuiește pe Părintele Dumitru Stăniloae să publice traducerile din operele patristice în Colecția „Părinți și Scriitori Bisericești” (P.S.B.), pe care dânsul a inaugurat-o, argumentând că scrierile filocalice traduse și comentate pertinent de Părintele Profesor Dumitru Stăniloae aparțin unor secole mult mai timpurii decât veacul XIV și că locul lor trebuie să fie într-o colecție nouă, care să aibă alte justificări de editare¹⁰⁵. Astfel, în deceniul opt va traduce ireproșabil și va completa cu note și studii introductive de cea mai mare relevanță în materie pe: Sfântul Grigore de Nyssa¹⁰⁶, Sfântul Maxim Mărturisitorul, Sfântul Atanasie cel Mare, Sfântul Chiril al Alexandriei¹⁰⁷. De altfel, relațiile cu fostul patriarh Iustin Moiescu nu au fost dintre cele mai bune, Părintelui Dumitru Stăniloae rămânându-i nostalgice

¹⁰⁰ *Ibidem*, 1947 până astăzi.

¹⁰¹ *Ibidem*, 1976. Vezi și interviul lui Dan Mihu, *Lumina credinței*, în „Student”, nr. 10, 22 aprilie 1992, București, p. 5. Redacția: *Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Doctor honoris causa al Facultății din Tesalonic (Grecia)*, în „Mitropolia Ardealului”, XXI (1976), nr. 4-6, p. 376-377. Decernarea titlului de „*Doctor honoris causa*” al *Facultății de Teologie din Salonic P.C. Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*, în „Studii Teologice”, XXVIII (1976), p. 733-734.

¹⁰² *C.P.D.S.*, 1977. A se vedea *Rev. Prof. Dumitru Stăniloae, Doctor honoris causa of "St. Serge" Orthodox Theological Institute in Paris*, în „ROC”, XI (1981), nr. 2, p. 18. *Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, doctor honoris causa al Institutului Saint Serge din Paris*, în „Ortodoxia”, XXXIII (1981), nr. 3, p. 486-488.

¹⁰³ *C.P.D.S.*, 1977 și următorii.

¹⁰⁴ Doctor Dimitrie Dimitrevici, Dr. Amfilofie Radovici, *Pr. Prof. dr. Dumitru Stăniloae, "Doctor honoris causa" al Facultății de Teologie din Belgrad*, în „Studii Teologice”, XXXIV (1982), nr. 7-8, p. 602-604. Un titlu onorific foarte valoros i-a fost oferit și la Tübingen, Germania, în 1980; în acest sens a se vedea: *Dumitru Stăniloae, Teolog român premiat de Facultatea Evanghelică din Tübingen*, în „B.O.R.”, XCVIII (1980), nr. 11-12, p. 1100-1107; ne referim în fapt la premiul *Doctor Leopold Lucas*.

¹⁰⁵ *C.P.D.S.*, 1981.

¹⁰⁶ Vezi art. lui Sandu Frunză, *Pentru o ontologie creștină. Semnificația căderii și a pomului din mijlocul grădinii*, în „Renașterea”, II (1991), nr. 11-12, p. 6.

¹⁰⁷ *C.P.D.S.*, 1981 ș.u.

relațiile pe care le-a avut cu ilustrul și marele Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului¹⁰⁸.

În lunile noiembrie-decembrie 1982, la invitația Comunității române din Statele Unite ale Americii și Canada și a unor organisme religioase internaționale, conferențiază la New York, Boston, Detroit, Washington, Chicago, un traseu extrem de încărcat, dar în care Părintele Profesor Dumitru Stăniloae a avut rezultate excelente¹⁰⁹.

În anul 1981 este invitat în Marea Britanie de conducerea Bisericii anglicane la Londra, unde este premiat cu o înaltă distincție onorifică, *Crucea Sfântului Augustin de Canterbury*, pentru meritele sale teologice și creștinești¹¹⁰.

Trei ani mai târziu va face o penultimă călătorie oficială în străinătate, la Atena. Și de data aceasta conferințele Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae au fost primite cu cel mai mare interes și apreciate ca excepționale, lăsând din nou impresii remarcabile, care se vor concretiza printr-o nouă premiere, făcută mai târziu, în 1991, când i se va decerna titlul de *Doctor honoris causa* al Facultății de Teologie din Atena¹¹¹.

Din anul 1975 locuiește împreună cu soția sa Maria într-un apartament din strada Cernica nr. 6, etajul I, apartament 5, sector II. Acest spațiu locativ a fost cumpărat cu eforturi financiare susținute, având în vedere că soția Părintelui a fost casnică, deci neavând o pensie. Soția Prea Cucerniciei Sale a fost mereu devotată Părintelui Profesor, activității extrem de laborioase și complexe, mereu chivernisită în cele ale vieții materiale. Au dus împreună o viață modestă, retrasă, deosebit de serioasă, fără pretenții materiale și financiare, smerită cu adevărat, creștinească, după învățăturile nou testamentare și cele ale Sfinților Părinți¹¹².

A întreținut relații bune cu Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, P.F. Teoctist. Tot așa de bune relații a avut cu tinerii ierarhi, îndeosebi, cu sute de preoți, profesori, călugări, laici (de ex. Ioan Alexandru – căruia i-a botezat trei copii), cu personalități de peste hotare, din care se pot menționa: J. Meyendorff, A. Ritter, Chr. Fehry, Fr. Heye, F. von Lilienfeld, Olivier Clement, Marc Antoine Costa de Beauregard¹¹³, G. Galitis, Donald Allchin, Jürgen Moltmann, Robert Barringer, Neeser, Atanasie Ieftici, Kallistos Ware și mulți alții¹¹⁴.

¹⁰⁸ *Ibidem*.

¹⁰⁹ *Ibidem*, 1982.

¹¹⁰ *Decoration gratued to Prof. D. Stăniloae by the Anglican Church*, în „ROC”, XI (1981), nr. 4, p. 81.

¹¹¹ *C.P.D.S.*, 1984-1991. Vezi și art.: *Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, "Doctor honoris cama" al Facultății de Teologie din Atena*, în „Vestitorul Ortodoxiei”, IV (1992), nr. 71, p. 7.

¹¹² *C.P.D.S.*, 1975 până astăzi.

¹¹³ M.A. Costa de Beauregard, *Aspecte de la ascetisme dans l'Orthodoxie contemporaine. Le cas de la Roumanie*, în „Archives des Sciènes sociales des religions”, 1991, no. 75, p. 49.

¹¹⁴ *C.P.D.S.*, 1963 până astăzi.

Deși reprezintă apogeul teologiei ortodoxe românești, deși lucrările și activitățile Părintelui Profesor au devenit de referință pentru teologia și viața bisericească din țara noastră, dânsul nu a fost apreciat la justa valoare până în anul 1989. Străinătatea, în schimb, a cutezat să-i ofere toată cinstea și onorurile. Nu a fost ales niciodată în Adunarea Eparhială de la București sau în Adunarea Națională Bisericească, niciodată nu a fost membru consultant activ al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române¹¹⁵.

În decembrie 1989 a primit cu căldură, cu bucurie și cu lacrimi declanșarea evenimentelor revoluționare care au determinat o definitivă ruptură de „*lumea pseudo-noului om*”, de societatea comunistă atee, prin jertfa sacră a miilor de tineri din România¹¹⁶.

Anul 1990 și cel următor îl vor așeza pe Părintele Dumitru Stăniloae printre cei mai de seamă oameni ai culturii românești, făcându-i-se primirea în cel mai înalt for cultural al țării, Academia Română¹¹⁷.

Tot în 1990, în luna iulie, va face o călătorie în R.F.G., invitat de mai multe centre universitare, se oprește în mod special la fiica sa și nepotul său, la Freiburg¹¹⁸.

În ianuarie 1992, la Mănăstirea Antim, va participa, ca invitat de onoare, la lucrările privitoare la canonizarea de noi sfinți români (Ștefan cel Mare, Constantin Brâncoveanu și fiii săi, Daniil Sihastrul, Ioan Iacob de la Iordan, Ghelasie de la Râmteș ș.a.)¹¹⁹, alături de membri de seamă ai Bisericii Ortodoxe Române.

În zilele lui iunie ale anului 1992 i se pregătește de către, conducerea Universității din București decernarea titlului de *Doctor honoris causa*¹²⁰.

În anii '80 și mai ales după 1989 a publicat în țară și în străinătate cărți cu un conținut deosebit de valoros, de o mare originalitate în domeniu, aducând noi contribuții la dezvoltarea teologiei dogmatice românești și de peste hotare¹²¹, din care putem aminti: *Teologia morală ortodoxă*, vol. 3, *Spiritualitatea ortodoxă*, București, 1981; *Orthodoxe Dogmatik* (vol. I, 2), Benziger Verlag, 1985-1990; *Spiritualitate și comuniune în liturghia ortodoxă*, Craiova, 1986; *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Craiova, 1987; *Studii de teologie dogmatică*, Craiova, 1991¹²².

¹¹⁵ *Ibidem*.

¹¹⁶ *Ibidem*, 1989 ș.u.

¹¹⁷ *Ibidem*, 1990-1991. Semnalăm excelenta portretizare realizată cu această ocazie de Gabriel Liiceanu: „Părintele Stăniloae poate sta la un loc de cinste în orice Academie din lume..”, în „22”, III (1992), nr. 8 (109), p. 15; Gh. I. Drăgulin, *Recunoașterea supremă în țară a valorii unui teolog și filosof creștin*, în „B.O.R.”, XCVIII (1990), nr. 5-6, p. 28-30.

¹¹⁸ *C.P.D.S.*, 1990.

¹¹⁹ *Ibidem*, 1992.

¹²⁰ *Ibidem*.

¹²¹ Vezi Gh. Drăgulin, *Teologi români de seamă din prima jumătate a veacului al XX-lea*, în „Studii Teologice”, XLIII (1991), nr. 4, p. 80-83.

¹²² A se vedea mai complet lista bibliografică a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae, în această lucrare. Lucrarea *Teologia morală ortodoxă*, volumul III, a fost apreciată excelent de Monica Lovinescu în emisiunea

În ultimii ani de viață, 1989-1993, a scris zeci de articole la ziare din toată țara, uneori răspunzând la unele replici¹²³, nenumărate interviuri în mass-media, răspunzând nevoilor societății cu o incredibilă vitalitate¹²⁴, așa cum a fost și în cazul unui grup de inițiativă pentru revitalizarea Bisericii Ortodoxe Române, "*Grupul de reflexie*"¹²⁵.

În martie 1993 Maria, soția Părintelui Dumitru Stăniloae, trece la cele veșnice, după ce au împărțășit împreună mai bine de șaiszeci de ani din viață. Părintele avea să o urmeze câteva luni mai târziu, pe 5 octombrie 1993. A fost prohodit în prezența membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la Catedrala Patriarhiei Române și înmormântat la Mănăstirea Cernica într-o festivitate unică, de excepție, pentru cel mai mare teolog român și membru de înaltă distincție al Bisericii noastre străbune.

Cutezanța unei aprecieri

Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, în mai mult de șase decenii, a desfășurat o activitate științifică și didactică, în special în domeniul teologiei dogmatice, astăzi "*fiind considerat ca unul dintre cei mai de seamă teologi și gânditori creștini din lume*"¹²⁶.

Nu există temă teologică pe care Părintele Profesor Stăniloae, în activitatea sa universitară și de om al condeiului, să nu o fi tratat cu o profunzime, ascutime și originalitate genială: de la energiile necreate la geneza lumii și a omului, de la Revelație la tainele cunoașterii și comunicării inter-umane și divino-umane, de la cădere la restaurarea omului, de la tainele instituite de Iisus Hristos până la împărțășirea noastră cu Sfânta Euharistie, de la jertfa hristică la perspectiva mântuirii noastre, de la asceză și mistică la îndumnezeirea omului, de la Ortodoxie la ecumenism, teme care conturează o

„Teze și antiteze la Paris”, la Radio „Europa liberă” în prima zi de Paști a anului 1982, considerată ca o capodoperă, alături de *Teologia dogmatică ortodoxă*, a teologiei românești și universale.

¹²³ În acest sens face o apreciere I.P.S. Antonie Plămădeală la rubrica *Semnalăm... semnalăm*, în „Telegraful român”, CXL (1992), nr. 5-6, p. 4.

¹²⁴ Pascal Ilie Virgil, *Fotoinformație* (despre „*Drumul Crucii*”), în „România liberă”, L (1992), nr. 620, p. 3; Dumitru Stăniloae, *Misterul transcendent în pictură*, în „România liberă”, L (1992), nr. 624, p. 5; Ion Bria, *Experiența lumii în teologia actuală. Contribuția Părintelui Prof. Dumitru Stăniloae*, în „B.O.R.”, XCVIII (1980), nr. 9-10, p. 107-110.

¹²⁵ C.P.D.S., 1989 - 1992.

¹²⁶ Mircea Păcurariu, *Două sute de ani..*, p. 321. Tot în acest context, a se vedea și art. lui Gh. Drăgulin, *Unul din cei mai mari teologi creștini*, în „Albina”, XCIII (1990), nr. 7, p. 11. *Simpozion „Dumitru Stăniloae” la Seminarul Teologic din Buzău*, în rev. „Muguri”, II (1991-1992), nr. 5, Buzău, p. 3-7 (în mod special luările de cuvânt ale poetului Ioan Alexandru și ale Părintelui Profesor Constantin Galeriu); interviul lui Camil Marius Dădărlat, *Acasă la Dumitru Stăniloae*, în „Universul cărții”, II (1992), nr. 4 (16), p. 16; Petru Horhoianu, *Cugetarea teologică a Profesorului Dumitru Stăniloae*, în „Mitropolia Banatului”, 1985, nr. 3-4, p. 155-165; Ion Bria, *The Creative Vision of D. Stăniloae. An Introduction to his Theological Thought*, în „The Ecumenical Review”, 1980, p. 53-59; Idem, *Pour situer la theologie de Pere Stăniloae*, în „Revue de Theologie et de Philosophie”, no. 112 (1980), p. 133-137; M. Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, București, 1981, p. 482 ș.a.

operă cu care poporul român se poate edifica pe sine și cu care se poate înscrie în realizările spirituale fundamentale ale omenirii.

Profesorul universitar Gh. Vlăduțescu, filosof de prestigiu al Universității bucureștene, afirma, pe bună dreptate, că: "Citindu-l pe Stăniloae, poate cel mai mare teolog al Ortodoxiei din acest veac, ne citim pe noi înșine..."; "aparent definitiv în demonstrații, este neliniștit și neliniștitor, provoacă, dezvăluindu-ne mereu ceea ce nu suntem, pentru a fi ceea ce trebuie să fim¹²⁷".

¹²⁷ Gh. Vlăduțescu, *Profil de filosof*, în „Academica”, II (1992), nr. 5(17), p. 20.

PARTEA A II-A: BIBLIOGRAFIA

Introducere

Pentru realizarea "inventarului" acestei uriașe bibliografii am consultat în mai multe rânduri pe Părintele Dumitru Stăniloae, încercând prin dânsul să aflu și să descifrez sursele, unde pot fi găsite lucrările sau titlurile acestora. Mai mult, împreună cu dânsul, am scris mai multor teologi și profesori din străinătate pentru a aduce la zi și a completa, implicit, lista bibliografică cu lucrările publicate în diferite limbi în afara României: Ion Bria (Elveția), Ioan Ioniță (SUA), Ilie Frăcea (Grecia), Olivier Clement, Marc Antoine Costa de Beauregard (Franța), A.M. Allchin (Marea Britanic), Lidia Stăniloae (R.F.G.), Traian Valdman (Italia).

Am verificat și analizat cu o atenție deosebită materialele publicate de Părintele Dumitru Stăniloae în ziare, reviste și cărți, la mai multe biblioteci: Biblioteca Institutului Teologic din București, Biblioteca Institutului Teologic din Sibiu, Biblioteca Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Biblioteca Națională (fostă B.C.S.), biblioteca personală a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae și nu în ultimul rând Biblioteca Academiei Române. Totodată am cercetat cu atenție, în măsura posibilităților, arhivele Mitropoliei Ardealului, Institutului Teologic din București, Institutului Teologic din Sibiu și cea a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae.

Pentru a afla anumite date despre interviurile oferite de Părintele Profesor Dumitru Stăniloae la diferite posturi de radio și televiziune, am luat legătura directă cu ziaristii sau redactorii care l-au solicitat și înregistrat pe bandă video sau audio. Pentru a avea o imagine exhaustivă asupra lucrărilor needitate încă, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae mi-a oferit cele mai exacte și directe date referitoare la actualii și viitorii editori.

La realizarea acestei liste bibliografice am folosit informațiile publicate de:

a) Ronald G. Roberson, C.S.P, în lucrarea *Contemporary Romanian Orthodox Ecclesiology. The Contribution of Dumitru Stăniloae and Younger Colleagues*, Roma, 1988, p. 338-358.

b) Cezar Vasiliu, în studiul bibliografic, la comemorarea Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae, *Theological Education Anniversaries. The Seventieth Birthday of Prof. Dumitru Stăniloae*, în „R.O.C.”, III (1973), no. 4, p. 81-87.

Avându-se în vedere că facem față destul de dificil la cuprinderea tuturor materialelor care se publică despre Părintele Dumitru Stăniloae sau cele ale dânsului care se reeditează în limba română sau în alte limbi, mai ales după 1989, am adresat, cu acordul Părintelui Profesor, un apel în sensul încunoaștințării noastre despre apariția acestor materiale în „România liberă”, L (1992), nr. 619, la rubrica Epistolar, p. 5.

Prezenta listă bibliografică a operei Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae este doar un început, ea va continua să fie perfecționată în vremea ce urmează cu noile date și sugestii informaționale pe care le vom strânge.

Pentru a ne crea un model de structurare și prezentare cronologică am folosit, în acest sens, imaginea constituită de Barbu Theodorescu despre gigantesca operă a lui Nicolae Iorga, prin lucrările editate de domnia sa:

- a) *Bibliografia istorică și literară a lui Nicolae Iorga, 1890-1934*, București, 1935, 382 p.;
- b) *Bibliografia politică, socială și economică a lui Nicolae Iorga, 1890-1934*, București. 1937, 370 p.;
- c) *Nicolae Iorga, 1870-1940*, București, 1976, 576 p.

Lista bibliografică pe care o prezentăm mai jos este structurată în următoarele tipuri de materiale, editate sau needitate:

1. Lucrări în volum
2. Traduceri: a) în volum și b) în reviste
3. Broșuri
4. Studii (în reviste și în volum)
5. Articole (de specialitate)
6. Articole omagiale și comemorative
7. Prefețe
8. Predici
9. Cuvântări
10. Articole de popularizare
11. Note, însemnări, opinii
12. Recenzii
13. Interviu la radio, televiziune și în presă
14. Corespondență și diferite lucrări cu caracter privat sau public*
15. Articole, recenzii și diferite aprecieri despre Părintele Profesor Dumitru Stăniloae.

1. Lucrări în volum

1. *Viața și activitatea patriarhului Dosofteiu al Ierusalimului și legăturile lui cu Țările Românești*, teză de doctorat, cu o prefață de V. Loichiță, Institutul de Arte Grafice și Editura "Glasul Bucovinei", Cernăuți, 1929, VII+69 p.; în „Candela”, 1929, nr. 40, p. 208-276.
2. *Catolicismul de după război*, Edit. Arhidiecezană, Sibiu, 1933, 202 p. (Lucrare publicată fragmentar în „AATA”, anii 1930-1931, 1931-1932, și în „RT”, 1931-1933).
3. *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, cu trei tratate traduse, Sibiu, 1938, 402 p.; ediția a II-a (revizuită, cu o nouă introducere a autorului),

* Nu este inventariată deocamdată toată corespondența Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae, din țară și din străinătate, care este deținută de arhiva Eparhiei Sibiului sau cea a Bucureștiului, dar și cea a Patriarhiei Române, de cele ale Institutelor Teologice din București și Sibiu, de arhiva personală a Părintelui Profesor, de alte persoane sau instituții, identificate sau neidentificate până în momentul de față.

- Edit. Scripta, București, 1993, 304 p.; ediția a III-a, Edit. IBMBOR, București, 2006, 454 p.
4. *Ortodoxie și românism*, Edit. Arhiepiscopiei, Sibiu, 1939, 395 p. (culegere de articole publicate între 1934-1935, în „TR” și „G”); ediția a II-a, realizată de Asociația Românilor din Bucovina de Nord, fără editură, fără localitate, (1992), 280 p.; ediția a III-a, Edit. Albatros, București, 1999, 244 p.
 5. *Poziția Domnului Lucian Blaga față de Creștinism și Ortodoxie*, Edit. Arhiepiscopiei, Sibiu, 1942, 152 p. (extras din „TR”, 1940-1942); ediția a II-a, Edit. Paideia, București, 1993, 128 p.; ediția a III-a, 1997, 190 p.
 6. *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Edit. Arhiepiscopiei, Sibiu, 1943, 405 p.; ediția a II-a, Edit. Omniscop, Craiova, 1993, 432 p.; în „AATA”, XIX (1942-1943), p. 5-406.
 7. *Teologia dogmatică și simbolică. Manual pentru Institutele Teologice*, 2 volume, Edit. IBMBOR, București, 1958, vol. I 560 p., vol. II p. 561-1008 (în colaborare cu N. Chițescu, I. Todoran, I. Petreună; Părintele Profesor Dumitru Stăniloae nu a fost consemnat ca și coautor, pentru că, între timp, înainte de apariția lucrării, a fost arestat); ediția a II-a, vol. I, Edit. Renașterea, Cluj-Napoca, 2004, 426 p.
 8. *Uniatismul în Transilvania, încercare de dezmembrare a poporului român*, Edit. IBMBOR, București 1973, 208 p.
 9. *Mystagoghia tou hagiou Maximou tou Homologetou*, eisagoge scholia Protopresbyteros Dimitrios Stăniloae, metaphrase Ignatios Sakales, Apostolike Diakonia, Atena, 1973, 283 p.
 10. *Gia hena orthodoxo oikoumenismo, Eucharistia, piste, Ekklesia (ta problema tes Intercommunion)*, eisagoge Panagiotos Nellas, metaphrase Eleutherios Mainas, Athos, Peiraieus, 1976, 118 p.
 11. *Philosophika kai theologika Erotemata ("Peri diaphoron aporion ton hagion Dyonisiou kai Gregoriou")*, tou hagiou Maximou tou Homologetou, eisagoge scholia Prot. D. Stăniloae, metaphrase Ignatios Sakales, tom. I, Apostolike Diakonia, Atena, 1978, 316 p.
 12. *Teologia dogmatică ortodoxă*, pentru Institutele Teologice, 3 volume, Edit. IBMBOR, București, 1978, vol. I 504 p., vol. II 380 p., vol. III 466 p.; ediția a II-a, 1996 (vol. I) / 1997 (vol. II, III), vol. I 344 p., vol. II 252 p., vol. III 308 p.; ediția a III-a, 2003, vol. I 528 p., vol. II 392 p., vol. III 486 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010.
 13. *Theology and the Church*, translated by Robert Barringer, Foreword by John Meyendorff, St. Vladimir's Seminary Press, New York, 1980, 240 p.
 14. *Proseuche, Eleutheria, Hagioteta*, Prologos Arhim. Gheorghios Grigoriatou, Edit. Leimon, Atena, 1980, 112 p.

15. *Dieu est Amour*, traduction et postface de D. Neeser, Edit. Labor et Fides, Geneva, 1980, 122 p.; ediția a II-a, 1989.
16. *Teologia morală ortodoxă* (vol. III), *Spiritualitatea ortodoxă*, pentru Institutele Teologice, Edit. IBMBOR, București, 1981, 320 p.
17. *Prière de Jésus et expérience de Saint Esprit*, préface Olivier Clément, Desclée de Brouwer, Paris, 1981, 136 p.
18. *Ose comprendre que Je t'aime*, Les Éditions du Cerf, Paris, 1983, 222 p. (convorbiri, cu Marc Antoine Costa de Beauregard).
19. *Dios es Amor*, tradujo Alfonso Ortiz, Secredariado Trinitario, Salamanca, 1984, 134 p.
20. *O Theos einai agape*, Tesalonic, 1984, 104 p.
21. *He poreia me to Sotera Christo. tria theologika dokimia*, To Peribole tes Panagias, Tesalonic, 1984.
22. *Orthodoxe Dogmatik I*, mit einem Gleitwort von Jürgen Moltmann, aus dem Rumänischen übersetzt von Hermann Pitters, Benzinger Verlag, Gütersloher Verlagshaus, Gerd Mohn, Zürich-Einsiedeln-Köln, 1985, 458 p.
23. *Le génie de l'Orthodoxie. Introduction*, Avant-propos du métropolite Damaskinos, Préface d'Olivier Clément, Traduit du roumain par Dan Ilie Ciobotea, Desclée de Brouwer, Paris, 1985, 144 p.
24. *Il Genio dell'Ortodossia*, Prefazione di Olivier Clément, Edit. Jaca Book, Milano, 1986, 126 p.
25. *Dio e amore*, Citta Nuova, Roma, 1986.
26. *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Edit. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1986, 440 p.; ediția a II-a, Edit. IBMBOR, București, 2004, 718 p.
27. *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Edit. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1987, 392 p.; ediția a II-a, 2 volume, Edit. Cristal, București, 1995, vol. I 218 p., vol. II 176 p.
28. *Convorbiri duhovnicești*, II (continuare la vol. I (1984), p. 175-190), editată de Episcopia Romanului și Hușilor, 1988, p. 13-120. (convorbiri, cu Protos. Ioanichie Bălan).
29. *La preghiera di Gesù e lo Spirito Santo*, Citta Nuova, Roma, 1988, 106 p.
30. *Orthodoxe Dogmatik II*, aus dem Rumänischen übersetzt von Hermann Pitters, Benzinger Verlag, Gütersloher Verlagshaus, Gerd Mohn, Zürich-Einsiedeln-Köln, 1990, 307 p.
31. *Ho Theos, ho kosmos kai ho anthropos: Eisagoge sten orthodoxe dogmatike theologia*, metaphrase P. Constantinos Coman, Jorgos Papaeuthymiou, Armos, Atena, 1990, 154 p.; ediția a II-a, 1995.
32. *Studii de teologie dogmatică ortodoxă. Hristologia Sf. Maxim Mărturisitorul. Omul și Dumnezeu. Sf. Simeon Noul Teolog, Imnele iubirii dumnezeiești* (traducere), Edit. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991, 708 p.
33. *Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*, Edit. Mitropoliei Ardealului, Sibiu, 1992, 286p.

34. *Reflecții despre spiritualitatea poporului român*, Edit. Scrisul românesc, Craiova, 1992, 164 p.; ediția a II-a, Edit. Elion, București, 2001, 206 p.
35. *Șapte dimineți cu Părintele Stăniloae*, Edit. Anastasia, București, 1992, 272 p.; ediția a II-a, 2002, 276 p. (convorbiri, cu Sorin Dumitrescu).
36. *Iisus Hristos, lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, Edit. Anastasia, București, 1993, 289 p.
37. *Sfânta Treime sau La început a fost iubirea*, Edit. IBMBOR, București, 1993, 96 p.; ediția a II-a, 2005, 100 p.; ediția a III-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2012, 100 p.
38. *Ascetică și mistică creștină sau Teologia vieții spirituale*, Edit. Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 1993, 360 p.
39. *Ascetica și mistica ortodoxă*, 2 vol., Edit. Deisis, Mănăstirea Sf. Ioan Botezătorul, Alba Iulia, 1993, vol. I 202 p., vol. II 208 p.
40. *Trăirea lui Dumnezeu în Ortodoxie*, culegere de studii dogmatice, Prefață de Pr. Prof. Dr. Ilie Moldovan, Antologie, studiu introductiv și note de Sandu Frunză, Edit. Dacia, Cluj Napoca, 1993, 248 p.; ediția a II-a, 2000, 214 p.
41. *Iubirea creștină*, selecția textelor și postfața de Sandu Frunză, Edit. Porto-Franco, Galați, 1993, 176 p.
42. *Ne vorbește Părintele Dumitru Stăniloae*, I, Edit. Episcopiei Romanului și Hușilor, Roman, 1993, 192 p. (convorbiri, cu Arhim. Ioanichie Bălan).
43. *The Experience of God. Orthodox Dogmatic Theology*, vol. I: *Revelation and Knowledge of the Triune God*, translated by Ioan Ioniță and Robert Barringer, Foreword (XXVII p.) by Bishop Kallistos of Diokleia, Holy Cross Orthodox Press, Brookline, Massachusetts, 1993, 280 p.; ediția a II-a, 1998; ediția a III-a, 2000.
44. *Theologia kai Ekklesia*, metaphrase Nikos Tsirones, Tinos, Atena, 1994, 234 p.
45. Saint Maxime le Confesseur, *Ambigua*, introduction par Jean Claude-Larchet, avant-propos, introduction et notes par Emmanuel Ponsoye, commentaires par le pere D. Stăniloae, Paris-Suzesnes, 1994.
46. *Mică Dogmatică vorbită. Dialoguri la Cernica*, traducere de Maria-Cornelia Oros, Edit. Deisis, Sibiu, 1995; ediția a II-a, 2000 (convorbiri, cu Marc Antoine Costa de Beauregard).
47. *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Cuvânt înainte de Arhim. Gheorghios Grigoriatul, Prefață de Olivier Clément, traducere din limba franceză de Marilena Rusu, Edit. Deisis, Sibiu, 1995, 128 p.; ediția a II-a, traducere de Maria-Cornelia Ică jr, Edit. Deisis, Sibiu, 2003, 158 p.
48. *Orthodoxe Dogmatik III*, mit einem Gleitwort von Jürgen Moltmann, aus dem Rumänischen übersetzt von Hermann Pitters, Benzinger Verlag, Gütersloher Verlagshaus, Solothurn, Düsseldorf, 1995, 404 p.

49. *Oracion De Jesus y Experiencia Del Espiritu Santo*, traduccion Alejandra Gonzales Bonilla, Narcea S.A. de Ediciones, Madrid, 1997, 128 p.
50. *The Experience of God. Orthodox Dogmatic Theology*, vol. II: *The World, Creation and Deification*, Holy Cross Orthodox Press, Brookline, Massachusetts, 2000, 225 p.
51. *Ascetica și mistica Bisericii Ortodoxe*, Edit. IBMBOR, București, 2002, 442 p.
52. *Orthodox Spirituality. A Practical Guide for the Faithful and a Definitive Manual for the Scholar*, translated by Archymandrite Jerome and Otilia Kloos, Foreword by Alexander Golubov, St. Tikhon's Seminary Press, Pennsylvania, 2002, 398 p.
53. *Națiune și creștinism*, culegere de articole din periodice, ediție îngrijită de Constantin Schifirneț, Edit. Elion, București, 2003, 290 p.
54. *O teologie a icoanei*, culegere de studii dogmatice, postfață de Adrian Matei Alexandrescu, vol. îngrijit de Ștefan Ionescu-Berechet, Edit. Anastasia, București, 2005, 264 p.
55. *Cultură și duhovnicie*, 3 vol. - Dumitru Stăniloae - Articole publicate în „Telegraful român” (1930-1936), Colecția “Opere complete”, ediție îngrijită, introducere și note de Ion-Dragoș Vlădescu, Edit. Basilica, București, 2013, vol. I – 909 p.; vol. II – 882 p.; vol. III – 832 p.

2. Traduceri (în volum și reviste)

1. *Andrutsos, Hristu, Dogmatica Bisericii Ortodoxe răsăritene*, Edit. Tipografiei Arhiecezane, Sibiu, 1930, XIV, 478 p.
2. *Sf. Grigore Palama, Tratatul al doilea din triada întâi contra lui Varlaam; Tratatul al treilea din triada întâi contra lui Varlaam*, în „AATA”, IX (1932-1933), p. 5-70, reluate împreună cu *Apologie mai extinsă și Antireticul al cincilea contra lui Achindin*, ca anexă la *Viața și învățătura Sfântului Grigore Palama*, Sibiu, 1938, p. I-CLX.
3. *Bulgakov, Serghie, Mielul lui Dumnezeu. Despre Teandrie*, partea I, YMCA Press, 1933, 468 p.; traducere a recenziei din revista „Putj”, 1933, nr. 41, p. 101-105, în „RT”, XXIV (1934), nr. 7-8, p. 269-272.
4. *Vâșeslavțev, Boris, Însemnătatea inimii în religie* (Eseu publicat în revista „Putj”, Paris, 1925, p. 79-98), în „RT”, XXIV (1934), nr. 1-2, p. 31-40.
5. *Sf. Maxim Mărturisitorul, Mystagogia (Cosmosul și sufletul, chipuri ale Bisericii)*, în „RT”, XXXIV (1944), nr. 4-5, p. 166-181, și nr. 7-8, p. 339-356.
6. *Filocalia sfintelor nevoințe ale desăvârșirii, sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, vol. I, Tipografia Arhiecezană, Sibiu, 1946, 408 p. (Cuvânt înainte, p.

- V-XII; note); ediția a II-a, Edit. Harisma, București, 1993, 512 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, București, 2004, 376 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2008, 483 p.
7. *Filocalia...*, vol. II, *Din scrierile Sfântului Maxim Mărturisitorul*, Tipografia Arhiepiscopiei Sibiu, 1947, 288 p. (cu prefață și note); ediția a II-a, Edit. Harisma, București, 1993, 352 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, București, 1999, 278 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2008, 340 p.; ediția a V-a, Edit. Humanitas, București, 2009, 277 p.
 8. *Filocalia...*, vol. III, *Sfântul Maxim Mărturisitorul: Răspunsuri către Talasie*, Tipografia Arhiepiscopiei Sibiu, 1948, 464 p. (cuvânt înainte și note); ediția a II-a, Edit. Harisma, București, 1994, 510 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, București, 1999, 421 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2009, 516 p.; ediția a V-a, Edit. Humanitas, București, 2009, 400 p.
 9. *Filocalia...*, vol. IV, *Scrierile Sfinților Părinți: Talasie, Isichie Sinaitul, Filotei Sinaitul, Ioan Carpatul, Ioan Damaschin, Teodor al Edessei, Teognost, Ilie Ecdicul, Teofan, cu îndemnuri pentru supravegherea gândurilor și sfaturi despre rugăciune*, Tipografia Arhiepiscopiei Sibiu, 1948, 328 p. (cu prefață și note); ediția a II-a, Edit. Harisma, București, 1994, 368 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, București, 2000, 320 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010, 376 p.; ediția a V-a, Edit. Humanitas, București, 2008, 371 p.
 10. *Mitropolitul Serghie Stragorodțki, Importanța succesiunii apostolice la heterodocși*, în „MMS”, XXXIX (1963), nr. 9-10, p. 574-591.
 11. *Nyssen, Wilhelm, Începuturile picturii bizantine*, Edit. IBMBOR, București, 1975, 165 p. (prefața și traducerea primei jumătăți a cărții, restul traducerii de Lidia Stăniloae).
 12. *Filocalia...*, vol. V, 1. Petru Damaschin, *Învățăături duhovnicești*, 2. Simeon Metafrastul, *Parafrază la Macarie Egipteanul*, Edit. IBMBOR, București, 1976, 392 p. (1. Introducere, p. 7-26; 2. Introducere, p. 277-292; note); ediția a II-a, Edit. Harisma, București, 1995, 447 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, București, 2009, 360 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2011, 448 p.
 13. *Filocalia...*, vol. VI. 1. Sf. Simeon Noul Teolog, *Cele 225 de capete teologice și practice; Capetele morale; Cuvântările morale întâi și a cincea*, 2. Nichita Stihatul, *Cele 300 de capete despre făptuire, despre fire și despre cunoștință; Vederea Raiului*, Edit. IBMBOR, București, 1977, 392 p. (1. Introducere, p. 7-16; 2. Introducere, p. 205-210); ediția a II-a, Edit. Humanitas, București, 1997, 376 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, București, 2009, 376 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2011, 448 p.

14. *Filocalia...*, vol. VII. 1. Nichifor din singurătate, 2. Teolipt al Filadelfiei, 3. Sf. Grigorie Sinaitul, 4. Sf. Grigorie Palama, Edit. IBMBOR, București, 1977, 528 p. (1. Scurtă notă biografică, p. 7-10; 2. Viața și scrierile lui, p. 35-42; 3. Viața și scrierile lui, p. 75-90; 4. Viața și scrierile lui, p. 205-222; note); ediția a II-a, Edit. Humanitas, București, 1999, 519 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, București, 2009, 476 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2013, 621 p.
15. *Nyssen, Wilhelm, Pământ cântând în imagini. Frescele exterioare ale mănăstirilor din Moldova*, Edit. IBMBOR, București, 1978, 196 p. cu ilustrații (cu prefața traducătorului).
16. *Filocalia...*, vol. VIII, 1. Calist și Ignatie, 2. Calist Patriarhul, 3. Calist Angelicude, 4. Calist Catafygiotul și alții, precum și un studiu al traducătorului despre istoria isihasmului în ortodoxia română, cu câteva texte filocalice ale unor călugări români, Edit. IBMBOR, București, 1979, 648 p. (Introducere, p. 7-16; studiul despre isihasm, p. 555-587; note); ediția a II-a, Edit. Humanitas, 2002, 606 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, 2009, 564 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2013, 743 p.
17. *Filocalia...*, vol. IX, 1. *Scara Sfântului Ioan Scărarul* și 2. *Învățăturile lui Ava Dorotei*, Edit. IBMBOR, București, 1980, 648 p. (1. Introducere, p. 5-30; 2. Viața, opera și răspândirea ei, p. 465-472; note); ediția a II-a, Edit. Humanitas, București, 2002, 602 p.; ediția a III-a, Edit. Humanitas, București, 2009, 564 p.; ediția a IV-a, Edit. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2013, 735 p.
18. *Filocalia...*, vol. X, Sf. Isaac Sirul, *Cuvinte despre sfintele nevoițe*, Edit. IBMBOR, București, 1981, 524 p. (Introducere, p. 6-12; note).; ediția a II-a, Edit. Humanitas, București, 2008, 472 p.
19. *Sf. Grigore de Nyssa, Scrieri*, partea I, *Tâlcuire la Cântarea Cântărilor; Despre Fericiri; Despre rugăciunea domnească; Despre rânduiala cea după Dumnezeu și nevoița adevărată*; trad. în colab. cu Pr. prof. Ioan Buga: *Despre viața lui Moise*, Edit. IBMBOR, București, 1982, 496 p. (Introducere, p. 5-18; note) (PSB, 29).
20. *Sf. Maxim Mărturisitorul, Scrieri*, partea I, *Ambigua*, Edit. IBMBOR, București, 1983, 372 p. (Introducere, p. 5-42; indice, p. 354-366; note) (PSB, 80); ediția a II-a, Edit. IBMBOR, București, 2006, 540 p.
21. *Sf. Atanasie cel Mare, Scrieri*, partea I, *Cuvânt împotriva elinilor; Cuvânt despre întruparea Cuvântului; Trei cuvinte împotriva arienilor*, Edit. IBMBOR, București, 1987, 416 p. (studiu introductiv, p. 5-26; indice, p. 403-415; note) (PSB, 15).
22. *Sf. Atanasie cel Mare, Scrieri*, partea a II-a, *Epistole. Viața Cuviosului Părintelui nostru Antonie*, Edit. IBMBOR, București, 1988, 256 p. (Introducere, p. 5-20; indice, p. 246-255; note) (PSB, 16).

23. *A celui întru Sfinți Părintelui nostru Chiril, Episcopul Alexandriei, Tâlcuirea Psalmilor*, în „MO”, I. XLI (1989), nr. 4, p. 37-62; II-III, LXI (1989), nr. 5, p. 45-77 și nr. 6, p. 100-122; IV- V, XLII (1990), nr. 1-3, p. 123-199; VI-VII, XLII (1990), nr. 4-6, p. 155-204; VIII, XLIII (1991), nr. 1, p. 53-72; IX, XLIII (1991), nr. 2, p. 53-71; X, XLIII (1991), nr. 4-6, p. 76-92.
24. *Filocalia...*, vol. XI, Sfinții Varsanufie și Ioan, *Scrieri duhovnicești*, Edit. Episcopiei Romanului și Hușilor, Roman, 1990, 700 p. (Introducere, p. 5-24; note).; ediția a II-a, Edit. Humanitas, București, 2009, 624 p.
25. *Sf. Maxim Mărturisitorul, Scrieri*, partea a II-a, *Scrieri și epistole hristologice și duhovnicești*, Edit. IBMBOR, București, 1990, 368 p. (Introducere, p. 5-8; indice, p. 357-364; note) (PSB, 82).
26. *Sf. Chiril al Alexandriei, Scrieri*, partea I, *Închinarea și slujirea în duh și adevăr*, Edit. IBMBOR, București, 1991, 616 p. (Cuvânt înainte de Teoctist, Patriarhul BOR, p. 5-6; introducere, p. 7-10; note) (PSB, 38).
27. *Filocalia...*, vol. XII, Cuviosul Isaia Pustnicul, *Douăzeci și nouă de cuvinte*, Edit. Harisma, București, 1991, 296 p. (scurtă introducere a traducătorului, p. 5-6; note).; ediția a II-a, Edit. Humanitas, București, 2009, 276 p.
28. *Sf. Simeon Noul Teolog, Imnele iubirii dumnezeiești*, în vol. *Studii de teologie dogmatică ortodoxă*, Edit. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991, p. 322-705 (Introducere, p. 307-321; note).
29. *Rugăciunea lui Iisus. Fragmente filocalice*, cu un studiu de Episcop Kallistos Ware, București, 1992 (Cuvânt înainte al Episcopului vicar Teofan Sinaitul) (texte reeditate).
30. *Sf. Chiril al Alexandriei, Scrieri*, partea a II-a, *Glafire*, Edit. IBMBOR, București, 1992, 464 p. (PSB, 39).
31. *Din istoria isihasmului în ortodoxia română*, Edit. Scripta, București, 1992, 172 p. (studiu; introduceri și note) (antologie de texte din *Filocalia* VIII).
32. *Sf. Ioan Scărarul, Scara*, Edit. IBMBOR, București, 1992, 464 p.
33. *Paladie, Istoria lausiacă (Lausaicon), Scurte biografii de pustnici*, Edit. IBMBOR, București, 1993, 128 p.
34. *Cele 5 cuvântări teologice ale Celui între Sfinți Părintelui nostru Grigore de Nazianz*, Edit. Anastasia, București, 1993, 188 p.
35. *Dionisie Areopagitul, Opere complete*, Edit. Paideia, București, 1993 (texte reeditate); ediția a II-a, 1996, 288 p.
36. *Sf. Chiril al Alexandriei, Scrieri*, partea a III-a, *Dialoguri despre Sfânta Treime*, Edit. IBMBOR, București, 1994, 310 p. (PSB, 40).
37. *Cuvinte spre zidire din spiritualitatea filocalică a Părintelui Stăniloae; 300 de capete duhovnicești din înțelepciunea filocalică a Părintelui Stăniloae*, texte culese de Ignatie Monahul, Editată de Sfânta Mănăstire Frăsinei, 1995, 140 p.

38. *Dionisie Areopagitul, Opere complete și Scoliile Sfântului Maxim Mărturistorul*, Ediție îngrijită de Constanța Costea, Edit. Paideia, București, 1996, 288 p.
39. *Florilegiu filocalic*, în *Darurile filocaliei*, texte culese de Ignatie Monahul, Edit. Bunavestire, Bacău, 1996, p. 24-84.
40. *Sf. Maxim Mărturistorul, Mystagogia. Cosmosul și sufletul, chipuri ale Bisericii*, Edit. IBMBOR, București, 2000, 112 p. (Introducere, p. 5-8; două studii, p. 49-110).
41. *Sf. Chiril al Alexandriei, Scrieri*, partea a IV-a, *Comentariu la Evanghelia după Ioan*, Edit. IBMBOR, București, 2000, 1184 p. (PSB, 41).
42. *Lumina din inimi. Spiritualitate isihastă în traducerea și tâlcuirea Părintelui Stăniloae*, antologie alcătuită de Liviu Petcu și Gabriel Hera, Edit. Trinitas, Iași, 2003, 864 p.

3. Broșuri

1. *În zadar: Statutul organic e șagunian*, Edit. Arhiepiscopiei, Sibiu, 1933, 32 p.
2. *Biserica românească*, Brașov, 1942, 20 p.
3. *Einige charakteristische Merkmale der Orthodoxie*, (în „Kyrios”, X (1970), nr. 1, p. 8-24), în extras, 24 p.
4. *Ho stauros kai he chara ste zoe ton monachon*, Atena, 1973, 31 p.
5. *La Doctrine de Saint Athanase sur le salut*, (în vol. *Politique et theologie chez Athanase d'Alexandrie*, Beauchesne, Paris, 1974, p. 295-304), în extras, Paris, 15 p.
6. *Jesus Christ, Incarnate Logos of God, Source of Freedom and Unity*, (în „The Ecumenical Review”, XXVI (1974), nr. 3, p. 403-412), în extras, 5 p.
7. *Phos Christou phainei pasi: Logos...*, Tesalonic, 1976, 40 p.
8. *Die Eucharistie als Quelle des Geistlichen Lebens*, Köln, 1979, 29 p.
9. *Liturgy of the Community and the Liturgy of the Heart: From the Viewpoint of the Philokalia*, Community of the Servants of the Will of God, 1980, 16 p.
10. *Prayer and Holiness: The Icon of Man Renewed in God*, SLG Press, Oxford, 1982, 30 p.; ediția a II-a, 1984; ediția a III-a, 1993.
11. *Gebet und Heiligkeit*, Übersetzt von Peter Spielmann, Vier-Türme Verlag, Münsterwarzach, 1990, 45 p.
12. *The Victory of the Cross*, Introduction by A.M. Allchin, SLG Press, Fairacres, Oxford, 1991 (prima ediție 1970), 22 p.
13. *De ce suntem ortodocși?*, Edit. Centrului Mitropolitan, Iași, 1991, 15 p. (extras din „TV”, II (1991), nr. 4-8, p. 15-27).
14. *Victoria Crucii*, traducere de Dan Brudașcu, Edit. Casa de Editură Dokia, Cluj-Napoca, 1994, 60 p.

15. *He Orthodoxia. Merika charakteristika tes gnorismata*, Tinos, Atena, 1995, 60 p.
16. *Eternity and Time*, SLG Press, Oxford, 2001, 16 p.
17. *Sensul ascezei monahale*, Edit. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2005, 40 p.
18. *Câteva teme creștine în folclorul românesc*, mat. dactilo, 48 p.
19. *Some Characteristic Features of Orthodoxy*, translated from French by Fr. Alex. Stan, 2 p.

4. Studii

1. *Munca și proprietatea în Testamentul Nou*, în „RT”, XVI (1926), nr. 8-10, p. 230-240.
2. *Sinodul de la Niceea împotriva post-iudaștilor*, în „RT”, XIX (1929), nr. 5-6, 163-167.
3. *Curente noi în teologia protestantă germană*, în „RT”, XIX (1929), nr. 7-8, p. 234-238.
4. *Calea spre lumina dumnezeiască la Sfântul Grigore Palama*, în „AATA”, VI (1929-1930), p. 55-77.
5. *Din tratativele de unire între Biserica Ortodoxă și Catholică pe timpul împărației latine din Constantinopol*, în „RT”, XX (1930), nr. 3-4, p. 167-174.
6. *Un codice manuscris*, în „RT”, XX (1930), nr. 11-12, p. 426-430.
7. *Catholicismul de după războiu*, în „AATA”, VII (1930-1931), p. 5-53.
8. *Biserica grecească de azi*, în „RT”, XXI (1931), nr. 1-2, p. 6-23.
9. *Catholicismul și cultura modernă*, în „RT”, XXI (1931), nr. 6-7, p. 224-243; nr. 8-9, p. 316-326; nr. 10, p. 358-367; nr. 11-12, p. 411-418; an XXII (1932), nr. 1, p. 7-15; nr. 2-3, p. 78-84; nr. 4, p. 133-140; nr. 5, p. 177-184; nr. 6-7, p. 224-229; nr. 8-9, p. 295-302; nr. 10-11, p. 346-352; nr. 12, p. 446-451; an XXIII (1933), nr. 1-2, p. 7-10; nr. 3, p. 93-106.
10. *Care dintre eretici și schismatici vor putea fi primiți în sânul Bisericii Ortodoxe? a) Prin Botez, b) Prin Mirungere, c) Prin "Libelos pisteos"?*, în „RT”, XXI (1931), nr. 11-12, p. 444-447.
11. *Catholicismul contemporan în Italia*, în „AATA”, VIII (1931-1932), p. 59-75.
12. *Metafizica lui Lucian Blaga*, în „RT”, XXIV (1934), nr. 11-12, p. 393-401.
13. *Din urmările edictului de toleranță în ținutul Hațegului*, în vol. *Fraților Alexandru și Ion Lapedatu, la împlinirea vârstei de 60 ani*, București, 1936, p. 537-542.
14. *Dumnezeu și timpul. Idei generale*, în „RT”, XXVII (1937), nr. 12, p. 457-461.
15. *Naționalismul și morala creștină*, în „Probleme și fapte ortodoxe”, Sibiu, 1938, p. 36-45.

16. *O luptă pentru Ortodoxie în Țara Hațegului*, în „AATA”, XV (1938-1939), p. 5-76.
17. *Antropologie ortodoxă. Comentariu asupra stării primordiale a omului*, în „AATA”, XVI (1939-1940), p. 5-21.
18. *Iisus Hristos ca profet*, în „RT”, XXXI (1941), nr. 11-12, p. 469-485.
19. *Din urmările Edictului de toleranță în ținutul Făgărașului*, în vol. *Omagiu lui Ioan Lupaș la împlinirea vârstei de 60 de ani*, București, 1943, p. 826-833.
20. *Căință și înviere sufletească*, în „RT”, XXXV (1945), nr. 1, p. 8-23.
21. *Pocăință și restaurarea sufletului. Înțelesul sacru al pocăinței*, în „RT”, XXXV (1945), nr. 5, p. 8-24.
22. *Elemente de antropologie ortodoxă*, în vol. *Prinos dedicat Patriarhului Nicodim cu prilejul împlinirii a optzeci de ani de vârstă, cincizeci de ani de preoție și șapte ani de patriarhat*, București, 1946, p. 236-243 (reeditat în „BOR”, LXIV (1946), p. 279 ș.u.).
23. *Soroace dezmințite*, în „ST”, I (1949), nr. 5-6, p. 374-380.
24. *Restaurarea unității Bisericii străbune*, în „GB”, VIII (1949), nr. 5-6, p. 15-26.
25. *Învățătura despre Maica Domnului la ortodocși și catolici*, în „O”, II (1950), nr. 4, p. 559-609.
26. *Reîntregirea Bisericii strămoșești*, în „GB”, IX (1950), nr.6, p. 27-33.
27. *Organizarea sinodală a Bisericii Ortodoxe în paralel cu cezaropapismul catolic*, în „ST”, II (1950), nr. 9-10, p. 541-555.
28. *Definiția dogmatică de la Calcedon*, în „O”, III (1951), nr. 2-3, p. 295-340.
29. *Condițiile mântuirii*, în „ST”, III (1951), nr. 5-6, p. 245-256.
30. *Maica Domnului ca mijlocitoare*, în „O”, IV (1952), nr. 1, p. 79-129.
31. *Formele și cauzele falsului misticism*, în „ST”, IV (1952), nr. 5-6, p. 251-273.
32. *Temeiuri dogmatice și duhovnicești pentru viața monahală de obște*, în „ST”, IV (1952), nr. 7-8, p. 371-393.
33. *Învățătura creștină despre muncă*, în „ST”, V (1953), nr.1-2, p. 24-30.
34. *Dumnezeiasca Euharistie, în cele trei confesiuni*, în „O”, V (1953), nr. 1, p. 46-115.
35. *Starea sufletelor după judecata particulară în învățătura ortodoxă și catolică*, în „O”, V (1953), nr. 4, p. 545-614.
36. *Motivele și urmările dogmatice ale schismei*, în „O”, VI (1954), nr. 2-3, p. 218-259.
37. *Faptele bune în învățătura ortodoxă și catolică*, în „O”, VI (1954), nr. 4, p. 507-533.
38. *Mărturisirea păcatelor și pocăința în trecutul Bisericii*, în „BOR”, LXXIII (1955), nr. 3-4, p. 218-250.

39. *Judecata particulară după moarte*, în „O”, VII (1955), nr. 4, p. 532-559.
40. *Sinteză eclesiologică*, în „ST”, VII (1955), nr. 5-6, p. 262-284.
41. *Ctitoria de frunte a IPS Mitropolit Nicolae*, în vol. *Omagiu I.P.S. Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, 1905-1955, la cincizeci de ani de activitate bisericească*, Edit. Reîntregirea, Sibiu, 1955, p. 173-178.
42. *Ființa Tainelor în cele trei confesiuni*, în „O”, VIII (1956), nr. 1, p. 3-28.
43. *Numărul Tainelor, raporturile dintre ele și problema Tainelor în afara Bisericii*, în „O”, VIII (1956), nr. 2, p. 191-215.
44. *Starea primordială a omului în cele trei confesiuni*, în „O”, VIII (1956), nr. 3, p. 323-357.
45. *Mărturisirea, mijloc de creștere duhovnicească*, în „MO”, VII (1956), nr. 4-5, p. 168-176.
46. *Încrederea și prietenia între oameni și popoare, condiții pentru coexistența pașnică între state și porunci ale învățăturii creștine*, în „BOR”, LXXIV (1956), nr. 5, p. 438-450.
47. *Legătura interioară dintre moartea și învierea Domnului*, în „ST”, VIII (1956), nr. 5-6, p. 275-287.
48. *Liturghia și unitatea religioasă a poporului român*, în „BOR”, LXXIV (1956), nr. 10-11, p. 1078-1087.
49. *Doctrina ortodoxă și catolică despre păcatul strămoșesc*, în „O”, IX (1957), nr. 1, p. 3-40.
50. *Doctrina protestantă despre păcatul ereditar, judecată din punct de vedere ortodox*, în „O”, IX (1957), nr. 2, p. 195-215.
51. *Simbolul ca anticipare și temei al posibilităților icoanei*, în „ST”, IX (1957), nr. 7-8, p. 427-452.
52. *Cunoașterea lui Dumnezeu la Sf. Ioan Gură de Aur*, în „O”, IX (1957), nr. 4, p. 555-567.
53. *Sublimitatea preoției și îndatoririle preotului*, în „MO”, IX (1957), nr. 5-6, p. 298-312.
54. *De la creațiune la întruparea Cuvântului și de la simbol la icoană*, în „GB”, XVI (1957), nr. 12, p. 860-867.
55. *În jurul "Omiliilor duhovnicești" ale Sf. Macarie Egipteanul*, în „MO”, X (1958), nr. 1-2, p. 15-38.
56. *Tratativele dintre Biserica Ortodoxă Română și Anglicană, privite sub aspectul dogmatic*, în „O”, X (1958), nr. 2, p. 236-251.
57. *Iisus Hristos ca prototip al icoanei Sale*, în „MO”, XXXIV (1958), nr. 3-4, p. 244-272.
58. *Comunitate prin iubire*, în „O”, XV (1963), nr. 1, p. 52-70.
59. *"Iconomia" în Biserica Ortodoxă*, în „O”, XV (1963), nr. 2, p. 152-186.
60. *Mișcarea ecumenică și problemele lumii contemporane*, în „GB”, XXII (1963), nr. 3-4, p. 305-326.

61. *Mișcarea ecumenică și unitatea creștină în stadiul actual*, în „O”, XV (1963), nr. 3-4, p. 544-589.
62. *Servire și preexistentă*, în „GB”, XXII (1963), nr. 11-12, p. 1019-1030.
63. *Sfânta Tradiție. Definirea noțiunii și întinderea ei*, în „O”, XVI (1964), nr. 1, p. 47-109.
64. *"Să nu ucizi". Temeiuri creștine pentru pace*, în „BOR”, LXXXII (1964), nr. 1-2, p. 76-95.
65. *Autoritatea Bisericii*, în „ST”, XVI (1964), nr. 3-4, p. 183-251.
66. *Relațiile treimice și viața Bisericii*, în „O”, XVI (1964), nr. 4, p. 503-525.
67. *Encidica "Ecclesiam Suam"*, în „O”, XVI (1964), nr. 4, p. 598-603.
68. *Despre binele comun și unele virtuți creștine*, în „MB”, XIV (1964), nr. 4-5, p. 136-144.
69. *Noțiunea dogmei*, în „ST”, XVI (1964), nr. 9-10, p. 534-571.
70. *Legătura între Euharistie și iubirea creștină*, în „ST”, XVII (1965), nr. 1-2, p. 3-32.
71. *Posibilitatea reconcilierii dogmatice între Biserica Ortodoxă și Vechile Biserici Orientale*, în „O”, XVII (1965), nr. 1, p. 5-27.
72. *Conceptia Bisericii Romano-Catolice despre alte Biserici și atitudinea ei față de acestea în condițiile ecumenismului actual*, în „O”, XVII (1965), nr. 2, p. 267-283.
73. *Doctrina catolică a infailibilității la I-ul și al II-lea Conciliu de Vatican*, în „O”, XVII (1965), nr. 4, p. 459-492.
74. *Biserica universală și sobornicească*, în „O”, XVIII (1966), nr. 2, p. 167-198.
75. *Din aspectul sacramental al Bisericii*, în „ST”, XVIII (1966), nr. 9-10, p. 531-562.
76. *Sfântul Duh și sobornicitatea Bisericii*, în „O”, XIX (1967), nr. 1, p. 32-48.
77. *Iubire și adevăr: Pentru depășirea dilemei ecumenismului contemporan*, în „O”, XIX (1967), nr. 2, p. 283-293.
78. *Criteriile prezenței Sfântului Duh*, în „ST”, XIX (1967), nr. 3-4, p. 103-127.
79. *Coordonatele ecumenismului din punct de vedere ortodox*, în „O”, XIX (1967), nr. 4, p. 494-540.
80. *Relațiile Bisericii Ortodoxe Române cu Bisericile vechi orientale, cu Biserica Romano-Catolică și cu Protestantismul*, în „O”, XX (1968), nr. 2, p. 209-224.
81. *Revelația prin acte, cuvinte și imagini*, în „O”, XX (1968), nr. 3, p. 347-377.
82. *Lupta și drama lui Inocențiu Micu Klein*, în „BOR”, LXXXVI (1968), nr. 9-10, p. 1137-1185.
83. *Iconomia dumnezeiască, temei al iconomiei bisericești*, în „O”, XXI (1969), nr. 1, p. 3-24.

84. *Revelația ca dar și făgăduință*, în „O”, XXI (1969), nr. 2, p. 179-196.
85. *Mărturisirea de credință a papei Paul al VI-lea*, în „O”, XXI (1969), nr. 2, p. 257-269 (în colaborare cu prof. N. Chițescu și P. Rezuș).
86. *Vasta mișcare de contestare în romano-catolicism*, în „O”, XXI (1969), nr. 2, p. 304-317.
87. *Teologia Euharistiei*, în „O”, XXI (1969), nr. 3, p. 343-363.
88. *Uniatismul din Transilvania – opera unei întreite silnicii*, în „BOR”, LXXXVII (1969), nr. 3-4, p. 355-390.
89. *Problema uniaticului în perspectivă ecumenică*, în „MA”, XIV (1969), nr. 4-6, p. 322-329 (și în „O”, XXI (1969), nr. 4, p. 616-626.).
90. *The Orthodox Conception of Tradition and the Developement of Doctrine*, în „Sobornost”, V (1969), nr. 9, p. 652-662.
91. *The World as Gift and Sacrament of God's Love*, în „Sobornost”, V (1969), nr. 9, p. 662-673.
92. *Rugăciunile pentru alții și sobornicitatea Bisericii*, în „ST”, XXII (1970), nr. 1-2, p. 29-39.
93. *Responsabilitatea creștină*, în „O”, XXII (1970), nr. 2, p. 181-196.
94. *Unitate și diversitate în Tradiția ortodoxă*, în „O”, XXII (1970), nr. 3, p. 333-356.
95. *Slujirile bisericești și atribuțiile lor*, în „O”, XXII (1970), nr. 3, p. 462-469.
96. *Darul lui Dumnezeu către noi*, în „MMS”, XLVI (1970), nr. 3-4, p. 258-267.
97. *Temeiurile teologice ale ierarhiei și ale sinodalității ei*, în „ST”, XXII (1970), nr. 3-4, p. 165-178.
98. *Slujitorii lui Dumnezeu, slujitori ai oamenilor*, în „BOR”, LXXXVIII (1970), nr. 3-4, p. 408-416.
99. *Transparența Bisericii în viața sacramentală*, în „O”, XXII (1970), nr. 4, p. 501-516.
100. *Sfânta Treime, structura supremei iubiri*, în „ST”, XXII (1970), nr. 5-6, p. 333-355.
101. *Câteva trăsături caracteristice ale Ortodoxiei*, în „MO”, XXII (1970), nr. 7-8, p. 730-743.
102. *He Hagia Graphe en schese pros ten Ekklesian kai ten paradosen*, în vol. *Ho Zontanos Logos*, Atena, 1970, p. 67-97.
103. *Einige charaktestische Merkmale der Orthodoxie*, în „Kyrios”, X (1970), nr. 1, p. 8-24.
104. *The Economy of Salvation and Ecclesiastical "Economy"*, în „Diakonia”, I (1970), nr. 2, p. 115-126.
105. *Théologie de l'Eucharistie*, în „Contacts”, XXII (1970), nr. 71, p. 184-211.
106. *Sobornicitatea deschisă*, în „O”, XXIII (1971), nr. 2, p. 165-180.

107. *Teologia dogmatică în Biserica Ortodoxă Română, în trecut și azi*, în „O”, XXIII (1971), nr. 3, p. 309-365. (în colaborare cu N. Chițescu, I. Todoran, I. Ică, I. Bria).
108. *Chipul de mâine al Bisericii Romano-Catolice în viziunea teologilor catolici inovatori*, în „O”, XXIII (1971), nr. 3, p. 266-283.
109. *Dumnezeu este iubire (I Ioan IV, 8)*, în „O”, XXIII (1971), nr. 3, p. 366-402.
110. *În problema intercomuniunii*, în „O”, XXIII (1971), nr. 4, p. 561-584.
111. *The Cross and the Gift of the World*, în „Sobornost”, VI (1971), nr. 2, p. 96-110.
112. *St. Callinicus of Cernica*, în „Studies Supplementary to Sobornost”, 1971, nr. 2, p. 17-32.
113. *The Foundation of Christian Responsibility in the World: The Dialogue of God and Man*, în „Studies Supplementary to Sobornost”, 1971, nr. 2, p. 53-73.
114. *The Tradition of Life: Romanian Essays on Spirituality and Theology*, (by Patriarch Justinian, Bishop Antonie Plămădeală and Fr. Dumitru Stăniloae) Fellowship of St. Alban and St. Sergius, ed. A.M.Allchin, Londra, 1971, p. 53-73.
115. *Die Transparenz der Kirche auf Grund der Taufe*, în vol. *Taufe und Firmung*, Hgr.E.Ch.Suttner, Friedrich, Pustet Verlag, Regensburg, 1971, p. 111-125.
116. *Vom Geist der Orthodoxie*, în „Theologie der Gegenwart”, XIV (1971), p. 88-95.
117. *Die dogmatischen Grindlagen der Synodalität*, în „Ostkirchliche Studien”, XX (1971), p. 3-16.
118. *Taina pocăinței ca fapt duhovnicesc*, în „O”, XXIV (1972), nr. 1, p. 5-13.
119. *Învățătura ortodoxă despre mântuire și concluziile ce rezultă din ea pentru slujirea creștină în lume*, în „O”, XXIV (1972), nr. 2, p. 195-212.
120. *Unity and Diversity in Orthodox Tradition*, în „The Greek Orthodox Theological Review”, XVII (1972), nr. 1, p. 19-37.
121. *Problems and Perspectives of Orthodox Theology*, în „The Altar Almanach”, II (1971-1972), p. 40-50.
122. *La catholicité de l'Eglise et les prières pour autrui*, în „Contacts”, XXIV (1972), nr. 77, p. 9-27.
123. *Die Busse als geistliches Ereignis*, în vol. *Busse und Berchte, Drittes Regensburger Ökumenisches Symposion*, Hgr.E.Ch. Suttner, Friedrich Pustet Verlag, Regensburg, 1972, p. 39-54.
124. *Chipul lui Hristos în Biserica Răsăriteană: Iisus Hristos, darul și cuvântul suprem al lui Dumnezeu*, în „O”, XXV (1973), nr. 1, p. 5-17.
125. *Relațiile ecumenice ale Bisericii Ortodoxe Române în ultimul sfert de veac*, în „O”, XXV (1973), nr. 2, p. 166-175.

126. *Chipul lui Dumnezeu și responsabilitatea lui în lume*, în „O”, XXV (1973), nr. 3, p. 347-362.
127. *Caracterul permanent și mobil al Tradiției*, în „ST”, XXV (1973), nr. 3-4, p. 149-164.
128. *Învățătura Sf. Atanasie cel Mare despre mântuire*, în „ST”, XXV (1973), nr. 5-6, p. 328-340.
129. *Studii catolice recente despre Filioque*, în „ST”, XXV (1973), nr. 7-8, p. 471-505.
130. *Die Welt als Gabe und Sakrament der Liebe Gottes*, în „Orthodoxe Beiträge” „Philoxenia”, V (1973), Marburg, p. 40-45.
131. *L’homme, image de Dieu dans le monde*, în „Contacts”, XXV (1973), nr. 84, p. 287-309.
132. *Dumnezeu este lumină*, în „O”, XXVI (1974), nr. 1, p. 70-96.
133. *Sfântul Duh în revelație și în Biserică*, în „O”, XXVI (1974), nr. 2, p. 216-249.
134. *Natură și har în teologia bizantină*, în „O”, XXVI (1974), nr. 3, p. 392-439.
135. *Hristologia Sinoadelor*, în „O”, XXVI (1974), nr. 4, p. 573-579.
136. *La théologie dogmatique dans l’Eglise Orthodoxe Roumanie des origines à nos jours* (în colab. cu Isidor Todoran, N. Chițescu, I. Ică, în vol. *De la Théologie orthodoxe roumanie des origines à nos jours*), Edit. IBMBOR, București, 1974, p. 211-284.
137. *La Doctrine de Saint Athanase sur le salut*, în vol. *Politique et theologie chez Athanase d’Alexandrie*, Beauchesne, Paris, 1974, p. 295-304.
138. *Jesus Christ, Incarnate Logos of God, Source of Freedom and Unity*, în „The Ecumenical Review”, XXVI (1974), nr. 3, p. 403-412.
139. *Le Saint Esprit dans la théologie et la vie de l’Eglise Orthodoxe*, în „Contacts”, XXVI (1974), nr. 87, p. 227-256.
140. *The Role of the Holy Spirit in the Theology and Life of the Orthodox Church*, în „Diakonia”, IX (1974), nr. 4, p. 343-366.
141. *L’accueil de la Tradition dans le monde d’aujourd’hui. Le point de vue de l’Orthodoxie*, în „Irenikon”, XLVII (1974), nr. 4, p. 451-466.
142. *Le caractère statique et dynamique de la Tradition. L’estimation des éléments conservateurs de la Tradition*, Tesalonic, 1974, p. 257-275.
143. *L’Orthodoxie: quelques traits caractéristiques*, în „Présence orthodoxe”, 1974, nr. 26, p. 10-25.
144. *Concepția ortodoxă despre tradiție și despre dezvoltarea doctrinei*, în „O”, XXVIII (1975), nr. 1, p. 5-14.
145. *Primirea tradiției în timpul de azi, din punct de vedere ortodox*, în „ST”, XXVII (1975), nr. 1-2, p. 5-12.
146. *Crucea în teologie și în cultul Bisericii Ortodoxe*, în „O”, XXVII (1975), nr. 3, p. 405-414.

147. *Paștile, sărbătoarea luminii și a bucuriei în Ortodoxie*, în „ST”, XXVII (1975), nr. 5-6, p. 349-358.
148. *Die Entstehung des Petrusamtes in Orthodoxer Sicht*, în *Der Konsiliarität und Kollegialität als Strukturprinzipien der Kirche, Zehn Jahre Ökumenismus*, Tyrolia Verlag, Innsbruck-Wien-München, 1975, p. 136-141.
149. *The Holy Spirit in the Theology and the Life of the Orthodox Church*, în „Sobornost”, VII (1975), nr. 1, p. 4-21.
150. *La centralité du Christ dans la théologie, dans la spiritualité et dans la mission orthodoxe*, în „Contacts”, XXVII (1975), nr. 92, p. 447-457.
151. *Creația ca dar și Tainele Bisericii*, în „O”, XXVIII (1976), nr. 1, p. 10-29.
152. *Drumul cu Hristos Mântuitorul, prin Tainele și sărbătorile Bisericii Ortodoxe*, în „O”, XXVIII (1976), nr. 2, p. 402-416.
153. *Semnificația luminii dumnezeiești în spiritualitatea și cultul Bisericii Ortodoxe*, în „O”, XXVIII (1976), nr. 3-4, p. 433-446.
154. *Crucea și înnoirea creațiunii în învățătura ortodoxă*, în „MMS”, LII (1976), nr. 7-8, p. 467-477.
155. *The Christology of the Synods*, în *Papers Referring to the Theological Dialogue between the Eastern and Oriental Orthodox Churches*, Edited by Metropolitan Methodios of Aksum, Atena, 1976, p. 21-28; și în „Ekklesiastikos Pharos”, LVIII (1976), nr. 1-2, p. 130-137.
156. *La Croix dans la théologie et le culte orthodoxe*, în „Contacts”, XXVIII (1976), nr. 94, p. 127-142.
157. *Phos Christou phainei pasi*, în „Epistemonike Eptēris Theologikes Scholes Thessalonikes”, XXI (1976), p. 21-40.
158. *La dynamique du monde dans l'Eglise*, în *Proces verbaux du II-e Congrès de théologie orthodoxe à Athens*, Atena, 1976, p. 346-360.
159. *Image de Dieu et la déification de l'homme*, în „Communio Viatorum”, XIX (1976), nr. 3, p. 109-120.
160. *Universalitatea și etnicitatea Bisericii în concepția ortodoxă*, în „O”, XXIX (1977), nr. 2, p. 143-152.
161. *Dinamica creației în Biserică*, în „O”, XXIX (1977), nr. 3-4, p. 281-291.
162. *Natura sinodicității*, în „ST”, XXIX (1977), nr. 9-10, p. 605-614.
163. *The Cross in Orthodox Theology and Worship*, în „Sobornost”, VII (1977), nr. 4, p. 233-243.
164. *Korset och skapelsen*, în „Almanahul Parohiei Ortodoxe Romane din Göteborg”, I (1977), p. 29-37.
165. *Liturghia comunității și jertfa interioară în viziunea filocalică*, în „O”, XXX (1978), nr. 1-2, p. 389-399.
166. *Icoanele în cultul ortodox*, în „O”, XXX (1978), nr. 3, p. 475-487.
167. *Rolul Ortodoxiei în formarea și păstrarea ființei poporului român și a unității naționale*, în „O”, XXX (1978), nr. 4, p. 584-604.

168. *La liturgie de la communauté et la liturgie intérieure dans la vision philocalique*, în *Gestes et paroles dans les diverses familles liturgiques*, Conférences Saint Serge, Paris, XXV-e semaine d'étude, juillet 1977, Roma, 1978, p. 259-273.
169. *La prière dans un monde secularisé*, în „Contacts”, XXX (1978), nr. 103, p. 237-250.
170. *La lecture de la Bible dans L'Eglise Orthodoxe*, în „Contacts”, XXX (1978), nr. 104, p. 349-354.
171. *Ființa și ipostasurile în Sfânta Treime, după Sfântul Vasile cel Mare*, în „O”, XXXI (1979), nr. 1, p. 53-75.
172. *Hristologie și iconologie în disputa din sec. VIII-IX*, în „ST”, XXXI (1979), nr. 1-4, p. 15-53.
173. *Iisus Hristos, Arhiereu în veac*, în „O”, XXXI (1979), nr. 2, p. 217-231.
174. *Purcederea Duhului Sfânt de la Tatăl și relația Lui cu Fiul, ca temei al îndumnezeirii și înfierii noastre*, în „O”, XXXI (1979), nr. 3-4, p. 583-592.
175. *Taina Euharistiei, izvor de viață spirituală în Ortodoxie*, în „O”, XXXI (1979), nr. 3-4, p. 499-510.
176. *Vechimea și spiritualitatea termenilor creștini români în solidaritate cu ai limbii române în general*, în „BOR”, XCVII (1979), nr. 3-4, p. 563-590.
177. *Maica Domnului, Ocrotitoarea*, în „GB”, XXXVIII (1979), nr. 9-10, p. 938-950.
178. *Bréviaire hésychaste (I + II)*, în „Irenikon”, LII (1979), nr. 1, p. 54-68; nr. 3, p. 356-373.
179. *Învățătura despre Sfânta Treime în scrierea Sf. Vasile cel Mare "Contra lui Eunomie"*, în vol. *Sfântul Vasile cel Mare. Închinare la 1600 de ani de la săvârșirea sa*, Edit. IBMBOR, București, 1980, p. 51-69.
180. *Sfințenia în Ortodoxie*, în „O”, XXXII (1980), nr. 1, p. 33-43.
181. *Sfânta Scriptură și Tradiția apostolică în mărturisirea Bisericii*, în „O”, XXXII (1980), nr. 2, p. 204-220.
182. *Desăvârșirea noastră în Hristos (I + II + III)*, în „MO”, XXXII (1980), nr. 1-2, p. 76-111; nr. 3-6, p. 402-427; XXXIII (1981), nr. 1-3, p. 95-104.
183. *Maica Domnului în Prologul Evangheliei de la Luca*, în „O”, XXXII (1980), nr. 3, p. 443-453.
184. *Fiul lui Dumnezeu, Fiul Omului*, în „MMS”, LVI (1980), nr. 9-12, p. 733-763.
185. *Cultul Bisericii Ortodoxe, mediu al lucrărilor Sfântului Duh asupra credincioșilor*, în „O”, XXXIII (1981), nr. 1, p. 5-12.
186. *Cântarea liturgică comună, mijloc de întărire a unității drepte credințe*, în „O”, XXXIII (1981), nr. 1, p. 58-72.
187. *Taina negrăită a Unului suprem*, în „MMS”, LVII 1981, nr. 1-3, p. 27-38.
188. *Liturghia, urcuș spre Dumnezeu și poartă a cerului*, în „MB”, XXXI (1981), nr. 1-3, p. 41-56.

189. *Sâmbăta, ziua morților. Duminică, ziua învierii și a vieții fără de sfârșit*, în „O”, XXXIII (1981), nr. 2, p. 129-135.
190. *Sinodul II ecumenic și Simbolul niceeo-constantinopolitan*, în „O”, XXXIII (1981), nr. 3, p. 362-385.
191. *Locașul bisericesc propriu-zis, cerul pe pământ sau centrul liturgic al creației*, în „MB”, XXXI (1981), nr. 4-6, p. 277-307.
192. *Icoanele din Biserică, reprezentare vizibilă a dreptei credințe și mijloace de întâlnire a credincioșilor cu Hristos, cu sfinții care s-au săvârșit în El*, în „MO”, XXXIII (1981), nr. 10-12, p. 643-659.
193. *The Procession of the Holy Spirit from the Father and His Relation to the Son, as the Basis of Our Deification and Adoption*, în *Spirit of God, Spirit of Christ. Ecumenical Reflections on the Filioque Controversy*, edit. by L. Vischer, Geneva, 1981, p. 174-186.
194. *La procession du Saint Esprit du Père et sa relation avec le Fils, comme base de notre déification et adoption*, în „La théologie du Saint Esprit dans le dialogues oecuménique. Document Foi et Constitution”, nr. 103, Le Centurion, Les presses de Taizé, 1981, p. 190-202.
195. *Der Ausgang des Heiligen Geistes vom Vater und seine Beziehung zum Sohn als Grundlage unserer Vergöttlichung und Kindschaft*, în *Geist Gottes – Geist Christi. Ökumenische Überlegungen zur Filioque-Kontroverse. Bericht und Vorträge zweier Tagungen auf Schloß Klingenthal (Frankreich) (Ökumenische Rundschau Beihefte, 39)*, edit. Lukas Vischer, Frankfurt, 1981, p. 153-163.
196. *Der dreieinige Gott und Einheit der Menschheit*, în „Evangelische Theologie”, XLI (1981), nr. 5, p. 439-450.
197. *Idolul ca chip al naturii divinizate și icoana ca fereastră spre transcendența dumnezeiască*, în „O”, XXXIV (1982), nr. 1, p. 12-27.
198. *Mărturisirea dreptei credințe prin rugăciunile preotului însoțite de răspunsurile credincioșilor, ca pregătire pentru înfăptuirea jertfei euharistice și a împărtășirii de ea*, în „MB”, XXXII (1982), nr. 1, p. 39-72.
199. *Sfânta Cruce ca mijloc de sfințire și de binecuvântare și ca prilej de închinare*, în „O”, XXIV (1982), nr. 2, p. 171-182.
200. *Biserica în sensul de lăcaș și de largă comuniune în Hristos*, în „O”, XXXIV (1982), nr. 3, p. 336-346.
201. *Modurile prezenței lui Hristos în cultul Bisericii*, în „MB”, XXXII (1982), nr. 7-9, p. 429-457.
202. *La doctrine de la procession du Saint Esprit du Père et de la relation de celui-ci avec le Fils en tant que base de l'adoption filiale et de la déification de l'homme*, în *Le II-e Concile Oecuménique: Signification et actualité pour le monde chrétien d'aujourd'hui*, Centre Orthodoxe du Patriarcat Oecuménique, Chambesy-Geneve, 1982, p. 201-211.

203. *Die Heilige Schrift und die apostolische Tradition im Bekenntnis der Kirche*, în *Die Heilige Schrift, die Tradition und das Bekenntnis. Eine Dokumentation über das 1. Theologische Gespräch mit der Rumänischen Orthodoxen Kirche in Goslar 1979*, Beiheft zur „Ökumenische Rundschau“, 1982, nr. 42, p. 30-45.
204. *Die heiligen Sakramente nach dem Augsburger Bekenntnis im lutherischen Verständnis heute und in der Lehre der Orthodoxen Kirche*, în *Die Sakramente der Kirche in der Confessio Augustana und in den orthodoxen Lehrbekenntnissen des 16./17. Jahrhunderts. Eine Dokumentation über das 2. Theologische Gespräch mit der Rumänischen Orthodoxen Kirche in Jassy 1980*, Beiheft zur „Ökumenische Rundschau“, 1982, nr. 43, p. 113-119.
205. *Jertfa lui Hristos și spiritualitatea noastră prin împărtășirea ei în Sfânta Liturghie*, în „O“, XXXV (1983), nr. 1, p. 104-118.
206. *Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu prin Care toate s-au făcut și se refac*, în „O“, XXXV (1983), nr. 2, p. 168-176.
207. *Ierarhia darurilor și treptele rugăciunii*, în „O“, XXXV (1983), nr. 3, p. 405-425.
208. *O pictură bisericească contemporană, un comentariu îmbogățit al dogmelor ortodoxe*, în „BOR“, CI (1983), nr. 3-4, p. 176-184.
209. *Doctrina luterană despre justificare și cuvânt și câteva reflexii ortodoxe*, în „O“, XXXV (1983), nr. 4, p. 495-509.
210. *Le Saint Esprit dans la théologie byzantine et dans la réflexion orthodoxe contemporaine*, în „Credo in Spiritum Sanctum“, Vatican, 1983, p. 661-679.
211. *Legătura dintre evlavie și teologie în Biserica Ortodoxă*, în „MO“, XXXVI (1984), nr. 1-2, p. 47-57.
212. *Realitatea tainică a Bisericii*, în „O“, XXXVI (1984), nr. 3, p. 415-420.
213. *Proscomidia sau rânduiala proaducerii darurilor pentru Sfânta Jertfă a lui Hristos*, în „MB“, XXXIV (1984), nr. 5-6, p. 261-277.
214. *La liturgia comunitaria e la liturgia interiore nella visione della Filocalia*, în *Punti di vista ortodossi su la chiesa, la preghiera, lo Spirito Santo e il monachesimo*, Centro Editoriale S. Lorenzo, Reggio Emilia, 1984, p. 9-26.
215. *He mystike empeiria ston hagio Symeon kai ston Maister Ekkart*, în „Synaxe“, 1984, nr. 10, p. 27-35.
216. *Sfintele Taine și ierurgiile bisericești*, în „O“, XXXVI (1985), nr. 3, p. 450-454.
217. *Orthodoxie roumaine. II. Le monde – témoignage de la bonté de Dieu à l'égard des hommes*, în „ROC“, 1985, nr. 44, p. 57-65.
218. *Sfânta Treime – creatoarea, mântuitoarea și țința veșnică a tuturor credincioșilor*, în „O“, XXXVIII (1986), nr. 2, p. 14-42.

219. *Înnoirea și sfințirea credincioșilor în Taina Mărturisirii, după învățătura Bisericii Ortodoxe*, în „O”, XXXVIII (1986), nr. 3, p. 10-17.
220. *Image, Likeness and Deification in the Human Person*, în „Communio”, XIII (1986), nr. 1, p. 64-83.
221. *Devotion and Theology in the Orthodox Church*, în vol. *Gottes Zukunft – Zukunft der Welt*, Chr. Kaiser Verlag, München, 1986, p.103-111.
222. *The Mystery of the Church*, în vol. *Church, Kingdom, World. The Church as Mystery and Prophetic Sign*, Edit. by Gennadios Limouris, Faith-Order Commission, World Council of Churches, Geneva, 1986, p. 50-57.
223. *To areto mysterio tou hypertatou Henos*, în „Synaxe”, 1986, nr. 19, p. 5-18.
224. *Sfânta Treime și creația lumii din nimic în timp*, în „MO”, XXXIX (1987), nr. 2, p. 41-69; nr. 3, p. 28-47.
225. *Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu cel întrupat și înviat ca om: reunificatorul creației în El pentru veci*, în „MO”, XXXIX (1987), nr. 4, p. 7-24.
226. *The World as Proof of the Goodness of God to Men*, în „ROC”, XVII (1987), nr. 4, p. 51-59.
227. *Panagiotes Nellas, synchronos ermeneutes tes orthodoxes anthropologias*, în „Synaxe”, 1987, nr. 21 p. 31-40.
228. *Erneuerung und Heiligung der Gläubigen im Sakrament der Buße nach der Lehre der orthodoxen Kirche auf Grund der Heiligen Schrift und der Heiligen Tradition*, în *Buße und Beichte im Glauben und Leben unserer Kirchen und ihre Bedeutung für die Erneuerung und Heiligung des Christen. Dritter Bilateralen Theologischer Dialog zwischen der Rumänischen Orthodoxen Kirche und der Evangelischen Kirche in Deutschland vom 28 Mai bis 3 Juni 1982 in Hüllhorst*, Beiheft zur „Ökumenische Rundschau” 51, Frankfurt am Main, 1987, p. 25-32.
229. *Hristologia Sfântului Maxim Mărturisorul*, în „O”, XL (1988), nr. 3, p. 67-72.
230. *La christologie de Saint Maxime le Confesseur*, în „Contacts”, XXX (1988), nr. 142, p. 112-120.
231. *Le triomphe du bien dans l'existence crée*, în „ROC”, XVIII (1988), nr. 2, p. 52-68.
232. *Cuvântul creator și mântuitor și veșnic înnoitor*, în „MO”, XLIII (1991), nr. 1, p. 7-19.
233. *Atragerea ierarhică a lumii spre Sfânta Treime prin Cuvântul lui Dumnezeu făcut om*, în „MO”, XLIII (1991), nr. 2, p. 14-34.
234. *Dumnezeu Cuvântul cel întrupat sfințește creația prin Cuvântul și fapta omenească a Sa și a omului și în special a preotului*, în „MO”, XLIII (1991), nr. 4-6, p. 12-20.
235. *The Christology of Saint Maximus the Confessor*, în „Sourozh”, 1993, nr. 52, p. 10-16.

5. Articole de specialitate

1. *Mașinismul și viața spirituală*, în „AATA”, XI (1934-1935), p. 40-46.
2. *Pastorală mai nouă și importanța ei în cadrul învățământului teologic*, în „RT”, XXV (1935), nr. 5-6, p. 214-221.
3. *Pentru depășirea individualismului și a socialismului*, în „RT”, XXV (1935), nr. 1-2, p. 33-40.
4. *Ortodoxie și națiune*, în „G”, XIV (1935), nr. 2, p. 76-83.
5. *Încercare despre teofanii*, în „G”, XV (1936), nr. 1, p. 14-29.
6. *Atitudini: Biserica Ortodoxă la serbările jubiliare ale "Astrei"*, în „RT”, XXVI (1936), nr. 7-10, p. 347-349.
7. *Cele două împărțiri*, în „G”, XVI (1937), nr. 1, p. 26-35.
8. *Iarăși Românism și Ortodoxie*, în „G”, XVI (1937), nr. 5, p. 241-247.
9. *Naționalismul sub aspect moral*, în „G”, XVI (1937), nr. 9, p. 417-425.
10. *Cuvântul și mistica iubirii*, în „G”, XVII (1938), nr. 4, p. 195-202.
11. *Cuvânt și faptă*, în „G”, XVII (1938), nr. 10, p. 538-548.
12. *Ortodoxie și latinătate*, în „G”, XVIII (1939), nr. 4, p. 197-202.
13. *Filozofia existențială și credința în Iisus Hristos*, în „G”, XVIII (1939), nr. 10, p. 565-572.
14. *Credință și logică*, în „RT”, XXIX (1939), nr. 12, p. 477-480.
15. *Ortodoxia, modul spiritualității românești*, în „G”, XIX (1940), nr. 6, p. 416-425.
16. *Despre dogmă*, în „G”, XX (1941), nr. 3-4, p. 174-181.
17. *Temeiurile eterne ale mântuirii*, în „G”, XX (1941), nr. 8, p. 397-405.
18. *Considerații în legătură cu Sfintele Icoane*, în „G”, XXI (1942), nr. 3, p. 113-126.
19. *Iisus Hristos, adevărata noastră transcendență*, în „G”, XXII (1943), nr. 1, p. 1-11.
20. *Biserica Ortodoxă a Transilvaniei*, în „G”, XXII (1943), nr. 5, p. 241-249.
21. *Contemplație și asceză*, în „G”, XXIII (1944), nr. 2, p. 57-64.
22. *Mai am și alte oi...*, în „GB”, VII (1948), nr. 5-6, p. 85-89.
23. *Întoarcerea fraților*, în „GB”, VII (1948), nr. 10, p. 64-68.
24. *Carele pentru noi, oamenii... S-a făcut om*, în „GB”, VIII (1949), nr. 11-12, p. 11-14.
25. *Căderea din Rai, căderea din iubire*, în „GB”, XXVI (1967), nr. 3-4, p. 215-218.
26. *Permanența Evangheliei lui Hristos*, în „Calendarul Credința”, 1967, p. 57-63.
27. *Semnificația întrupării Domnului*, în „GB”, XXVII (1968), nr. 11-12, p. 1133-1135.
28. *Orthodoxy, Life in the Resurrection*, în „Eastern Churches Review”, II (1969), nr. 4, p. 371-375.

29. *Some Characteristics of Orthodoxy*, în „Sobornost”, V (1969), nr. 9, p. 627-629.
30. *Orthodoxy and Modern Western Currents in Theology*, în „Calendarul Ortodox Credința”, 1969, p. 67-68.
31. *Din specificul Ortodoxiei românești*, în „Calendarul Credința”, 1970, p. 74-75.
32. *The Orthodox Teaching on Faith*, în „Altarul – The Altar”, III (1972), nr. 2, p. 9-10.
33. *The Gifts of the Holy Spirit*, în „Calendarul Credința”, 1974, p. 90-92.
34. *Trebuința de iertare și de înnoire a Bisericii*, în „Almanahul Parohiei Ortodoxe Române din Viena”, XIV (1975), p. 57-61.
35. *Sfințenie și delicatețe*, în „Almanahul Parohiei Ortodoxe din Viena”, 1976, p. 115-118.
36. *„Bessi” în mănăstirile din Orient*, în „BOR”, XCV (1976), nr. 5-6, p. 587-589.
37. *Menirea preotului printre credincioși*, în „Îndrumător pastoral”, Alba Iulia, II (1978), p. 66-67.
38. *Unirea Transilvaniei cu Țara Mamă la 1 Decembrie 1918*, în „Calendarul Credința”, 1979, p. 110-114.
39. *Hoi logoi tou Theou en te ktesei kai en to Kyrio Iisou Christou*, în „Orthodoxos Typos”, I, 19 (1979), nr. 389, p. 1; II, III, 20 (1980), nr. 391, p. 3; IV, nr. 392, p. 3; V, nr. 393, p. 3; VI, nr. 394, p. 3; VII, nr. 395, p. 3; VIII, nr. 396, p. 3.
40. *Witness Through “Holiness” of Life*, în *Martyria-Mission: The Witness of the Orthodoxes Churches Today*, edit. by I. Bria, Geneva, 1980, p. 45-51.
41. *Dumnezeu, unul în ființă și întreit în persoane*, în „Îndrumător Bisericesc”, Sibiu, 1981, p. 206-208.
42. *Logos, le temple qui rayonne*, în „Service Orthodoxe de Presse”, LXII (1981), p. 22-23.
43. *Reflexiuni despre poporul român. (1) Între Orient și Occident*, în „Comuniunea Românească” (Detroit, Michigan), IX-X (1981-1982), nr. 21-22, p. 5-6.
44. *Ospitalitatea românească*, în „Calendarul Credința”, 1982, p. 91-93.
45. *The Christian Sense of Responsibility*, în *Jesus Christ - the Life of the World. An Orthodox Contribution to the Vancouver Theme*, Geneva, 1982, p. 108-112.
46. *The Faces of Our Fellow Human Beings*, în „International Review of Missions”, LXXI (1982), p. 29-35; și în *The Lord of Life. Theological Explorations of the Theme „Jesus Christ” – the Life of the World*, World Council of Churches, Geneva, 1983, p. 116-122.
47. *He pehe kai ho skopos tes proodou*, în „Synaxe”, 1982, nr. 1, p. 11-18.

48. *Physike kai hyperphysike apokalypse kata ton hagio Maximo ton Homologete*, în „Synaxe”, 1982, nr. I, p. 91-92.
49. *To anthropino soma*, în „Synaxe”, 1982, nr. 4, p. 7-13.
50. *Tâche actuelle de la théologie*, în „Service Orthodoxe de Presse”, LXIII (1982), nr. 70, p. 17-20.
51. *Reflexiuni despre poporul român. (2) În rădăcinarea în spațiu propriu*, în „Comuniunea Românească”, XI (1983), nr. 23-24, p. 8-9.
52. *Endiapherousai omiliai kai synaxis hypo tou p. Stăniloae*, în „Orthodoxos Typos”, 1 iulie 1983, p. 4.
53. *Momente din vechea spiritualitate a ținutului buzoian*, în *Spiritualitate și istorie la întorsura Carpaților*, vol. I, coord. Dr. Antonie Plămădeală, Edit. Episcopiei Buzăului, Buzău, 1983, p. 341-346.
54. *Biserica, stâlp și temelie a adevărului*, în „Îndrumător Bisericesc”, Oradea, 1984, p. 56-59.
55. *Creația ca dar și manifestare a iubirii lui Dumnezeu*, în „Îndrumător Bisericesc”, Craiova, 1984, p. 53-58.
56. *L'approche orthodoxe de la vie*, în „Unité des chrétiens”, (nr. special) 58, 1985, Paris, p. 8-9.
57. *L'homme et le monde: une permanente liturgie*, în „Nouvelle de l'Eglise Orthodoxe Roumaine”, XV (1985), nr. 5, p. 5-6.
58. *Învățătura creștină despre creație*, în „Îndrumător Bisericesc”, Alba Iulia, X (1986), p. XXIX-XXXII.
59. *Căldura credinței pline de Duhul Sfânt*, în „Îndrumător Bisericesc”, Buzău, V (1986), p. 71-72.
60. *Preotul, factor de unitate în parohie și în Biserică*, în „Îndrumător Bisericesc”, Buzău, VI (1987), p. 49-50.
61. *„Tatăl nostru care ești în ceruri*, în „Îndrumător Bisericesc”, Buzău, VI (1987), p. 81-83.
62. *Orthodoxie Roumanie. La spiritualité romaine – synthèse entre l'Orient et l'Occident*, în „ROC”, XVII (1987), nr. 2, p. 57-68.
63. *Marriage as a Natural Bond for Life Between a Man and a Woman*, în „Calendarul Credința”, 1988, p. 75-78.
64. *La Biblia de 1688 y la tradición patristica de la Iglesia Ortodoxa Rumana*, în „Dacoromania”, 1988, nr. 7, p. 13-17.
65. *Persoana istorică a Mântuitorului nostru Iisus Hristos*, în „Cronica Episcopiei Romanului și Hușilor”, I (1989), p. 217-220.
66. *Chronique des Eglises... Roumanie*, în „Irenikon”, LXII (1989), nr. 1, p. 105-107.
67. *The Church: Communion in Christ, the Son of God Incarnate*, în „ROC”, XIX (1989), nr. 3, p. 17-19.
68. *Unitatea spirituală a neamului nostru și libertatea*, în „BOR”, CVIII (1990), nr. 1-2, p. 47-49.

69. *Învierea sau biruirea morții*, în „O”, XLI (1990), nr. 2, nr. 3-4.
70. *La persecution de l'Eglise Orthodoxe Roumaine sous le regime communiste*, în „Nouvelle de l'Eglise Orthodoxe Roumaine”, XX (1990), nr. 1, p. 8-11.
71. *Vénérer la Croix, confesser le Christ Dieu*, în „ROC”, XX (1990), nr. 5-6, p. 35-38.
72. *Numele de creștini (adevărați) – mărturisirea sigură a lui Hristos*, în „O”, XLIII (1991), nr. 1, p. 3-6.
73. *Conținutul creștin al rugăciunii către Hristos*, în „O”, XLIII (1991), nr. 2, p. 3-4.
74. *Dogmele – expresii ale iubirii divine*, în „O”, XLIII (1991), nr. 4, p. 3-4.
75. *De ce suntem ortodocși?*, în „Teologie și viață”, I (LXVII) (1991), nr. 4-8, p. 15-27.
76. *Le Triomphe du Bien dans l'existence crée*, în „Journal orthodoxe d'information ecclesiales”, 1991, nr. 60, p. 1-4.
77. *Dogmele creștine și apostolice, expresii ale binelui cel mai înalt*, în „O”, XLIV (1992), nr. 1-2, p. 3-4.
78. *Teme creștine în folclorul românesc, I. Pe când umbla Dumnezeu pe pământ*, în „Revista de etnografie și folclor”, XXXVII (1992), nr. 2, p. 103-117.
79. *Teme creștine în folclorul românesc, II. Dorul ca sete după comuniunea cu cei depărtați și ca putere de transfigurare reciprocă a persoanelor umane și de biruire a morții*, în „Revista de etnografie și folclor”, XXXVII (1992), nr. 3, p. 219-236.
80. *La începutul ortodoxiei contemporane din Transilvania a fost Șaguna*, în „RT”, III (75) (1993), nr. 2, p. 32-38.
81. *Sfânta Cruce ca mijloc de sfințire și de binecuvântare și ca prilej de închinăciune*, în „G” (serie nouă), 1992, nr. 3, p. 35-40.
82. *Frumusețile Sfintei Liturghii*, în „GB”, L (1993), nr. 4-6, p. 53-54.
83. *Sfânta Icoană în Biserica Ortodoxă*, în „GB”, L (1993), nr. 4-6, p. 54-56.
84. *„Persoana” și „Individul” – două unități diferite*, în „ST”, XLV (1993), nr. 5-6, p. 44-47.
85. *Uniatismul din Transilvania, opera unei întreite silnii* (extras din *Uniatismul în Transilvania*,...,), în „GB”, LII (1996), nr. 5-8, p. 126-134.
86. *Considerații în legătură cu Sfintele Icoane* (extras din „G”, XX (1942), nr. 3), în „GB”, LIII (1997), nr. 1-4, p. 51-62.
87. *Problema uniaticismului în perspectivă ecumenică* (extras din *Uniatismul în Transilvania*,...,), în „GB”, LIII (1997), nr. 1-4, p. 120-129.
88. *Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel întrupat, așteptat și văzut de rațiunea noastră ca trebuință de împlinire a ființei umane* (ms., 8 p.).
89. *Limită și transcendență în cultură și religie* (ms., 11 p.)

90. *Epectaze și transcendență la Sf. Grigore de Nyssa și în teologia contemporană* (ms. 14 p.).
91. *Limbajul bisericesc (creștin ortodox) al poporului român* (ms., 6 p.).
92. *Semnificațiile jertfei lui Hristos* (în Ib. engleză, ms. fără prima pagină, 25 p.).
93. *La christologie de Saint Maxime le Confesseur* (ms., fragment, 11 p.).
94. *Liturgy, Participation in the Sacrifice of Christ, Spiritually* (ms., 25 p.).
95. *The Lutheran Doctrine on Justification and Word and some orthodox remarks* (ms., 19 p.).
96. *Limit and Transcendence in Culture and Religion* (ms., 13 p.).
97. *Spirituality and Social Responsibility* (ms., 9 p.).

6. Articole omagiale și comemorative

1. *Adolf Harnack*, în „RT”, XX (1930), nr. 7-8, p. 343-345.
2. *Adolf Harnack*, în „TR”, LXXVIII (1930), nr. 49-50, p. 1-2.
3. *La centenarul nașterii unui iubitor de oameni*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 28, p. 2-3 (semnat D).
4. *Noul director al Școlii Normale*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 5-6, p. 4-5.
5. *Commemoration du Metropolită Andrei Șaguna*, Sibiu, 1932 (nesemnat), 28 p. în ediția 1933, în l. rom.
6. *Emanoil Gojdu*, în „Viața ilustrată”, I (1934), nr. 1, p. 16-17.
7. *Un mare ctitor român: Emanoil Gojdu*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 6, p. 1-2.
8. *Dr. I. G. Savin și... Occidentul*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 17, p. 3.
9. *Zaharie Boiu și Nicolae Cristea – Doi luptători din vremuri grele*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 50, p. 1.
10. *P.S. Sa Nicolae Colan, ca om al școlii*, în „RT”, XXVI (1936), nr. 7-10, p. 260-262.
11. *Nichifor Crainic*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 25, p. 1-2.
12. *Octavian Goga*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 20, p. 1.
13. *P.S. Patriarh Nicodim și școlile de formare a preoților*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 30, p. 1.
14. *Opera teologică a lui Nichifor Crainic*, în „G”, XIX (1940), nr. 4, p. 264-275.
15. *Mitropolitul Nicolae ca teolog*, în „RT”, XXX (1940), nr. 5-8, p. 423-440, și în *Omagiu Înalt Prea Sfinției sale Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, la douăzeci de ani de arhipăstorire, 1920-1940*, Edit. Arhiepiscopiei, Sibiu, 1940, p. 249-262.
16. *Douăzeci de ani de arhipăstorie. Închinare Arhipăstorului nostru*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 25-26, p. 1-2.
17. *Profesorul Nichifor Crainic la Academie*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 22, p. 3.

18. *Prof. Nicolae Iorga – Cu prilejul comemorării lui la Academia Română*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 24, p. 1 (nesemnăt).
19. *"Gândirea", la douăzeci de ani*, în „TR”, XC (1942), nr. 5, p. 1.
20. *I.P.S. Mitropolit Nicolae la șaizeci de ani*, în „TR”, XC (1942), nr. 17, p. 1 (nesemnăt).
21. *Protopop Stavrofor Ion Goron*, în „TR”, XCI (1943), nr. 3, p. 3.
22. *Inochentie Micu Klein*, în „TR”, XCI (1943), nr. 20, p. 3.
23. *Mitropolitul Andrei Șaguna*, în „TR”, XCI (1943), nr. 26, p. 1-2.
24. *Mitropolitul Andrei Șaguna – glasuri de presă, cu prilejul împlinirii celor șapte decenii de la moartea sa*, în „TR”, XCI (1943), nr. 27, p. 2-3.
25. *Sărbătorirea d-lui Ioan Lupaș*, în „TR”, XCI (1943), nr. 45, p. 1.
26. *P.S. Episcop Nicolae Colan*, în „TR”, XCI (1943), nr. 48, p. 1-2.
27. *P.C. Sa Arhim. Iuliu Scriban*, în „TR”, XCI (1943), nr. 50, p. 1.
28. *Patriarhul Serghie al Moscovei ca teolog*, în „O”, I (1949), nr. 2-3, p. 173-186.
29. *Sporuri duhovnicești sub păstoria I.P.S. Patriarh Justinian*, în „BOR”, LXIX (1951), nr. 3-6, p. 256-261.
30. *Comemorarea a 150 de ani de la moartea lui Petru Maior*, în „BOR”, LXXXIX (1971), nr. 1-2, p. 174-186.
31. *Omagiu Prea Fericitului Patriarh Iustin, la vârsta de 70 de ani*, în „O”, XXXII (1980), nr. 2, p. 201-203.
32. *Onisifor Ghibu. O sută de ani de la naștere*, în „BOR”, CI (1983), nr. 5-6, p. 416-417.
33. *Câteva amintiri despre I.P.S. Mitropolit Antonie*, în „MA”, XXXI (1986), nr. 6, p. 62-63.
34. *Un panegiric poetic la moartea lui Petru Movilă*, în „MA”, XXXIII (1988), nr. 1, p. 33-34.
35. *Amintiri despre Nichifor Crainic, directorul "Gândirii"*, în „G”, 1992 (serie nouă), nr. 2-3, p. 9.

7. Prefețe

1. *Prefață la Biserica slujitoare în Sfânta Scriptură, în Sfânta Tradiție și în teologia contemporană*, teză de doctorat de P.S. Antonie Plămădeală, în „ST”, XXV, 1972, nr. 5-8, p. 325-327; în vol., București, 1972, p. 5-7.
2. *Prefață la Tradiție și libertate în spiritualitatea ortodoxă* de Antonie, Mitropolitul Ardealului, Sibiu, 1972, p. 5-7.
3. *Prefață la Începuturile picturii bizantine* de W. Nyssen, Edit. IBMBOR, București, 1975, p. 5-8
4. *Prefață la Caracterul ecleziologic al Sfintelor Taine și problema intercomuniunii*, teză de doctorat de Pr. Lector Dumitru Gh. Radu, în „O”,

- XXX (1978), nr. 1-2, p. 13-16; în vol., Edit. IBMBOR, București, 1978, p. 13-16.
5. *Prefață la Pământ cântând imagini* de W. Nyssen, București, 1978, p. 9-13.
 6. *Introducere la Geneza manuscrisului românesc „Desiderie” din secolul al XVIII-lea* de Pr. Paul Mihail, în „MO”, XXXI (1979), nr. 1-3, p. 113-115.
 7. *Prefață la Eclesiologia tratatelor areopagitice și importanța ei pentru ecumenismul contemporan* de Pr. Gheorghe Drăgulin, în „O”, XXXI (1979), nr. 1-4, p. 54-56; în vol., Edit. IBMBOR, București, 1979, p. 5-7.
 8. *Prefață la Învățătura ortodoxă despre iconomia dumnezeiască și iconomia bisericească* de Arhim. Chesarie Georgescu, în „ST”, XXXII (1980), nr. 3-6, p. 297-298.
 9. *Prefață la Pateric românesc...* de Ierom. Ioanichie Bălan, București, 1980, p. 5-6.
 10. *Prefață la Dicționar de teologie ortodoxă* de Ion Bria, București, 1981, p. 5-6.
 11. *Prefață la Convorbiri duhovnicești* de Ierom. Ioanichie Bălan, Edit. Episcopiei Romanului și Hușilor, 1984, p. 5-6.
 12. *Prefață la Preoția Mântuitorului Hristos și preoția bisericească*, teză de doctorat de Pr. Ioan Mihăițan, în „MA”, XXIX (1984), nr. 11-12, p. 781-782.
 13. *Preface à la 2-e édition de la "Foi orthodoxe" de l'archimandrite Cleopas*, Bucarest, 1985, p. 5.
 14. *Contribuția „călugărilor sciți” la precizarea hristologiei la începutul secolului VI*, studiu introductiv la *Scrieri ale "Călugărilor sciți", daco-romani din sec. VI*, traducere de Pr. Prof. Nicolae Petrescu, în „MO”, XXXVII (1985), nr. 3-4, p. 199-244.
 15. *Introducere la Omiliile lui Laurențiu de Novae*, traducere de prof. David Popescu și prof. Marian Ciucă, în „MO”, XXXVIII (1986), nr. 4, p. 23-32.
 16. *Epilog la Sfinți români și apărători ai legii strămoșești*, Edit. IBMBOR, București, 1987, p. 674-677.
 17. *Prefață la Florile din Grădina Ghetsimani* de P.D. Popescu, Soroca, Edit. Martha, 1991, p. 5-6.
 18. *O poezie a specificului românesc*, prefață la *Cuvinte din temniță* de Gheorghe Popescu-Vâlcea, București, 1991, p. 3-5.
 19. *Scurtă prefață la Teologia mistică a Bisericii de Răsărit* de Vladimir Lossky, Edit. Anastasia, București, 1992, p. 5.
 20. *Prefață la Biserica și sectele*, Thesalonic, 1992, p. 5-9.
 21. *Prefață la Învățăture duhovnicești* de Avva Ammona ("Comorile pustiei"), Schitul românesc Prodromul, Sf. Munte Athos, 1993, p. I-II.
 22. *Prefață la Viața repausaților noștri și viața noastră după moarte* de Pr. Mitrofan, Edit. Anastasia, București, 1993, p. 5-6.

23. *Cuvânt înainte la Sfântul Duh în spiritualitatea ortodoxă* de Anca Manolescu Dinu, în „ST” XLV (1993), nr. 3-4, p. 4-6.
24. *Cuvânt introductiv la „Rugați-vă neîncetat”* de Pr. Marc Antoine Costa de Beauregard, Edit. IBMBOR, București, 1998, p. 5-7.
25. *Prefață la Predici inedite (1). Predici la Sărbătorile de peste an* de Pr. Ilie Cleopa, Edit. Christiana, București, 2001, p. 7.
26. *Prefață la Predici la Duminicile de peste an* de Pr. Ilie Cleopa, Edit. Scara, București, 2002, p. 3.
27. *O poezie a întâlnirii cu Dumnezeu*, studiu introductiv la *Întâlnire cu Dumnezeu* de Lidia Stăniloae, Edit. Trinitas, Iași, 2003, p. 13-132.

8. Predici

1. *La Pogorârea Duhului Sfânt*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 47-48, p. 1 (nesemnat).
2. *În duminica ortodoxiei să fim la Cluj*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 20-21, p. 1 (nesemnat).
3. *Înălțarea*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 43-44, p. 2. (semnat T.S.)
4. *La coborârea Duhului Sfânt*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 22, p. 1.
5. *La Duminica lăsatului de sec*, în „GB”, XVI (1957), nr. 3, p. 134-139.
6. *La Duminica vameșului și a Fariseului*, în „GB”, XVII (1958), nr. 1-2, p. 35-39.
7. *La Duminica Samaritencei*, în „GB”, XXV (1966), nr. 5-6, p. 377-380.
8. *La Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci*, în „GB”, XXV (1966), nr. 9-10, p. 781-784.
9. *La Duminica dinaintea Nașterii Domnului*, în „GB”, XXVI (1967), nr. 11-12, p. 1074-1076.
10. *La Duminica Crucii, Semnificația Crucii în viața creștină*, în „GB”, XXVII (1968), nr. 3-4, p. 362-365.
11. *La Duminica a IV-a după Rusalii*, în „GB”, XXXI (1972), nr. 5-6, p. 507-509.
12. *La Sfânta Treime*, în „GB”, XXXIII (1973), nr. 5-6, p. 477-479.
13. *Pentru pacea a toată lumea, Domnului să ne rugăm!*, în „O”, XXXV (1983), nr. 4, p. 548-550.

9. Cuvântări

1. *Cuvânt la încheierea anului școlar în Academia teologică*, în „TR”, LXXXVI, (1938), nr. 26, p. 1.
2. *Cuvânt la încheierea anului școlar în Academia teologică „Andreiană”*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 26, p. 1-2.

3. *Cuvânt la începutul anului școlar, în Academia teologică "Andreiană", în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 39, p. 2.*
4. *Cuvânt către studenții teologi la sfârșit de an academic, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 26, p. 1-2.*
5. *Cuvânt funebru lângă sicriul Prof. Petru Gherman, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 28, p. 1-2.*
6. *Cuvânt către studenții teologi la începutul anului academic, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 40, p. 2-3.*
7. *La deschiderea Universității, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 46, p. 1.*
8. *Întrebarea întrebărilor. Cuvânt rostit în Catedrala din Sibiu la deschiderea anului universitar 1941-1942, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 46, p. 1-2.*
9. *Domnul ministru Ion Petrovici, la Sibiu, în „TR”, XC (1942), nr. 6, p. 1.*
10. *Cuvânt către studenții teologi la începutul anului academic 1942-1943, în „TR”, XC (1942), nr. 40, p. 1-2.*
11. *Solemnitatea înălțării la rang universitar a Academiei teologice Andreiană... Cuvântarea rectorului Academiei teologice, în „Țara”, III (1943), nr. 607, p. 1-2, 3-5.*
12. *Cuvântarea Părintelui rector Dr. Dumitru Stăniloae la serbarea Academiei teologice "Andreiene" din 23 mai 1943, în „TR”, XCI (1943), nr. 22, p. 2-3. (și art. Vorbește rectorul Academiei Andreiene, p. 4-5.)*
13. *Cuvânt către studenții teologi la încheierea anului academic 1942/43, în „TR”, XCI (1943), nr. 27, p. 1.*
14. *Cuvânt către studenții teologi la început de an academic, în „TR”, XCI (1943), nr. 40, p. 1-2.*
15. *Biserica în Uniunea Sovietică. După mărturiile din Biserica rusească, în „TR”, XCIII (1945), nr. 24-25, p. 1-3 (Conferință în cadrul ARLUS), Sibiu, 18 martie 1945.*
16. *Cuvânt rostit la canonizarea Sfântului Calinic de la Cernica, în „BOR”, LXXIII (1955), nr. 11-12, p. 1159-1172.*
17. *Conferința despre cultul ortodox din Săptămâna Mare și din zilele de Paști la Bossey, în „O”, XXVII (1975), nr. 3, p. 536.*
18. *Cuvânt de bucurie, în „MO”, XLI (1989), nr. 6, p. 8.*
19. *Cuvânt de suflet și credință creștină, în „Îndrumător bisericesc”, Sibiu, 1990, p. 17-18.*
20. *Spiritualitatea integrală. Cuvânt rostit la decernarea titlului de Doctor Honoris Causa al Universității din București, în „RL”, L (1992), nr. 697, p. 5; în „TR”, CXL (1992), nr. 27-30, p. 1, 4.*
21. *Cuvântarea Părintelui Rector Dr. Dumitru Stăniloae la serbarea Academiei Teologice "Andreiene" din 23 mai 1943, în „Cotidianul”, supl. „Alfa și Omega”, I (1992), nr. 1, p. 4-5.*

22. *Sfântul Grigorie de Nazianz sau ce înseamnă a fi teolog*, în Teodor Baconsky – Bogdan Tătaru-Cazaban, *Dumitru Stăniloae sau paradoxul teologiei*, Edit. Anastasia, București, 2003, p. 23-28.

10. Articole de popularizare

1. *Ne trebuie mai multă unitate*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 9-10, p. 1.
2. *Atenție la periferiile orașelor*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 13, p. 1-2 (semnat Diorates).
3. *Să fim mai categorici!*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 28, p. 1-2 (semnat Diorates).
4. *Pentru pacea confesională, I*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 33-34, p. 1-2; *II*, nr. 35, p.1.
5. *Religia și știința în școala secundară*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 36, p. 2-3 (semnat Diorates).
6. *Sfinții neamului românesc*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 40-41, p. 1 (semnat Diorates).
7. *Preotul în familia sa*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 68, p. 1-2.
8. *Semnele unei reacțiuni binevenite*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 75-76, p. 1-2.
9. *Aristocrație sufletească*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 85-86, p. 1.
10. *Sarasău!...*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 89-90, p. 1 (semnat Diorates).
11. *An nou!*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 1-2, p. 1 (semnat Diorates).
12. *Cu mai multă râvnă!*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 5-6, p. 1-2.
13. *Catolicismul: mască și unealtă iridenței maghiare*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 9-10, p. 1-2.
14. *Acțiunea noastră*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 15-16, p. 1.
15. *Catolicism ori naționalism?*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 27-28, p. 2 (semnat Diorates).
16. *Literatura religioasă populară*, în „TR”, LXXX (1932), p. 33-34, p. 3-4.
17. *E momentul faptei*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 42-43, p. 1-2.
18. *Cătră tinerii de la răscruce*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 58, p. 1-2.
19. *Să fim exaltați?*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 60-62, p. 1-2 (semnat Diorates).
20. *Filosofia revine la Biserică!*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 67, p. 1-2 (semnat Diorates).
21. *Importantul Congres catehetic al preoțimii din arhiepiscopie*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 76-77, p. 1. (semnat D.)
22. *Statutul organic calomniat*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 11-12, p. 1.
23. *Partidele politice și crucea*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 13-14, p. 1-2.
24. *O țărănime nouă*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 15-17, p. 1-2.

25. *Pentru intensificarea activității pastorale a clerului*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 20-21, p. 2 (semnat D.)
26. *Proxima metodă de lucru*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 29-30, p. 1-2.
27. *Un preot tânăr*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 38-39, p. 2-3.
28. *Morala eroică*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 41-42, p. 1.
29. *Se desăvârșește iarăși slava Ortodoxiei*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 51-52, p. 1.
30. *Credința care mântuie*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 60, p. 1 (nesemnat).
31. *În apărarea parohiilor*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 63, p. 1. (semnat D.).
32. *Protestantismul la o mare răspântie*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 64, p.1.
33. *O mișcare actuală în sânul catolicismului german*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 35, p. 1-2.
34. *De rectificat*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 68, p. 3.
35. *Energiile preoțești în plină desfășurare*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 71, p. 2 (semnat D.)
36. *Congresul misionar de la Chișinău*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 72, p. 1-2.
37. *Momentul de la Cluj (Vaida)*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 73, p. 1-2 (nesemnat).
38. *Misiunea studenților teologi*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 74, p. 1.
39. *În zadar: Statutul organic e șagunian*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 75, p. 1-3.
40. *Cine are dreptate?*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 76, p. 1 (nesemnat).
41. *...Și Cuvântul trup s-a făcut*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 78-79, p. 2.
42. *În preajma anului nou*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 1, p. 1.
43. *Problema păstoririi sufletești*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 3, p. 1-2.
44. *Disciplina tineretului*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 4, p. 1-2.
45. *Religia și filosofia în școala secundară*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 7, p. 1-2.
46. *Pactul balcanic și perspectiva ortodoxă*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 10, p. 1.
47. *M. Sa Regele despre misiunea Bisericii*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 12, p. 1.
48. *Un atlet al naționalismului creștin*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 14, p. 1.
49. *Scurtă interpretare teologică a națiunii*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 15, p. 2-3.
50. *Creștinism și națiune. Raportul lor în catolicism*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 16, p. 1-2.
51. *Români, sași și nemți*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 17, p. 1 (semnat D.).
52. *Gospodăria preotului*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 36, p. 1-2.
53. *Organizarea carității publice*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 37, p. 1-2.
54. *O propunere pentru FOR*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 38, p. 1-2.
55. *Învățământul teologic în alte țări*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 40, p. 2.

56. *Sensul Școalei Normale "Andrei Șaguna"*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 41, p. 2.
57. *Urarea M.S. Regelui*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 42-43, p. 2.
58. *Mădularele Bisericii*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 44-45, p. 1-2.
59. *Semănătorii de vrajbă*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 44-45, p. 2-3.
60. *Uniația "națională"*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 48-49, p. 2-3 (nesemnat).
61. *Sentințe care nu rezistă*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 50, p. 1-3.
62. *Tovărășia unito-iezuito-maghiară*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 51, p. 1-2 (nesemnat).
63. *Căile uniației*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 52, p. 1 (nesemnat).
64. *Metoda uniată: minciuna și injuria personală*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 53, p. 1-2 (semnat S.).
65. *"Și din Maria Fecioara s-a făcut om"*, în „TR”, LXXXII (1934), nr. 54, p. 2-3.
66. *Un an nou*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 1, p. 1.
67. *Vizitarea familiilor (Boboteaza)*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 2, p. 1.
68. *Hristos și preotul*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 3, p. 1.
69. *Iezuiții, dascălii uniației*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 6, p. 1-2.
70. *Lozinci regale pentru Biserică*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 7, p. 1.
71. *Soluții simpliste*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 8, p. 1.
72. *Papagalii iezuiților*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 11, p. 1-2.
73. *Sensul icoanei*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 12, p. 1.
74. *Un alt monitor al calomniilor răsuflăte*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 15, p. 2-3 (nesemnat).
75. *Cele două fețe ale spiritualității*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 16, p. 1-2.
76. *Cu Iisus printre sămănături*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 26, p. 1.
77. *Satul și preotul*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 34, p. 1 (nesemnat).
78. *Realism și idealism pastoral*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 38, p. 1.
79. *Exagerări*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 39, p. 1.
80. *Încercare despre teofanii*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 40, p. 1; II, nr. 44, p. 1; III, LXXXIV (1936), nr. 2, p. 2-3; IV, nr. 3, p. 1-2; V, nr. 4, p. 1-2).
81. *Un mare pas înainte*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 45, p. 1.
82. *Prilejuri pastorale iarna*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 51, p. 1.
83. *Pruncul Iisus*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 53, p. 2.
84. *În pragul unui nou an*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 1, p. 1.
85. *Anul nou 1936*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 1, p. 1-2 (nesemnat).
86. *Unificarea religioasă*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 4, p. 2-3 (nesemnat).
87. *De râs și de plâns*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 4, p. 4 (nesemnat).
88. *Trecutul nostru*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 7, p. 2-3.
89. *Suferințele tagmei preotești*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 8, p. 2.
90. *Din durerile trecutului*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 9, p. 1-2.
91. *În Postul Mare*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 10, p. 1 (semnat D.S.).

92. *Puncte cardinale în haos*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 10, p. 1-2.
93. *Condiția principală a apropierii dintre Biserica Ortodoxă și cea Catolică*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 13, p. 1; II, nr. 15, p. 1).
94. *Dumnezeiasca Euharistie*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 16, p. 3-4.
95. *Spre statul român creștin*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 18, p. 1-2.
96. *Misiunea preotului*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 25, p. 1.
97. *Fortărețele credinței noastre*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 26, p. 1.
98. *Biserica și naționalismul*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 28, p. 2.
99. *În fața ofensivei comuniste*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 35, p. 1 (nesemnat).
100. *Naționalismul în cadrul spiritualității creștine*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 36, p.1.
101. *Pentru o mai bună educație în școlile teologice*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 38, p. 1.
102. *Atențiune, Comunismul*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 38, p. 2-3 (nesemnat).
103. *Necesitatea ierarhiei în viața socială*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 39, p. 1-2.
104. *Biserica împotriva comunismului*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 42, p. 1.
105. *Libertate și păcat*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 44, p. 1.
106. *Străinul tot străin*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 49, p. 2-3 (nesemnat).
107. *Probleme școlare*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 52, p. 1.
108. *Mijlocitorul*, în „TR”, LXXXIV (1936), nr. 53, p. 2.
109. *Pentru o mai strânsă unitate spirituală*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 2, p. 1.
110. *Odiseia unei Pastorale*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 2, p. 2 (nesemnat).
111. + *Pr. Ioan Brânzea*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 2, p. 4.
112. *Eroismul preoțesc*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 4, p. 1-2.
113. *Martiri pentru Hristos*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 4, p. 2.
114. *Pentru un cotidian creștin*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 5, p. 1 (și în „BOR”, LV (1937), p. 227-228).
115. *Un eveniment epocal*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 13, p. 1.
116. *Timp de post și de pocăință*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 16, p. 1 (semnat D.S.).
117. *Crucea de pe Golgota*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 17, p. 1.
118. *Învierea Domnului și importanța ei universală*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 18, p. 2-3.
119. *Îndrumările arhipăstorului*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 21, p. 1.
120. *Ni se înstrăinează o parte din neam!*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 22, p. 1-2 (nesemnat).
121. *Nunțul papal și ctitoria lui Constantin Brâncoveanu*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 23, p. 1-2 (nesemnat).

122. *Societatea Ortodoxă a Femeilor Române*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 25, p. 1.
123. *Istoria Unirii Românilor*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 27, p. 1.
124. *La încheierea anului școlar în Academia teologică*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 30, p. 1.
125. *"Pagina Bisericii" în foile noastre politice*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 31, p. 1. (nesemnăt)
126. *Lupta Bisericii Ortodoxe din Iugoslavia*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 34, p. 1.
127. *Sectele păgâne și exploatare*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 36, p. 1-2.
128. *Alt comisar al papei în România*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 39, p. 1 (nesemnăt).
129. *Reîntoarcerea filosofiei*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 40, p. 1.
130. *Mobilizarea uniției la luptă*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 41, p. 2 (nesemnăt).
131. *O faptă vrednică de toată lauda*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 43, p. 1 (nesemnăt).
132. *Părerii greșite despre raportul dintre ortodoxie și naționalism*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 44, p. 1.
133. *Vetre de lumină în Săcuime*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 46, p. 1 (nesemnăt).
134. *Naționalismul sub aspect moral*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 47, p. 1-2; II, nr. 48, p. 2; III, nr. 49, p. 2.
135. *Studentimea universitară în rândurile Forului*, în „TR”, LXXXV, nr. 49, p. 1.
136. *Iresponsabilități*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 50, p. 2 (nesemnăt).
137. *Evangelie și viață*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 51, p. 1 (nesemnăt).
138. *Iisus Hristos cel mai bun frate al nostru*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 52, p. 2-3.
139. *De anul nou*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 1, p. 1.
140. *Elemente de morală creștină*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 4, p. 1-3; II, nr. 5, p. 1-2).
141. *Școala țărănească religioasă*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 7, p. 1.
142. *Triumful Bisericii sârbești*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 7, p. 1-2 (nesemnăt).
143. *Preoțimea în noile împrejurări*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 9, p. 1 (nesemnăt).
144. *Pericolul sectelor*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 10, p. 1.
145. *De ce trebuie să fie Biserica autonomă?*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 12, p. 1.
146. *Încreștinarea învățământului*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 21, p. 1.
147. *Reorganizarea învățământului teologic*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 23, p. 1.

148. *Ortodoxie și Etnocrație*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 24, p. 1,
149. *Funcția culturală a preoțimii, astăzi*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 25, p. 1.
150. *Pastorația în timpul verii*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 31, p. 1-2.
151. *Problema răului la Fericițul Augustin*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 34, p. 1.
152. *Gânduri despre problema răului*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 35, p. 1.
153. *Suflete rătăcite*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 36, p. 1-2 (nesemnat).
154. *Biblia și sufletul românesc*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 37, p. 1-2.
155. *Medicină și credință*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 41, p. 1-2.
156. *Noua organizare a breslelor*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 42, p. 1.
157. *Pentru apărarea țării*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 43, p. 1 (nesemnat).
158. *Să înceteze pesimismul!*, în „TR”, LXXXVI, 1938, nr. 51, p. 1.
159. *Întruparea iubirii dumnezeiești*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 52, p. 2-3.
160. *Principii de renaștere națională*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 3, p. 1.
161. *Latinitate și ortodoxie*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 4, p. 1; II, nr. 5, p. 1).
162. *Personalitate socială*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 6, p. 1.
163. *Credință și muncă*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 8, p. 1.
164. *Dorim o Biserică*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 12, p. 2 (nesemnat).
165. *Un cuget și o simțire*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 13, p. 1 (nesemnat).
166. *Din mormânt viață*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 15, p. 2.
167. *Există vreo legătură între Sociologia lui Durkheim și serviciul social?*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 18, p. 1-2; II, nr. 19, p. 1-2; III, nr. 21, p. 1; IV, nr. 24, p. 1-2.
168. *La coborârea Duhului Sfânt*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 22, p. 1.
169. *Pelerinajul de la Sibiu*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 23, p. 1.
170. *Educația religioasă și morală în primul rând*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 29, p. 1.
171. *Pregătire sufletească*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 35, p. 1.
172. *Amenințarea războiului*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 36, p. 1.
173. *Războiul a început*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 37, p. 1.
174. *Alte îndatoriri pastorale impuse de împrejurările actuale*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 38, p. 1.
175. *Solidaritate națională*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 40, p. 1.
176. *Politică și religie*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 42, p. 1.
177. *Timpuri de încercare*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 42, p. 1.
178. *Programul Frontului Renașterii Naționale*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 44, p. 1.
179. *Statele Unite ale Europei?*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 47, p. 1.
180. *O carte de filosofie creștină*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 48, p. 1.
181. *Armistițiul tuturor patimilor*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 49, p. 1.
182. *Mântuire*, în „TR”, LXXXVII (1939), nr. 52, p. 2-3.
183. *În pragul anului 1940*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 1, p. 1.

184. *Urarea M. S. Regelui adresată țării prin radio, în noaptea anului nou*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 2, p. 1.
185. *Incinerare*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 3, p. 1-2.
186. *Idealul național permanent*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 4, p. 1-2; II, nr. 5, p. 1.
187. *Prin ce se promovează conștiința națională?*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 6, p.1.
188. *Sfânta Treime și viața socială*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 8, p. 2; II, nr. 9, p. 1.
189. *Ortodoxia și viața socială*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 10, p. 1.
190. *Ortodoxia, lumina lumii și inima neamului nostru*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 11, p. 1.
191. *În Postul Mare*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 12, p. 1.
192. *Nostalgia Paradisului*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 13, p. 1.
193. *Căința creștină*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 14, p. 1.
194. *În legătură cu armonizarea salariilor*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 15, p. 1.
195. *Mărturisirea păcatelor*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 16, p. 1-2.
196. *Hristos cel înviat și viața noastră pământească*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 18, p. 2.
197. *Ardealul frânt în două!*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 37-38, p. 3.
198. *Restaurarea românismului în destinul său istoric*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 39, p. 1.
199. *Creștinism și naționalism*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 40, p. 1-2.
200. *Biserica ortodoxă în noul regim*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 41, p. 1-2 (nesemnat).
201. *Bărbăție creștină*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 42, p. 1-2 (nesemnat).
202. *Chipul ideal de preot*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 42, p. 1 (nesemnat).
203. *Revoluție națională*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 43, p. 1.
204. *Muncitorul*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 44, p. 1.
205. *Muncă și rugăciune*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 45, p. 1.
206. *Munca și cultul divin*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 46, p. 1-2.
207. *Semnele vremii*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 47, p. 1-2.
208. *Păstor de suflate*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 48, p.1.
209. *Păzitor al Evangheliei*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 51, p.1.
210. *Scara răspunderilor*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 7, p. 1 (nesemnat).
211. *Omenia românească*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 9, p. 1.
212. *Supărare excesivă*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 2, p. 3.
213. *Biserica și unitatea poporului*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 10, p. 1. (nesemnat)
214. *Prezidări*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 11, p. 1.
215. *Har și vraje*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 13, p. 1; II, nr. 14, p. 1.

216. *Biete iluzii. Adevărul în chestiunea opririi de către Vatican a prozelitismului maghiar printre românii din Ardealul răpit*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 15, p. 3 (nesemnăt).
217. *Iubirea învinge moartea*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 17, p. 2.
218. *În zilele sfinte ale învierii Domnului*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 18, p. 1 (nesemnăt).
219. *Însemnătatea obiceiurilor religioase ale poporului*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 22, p. 1.
220. *Creștinism și tradiție în vocația națională*, în „Luceafărul”, I (1941), nr. 2, p. 42-48.
221. *Religia, chestie de sentiment?*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 23, p. 1.
222. *Sărbătoarea Duhului Sfânt*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 24, p. 1.
223. *A început lupta împotriva bolșevismului*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 27, p. 2 (nesemnăt).
224. *Eliberarea Bucovinei și scăparea lumii*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 29, p. 2.
225. *Eliberarea Bucovinei și Basarabiei*, în „Țara”, 1941, nr. 86, p. 3.
226. *Între Orient și Occident*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 30, p. 1-2.
227. *Țara*, în „Luceafărul”, I (1941), nr. 4-5, p. 122-127.
228. *Cei ce s-au jertfit*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 33, p. 1.
229. *Creștinism și comunism*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 34, p. 1.
230. *Spațiul vital și spiritual românesc*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 35, p. 1.
231. *Duhul de jertfă al neamului*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 38, p. 1.
232. *Omenirea de mâine*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 39, p. 1.
233. *Ostracizarea literaturii religioase*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 43, p. 1.
234. *Funcția cuvântului*, în „Luceafărul”, I (1941), nr. 8, p. 258-262.
235. *Ortodoxia, pavăza naționalității noastre*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 45, p. 1.
236. *Post și milostenie*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 49, p. 1.
237. *Iisus Hristos și problema socială*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 52, p. 2-3.
238. *Cu încredere în ajutorul lui Dumnezeu*, în „TR”, XC (1942), nr. 2, p. 2.
239. *Credem în Providența divină*, în „TR”, XC (1942), nr. 3, p. 1.
240. *Jertfa, esența preoției*, în „TR”, XC (1942), nr. 4, p. 1.
241. *Legea neamului*, în „Luceafărul”, II (1942), nr. 2, p. 42-48.
242. *La începutul Postului mare*, în „TR”, XC (1942), nr. 7, p. 1.
243. *Hristos în Universitate*, în „TR”, XC (1942), nr. 8, p. 1.
244. *Post și lumină taborică*, în „TR”, XC (1942), nr. 9, p. 1.
245. *Biserica Românească*, în „TR”, XC (1942), nr. 10, p. 1; II, nr. 11, p. 1.
246. *Învierea Domnului*, în „TR”, XC (1942), nr. 14, p. 2-3.
247. *Iisus cel nebiruit*, în „TR”, XC (1942), nr. 16, p. 2.
248. *Suprema valorificare a semenului*, în „TR”, XC (1942), nr. 20, p. 1.
249. *A fi fierbinte...*, în „TR”, XC (1942), nr. 34, p. 2-3.

250. *Biserica ortodoxă a Transilvaniei*, în „TR”, XC (1942), nr. 37, p. 1-2.
251. *Cultură și duhovnicie*, în „TR”, XC (1942), nr. 39, p. 1.
252. *Ortodoxie și Protestantism*, în „TR”, XC (1942), nr. 40, p. 1.
253. *Păstorii de suflete*, în „TR”, XC (1942), nr. 48, p. 1.
254. *„O, ce veste minunată!”*, în „TR”, XC (1942), nr. 51-52, p. 2.
255. *Datoria permanentă de a propovădui*, în „TR”, XCI (1943), nr. 2, p. 1.
256. *Desființarea sectelor*, în „TR”, XCI (1943), nr. 2, p. 1-2.
257. *Timpurile virtuozitate*, în „TR”, XCI (1943), nr. 3, p. 1.
258. *Bibliografie*, în „TR”, XCI (1943), nr. 3, p. 3.
259. *Tot despre timpurile viitoare*, în „TR”, XCI (1943), nr. 4, p. 1.
260. *Biserica și protecția copilului*, în „TR”, XCI (1943), nr. 9, p. 1.
261. *Sensul muncii*, în „TR”, XCI (1943), nr. 13, p. 1-2.
262. *Cu moartea pe moarte călcând...*, în „TR”, XCI (1943), nr. 16-17, p. 2-3.
263. *Supraistoria noastră*, în „TR”, XCI (1943), nr. 18, p. 1.
264. *Bibliografie*, în „TR” (1943), XCI, nr. 18, p. 2.
265. *Ortodoxia, lumina curată a lui Hristos*, în „TR”, XCI (1943), nr. 20, p. 1.
266. *Concertul Reuniunii de Muzică „Gh. Dima”*, în „TR”, XCI (1943), nr. 22, p. 6.
267. *Pogorârea Duhului Sfânt*, în „TR”, XCI (1943), nr. 24, p. 1.
268. *O victimă a grandomaniei*, în „TR”, XCI (1943), nr. 24, p. 2-3.
269. *Bibliografie*, în „TR”, XCI (1943), nr. 24, p. 4.
270. *Cooperarea în slujba sănătății neamului*, în „TR”, XCI (1943), nr. 27, p. 2.
271. *Lucrarea de la mănăstirea Brâncoveanu*, în „TR”, XCI (1943), nr. 31-32, p. 1.
272. *Biserica luptătoare*, în „TR”, XCI (1943), nr. 34-35, p. 1.
273. *Între iubire și ură*, în „TR”, XCI (1943), nr. 36, p. 1.
274. *Preotul și medicul*, în „TR”, XCI (1943), nr. 37, p. 1.
275. *Instinctul proprietății*, în „TR”, XCI (1943), nr. 38, p. 1.
276. *Tot despre instinctul proprietății*, în „TR”, XCI (1943), nr. 39, p. 1.
277. *Regimul sovietic și Biserica*, în „TR”, XCI (1943), nr. 41, p. 3 (nesemnat).
278. *Conștiința religioasă și bunurile materiale*, în „TR”, XCI (1943), nr. 44, p. 1-2 (semnat D.).
279. *Un filosof creștin*, în „TR”, XCI (1943), nr. 46, p. 1-2.
280. *Unitate în noi și între noi*, în „TR”, XCI (1943), nr. 47, p. 1.
281. *Valoarea zilei de 1 Decembrie 1918*, în „TR”, XCI (1943), nr. 48, p. 2.
282. *Chipul Fiului*, în „TR”, XCI (1943), nr. 51-52, p. 3.
283. *Filosofie românească și ortodoxie*, în „Țara”, 1943, nr. 579, p. 2.
284. *An nou – oameni noi*, în „TR”, XCII (1944), nr. 1, p. 1.
285. *Cununa de spini*, în „TR”, XCII (1944), nr. 4, p. 1.
286. *Dreptul neamurilor mici*, în „TR”, XCII (1944), nr. 5, p. 1.
287. *Misiunea presei*, în „TR”, XCII (1944), nr. 6, p. 1.
288. *O pastorală christologică*, în „TR”, XCII (1944), nr. 7, p. 1.

289. *La începutul postului*, în „TR”, XCII (1944), nr. 9, p. 1.
290. *Rusia și problema religioasă*, în „TR”, XCII (1944), nr. 9, p. 4 (nesemnat).
291. *Un povestitor moldovean*, în „TR”, XCII (1944), nr. 11, p. 4.
292. *Prof. Silviu Dragomir, cronicarul suferințelor ardeleni*, în „TR”, XCII (1944), nr. 12, p. 2.
293. *Tăria răbdării*, în „TR”, XCII (1944), nr. 13, p. 1.
294. *Crucea, puterea creștinismului*, în „TR”, XCII (1944), nr. 14, p. 1 (nesemnat).
295. *Prima înviere*, în „TR”, XCII (1944), nr. 15-16, p. 2-3.
296. *Un neam trăiește prin sufletul său*, în „TR”, XCII (1944), nr. 17, p. 1.
297. *Creștinismul și pacea viitoare*, în „TR”, XCII (1944), nr. 19, p. 1.
298. *Înfrățirea națională*, în „TR”, XCII (1944), nr. 20, p. 1.
299. *Optimismul credinței*, în „TR”, XCII (1944), nr. 22, p. 1.
300. *Hristos pătimește cu noi*, în „TR”, XCII (1944), nr. 24, p. 1.
301. *Cheile împărăției*, în „TR”, XCII (1944), nr. 25, p. 1.
302. *Civilizația și sufletul*, în „TR”, XCII (1944), nr. 28, p. 2-3.
303. *Preoție și curăție*, în „TR”, XCII (1944), nr. 30, p. 1.
304. *Țară nouă*, în „TR”, XCII (1944), nr. 36, p. 1-2.
305. *Toți în jurul neamului*, în „TR”, XCII (1944), nr. 37, p. 1.
306. *Biserica și vremurile noi*, în „TR”, XCII (1944), nr. 41, p. 11.
307. *Rusia și Ardealul*, în „TR”, XCII (1944), nr. 43, p. 1.
308. *Șagunismul și democrația*, în „TR”, XCII (1944), nr. 64, p. 1.
309. *Proprietatea, funcție socială*, în „TR”, XCII (1944), nr. 72, p. 1.
310. *Sufletul muncitorului*, în „TR”, XCII (1944), nr. 76, p. 1.
311. *Partidele politice și Biserica*, în „TR”, XCII (1944), nr. 80, p. 1.
312. *Șagunismul în Bisericile Ortodoxe*, în „TR”, XCII (1944), nr. 80, p. 2 (nesemnat).
313. *Biserica în noul orizont social*, în „TR”, XCII (1944), nr. 97, p. 1.
314. *Biserica în viața neamului nostru*, în „TR”, XCII (1944), nr. 99, p. 1.
315. *Universitatea Ardealului la Sibiu*, în „TR”, XCII (1944), nr. 101, p. 1 (semnat TR).
316. *Creștinismul și viața socială*, în „TR”, XCII (1944), nr. 102, p. 1.
317. *Social și etnic*, în „TR”, XCII (1944), nr. 105, p. 1 (nesemnat).
318. *Facultate de medicină și la Sibiu*, în „TR”, XCII (1944), nr. 106, p. 1.
319. *Din casă-n casă, colectă pentru Ardeal și Moldova*, în „TR”, XCII (1944), nr. 113, p. 1.
320. *Fără patimi*, în „TR”, XCII (1944), nr. 115, p. 1.
321. *Reuniunea Bisericilor românești*, în „TR”, XCII (1944), nr. 121, p. 1.
322. *Însemnătatea socială a Crăciunului*, în „TR”, XCII (1944), nr. 123-126, p. 5-6.
323. *Să rămânem identici cu noi înșine*, în „TR”, XCII (1945), nr. 1, p. 1.
324. *Temă delicată*, în „TR”, XCII (1945), nr. 4, p. 1.

325. *Umanitate și omenie*, în „TR”, XCIII (1945), nr. 8, p. 1.
326. *Perspectivile ortodoxiei*, în „TR”, XCIII (1945), nr. 9, p. 1.
327. *Predica pe ogoare*, în „TR”, XCIII (1945), nr. 11, p. 1.
328. *Ortodoxia și neamul românesc*, în „TR”, XCIII (1945), nr. 12-13, p. 1.
329. *Reforma agrară*, în „TR”, XCIII (1945), nr. 14, p. 1.
330. *Biserica în Uniunea Sovietică. După mărturiile din Biserica rusească*, în „TR”, XCIII (1945), nr. 24-25, p. 1-3.
331. *Spiritualitatea și cultura românească în lumina credinței ortodoxe*, în „Almanahul capelei ortodoxe române „Mihail Sturza” din Germania”, 1980, p. 81-85.
332. *Nașterea Domnului și valoarea omului*, în „TR”, CXXIX (1981), nr. 47-48, p. 1-2; CXXX (1982), nr. 1-2, p. 3.
333. *Uniatismul din Transilvania, un fenomen care s-a risipit definitiv*, în „TR”, CXXX (1982), nr. 3-4, p. 3-4.
334. *"Fost-a om trimis de Dumnezeu"*, în „TR”, CXXX (1982), nr. 13-14, p. 1-4.
335. *Perioadele principale ale Telegrafului Român*, în „TR”, CXXXI (1983), nr. 13-14, p. 1, 3.
336. *Gânduri despre firea românească*, în „Opinia studentească”, XII (1985), nr. 1-2, p. 22; II, nr. 3-4, p. 11.
337. *Gânduri despre firea românească. În rădăcinarea în spațiul propriu*, în „Opinia Studentească”, XII (1985), nr. 5-6, p. 11; II, nr. 7-8, p. 22; III, XIII (1986), nr. 1, p. 11.
338. *Echilibrul sufletului românesc*, în „Almanahul literar 1985”, Edit. Uniunea Scriitorilor, București, 1985, p. 50-51.
339. *Gânduri despre firea românească. Buna-cuviință, formă a nobleței*, în „Ramuri”, 1986, nr. 3, p. 3; și în „RL”, XLVIII (1990), nr. 49, p. 1-2.
340. *Bunătatea, relație respectuoasă și firească între persoane*, în „Ramuri”, 1987, nr. 7, p. 6.
341. *Femeia, matca vieții*, în „Ramuri”, 1987, nr. 9, p. 10.
342. *Apel la unitate*, în „VOR”, II (1990), nr. 2, p. 1.
343. *Prigonirea Bisericii Ortodoxe strămoșești sub comunism*, în „VOR”, II (1990), nr. 3, p. 1; și în „O”, XLII (1990), nr. 1, p. 3-6.
344. *Unitatea spirituală a neamului nostru și libertatea*, în „VOR”, II (1990), nr. 3, p. 1; și în „BOR”, CVIII (1990), nr. 1-2, p. 47-49.
345. *Ironia și umorul românesc*, în „Criterion”, I (1990), nr. 1, p. 3; II, nr. 2, p. 4.
346. *Ospitalitatea, raporturile cu străinii și conștiința propriei valori*, în „Ramuri”, I (1990), nr. 3, p. 3.
347. *Reflexie despre spiritualitatea poporului român. Luciditate și duiosie*, în „Ramuri”, I (1990), nr. 4, p. 8.
348. *Pentru învățământul religios în școli*, în „Lumină din lumină”, I (1990), nr. 4, p. 1-2.

349. *Reflexii despre spiritualitatea poporului român. Universul într-o superioară sinteză și umanizare*, în „Ramuri”, I (1990), nr. 5, p. 8.
350. *Pentru introducerea învățământului religios în școli*, în „VOR”, II (1990), nr. 7-8, p. 14.
351. *Jertfa ca iubire*, în „Adevărul”, I (1990), nr. 50, p. 1.
352. *Grija de celălalt*, în „Academica”, I (1990), nr. 1, p. 12; și în „Îndrumătorul bisericesc”, Sibiu, CXL (1992), p. 58-59.
353. *Bărbăția sau curajul moral*, în „Academica”, I (1990), nr. 3, p. 13; și în „Îndrumătorul bisericesc”, Sibiu, CXL (1992), p. 158-159.
354. *Câteva reflecții asupra existenței și sensului ei*, în „Cuvântul”, I (1990), nr. 2, p.3.
355. *Neamul românesc și-a luminat istoria pentru el însuși și pentru lumea întreagă, prin jertfele tinereții său, pentru Hristos!*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 43, p. 1,3.
356. *Cinstirea crucii nu este idolatrie*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 55, p. 4.
357. *Rugăciunea Bisericii*, în „RL”, XLVIII, 79 (1990), p. 3.
358. *Înviearea lui Hristos și logica deplină a existenței*, în „Convorbiri literare”, 12 aprilie 1990.
359. *Înviearea sau biruirea morții – produs al păcatului sau al despărțirii de Dumnezeu și între noi*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 96, p. 4.
360. *Smochinul neroditor*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 111, p. 3.
361. *„Dați Cezarului cele ale Cezarului”*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 117, p. 3.
362. *Îndemn de împăcare*, în „Adevărul”, I (1990), nr. 149, p. 1.
363. *Numele de creștini, mărturisire sigură a lui Hristos*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 174, p. 4.
364. *Din nou despre reintroducerea învățământului religios în școli*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 186, p. 4.
365. *Un cuvânt despre credincioșii creștini din Oastea Domnului*, în „Iisus Biruitorul”, I (1990), nr. 2, p. 1.
366. *De ce și cum ne facem semnul crucii ?*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 210, p. 4.
367. *Comunicat al grupului de reflecție pentru înnoirea Bisericii*, în „RL”, XLVIII (1990), nr. 228, p. 4.
368. *Credința, bunătate, raționalitate*, în „Adevărul”, I (1990), nr. 43, p. 1, 3.
369. *Melosul în spiritualitatea românească*, în „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, I (1990), nr. 5, p. 2.
370. *Biserica creștină apostolică și învățătura esențială a Evangheliei*, în „RL” XLIX (1991), nr. 308, p. 5.
371. *Creștinismul, o taină mereu nouă, convorbire consemnată de Boris Buzilă*, în „RL”, XLIX (1991), nr. 333, p. 5.
372. *Lumea devine rațională, armonioasă, minunată, de îndată ce o vedem legată de Dumnezeu*, în „RL”, XLIX (1991), nr. 343, p. 5.

373. *Persoană umană, lumină și taină*, în „RL”, XLIX (1991), nr. 368, p. 5; II, nr. 373, p. 5.
374. *Învierea lui Hristos. Recapitulare pascală în viziunea pr. prof. dr. D. Stăniloae*, în „Curierul românesc”, II (1991), nr. 4-6, p. 14.
375. *Dogmele, expresii ale iubirii divine*, în „RL”, XLIX (1991), nr. 416, p. 5; II, nr. 421, p. 5.
376. *Egoismul, o mare slăbiciune*, în „Adevărul”, II (1991), nr. 264, p. 2.
377. *Despre îndumnezeite*, în „Cuvânt și suflet”, II (1991), nr. 7-8, p. 1.
378. *Uniația în perspectivă ecumenică*, în „Cuvânt și suflet”, II (1991), nr. 11-13, p. 1.
379. *Istoria, un drum spre veșnicie*, în „VOR”, III (1991), nr. 31-32, p. 1-2.
380. *Dogmele creștine și apostolice, expresii ale binelui celui mai înalt*, în „RL”, XLIX (1991), nr. 446, p. 5.
381. *Introducere la sec. XXI*, în „RL”, XLIX (1991), nr. 466, p. 5.
382. *Putem aduce Europei o bogăție pe care n-o are*, în „Literatorul”, 1991, nr. 6, p. 16.
383. *Originea apostolică a creștinismului românesc*, în „RL”, XLIX(1991), nr. 511, p.5.
384. *Răspunsuri unei scrisori deschise (I)*, în „RL”, XLIX (1991), nr. 536, p. 5; II, nr. 541, p. 5.
385. *Nașterea lui Hristos, răsărit-a lumii lumina cunoștinței*, în „VOR”, III (1991), nr. 61-62, p. 1.
386. *Jertfa tinerilor de acum doi ani*, în „Învierea”, II (1991), nr. 24, p. 1-2.
387. *Tinerii martiri ai neamului*, în „Almanahul părinților”, București, 1992, p. 5-6.
388. *Rugăciunea părinților pentru copiii lor*, în „Almanahul părinților”, București, 1992, p. 63.
389. *Autobiografie; Există o afinitate în tradiție; Tăceri și mistere crescânde; Condițiile mântuirii – fragmente*, în „Cotidianul”, I (1992), nr. 1, p. 2-5.
390. *Mucenicii creștini*, în „Transilvania”, XXI (1992), nr. 1-2, p. 9-10.
391. *Cuvânt de bucurie către marele scriitor mondial Eugen Ionescu*, în „Transilvania”, XXI (1992), nr. 1-2, p. 74.
392. *Adevărul unic*, în „VOR”, IV (1992), nr. 67, p. 1-2.
393. *Un testament de spiritualitate ortodoxă*, în „CM”, I (1992), nr. 5-6, p. 8.
394. *Misterul transcendent în pictură*, în „RL”, L (1992), nr. 624, p. 5.
395. *Acum toate de lumină s-au umplut...*, în „RL”, L (1992), nr. 639, p. 6.
396. *Copiii în rugăciunea părinților*, în „TR”, CXL (1992), nr. 17-18, p. 1.
397. *În legătură cu "Mesajul Întâistățătorilor Sfintelor Biserici Ortodoxe"*, în „VOR”, IV (1992), nr. 71, p. 1-2.
398. *Învierea lui Hristos și logica deplină a existenței*, în „Convorbiri literare”, XCVII (1990), nr. 8, p. 5.

399. *Colindele ca expresie a infinitei delicateți a relației Om-Dumnezeu*, în „Cotidianul”, supl. „Alfa și Omega”, I (1992), nr. 264, p. 5.
400. *Moș Crăciun, Moșul Nașterii lui Hristos*, în „RL”, III (1992), nr. 831, p. 5.
401. *Caracteristica creștinismului este jertfa*, în „Îndrumătorul bisericesc”, Sibiu, CXL (1992), p. 185-187.
402. *Biserica nu poate accepta existența unei revelații – noi – deosebite de revelația lui Iisus Hristos*, în „RL”, LI (1993), nr. 853, p. 9.
403. *Ofranda adusă lui Dumnezeu de poporul român*, în „Gazeta de Vest”, 1993, nr. 18 (87), p. 18.
404. *Despre moarte*, în „Cotidianul”, supliment „Alfa și Omega”, II (1993), nr. 10 (12), p. 5.
405. *Reflexii teologice. Din comentariile la versurile Lidiei Stăniloae*, în „Cotidianul”, supliment „Alfa și Omega”, II (1993), nr. 10 (12), p. 6.
406. *Semnificația întrupării Domnului*, în „Cotidianul”, supliment „Alfa și Omega”, II (1993), nr. 12 (14), p. 5.
407. *Cu Lossky apare un altfel de a scrie dogmatica*, în „Cotidianul”, supliment „Alfa și Omega”, II (1993), nr. 41 (473), p. 5.
408. *Moartea ca jertfă*, în „Adevărul”, IV (1993), nr. 1074, p. 1.
409. *Copilul, dar al lui Dumnezeu*, în „CC”, I (1993), nr. 1, p.1.
410. *Biserica, locaș de cult, de aducere a jertfei euharistice*, în „CC, I (1993), nr. 1, p. 6.
411. *Dumnezeu vrea să ajute omenirea comunicându-i fericirea iubiri Lui*, în „CC”, I (1993), nr. 3-5, p. 12.
412. *Iubire și rugăciune*, în „CC”, I (1993), nr. 6-7, p. 6; nr. 8-10, p. 10.
413. *Unire deplină cu Dumnezeu. Semnificație dată morții ca nuntă în „Miorița”*, în „CC”, I (1993), nr. 8-10, p. 11.
414. *Rugăciunea și lumina Duhului Sfânt*, în „Calendarul Credința”, 1993, p. 77-80; și în „TV”, IV (1994), nr. 11-12, p. 120-122.
415. *Spiritualitatea echilibrată, de largă sinteză a poporului român*, în „TR”, CXLI (1993), nr. 25-26, p. 1-2.
416. *Sfințenia este realizarea deplină a umanului*, în „Luminătorul”, I (1993), nr. 3, p. 17-19 (fragment din *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. I., București, 1978, p. 259).
417. *Cele două împărății*, în „Adevărul literar și artistic”, 7 martie 1993, p. 9.
418. *Sf. Grigore Palama, apărător al Ortodoxiei*, în „VOR”, V (1993), nr. 90, p. 2 (fragment din *Viața și învățătura Sf. Grigore Palama*, Sibiu, 1938).
419. *Unitatea spirituală a neamului nostru și libertatea*, în „VOR”, V (1993), nr. 91, p. 1-2.
420. *Învierea, sens al existenței*, în „VOR”, V (1993), nr. 92-93, p. 1-2.
421. *Crucea, semn al supremei iubiri*, în „VOR”, V (1993), nr. 103, p. 1.
422. *Spiritul de pace al românilor*, în „Magazin istoric”, XXVII (1993), nr. 8, p. 2.

423. *Dimensiuni ale spiritului românesc*, în „Magazin istoric”, XXVII (1993), nr. 6, p. 2.
424. *Echilibrul românesc*, în „Magazin istoric”, XXVII (1993), nr. 7, p. 2.
425. *Apropierea ortodoxă pe viață*, în „Echinox”, XXV (1993), nr. 3, p. 1, 8.
426. *Întrebare tulburătoare: Biserica Ortodoxă Română – încotro? Biserica e deasupra politicii (Oamenii ne mai dezamăgesc, Dumnezeu – niciodată. Nu pot admite sectele. Un Hristos al discursurilor. Ortodoxia este universală prin ființă. Numai în bunătate ne putem uni. La început a fost iubirea. Suntem mereu pe drum)*, în „Curierul Național”, IV (1993), nr. 681, p. 1, 7.
427. *Ce-ar fi viața asta fără Dumnezeu*, (Mărturisire consemnată de Anca Mateescu), în „Jurnalul literar”, IV (1993-1994), nr. 49-52, p. 5.
428. *Ultimul cuvânt*, în „Jurnalul literar”, IV (1993-1994), nr. 49-52, p. 5.
429. *Din mormânt viața*, în „Luminătorul”, II (1994), nr. 2, p. 8-11 (fragment din *Ortodoxie și românism*).
430. *Catolicismul și mișcarea filosofică*, în „Cotidianul”, supliment „Alfa și Omega”, III (1994), nr. 3, p. 8.
431. *Republica contra Bisericii*, în „Cotidianul”, supliment „Alfa și Omega”, III (1994), nr. 5, p. 8.
432. *Situația Bisericii Catolice în diferitele state*, în „Cotidianul”, supliment „Alfa și Omega”, III (1994), nr. 6, p. 8.
433. *Cugetări teologice*, în „CM”, III (1994), nr. 9-10, p. 1, 17.
434. *Libertatea credinței noastre în Hristos își arată puterea*, în „VOR”, VI (1994), nr. 125, p. 4 (fragment din *Iisus Hristos, lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, p. 164).
435. *Dacă Hristos nu s-ar fi născut, lumea nu s-ar fi mântuit*, în „VOR”, VI (1994), nr. 126, p. 5 (fragment din *Iisus Hristos, lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, p. 59).
436. *Ofranda adusă lui Dumnezeu de poporul român*, în „Gazeta de Vest”, Almanah – 1994, Edit. Gordian, Timișoara, 1994, p. 165.
437. *Despre ortodoxie*, în „CC”, II (1994), nr. 12, p. 5.
438. *Despre unitatea Bisericii*, în „VOR”, VII (1995), nr. 145-146, p. 5 (fragment din *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. II, ed. 1978, p. 255-263).
439. *Identitatea credinței*, în „Renașterea”, VII (1995), nr. 10, p. 5.
440. *Har și vrajă. Chipul lui Făt-Frumos*, în „CC”, III (1995), nr. 25-26, p. 9; și în „CC”, XI (2003), nr. 123-124, p. 7.
441. *Mesajul Ortodoxiei pe calea unității creștine*, în „CC”, III (1995), nr. 29-30, p. 10-11.
442. *Hristos venit în lume ca lumină, mai presus de lume și Creator al lumii prin nașterea din Fecioara*, în „CC”, III (1995), ediție specială, p. 17.

443. *Domnul Iisus Hristos la judecata Sa...*, în „VOR”, VII (1995), nr. 173, p. 3 (fragment din *Iisus Hristos, lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, p. 116).
444. *De aceea s-a făcut Fiul lui Dumnezeu om*, în „VOR”, VII (1995), nr. 125, p. 3 (fragment din *Iisus Hristos, lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, p. 197).
445. *Spiritualitatea creștină a poporului român*, în „CC”, IV (1996), nr. 35, p. 4.
446. *Înrădăcinarea în spațiul propriu*, în „CC”, IV (1996), nr. 36, p. 4.
447. *Tăria binelui față de rău*, în „CC”, IV (1996), nr. 39, p. 8.
448. *Unitatea lucrării Sfintei Treimi – o manifestare a iubirii*, în „CC”, IV (1996), nr. 40, p. 8.
449. *Nevoia de rugăciune*, în „CC”, IV (1996), nr. 41-43, pp. 12-14.
450. *Despre Sfintele moaște*, în „CC”, IV (1996), nr. 44, p. 6 (fragment din *Teologia dogmatică ortodoxă*, vol. III).
451. *Învierea lui Hristos și învierea noastră viitoare în El*, în „VOR”, VIII (1996), nr. 153, p. 4 (fragment din *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*).
452. *Ortodoxie și naționalism în gândirea părintelui Dumitru Stăniloae* (selecție de texte din opera părintelui Stăniloae realizată de Dan Săvan), în „VOR”, VIII (1996), nr. 154, p. 5.
453. *Despre cel trimis la propovăduire*, în „VOR”, VIII (1996), nr. 157, p. 1.
454. *Despre om*, în „VOR”, VIII (1996), nr. 158, p. 1.
455. *Armonia complexă a creațiilor etnice românești*, în „VOR”, VIII (1996), nr. 159-160, p. 4-5 (fragment din *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*).
456. *Despre patimă*, în „VOR”, VIII (1996), nr. 165, p. 4.
457. *Persoana umană, existență fără sfârșit*, în „VOR”, VIII (1996), nr. 166, p. 1.
458. *Întruparea iubirii dumnezeiești*, în „VOR”, VIII (1996), nr. 169-170, p. 4.
459. *Uniatismul din Transilvania. Începutul uniației și falsurile documente care însoțesc originea ei*, în „GB”, LII (1996), nr. 9-12, p. 127-137.
460. *Botezul Domnului*, în „CC”, V (1997), nr. 47-48, p. 4 (fragment din *Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*).
461. *Unitatea și diversitatea etnică în Biserica Ortodoxă*, în „Schimbarea la Față”, 1998, nr. 6, p. 7.
462. *Rugăciunea curată sau rugăciunea inimii*, în „CC”, VI (1998), nr. 59-60, p. 6-7.
463. *Îngustarea persoanei prin patimă*, în „VOR”, X (1998), nr. 197, p. 3.
464. *Învierea lui Hristos și învierea noastră viitoare*, în „CM”, VIII (1999), nr. 3-4, p. 11.
465. *Să răspundem chemării Europei cu ceea ce avem noi*, în „CC”, VII (1999), nr. 73-74, p. 6.
466. *Taina Sfântului Botez*, în „Almanah Iisus Biruitorul”, 1999, p. 39-41.

467. *Taina Mirungerii*, în „Almanah Iisus Biruitorul”, 1999, p. 44-45.
468. *Trupul înviat al lui Hristos*, în „Schimbarea la Față”, 1999, nr. 10, p. 4.
469. *Învierea Domnului și importanța ei universală*, în „CM”, X (2001), nr. 3-4, p. 5; și în „Legea românească”, XIV (2003), nr. 1, p. 7.
470. *Despre pomenirea morții. Cea de a șasea treaptă a scării duhovnicești a Sfântului Ioan*, în „Scara” (treapta a VI-a), V (2001), nr. 6, p. 5-7.
471. *Suprema taină a existenței. Experiența Treimii*, în „Argeșul Ortodox”, II (2002), nr. 70, p. 1.
472. *Bucuria Nașterii lui Hristos*, în „CC”, XI (2003), nr. 129-130, p. 9.
473. *Toate sensurile existenței vin din înviere. Știința nu poate cunoaște decât legile cărora le sunt supuse lucrurile*, în „Vestea bună”, III (2003), nr. 27, p. 1.
474. *Portretul sfântului*, în „Scala Caeli”, III (2003), nr. 1 (17) p. 1-2.
475. *Cuvinte duhovnicești*, în „CC”, XI (2003), nr. 127-128, p. 6 (fragment din *Iubirea frumuseții dumnezeiești în scrierile Părinților Filocalici*).
476. *Cuvinte duhovnicești*, în „Argeșul ortodox”, III (2003), nr. 138, p. 2 (fragment din *Iubirea frumuseții dumnezeiești în scrierile Părinților Filocalici*).
477. *Ortodoxie și românism*, în vol. „Fiecare în rândul cetei sale”. Pentru o teologie a neamului, Edit. Christiana, București, 2003 p. 120-145.
478. *Ai încredere în Dumnezeu, El nu te lasă! Mesaj către tineri*, în „CC”, XI (2004), nr. 131-132, p. 8.
479. *Românul și Ortodoxia*, în „Magazin istoric”, XXXVIII (2004), nr. 4, p. 4.
480. *Tinerii martiri ai neamului*, în „CC”, XII (2004), nr. 135-136, p. 6.
481. *Biserica – largă comuniune în Hristos*, în „Cetatea Creștină”, III (2004), nr. 5 (25).

11. Note, însemnări, opinii

1. *Între românism și catolicism*, în „TR”, LXXVIII (1930), nr. 86, p. 1-2; nr. 88, p. 1-2.
2. *Românii în judecata catolică*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 6, p. 1 (semnat D.).
3. *Sfântul Munte Athos*, în „TR”, LXXIX (1931), nr. 23, p. 1-2 (nesemnat); II, nr. 24, p. 1-3; III, nr. 25, p. 1-2 (semnat D.).
4. *Conflictul între Italia și Vatican*, în „TR”, LXXIX (1934), nr. 45, p. 1 (semnat Diorates).
5. *Dovezi mai nouă: "Apostolia" iezuiților și franciscanilor între români*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 3-4, p. 3 (nesemnat).
6. *Apărătorii "statusului catolic" ardelean*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 7-8, p. 1-2 (nesemnat).

7. *Facultatea de teologie catolică în București*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 31-32, p. 1 (nesemnat).
8. *Problema bisericească orientală*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 38-39, p. 34 (semnat Redacția).
9. *Despre viitorul sinod ecumenic*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 47-48, p. 1-2.
10. *Congresul Asociației clerului ortodox român*, în „TR”, LXXX (1932), nr. 80-81, p. 1 (semnat D.).
11. *Reorganizarea Facultăților de Teologie*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 53, p. 1-2.
12. *Desființarea Centrului catolic*, în „TR”, LXXXI (1933), nr. 59, p. 1.
13. *Problema învățământului teologic*, în „TR”, LXXXIII (1935), nr. 10, p. 3-5.
14. *La începutul anului în Academia teologică "Andreiană"*, în „TR”, LXXXV (1937), nr. 37, p. 1.
15. *Ortodoxia și cultura românească*, în „RT”, XXVIII (1938), nr. 10, p. 437-440.
16. *Regulamentul sectelor*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 27, p. 1.
17. *Academiile teologice*, în „TR”, LXXXVI (1938), nr. 46, p. 1 (nesemnat).
18. *Cosmologia d-lui Lucian Blaga*, în „TR”, LXXXVIII (1940), nr. 21, p. 1-2; II, nr. 22, p. 1; III, nr. 23, p. 1-2.
19. *Kierkegaard anti Luther*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 8, p. 1-2.
20. *Edificiile fostelor școli confesionale*, în „TR”, LXXXIX (1941), nr. 48, p. 1.
21. *Facultatea de teologie din Cernăuți*, în „TR”, XC (1942), nr. 21, p. 1.
22. *Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și Ortodoxie*, I. *Românism și Ortodoxie*, în „TR”, XC (1942), nr. 22, p. 2-3; II. *Religie și stil*, nr. 23, p. 1-2; III. *O filosofie religioasă anticreștină*, nr. 24, p. 2-4; IV. *Definiția religiei*, nr. 25, p. 1-2; V. *Definiția religiei (2)*, nr. 26, p. 1-2; VI. *Definiția religiei (3)*, nr. 27, p. 1-2; VII. *Adevărul religiei (1)*, nr. 28, p. 1-2; VIII. *Adevărul religiei (2)*, nr. 29, p. 1-2-3; IX. *Adevărul creștinismului (1)*, nr. 31, p. 1-2; X. *Adevărul creștinismului (2)*, nr. 32, p. 1-2; XI. *Ortodoxia românească și mitul d-lui Blaga*, nr. 33, p. 1-2.
23. *Vizita I.P.S. Mitropolit Nicolae la lagărul de prizonieri ruși de la Vlădeni*, în „TR”, XC (1942), nr. 34, p. 1-2 (semnat "Participant").
24. *Actualitatea Ortodoxiei*, în „TR”, XC (1942), nr. 35, p. 1.
25. *O nouă fază în viața Academiei teologice "Andreiene"*, în „TR”, XCI (1943), nr. 8, p. 1.
26. *O direcție nouă de activitate bisericească: Asistența socială*, în „GB”, VII (1948), nr. 9, p. 7-11.
27. *Sesiunea comitetului Consultativ al Conferinței Creștine pentru Pace de la Praga*, în „GB”, XXI (1963), nr. 5-6, p. 562-563 (semnat D.S.).
28. *Delegați necatolici la încoronarea Papii Paul VI*, în „GB”, XXI (1963), nr. 5-6, p. 565 (semnat D.S.).

29. *Documentele doctrinare de la Montreal*, în „O”, XVI, 1964, nr. 4, p. 577-597.
30. *Note ecumenice*, în „GB”, XXI (1963), nr. 7-8, p. 773-779 (semnat D.S.).
31. *Știri ecumenice*, în „GB”, XXII (1964), nr. 1-2, p. 26-28 (semnat D.S.).
32. *De la Conferința Bisericilor Europene. Convorbiri cu Teologii germani*, în „GB”, XXII (1964), nr. 3-4, p. 214-217 (semnat D.S.).
33. *O nouă piedică în calea dialogului*, în „O”, XVII (1965), nr. 2, p. 283-289 (semnat D.S.).
34. *Dezbaterile și hotărârile Sesiunii a patra a Conciliului al III-lea de la Vatican*, în „O”, XVIII (1966), nr. 1, p. 8-34.
35. *Iubire și adevăr. Pentru o depășire a dilemei ecumenismului contemporan*, în „O”, XIX (1967), nr. 2, p. 283-292.
36. *Prima sesiune a "Sinodului episcopilor" și frământarea din Biserica Romano-Catolică*, în „O”, XX, nr. 1 (1968), p. 152-167.
37. *Al doilea raport al Grupului mixt de lucru al Bisericii Romano-Catolice și al Consiliului Ecumenic al Bisericilor*, în „O”, XX (1968), nr. 1, p. 174-179 (semnat D.S.).
38. *Interviul acordat de Mitropolitul Emilian Timiadis ziarului romano-catolic "Le courrier de Geneve"*, în „O”, XX (1968), nr. 3, p. 496-497.
39. *Început de revizuire și de luptă deschisă în Biserica Romano-Catolică*, în „O”, XX (1968), nr. 4, p. 619-627.
40. *Conferințele rev. A.M. Allchin la Institutele teologice din București și Sibiu*, în „BOR”, LXXXVII (1969), p. 925-930.
41. *Perspectiva intrării Bisericii romano-catolice în Consiliul ecumenic al Bisericilor, privită din punct de vedere ortodox*, în „O”, XXI (1969), nr. 1, p. 127-136.
42. *Problema uniaticismului în discuția grupului de teologi ortodocși întruniți de secretariatul comisiei pentru Credință și Constituție*, în „BOR”, LXXXVII (1969), nr. 7-8, p. 712-713.
43. *Sesiunea teologică organizată de Fundația "Pro Oriente", din Viena*, în „BOR”, LXXXVIII (1970), nr. 11-12, p. 1155-1157.
44. *Consiliul extraordinar al Bisericilor Catolice*, în „O”, XXII (1970), nr. 1, p. 45-62.
45. *Întrebări ale ecumenismului contemporan*, în „O”, XXII (1970), nr. 2, p. 296-300.
46. *Problematica ecumenică actuală*, în „O”, XXII (1970), nr. 2, p. 296-299.
47. *Sinodul extraordinar al episcopilor catolici*, în „O”, XXII (1970), nr. 1, p. 45-61.
48. *Conferința anuală a Asociației anglicano-ortodoxe, Sfinții Alban și Sergiu*, în „BOR”, LXXXVIII (1970), nr. 7-8, p. 688-689.
49. *Noul statut al nunților, o reafirmare a primatului absolutist papal*, în „O”, XXII (1970), nr. 1, p. 134-146.

50. *Deschiderea catolicității*, în „O”, XXIII (1971), nr. 2, p. 165-180.
51. *Perspectivile dialogului din Bisericile Vechi Orientale – lucrările Comisiei interortodoxe de la Adis Abeba*, în „BOR”, LXXXIX (1971), nr. 9-10, p. 978-991.
52. *Conferințele ținute de Pr. Prof. D. Stăniloae la instituții de învățământ și întruniri bisericești din R.F. Germania*, în „BOR”, IXC (1971), nr. 7-8, p. 780-781.
53. *Teologia Dogmatică în Biserica Ortodoxă Română, în trecut și azi*, în „O”, XXIII (1971), p. 309-365. (în colaborare cu N. Chițescu, I. Todoran, I. Ică, I. Bria)
54. *Three Phases of the Ecumenical Movement by Archbishop of Canterbury. An Orthodox Comment*, în „Sobornost”, VI (1972), nr. 5, p. 297-300.
55. *Acțiuni și poziții noi în eforturile de apropiere între Bisericile Ortodoxe și vechi Orientale*, în „O”, XXIV (1972), nr. 1, p. 113-119.
56. *Al treilea sinod al episcopilor catolici*, în „O”, XXIV (1972), nr. 1, p. 129-139.
57. *Spiritualitatea Bisericii nedivizate (O contribuție la reîntâlnirea Bisericii din Răsărit și din Apus)*, în „O”, XXIV (1972), nr. 2, p. 304-308.
58. *Tendența Vaticanului după comuniunea euharistică cu ortodocșii*, în „O”, XXIV (1972), nr. 3, p. 492-494.
59. *Spiritualizarea structurilor bisericești în epoca actuală și cauzele ei*, în „O”, XXIV (1972), nr. 4, p. 512-522.
60. *Conferințele ținute la Universitatea din Oxford de Pr. Prof. D. Stăniloae*, în „BOR”, XC (1972), nr. 5-6, p. 514-515.
61. *Simpozionul teologic de la Salonic și conferințele ținute de Pr. Prof. D. Stăniloae la Atena*, în „BOR”, XC (1972), nr. 9-10, p. 982-983.
62. *Activitatea Bisericii Ortodoxe Române în întruniri intercreștine*, în „BOR”, XC (1972), nr. 7-8, p. 715-720.
63. *Relațiile ecumenice ale Bisericii Ortodoxe Române în ultimul sfert de veac*, în „O”, XXV (1973), nr. 2, p. 166-175.
64. *Opinii în legătură cu viitorul sfânt și mare sinod ortodox*, în „O”, XXV (1973), nr. 3, p. 425-440.
65. *Conferințele teologice ținute de Pr. Prof. D. Stăniloae în R.F. Germania*, în „BOR”, XCI (1973), nr. 7-8, p. 802-803.
66. *Conferințele teologice ținute de Pr. Prof. D. Stăniloae în Franța*, în „BOR”, XCI (1973), nr. 9-10, p. 986-987.
67. *Patriarhii uniți și alegerea Papei*, în „O”, XXVI (1974), nr. 1, p. 204-205.
68. *L'accueil de la Tradition dans le monde d'aujourd'hui: Le point de vue de l'Occident*, în „Irenikon”, 47 (1974), p. 451-466 (și versiunea română în ST, 27 (1975), p. 5-12).
69. *Conferințele ținute de P.C. Pr. Prof. D. Stăniloae în R.F.G.*, în „ST”, XXVI (1974), nr. 9-10, p. 775.

70. *Profesorul Wilhelm Nyssen despre frescele mănăstirilor din Moldova*, în „O”, XXVI (1974), nr. 1, p. 202-203.
71. *Ortodoxia în fața unor fenomene actuale din creștinismul apusean*, în „O”, XXVI (1974), nr. 21, p. 325-345.
72. *Viața bisericească și religioasă a credincioșilor, inclusiv canonizarea de sfinți români*, în „BOR”, XCIII (1975), nr. 11-12, p. 1401-1405.
73. *Romanian Orthodox Anglican Talks: a Dogmatic Assesement*, în *Romanian Orthodox Church and the Church of England*, Edit. IBMBOR, București, 1976, p. 129-148.
74. *Tradiții și idealuri comune ale românilor, maghiarilor și sașilor din Transilvania*, în „MA”, XXIII (1978), p. 754-759.
75. *Vers un dialogue Orthodoxo-Luthérien*, în „ROC”, IX (1979), nr. 1, p. 34-36.
76. *Spiritualitatea și cultura românească în lumina credinței ortodoxe*, în „Almanahul Capelei ortodoxe române „Mihail Sturza” și al parohiilor ortodoxe române din R.F.G.”, 1980, p. 81-86; în *Ortodoxia Românească*, Edit. IBMBOR, București, 1980, p. 150-154.
77. *Ortodoxia românească și patria*, în „O”, XXXII (1980), nr. 4, p. 579-581.
78. *L'importance du II-e Synode oecumenique, pour l'unité chretienne*, în „ROC”, XI (1981), nr. I, p. 7-11.
79. *Le dialogue entre l'Eglise Orthodoxe et l'Eglise Catholique Romaine: Le document de la commission mixte de Munch*, în „ROC”, XII (1982), no. 2, p. 48-52.
80. *L'uniatisme en Transylvanie: Un phenom ne definitivement dissparu*, în „ROC”, XII (1982), no. I, p. 3-5.
81. *Colloque de la direction d'études de la conférence des églises européennes* (Bucarest, 22-26 mars 1982), în „ROC”, XII (1982), nr. 1, p. 49-54.
82. *Ortodoxia și ecumenismul*, în „Îndrumător Bisericesc”, Buzău, IV (1985), p. 72-74.
83. *Lumea posibilă în tablourile pictorului Horea Paștina*, în „Tribuna României”, XV (1986), nr. 322, p. 13.
84. *Note pe marginea unei cărți de antropologie ortodoxă*, în „O”, XXXIX (1988), nr. 1, p. 148-156.
85. *Învățământul religios în școli*, în „O”, XLII, nr. 3 (1990), p. 3-4.
86. *Răspunsuri unei scrisori deschise (2)*, în „RL” (vezi notă supra).
87. *On uniatism...*, în „ROC”, XX (1991), nr. 1, p. 9-11.
88. *Românism și ortodoxie*, în „G” (serie nouă), 1992, nr. 2-3, p. 30-32 (reeditare).
89. *Fierbere mare la Cluj – Sf. Sinod confruntat mâine cu o situație explozivă* (Medalion – Bartolomeu Anania, în colaborare), în „RL”, LI (1993), nr. 848, p.1.

90. *Glaube und Liebe in der Erlangung des Heils* (Dumitru Stăniloae und Ioan Caraza), în *Das Heil in Christus und die Heilung der Welt: Vierter bilateral theologischer Dialog zwischen der Rumänischen Orthodoxen Kirche und der Evangelischen Kirche in Deutschland vom 6. Bis 11. Mai 1985*, im Kloster Techirghiol (Rumänien). Missionshandlung Hermannsburg, 1994, p. 57-69.
91. *Diskussionsprotokoll nach der Tonbandaufzeichnung zusammengestellt von Klaus Schwarz. Aussprache nach den Referaten von Bischof Vasile, Präsident Held und den Herren Staniloae und Caraza*, în *Das Heil in Christus und die Heilung der Welt. Vierter bilateral theologischer Dialog zwischen der Rumänischen Orthodoxen Kirche und der Evangelischen Kirche in Deutschland vom 6. Bis 11. Mai 1985*, im Kloster Techirghiol (Rumänien). Missionshandlung Hermannsburg, 1994, p. 70-82.

12. Recenzii

1. V. Loichiță, *Chiliasmul (Milenarismul). Expunere critică și dogmatică*, Cernăuți (1926), în „RT”, XVII (1927), nr. 1-2, p. 41-42.
2. Georg Ostrogorsky, *Studien zur geschichte des Byzantinischen bilderstreites*, Breslau (1929), 113, în „RT”, XIX (1929), nr. 1-2, p. 144-145.
3. Gesammelte aufsätze zur Kirchengeschichte. *Sanctus. Studien zur Geschichte des Bilderstreits*, în „RT”, XX (1930), nr. 3-4, p. 143-145.
4. Hrisostom Papadopoulos, arhiep. Atenei..., *Primatul episcopului Romei*, în *Ib. greacă, Atena* (1930), 340 p., în „RT”, XX (1930), nr. 11-12, p. 464-466.
5. *Bibliografie*, în „TR”, XC (1942), nr. 33, p. 3.
6. Carmelio Capizzi, *Pantocrator (Seggio d'esegesi letteraria-iconografica)*, Orientalia Cristiana Analecta, în „O”, XVI (1964), nr. 2, p. 270-281.
7. Paul Lehmann, *Ethik als Antwort. Methodik einer Koinonia*, Etnik Verlag, München (1966), în „O”, XIX, nr. 2 (1967), p. 251-252.
8. Jean Jacques von Allmen, *Essai sur le Repas du Seigneur*, Neuchâtel (1967), 124 p., în „O”, XX (1968), nr. 3, p. 439-447.
9. Reinhard Slenczka, *Geschichtlichkeit und Personsein Jesu Christi*, Göttingen (1966), în „O”, XX (1968), nr. 3, p. 446-447.
10. Jürgen Kuhlmann, *Die Taten des einfachen Gottes*, Würzburg (1968), în „O”, XXI (1969), nr. 3, p. 431-434.
11. Hermann Dembrowski, *Grundfragen der Christologie*, München (1969), în „O”, XXI (1969), nr. 4, p. 578-580.
12. Gh. Cotoșman, *Soboarele Bisericii Banatului împotriva unirii sub episcopul Gherasie al Caransebeșului, Legăturile cu Mitropolia Ungrovlahiei*, în „ST”, XXI (1969), nr. 5-6, p. 426.

13. Ion Al. Florescu, *Lemnul în construcția și ornamentarea Bisericilor*, în „ST”, XXI (1969), nr. 5-6, p. 427.
14. Petru Rezuș, *Teologia contemporană a mântuirii*, în „ST”, XXI (1969), nr. 5-6, p. 428.
15. Lucian Florea, *Ortodocșii din Brașov în luptă cu uniația în prima jumătate a secolului al XVIII-lea*, în „ST”, XXI (1969), nr. 5-6, p. 429.
16. Lars Thunberg, *Microcosm and Mediator. The Theological Anthropology of Maxim Confessor*, în „ST”, XXI (1969), nr. 5-6, p. 429.
17. Amba Gregorias, *Învățătura hristologică a Bisericilor Necalcedoniene*, în „O”, XXII (1970), nr. 2, p. 252-253.
18. Emilianos Timiadis, *Grandeza efragilita del Cristiano nel pensiero e nella tradizione della Chiesa Ortodossa d'Oriente Bergamo* (1972), în „O”, XXV (1973), nr. 1, p. 83-84.
19. Wilhelm Nyssen, *Früchristliches Byzanz*, Leipzig (1973), în „O”, XXVI (1974), nr. 2, p. 288-289.
20. Prot. Antonie Alentopoulos, *Merindea Ortodoxiei*, în gr, Atena (1974), în „ST”, XXVII (1975), nr. 3-4, p. 315.
21. Olivier Clement, *Le visage interieur*, în „O”, XXX (1978), nr. 4, p. 645.
22. Georg Koepgen, *Die Gnosis als Christentism*, în „O”, XXXI (1979), nr. 1, p. 195-198.
23. Panayotis Nellas, *Zoon Theoumenon*, în „O”, XXXII (1980), nr. 3, p. 561-564.
24. Jürgen Moltmann, *Trinität und Reich Gottes*, în „O”, XXXIII (1981), nr. 4, p. 629-631.
25. Met. Damaskinos Papadoupoulos, *Einheit in der Vielfalt. Ansätze zur Einigung von Orthodoxer Sicht*, în „Ökumenische Information”, în „O”, XXXIV (1982), nr. 4, p. 599-601.
26. Allchin, M. A., *The Dynamic of Tradition*, London (1981), în „O”, XXXV (1983), nr. 2, p. 310-311.
27. Karl Christian Felmy, *Die Detung der gottlichen Liturgie in der russichen Theologie. Wege und Wandlungen russichien Liturgie-Auslegung*, Berlin-New York (1984), 507 p., în „O”, XXXVI (1984), nr. 4, p. 543-544.

13. Interviuuri (la radio, TV și în presă)

1. *În dialog cu prof. dr. Dumitru Stăniloae* (I), în „TR”, nr. 5-6 și 7-8 (1988), p. 5, consemnat de Ion Pinteă; II, în nr. 9-10, p. 2.
2. Intervista a padre Dumitru Stăniloae, *Una teologia filocalica*, în „Biserica românească”, XIV (1989), nr. 51 bis, p. 10-24, Italia (reeditat în „MA” (1990), nr. I, p. 29-38) consemnat de F. Strazzari.
3. *Interviu acordat colaboratorului ziarului "Eckliastiki Ahiteia"*, consemnat prin Pr. C. Coman, și Pro f. Ioan L. Ică, în „MA” (1989), nr. 5, p. 100-102.

4. *Creștinismul, o taină mereu nouă*, în „RL”, 9 februarie 1992, p. 5. (consemnat de Boris Buzilă).
5. *Adeseori mă întreb ce cruzime diabolică...*, în „Rezistența”, (AFDPR), nr. 1 (1991), p. 2, (consemnat de Mihai Rădulescu).
6. *Interviuri cu pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae despre cultură și creștinism, gândirism și ortodoxism, despre Gândirea și mentorul ei*, mat. dactilo. 5 p., datat 5 martie 1990, prezentat la Radio Craiova, prin Tudor Nedelcea.
7. *Lumina lumii, dialog pascal cu pr. prof. dr. D. Stăniloae*, „Luceafărul”, la 10 martie 1991, p. 8-9.
8. *Convorbire cu pr. prof. dr. D. Stăniloae despre asanarea morală a societății românești astăzi*, videocasetă redată de TVR, la „Viața spirituală”, în Ziua de Paști (prima), realizată de Prof. Gh. F. Anghelescu.
9. *Învierea lui Hristos. Recapitulare pascală, în viziunea pr. prof. dr. D. Stăniloae*, în „Curierul românesc”, III (1991), nr. 5-6, (realizat de Sânziana Pop).
10. *Forța născută din răbdare* (D. Stăniloae răspunde întrebărilor lui Pavel Chihaia), în „Lumea liberă”, New York, nr. 140 (1991), p. 20-21, prezentat și la „Europa Liberă” în 1991.
11. *Tradiția ortodoxă și prezentul Ortodoxiei. Convorbiri cu Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*, în „Arca”, III, nr. VI (1992), p. 3.
12. *Urări pentru Țară în anul 1992. Credința, forță de unitate a neamului*, în „Strada”, III (1992), nr. 1 (74), p. 1-3 (consemnat de Anca Filoteanu).
13. *Lumina credinței*, în „Student”, nr. 10 (1992), p. 5 (consemnat de Dan Mihu).
14. *Învierea lui Hristos. Recapitulare pascală în viziunea Părintelui Profesor Doctor Dumitru Stăniloae. Mit și realitate. Comuniunea cu Hristos*, în „Curierul Românesc”, III (1991), nr. 5-6, p. 14.
15. Cu Sânziana Pop, *Lumina lumii – dialog pascal cu părintele profesor Dumitru Stăniloae*, în „Luceafărul”, serie nouă, miercuri, 10 aprilie 1991, p. 8-9.
16. Cu Remus Andrei Ion, *Totdeauna după ce am scris o carte mi-a părut rău că am terminat-o...*, în „VOR”, IV (1992), nr.77, p.2.
17. Cu Victor Botez, *Interviu cu Dumitru Stăniloae*, în „Revista de filozofie”, nr. 6, noiembrie-decembrie 1992, Ed. Academiei, București, p. 551-562.
18. Cu Horia Salcă, *Părintele Stăniloae intervine. Înființarea Episcopiei Brașovului*, în „Mesager”, III, nr. 440, miercuri 20 ianuarie 1992, p.2.
19. Cu Marian Munteanu, *Ortodoxia e viitorul omenirii*, în „Mișcarea”, II, nr. 3 (8), martie 1993, p. 4.
20. Cu Jean Nedelea, Ovidiu Molnar, *Despre apologetică cu Părintele Stăniloae*, în „Martyria”, Postul Crăciunului (1992), an I, nr. 1, martie 1993, București, p. 1-2.

21. Cu Marian Munteanu, *Ortodoxia e viitorul omenirii* (2), în „Mișcarea”, II (1993), nr. 4 (9), aprilie, p. 4.
22. Cu Pavel Chihaia, *Despre diverse*, la Postul de radio “Europa Liberă”, 18 aprilie 1993.
23. Cu redacția, *Hristos a înviat, vom învia și noi?*, în „Lumea”, nr. 10, 22/28 aprilie 1993, p. 3-4.
24. Cu Alexander Baumgarten, *Nu poți separa onticul de etic: onticul adevărat e una cu eticul profund și eticul este forța onticului*, în „Apostrof”, IV (1993), nr. 3/4 (34/35), p. 13 și 31.
25. *Reponses aux questions sur la "Nouvelle Europe"*, donne à revue II Regno de Bologne, (ms., 6 p.).
26. Cu Elena Șolunca și Maria Preduț, *Iubire creștină* (patru părți), material video emis de Televiziunea Română, prin redacția Viața Spirituală, București, 27 octombrie 1991 (12 minute), 3 noiembrie 1991 (12 minute), 17 noiembrie 1991 (12 minute), 24 noiembrie 1991 (12 minute).
27. Cu Angela Botez, *Filocalia*, material video emis de TVR, prin VS, București, 5 iulie 1992 (17 minute).
28. Cu Angela Botez, *Smerenie și iertare*, material video emis de TVR, prin VS, București, 26 iulie 1992.
29. Cu Maria Preduț, *Părintele Dumitru Stăniloae - Doctor Honoris Causa*, material video emis de TVR, prin VS, București, 15 noiembrie 1992 (18 minute).
30. Cu Corina Tudose, *Mărturii ortodoxe* (două părți), material video emis de Televiziunea Română, prin redacția VS, București, 31 ianuarie 1993 (25 minute), 14 februarie 1993 (16 minute).
31. Cu Vartan Arachelian, *Despre diverse*, material video emis de TVR,... 1991-1992...
32. Cu Valeriu Dăescu, *Cuvânt și suflet* (Despre traducerile operei dogmatice ale Sf. Părinți), material audio emis de Radiodifuziunea Română, București, octombrie 1990 (10 minute).
33. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre Sf. Patimi*, material audio emis de RDR, București, 4 aprilie 1991 (5 minute).
34. Cu Răzvan Novacovschi, *Cuvânt duhovnicesc despre Maica Domnului*, material audio emis de RDR, București, București, 15 aug. 1991 (7 minute).
35. Cu Răzvan Novacovschi, *Transmisiune directă a celei de-a doua învieri: Cuvânt de Sf. Paști*, material audio emis de RDR, București, 7 aprilie 1991 (5 minute).
36. Cu Răzvan Novacovschi, *Crucea lui Hristos*, material audio emis de RDR, București, 14 septembrie 1991 (5 minute).
37. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre mântuire (Comori ale ortodoxiei)*, material audio emis de RDR, București, 19 decembrie 1991 (18 minute).

38. Cu Răzvan Novacovschi, *Cuvânt de Anul Nou / în prag de An Nou*, material audio emis de RDR, București, 2 ianuarie 1992 (7 minute).
39. Cu Răzvan Novacovschi, *Cuvânt la Bobotează. Cuvânt la Sf. Ioan Botezătorul*, material audio emis de RDR, București, 4 ianuarie 1992 (6 și 7 minute).
40. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre mântuire, ortodoxie, occident (Comori ale spiritualității ortodoxe)*, material emis audio de RDR, București, 6 februarie 1992 (6 și 6 minute).
41. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre ortodoxie*, material audio emis de RDR, București, 21 martie 1992 (6 și 6 minute).
42. Cu Răzvan Novacovschi, *Concluzii la discuția anterioară despre ortodoxie (Comori ale Ortodoxiei)*, material audio emis de RDR, București, 11 aprilie 1992 (6 minute).
43. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre Sfânta Treime*, material audio emis de RDR, București, 23 mai 1992 (5 minute).
44. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre Sfânta Treime și jertfa lui Hristos (File din jurnalul duhovnicesc)*, material audio emis de RDR, București, 16 mai 1992 (5 minute).
45. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre monoteismul creștin. Despre relația om-natură*, material audio emis de RDR, București, 16 iunie 1992 (6 și 6 minute).
46. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre condiția omului și sărbători (înălțimi ale spiritualității ortodoxe, Sf. Munte Athos)*, material audio emis de RDR, București, 25 iulie 1992 (10 minute).
47. Cu Răzvan Novacovschi, *Cuvânt despre Brâncoveanu. Cuvânt de preacinstire a Maicii Domnului*, material audio emis de RDR, București, 15 august 1992 (5 și 6 minute).
48. Cu Răzvan Novacovschi, *Despre sărbătoare și veșnicie*, material audio emis de RDR, București, 5 noiembrie 1992 (6 și 6 minute).
49. Cu Răzvan Novacovschi, *Faptele de bunătate – Chipuri ale desăvârșirii creștine: Sf. Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei*, material audio emis de RDR, București, 12 noiembrie 1992 (6 minute).
50. Cu Valeriu Dăescu, Vasile Hristea, Mihai Ovidiu Enea, *Gânduri la 89 de ani*, material audio emis de RDR, București, 21 noiembrie 1992 (7 minute).
51. Cu Vasile Hristea, Valeriu Dăescu, *În harul iubirii lui Dumnezeu. Gânduri la reeditarea volumului întâi al Filocaliei*, material audio emis de RDR, București, 11 februarie 1993 (5 minute).
52. Cu Răzvan Novacovschi, Liviu Stoinea, *Sf. Liturghie de Crăciun. Semnificațiile întrupării Cuvântului lui Dumnezeu. Cuvânt festiv de Crăciun*, material audio emis de RDR, București, 25 decembrie 1991 (5 și 5 minute).

53. Cu Răzvan Novacovschi, *Transmisiune directă a deniei celor 12 evanghelii. Cuvânt despre Joia cea Mare*, la rubrica Azi în țară și în lume, material audio emis de RDR, București, 23 aprilie 1992 (6 minute).
54. Cu Răzvan Novacovschi, *Transmisiune directă a slujbei celei de-a doua învieri. Cuvânt de Sf. Paști*, material audio emis de RDR, București, 26 aprilie 1992 (6 minute).
55. Cu Răzvan Novacovschi, Anca Bărbulescu, *De toate pentru toți. Semnificațiile zilei de Sf. Paști*, material audio emis de RDR, București, 27 aprilie 1992 (5 minute).
56. Cu Olga Dăescu, *Casete muzicale duminicale. Despre muzica lui decembrie (colinde)*, material audio emis de RDR, București, 6 decembrie 1992 (15 minute).
57. Cu Răzvan Novacovschi, Anca Bărbulescu, *De toate pentru toți. Cuvânt despre înviere*, material audio emis de RDR, București, 18 aprilie 1993 (4 minute).
58. Cu Răzvan Novacovschi, Valeriu Dăescu, Valeriu Hris-tea, *Cuvânt și suflet, Sfîntirea firii – gânduri la sărbătoarea "Izvorul Tămăduirii"*, material audio emis de RDR, București, 22 aprilie 1993 (5 minute); difuzat și pe postul Antena satelor prin Mihai Mihalache, 24 aprilie 1993.
59. Cu Răzvan Novacovschi, *Cuvânt și suflet încredințarea apostolilor – semnificații ale Duminicii Tomii*, material audio emis de RDR, București, 24 aprilie 1993 (6 minute).
60. Cu Răzvan Novacovschi, *Cuvânt și suflet. Iisus Hristos și Restaurarea omului* - dialog despre mântuire, restaurarea ontologică a firii umane, taină, cunoașterea apofatică a lui Dumnezeu, material audio emis de RDR, București, 13 mai 1993 (13 minute).
61. Cu Gheorghe F. Anghelescu, *Cinci probleme despre asanarea morală a societății românești*, material video emis de TVR, prin redacția Viața spirituală, București, prezentat în două părți în zilele de duminică, 23 decembrie 1990 (15 minute) și duminică, 13 ianuarie 1991 (30 minute).
62. Cu Maria Preduț și Elena Șolunca, *Despre monahismul românesc*, material video emis de TVR, prin Redacția Viața Spirituală, București, emis începând cu 23 mai 1993 (15 minute) (total 4 părți a câte 15 minute).
63. Cu Theodor Novacovschi, *Despre Rusalii...*, material audio înregistrat la Spitalul "Elias", București, marți, 2 iunie 1993, emis de Radiodifuziunea Română, Redacția România Actualități, sâmbătă, 5 iunie 1993, orele 15,00 (Programul al II-lea).

14. Articole, recenzii și diferite aprecieri despre Părintele Profesor Dumitru Stăniloae

a. Lucrări în volum

1. Vasilescu, Emilian, *Dumitru Stăniloae*, în *Apologeți creștini, români și străini*, Edit. Cugetarea, București, 1942, p. 76-90.
2. Davy, Marie-Madeleine, coord., *La Mystique Byzantine*, în *Encyclopédie des mystiques*, Edit. Robert-Laffont et Jupiter, Paris, 1972, p. 245; și în limba română *Enciclopedia doctinelor mistice*, Edit. Amarcord, Timișoara, 1998, p. 66.
3. Redacția, *Père D. Stăniloae à 70 ans*, în *L'Église Orthodoxe Roumaine en 1973*, Bucarest, 1974, p. 122-155.
4. Micu, Dumitru, *Dumitru Stăniloae*, în *Gândirea și gândirismul*, Edit. Minerva, București, 1975, p. 31, 60, 155, 176-180, 186, 255, 345, 367, 370, 901, 903, 926, 994.
5. Ghișe, Dumitru, coord., *Sisteme și curente de orientare spiritualistă*, în *Istoria filosofiei românești*, vol. II: 1900-1944, Edit. Academiei, București, 1980, p. 565-758.
6. Neeser, Daniel, *Esquisse de quelques commentaires et compléments théologiques*, în Dumitru Stăniloae, *Dieu est amour*, Labor et Fides, Geneve, 1980, p. 91-120.
7. Clément, Olivier, *Préface la Dumitru Stăniloae, Prière de Jésus et expérience de Saint Esprit*, Desclée de Brouwer, Paris, 1981.
8. Nyssen, Wilhelm, *Irdisch hab ich dich gewolt, Beitrage zur Den Autul Bildform der Christlichen Frühe*, Spee-Verlag, Trier, 1982, 295 p.
9. O'Brien, E., *The Orthodox Pneumatic Ecclesiology of Father Dumitru Stăniloae. An Ecumenical Approach*, MPhil dissertation, Dublin, 1984.
10. Ware, Kallistos, *Philocalia*, în *Dictionnaire de Spiritualité, Ascétique et Mystique, Doctrine et Histoire*, tome XII, Edit. Beauchesne, Paris, 1984, p. 1346-1347.
11. Păcurariu, Mircea, *Bibliografia profesorilor*, în *Două sute de ani de învățământ teologic la Sibiu 1786-1986*, Sibiu, 1986, p. 320-325.
12. Redacția, *Neunzehn Pro-Oriente-Symposien 1971 bis 1981*, în *Im Dialog Der Liebe*, Tyrolia-Verlag, Innsbuck-Wien, 1986, p. 122, 123, 127, 132, 135, 136, 187, 213, 218, 265.
13. Phratseas, I., *Dumitru Stăniloae*, în *Enciclopedia Idria*, tom. 48, Etaireia Ellenikon Ekdoseon, Atena, 1987, p. 398-399.
14. Plămădeală, Antonie, *Alte file de calendar de inimă românească*, Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu, 1988, p. 14-16, 311-313.
15. Plămădeală, Antonie, *Calendar de inimă românească*, Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu, 1988, p. 342-343.

16. Roberson, Ronald C., CSP, *Contemporary Romanian Orthodox Ecclesiology. The Contribution of Dumitru Stăniloae and Younger Colleagues* (Excerpta ex disertatione ad Doctoratum), Roma, 1988, 358 p.
17. Redacția, *Dokumentation des römisch-katolisch/orthodoxen Theologischen Dialogs XLI. Ökumenische Symposion, Ökumenische Gastfreundschaft 1982-1989 Pro Oriente und die Orthodoxie*, în *Im Dialog der Wahrheit*, Tyrolia-Verlag, Innsbruck-Wien, 1990, p. 44, 91, 105.
18. Cartwright, Michael G. *Herrneneutics*, în *Dictionary of the Ecumenical Movement*, edited by Nicholas Lossky, Jose Miguel Bonino, John Pobee, WCC Publications, Geneva, 1991, p. 455-456.
19. Ware, Kallistos, *Tradition and Traditions*, în *Dictionary of the Ecumenical Movement*, edited by Nicholas Lossky, Jose Miguel Bonino, John Pobee, WCC Publications, Geneva, 1991. p. 1017.
20. Ciobotea, Dan-Ilie, *Teologia română contemporană*, în *Ortodoxia românească*, Edit. IBMBOR, București, 1992, p. 205-207.
21. Anghelescu, Gheorghe F., *Bibliografia Părintelui Academician Prof. Dr. Dumitru Stăniloae*, Edit. IBMBOR, București, 1993, 48 p.
22. McGrath, Alister E., *The Blackwell Encyclopedia of Modern Christian Thought*, Blackwell Publishing, 1993, p. 123.
23. Ică, Ioan I. jr., ed., *Persoană și comuniune. Prinos de cinstire Preotului Profesor Academician Dumitru Stăniloae 1903-1993*, Editura și tiparul Arhiepiscopiei ortodoxe Sibiu, Sibiu 1993, 640 p.:
24. P.F. Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Părintele profesor Dumitru Stăniloae: o viață în slujba lui Hristos și a Bisericii Sale*, p. IX-X;
25. I.P.S. Antonie, Mitropolitul Transilvaniei, „*Generația Stăniloae*”, p. XI-XXI;
26. Ică, Ioan I. jr., *De ce „Persoană și Comuniune”? Cuvânt prevenitor la un „Festschrift” întârziat*, p. XXIII-XXXI;
27. Păcurariu, Mircea, *Preotul Profesor și Academician Dumitru Stăniloae. Câteva coordonate biografice*, p. 1-15;
28. Anghelescu, Gheorghe F. – Ică, Ioan I. jr., *Părintele Prof. Acad. Dumitru Stăniloae - Bibliografie sistematică*, p. 16-67;
29. Abrudan, Dumitru, *Părintele Prof. Dr. Dumitru Stăniloae – redactor al „Telegrafului român” (1 ianuarie 1934 – 13 mai 1945)*, p. 68-73;
30. Bria, Ion, *The Creative Vision of D. Stăniloae. An Introduction to his Theological Thought*, p. 74-81;
31. Clément, Olivier, *Le Père Dumitru Stăniloae et le génie de l’Orthodoxie roumaine*, p. 82-89;
32. Constantinescu, Emil, *Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae - profil de teolog și*

- filosof creștin ortodox*, p. 90-93;
33. Frunză, Sandu, *Pentru o metafizică a persoanei implicită în teologia părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 94-102;
 34. Ierunca, Virgil, „*Teologia Dogmatică Ortodoxă*” a părintelui Dumitru Stăniloae, p. 103-107;
 35. Kallistos Ware of Diokleia, *Experiența lui Dumnezeu în „Teologia Dogmatică” a părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 108-119;
 36. Moldovan, Ilie, *Actualitatea gândirii părintelui Dumitru Stăniloae cu privire la etnic și etnicitate*, p. 120-130;
 37. Popescu, Dumitru, *Opera părintelui Dumitru Stăniloae – o remarcabilă contribuție hristologică*, p. 131-136;
 38. Radu, Dumitru, *Coordonate și permanențe teologice în opera părintelui Acad. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae*, p. 137-155;
 39. Solunca-Moise, Elena, *Dumnezeu, persoana și lumea în viziunea p. prof. Dumitru Stăniloae*, p. 156-162;
 40. Vlăduțescu, Gheorghe, *Preot Profesor Dumitru Stăniloae – profil de filosof*, p. 163-165;
 41. Rus, Remus, *Spre o teologie a religiilor în viziunea p. prof. D. Stăniloae*, p. 521-531;
 42. Bobrinskoy, Boris, *Prière du coeur et Eucharistie – en hommage respectueux au Père Dumitru Stăniloae*, p. 627-634.
 43. Rădulescu, Mihai, *Dumitru Stăniloae, în Rugul aprins. Duhovnicia Ortodoxiei, sub lespezi, în ghearele comuniste*, Edit. Ramida, București, 1993, p. 190, 197, 208-214.
 44. Serafim Joantă, Mitropolit, *Renașterea filocalică, în Isihasmul, tradiție și cultură românească*, trad. Iuliana Iordăchescu, Edit. Anastasia, București, 1994, p. 182-185.
 45. Bălan, Ioanichie, editor, *Omagiul memoriei Părintelui Dumitru Stăniloae*, Edit. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1994, 156 p.
 46. Bria, Ion, *Spațiul nemuririi sau eternizarea umanului în Dumnezeu în viziunea teologică și spirituală a Părintelui Dumitru Stăniloae*, Edit. Trinitas, Iași, 1994, 48 p.
 47. Bria, Ion, *Metoda teologică a părintelui Stăniloae*, în vol. *Ortodoxia în Europa. Locul spiritualității române*, Edit. Trinitas, Iași, 1995, p. 99-103.
 48. Redacția, *Ecumenical Pelgrinus – Profiles of Pioneers in Christian Reconciliation*, Edited by Ion Bria and D. Neeser, WCC Publication, Geneva, 1995, p. 226-230.
 49. Clément, Olivier, *Prefață la Părintele Dumitru Stăniloae, Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Edit. Deisis, Sibiu, 1995, p. 11-20; ediția a II-a, p. 13-26.
 50. Ornea, Zigu, *Sextil Pușcariu și Dumitru Stăniloae despre ortodoxie*, în *Anii treizeci, extrema dreaptă românească*, Edit. Fundației Culturale

- Române, București, 1995, p. 113-116.
51. Blaser, Klauspeter, *La théologie au XX-ème siècle. Histoire–Défis–Enjeux*, L'Age d'Homme, Lausanne, Suisse, 1995, p. 200, 372, 373.
 52. Stolojan, Sanda, *Iunie. Mă duc să-l văd pe părintele...*, în *Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian*, Edit. Humanitas, București, 1996, p. 110-111.
 53. Rusu, Dorina N., *Stăniloae Dumitru*, în *Membrii Academiei Române. 1866-1996. Mic dicționar*, Fundația Academică „Petre Andrei”, Edit. A92, Iași, 1996, p. 344.
 54. Păcurariu, Mircea, *Stăniloae Dumitru*, în *Dicționarul teologilor români*, Edit. Univers Enciclopedic, București, 1996, p. 418-423; ediția a II-a, Edit. Enciclopedică, București, 2002, p. 455-460.
 55. Hangiu, I., *Stăniloae Dumitru*, în *Dicționarul presei literare românești: 1790-1990*, ediția a II-a, Edit. Fundației Culturale Române, București, 1996. Referințele 7, 8, 30, 66, 229, 257, 430, 507, 533, 832, 1115, 1362, 1462, 1455, 1809, 1927.
 56. Frunză, Sandu, *O antropologie mistică. Introducere în gândirea Părintelui Stăniloae*, Edit. Omniscop, Craiova, 1996, 140 p.
 57. Negruț, Paul, *Revelație, Scriptură, Comuniune. O interogație asupra autorității în cunoașterea teologică*, Edit. Cartea Creștină, Oradea, 1996, 183 p.
 58. Bielawski, Maciej, *The Philokalic Vision of the World in the Theology of Dumitru Stăniloae*, Bydgoszcz, Wydawnictwo, 1997, 230 p.
 59. Karaisarides, Konstantinos, *He symbole tou P. Demetriou Staniloae ste melete ton leitourgikon thematon*, Liknia, Atena, 1997, 365 p.
 60. Bartoș, Emil, *Îndumnezeirea omului în teologia părintelui Dumitru Stăniloae*, Edit. Emanuel, Oradea, 1997; ediția a II-a, 1999, 509 p.
 61. Ianoși, Ion, coord., *Stăniloae Dumitru*, în *Dicționarul operelor filozofice românești*, Edit. Humanitas, București, 1997, p. 187-189, 309.
 62. Reid, Duncan, *Energies of the Spirit: Trinitarian Models in Eastern Orthodox and Western Theology*, Oxford University Press, Atlanta, Georgia, 1997, p.100 ș.u.
 63. Anghelescu, Gheorghe F., *Părintele Dumitru Stăniloae – promotor și exeget al gândirii patristice*, Edit. Trinitas, Iași, 1998, 208 p.
 64. Pinte, Emil, *Stăniloae Dumitru*, în *Gândirea 1921-1944. Indice bibliografic adnotat*, Edit. Echinoc, Cluj-Napoca, 1998, p. 18.
 65. Bielawski, Maciej, *Părintele Dumitru Stăniloae - O viziune filocalică despre lume*, trad. Ioan Ică jr., Edit. Deisis, Sibiu, 1998, 348 p.
 66. Rogobete, Silviu Eugen, *Subject and Supreme Personal Reality in the Theological Thought of Fr. Dumitru Stăniloae. An Ontology of Love*, London Bible College, Associated Institution of Brunel University, Uxbridge, 1998, 328 p.

67. Pisula, Robert, *L'eternita di Dio verso un concetto teologica. Alcuni elementi della discussione teologica contemporanea (Michael Schmaus, Dumitru Stăniloae, Eberhard Jungel)* (Thesis ad Doctoratum in Sacra Theologia, Pontificium Aþthenaeum Sanctae Crucis Latinae), 1998, p. I-XLIII, 356 p.
68. Rădulescu, Mihai, *Rugul aprins: De la mănăstirea Antim la Aiud*, prefață de Vasile Andru, Edit. Ramida, București, 1998, p. 20-21, 114-115, 144-145.
69. Ică, Ioan I., *Un benedictin despre părintele Stăniloae*, în Maciej Bilewski, *Părintele Dumitru Stăniloae, o viziune filocalică despre lume*, Edit. Deisis, Sibiu, 1998, p. 5-8.
70. Nestor Vornicescu, Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei, *Părintele prof. dr. acad. Dumitru Stăniloae în al nouăzecelea an al vieții*, în vol. *Studii de Teologie istorică. Antologie*, Edit. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1998, p. 323-329.
71. Caravia, Paul; Constantinescu, Virgiliu; Stănescu, Florin, *Biserica în temniță: România 1944-1989*, Edit. Institutului Național pentru Studierea Totalitarismului, București, 1998, p. 405-406.
72. Schifirneț, Constantin, *O concepție antropologică creștin-ortodoxă despre națiune*, studiu introductiv la Dumitru Stăniloae, *Ortodoxie și românism*, Edit. Albatros, București, 1998, p. V-XXXVI.
73. Daniel Ciobotea, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *Teologia lui – o liturghie a gândirii*, în Gheorghe F. Anghelescu, *Părintele Dumitru Stăniloae – promotor și exeget al gândirii patristice*, Edit. Trinitas, Iași, 1998, p. 5-11.
74. Ghideanu, Tudor, *Iubire tainică, persoană treimică și cunoaștere apofatică la Dumitru Stăniloae*, în *Ekpirosis sau posesia focului*, Institutul Național pentru Societate și Cultură Română, Iași, 1999, p. 190-202.
75. Bartoș, Emil, *Deification in Eastern Orthodox Theology. An Evaluation and Critique of Dumitru Stăniloae*, foreword by Kallistos Ware, Paternoster Press, Carlisle, Cumbria, U.K., 1999, 340 p.; ediția a II-a, 2002.
76. Bartoș, Emil, *Conceptul de îndumnezeire în teologia lui Dumitru Stăniloae*, Edit. Cartea Creștină, Oradea, 1999, 509 p.; ediția a II-a, 2002, 469 p.
77. Lupu, Ștefan, *La Sinodalita e/o la Conciliarita espressione dell'unita e della cattolicita della Chiesa in Dumitru Stăniloae, (1903-1993)* (Dissertatio ad Doctoratum in Facultate Theologiae Pontificiae Universitatis Gregorianae, Romae), 1999, p. 456.
78. *The Theological Legacy of Fr. Dumitru Stăniloae and its Ecumenical Actuality*, în *The Sixth Ecumenical Theological Symposium*, Published by The Romanian Institute of Orthodox Theology and Spirituality, New

York, 1999:

79. Alexe, George, *Together with Father Dumitru Stăniloae on the Theological Mainline of the Romanian Orthodoxy and Ethnicity. Personal Testimonies and Recollections*, p. 13-22;
80. Damian, Theodor, *Aspects of the Theology of the Gift in Fr. Stăniloae's Synthesis*, p. 23-34;
81. Pentiuc, Eugen, *Principles of Biblical Hermeneutics in Fr. Stăniloae's Theology*, p. 35-42;
82. Roberson, Ronald G, CSP, *Ecumenism in the Thought of Dumitru Stăniloae*, p. 43-54;
83. Ioniță, Ioan, *The spiritual and cultural significance of Fr. Stăniloae's visit to America*, p. 55-60;
84. Turcescu, Lucian, *Communion Ecclesiology According to Some Orthodox Theologians*, p. 61-71.
85. Redacția, *Stăniloae Dumitru*, în *Dicționar enciclopedic ilustrat*, Edit. Cartier, Chișinău, 1999, p. 1705.
86. Predescu, Lucian, *Stăniloae Dumitru*, în *Enciclopedia României*. Cugetarea; Material românesc; Oameni și înfăptuiri. Ediție anastatică. Edit. Saeculum I.O., Vestala, București, 1999, p. 804.
87. Fahlbusch, Erwin –Bromiley, Geoffrey William, *The Encyclopedia of Christianity*, vol. 2, Wm. B. Eerdmans Publishing, 1999, p. 204.
88. Ică, Ioan I. jr, *Stăniloae Dumitru (1903-1993)*, în *The Dictionary of Historical Theology*, Pater Noster Press, William B. Eerdmans Publishing Company, Grand Rapids, Michigan, 2000, p. 527-531.
89. Miller, Charles, *The Gift of the World. An Introduction to the Theology of Dumitru Stăniloae*, T&T Clarck, Edinburgh, 2000, 128 p.; ediția a II-a, 2001.
90. Moșoiu, Nicolae, *Taina prezenței lui Dumnezeu în viața umană. Viziunea creatoare a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, Edit. Paralela 45, Brașov, 2000, p. 328.
91. Carey, Patrick W. – Lienhard Joseph T. (edit.), *Biographical Dictionary of Christian Theologians*, Greenwood Press, 2000, p. 476-478 (Alexander Golitzin).
92. Ionescu Stăniloae, Lidia, *„Lumina faptei din lumina cuvântului”. Împreună cu tatăl meu, Dumitru Stăniloae*, Edit. Humanitas, București: 2000, 396 p.
93. Holbea, Gheorghe, *He theologia tou P. Demetriou Stăniloae kai he schese tes me te synchronē anatolike kai dytike theologia* (teză de doctorat susținută la Facultatea de Teologie a Universității Aristoteliene), Thessalonike, 2000.
94. Querini, Mario, *Fondamenti teologici e prospettive ecumeniche di comunione nel pensiero dei teologici ortodossi romeni* (Dissertatio ad

- Doctoratum, Pontificium Athenaeum Antonianum, Facultas Theologiae, Romae), 2000, 84 p.
95. Constantin, Mihail, *Doctor la oameni de seamă: Amintiri, evocări, comemorări*, Edit. Anastasia, București, 2000, p. 13-28.
 96. Andru, Vasile, *Mistici din Carpați și alți oameni slăviți din istoria mântuirii*, Edit. Pontos, Chișinău, 2000, p. 13, 30, 133, 164, 176, 178, 180, 181, 183.
 97. Pandrea, Petre, *Duhul Athosului la Aiud*, în *Reeducarea de la Aiud*, Ediție îngrijită de Nadia Marcu Pandrea, Edit. Vremea, București, 2000, p. 140-146.
 98. Nemoianu, Virgil, *Reputația părintelui Dumitru Stăniloae*, în *Jocurile divinității. Gândire, libertate și religie la sfârșit de mileniu*, Edit. Polirom, Iași, 2000, p. 118-120.
 99. Costache, Doru, *Virtualitate și actualitate. De la ontologie cuantică la cosmologia antropică a părintelui Dumitru Stăniloae*, în Dumitru Popescu (coord.), *Știință și teologie, preliminarii pentru un dialog*, Edit. Eonul dogmatic, București, 2001, p. 202-220.
 100. Leb, Ioan Vasile, *Biserica și neam în concepția Părintelui Stăniloae*, în *Biserica în acțiune*, Edit. Limes, Cluj, 2001, p. 115-118.
 101. Baconsky, Teodor, *Dumitru Stăniloae și capcana clasicizării*, în *Puterea schisme: Un portret al creștinismului european*, Edit. Anastasia, București, 2001, p. 233-244.
 102. Manea, Vasile, *Părintele Dumitru Stăniloae*, în *Preoți ortodocși în închisorile comuniste*, Edit. Patmos, Cluj-Napoca, 2001, p. 237.
 103. Popescu, Dumitru, *Impactul operei părintelui Dumitru Stăniloae asupra teologiei și culturii contemporane*, în *Omul fără rădăcini*, Edit. Nemira, București, 2001, p. 97-116.
 104. Gillet, Olivier, *Religie și naționalism. Ideologia Bisericii Ortodoxe Române sub regimul comunist*, trad. Mariana Petrișor, Edit. Compania, București, 2001, p. 71, 118, 160, 161, 204, 234, 254-257, 278.
 105. Lovinescu, Monica, *Dumitru Stăniloae*, în *La apa Vavilonului, vol. 2: 1960-1980*, Edit. Humanitas, București, 2001, p., 47, 193-194.
 106. Schifirneț, Constantin, *Concepția antropologică creștin ortodoxă a lui Dumitru Stăniloae despre națiune*, în *Geneza modernă a ideii naționale. Psihologie etnică și identitate românească*, Edit. Albatros, București, 2001, p. 483-510.
 107. Nicolae Corneanu, Mitropolit, *Cuvânt înainte. Recomandare de suflet*, la Silviu Eugen Rogobete, *O ontologie a iubirii*, Edit. Polirom, Iași, 2001, p. 5-6.
 108. Brânzaș, Liviu, *Dumitru Stăniloae*, în *Raza din catacombă. Jurnal din închisoare*, Edit. Scara, București, 2001, p. 242-243, 246-247, 252-253, 260-264, 268, 271, 290, 344, 350.
 109. Rogobete, Silviu Eugen, *O ontologie a iubirii. Subiect și Realitate*

- Personală supremă în gândirea părintelui Dumitru Stăniloae*, trad. Anca Dumitrașcu și Adrian Guiu, Edit. Polirom, Iași, 2001, 288 p.
110. Frunză, Sandu, *Experiența religioasă în opera lui Dumitru Stăniloae. O etică relațională*, prefață de prof. dr. Alexandru Boboc, Edit. Dacia, Cluj-Napoca, 2001, 200 p.
 111. O'Donnel, C, S. Pie-Ninot, *Dumitru Stăniloae*, în *Diccionario de Ecclesiologia*, San Pablo, 2001, p. 1010.
 112. Basarab, Mircea, *Dumitru Stăniloae*, în *Lexikon für Theologie und Kirche*, Band 11, Nachträgen, Freiburg I. Br., 2001, p. 420.
 113. Turcescu, Lucian, ed., *Dumitru Stăniloae, Tradition and Modernity in Theology*, The Center for Romanian Studies, Iași, Oxford, Palm Beach, Portland, 2002, 260 p.:
 114. Stăniloae, Lidia, *Remembering My Father*, p. 15-24;
 115. Bielawski, Maciej, *Dumitru Stăniloae and His Philokalia*, p. 25-52;
 116. Louth, Andrew, *The Orthodox Dogmatic Theology of Dumitru Stăniloae*, p. 53-70;
 117. Drăgulin, Gheorghe, *Pseudo-Dionysios the Areopagite in Dumitru Stăniloae's Theology*, p. 71-82;
 118. Turcescu, Lucian, *Eucharistic Ecclesiology or Open Sobornicity?*, p. 83-103;
 119. Robertson, Ronald G., *Dumitru Stăniloae on Christian Unity*, p. 104-125;
 120. Mănăstireanu, Dănuț, *Dumitru Stăniloae's Theology of Ministry*, p. 126-146;
 121. Beauregard, Marc-Antoine Costa de, *Le Cosmos et la Croix*, p. 147-166;
 122. Rogobete, Silviu Eugen, *Mystical Existentialism or Communitarian Participation? Vladimir Lossky and Dumitru Stăniloae*, p. 167-206;
 123. Bartoș, Emil, *The Dynamics of Deification in the Theology of Dumitru Stăniloae*, p. 207-248.
 124. Cristescu, Vasile, *Die Anthropologie und ihre christologische Begandung bei Wolfhart Pannenberg und Dumitru Stăniloae* (Inauguraldissertation zur Erlangung des Doktorgrades des Theologischen Fakultät der Ruprecht Karls-Universität Heidelberg), Heidelberg, 2002, 352 p.
 125. Munteanu, Daniel, *Die Pneumatologien Jürgen Moltmann und Dumitru Stăniloae*, Heidelberg, D. Th., 2002.
 126. Buchiu, Ștefan, *Cunoașterea apofatică în gândirea Părintelui Stăniloae*, Edit. Libia, București, 2002, 226 p.
 127. Chiriac, C, *Vizita P.C. Părinte Dumitru Stăniloae la Episcopia Romanului, în Aproape de Domnul*, Corgal Press, Bacău, 2002, p. 51-52.
 128. Ciachir, Dan, *Ofensiva ortodoxă*, Edit. Anastasia, București, 2002, p. 107-113, 170-173, 262-269, 490-493, 526-528.
 129. Bartolomeu Valeriu Anania, *Părintele Stăniloae*, în *Apa cea vie a ortodoxiei*, Edit. Renașterea, Cluj-Napoca, 2002, p. 33-34.

130. Calinic Argatu, Episcop, *Arhiereul teologiei românești*, în *Frumusețea lumii văzute*, Edit. Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 44-47.
131. Tănase, Petroniu, *Părintele profesor Dumitru Stăniloae*, în *Icoane smerite din Sfânta Ortodoxie românească*, Edit. Bizantină, Schitul Prodromu – Muntele Athos, 2002, p. 56-58.
132. Bartolomeu Valeriu Anania, *Părintele Stăniloae*, în *Bucuria întrebării. Părintele Stăniloae în dialog cu Ioan Pinte*, Edit. Aletheia, Bistrița, 2002, p. 5-8.
133. Pinte, Ioan, *Un dialog cu părintele Stăniloae în anul 1987*, în *Bucuria întrebării. Părintele Stăniloae în dialog cu Ioan Pinte*, Edit. Aletheia, Bistrița, 2002, p. 11-20.
134. Pinte, Ioan, *O întâlnire cu Părintele Stăniloae în anul 1990*, în *Bucuria întrebării. Părintele Stăniloae în dialog cu Ioan Pinte*, Edit. Aletheia, Bistrița, 2002, p. 103-106.
135. Ciachir, Dan, *Un moment de rezistență spirituală*, în *Bucuria întrebării. Părintele Stăniloae în dialog cu Ioan Pinte*, Edit. Aletheia, Bistrița, 2002, p. 111-119.
136. Păcurariu, Mircea, *Preotul profesor și Academician Dumitru Stăniloae*, în *Cărturari sibieni de altădată*, Edit. Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 567-582.
137. Leb, Ioan Vasile; Bel, Valer, *Dumitru Stăniloae: Geisterfahrung und Trinitätsspekulation*, în *Theologen des 20 Jahrhunderts: eine Einführung*, Edited by Peter Neuner and Günther Wenz, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 2002.
138. Bria, Ion, *Părintele Dumitru Stăniloae, simbolul teologiei mărturisitoare. O teologie a sintezei*, în *Teologia Ortodoxă în România contemporană. Evaluări și perspective*, Edit. Trinitas, Iași, 2003, p. 44-60.
139. Ionescu, Răzvan, *Atâta aur ai risipit părinte...*, în *Timpul omului din eternitatea Domnului*, Edit. Nemira, București, 2003, p. 113-114.
140. Tia, Teofil, *Teologia religiilor în viziunea părintelui Dumitru Stăniloae*, în *Reîncreștinarea Europei? Teologia religiei în pastorale și misiologia occidentală contemporană*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003, p. 432-447.
141. Lovinescu, Monica, *Dumitru Stăniloae*, în *Jurnal, 1981-1984*, Edit. Humanitas, București, 2003, p. 23, 78.
142. Lovinescu, Monica, *Dumitru Stăniloae*, în *Jurnal, 1990-1993*, Edit. Humanitas, București, 2003, p. 292.
143. Schifirneț, Constantin, *Dumitru Stăniloae despre fundamentul creștin al națiunii*, studiu introductiv la *Națiune și creștinism*, Edit. Elion, București, 2003, p. V-XXII.
144. *Părintele Dumitru Stăniloae*, în *Florilegiu Filocalic*, alcătuire de Ignatie Monahul; Repere biografice de Pr. Tudor Ciocan și I.M., Edit. Herald,

- București, 2003, p. 61-72.
145. Daniel, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, *Cuvânt înainte la Lumina din inimi. Spiritualitate isihastă în traducerea și tâlcuirea Părintelui Stăniloae*, Edit. Trinitas, Iași, 2003, p. 7-8.
 146. Daniel, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, *Cuvânt înainte la Părintele Stăniloae în conștiința contemporanilor. Mărturii, evocări, amintiri*, Edit. Trinitas, Iași, 2003, p. 7-9.
 147. Daniel, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, *Préface la Evêque Joachim Giosanu La Déification de l'homme d'après la pensée du père Dumitru Stăniloae*, Edit. Trinitas, Iassy, 2003, p. 5-6.
 148. Ciachir, Dan, *Noblețea smereniei. Gânduri despre Părintele Stăniloae*, în *Când moare o epocă*, Edit. Anastasia, București, 2003, p. 57-67.
 149. Ioniță, Viorel, *Einige Bezugspunkte Orthodoxer Theologie und Spiritualität aus der Sicht von Dumitru Stăniloae*, în *Ökumene vor neuen Zeiten. Festschrift für Theodor Schneider. Herausgegeben von Konrad Raiser und Dorothea Sattler*, Freiburg I. Br., 2003, p. 399-409.
 150. Henkel, Jürgen, *Eros und Ethos. Mensch, gottesdienstliche Gemeinschaft und Nation als Adressaten theologischer Ethik bei Dumitru Stăniloae*, Lit Verlag, Münster – Hamburg – London, 2003, 344 p.
 151. Henkel, Jürgen, *Îndumnezeire și etică a iubirii în „Spiritualitatea ortodoxă”. „Ascetica și Mistica” părintelui Dumitru Stăniloae*, trad. diac. Ioan I. Ică jr., Edit. Deisis, Sibiu, 2003, 440 p.
 152. Pinte, Ioan, *Un dialog cu părintele Stăniloae*, în *Admirații Ortodoxe*, Edit. Limes, Cluj-Napoca, 2003, p. 80-83.
 153. Manolache, Anca, *Portret de teolog*, în dialog cu Nicoleta Pălimaru, Edit. Renașterea, Cluj-Napoca, 2003, 75 p.
 154. Manolescu, Florin, *Stăniloae Dumitru*, în *Enciclopedia exilului literar românesc 1945-1989*, Edit. Compania, București, 2003, p. 235, 583.
 155. Giosanu, Evêque Joachim, *La déification de l'homme d'après la pensée du père Dumitru Stăniloae*, Edit. Trinitas, Iași, 2003, 272 p.
 156. Teșu, Ioan C, *Lumea, rugăciunea și asceza în teologia Părintelui Stăniloae*, Edit. Trinitas, Iași, 2003, 194 p.
 157. Berger, Kevin M., *Towards a Theological Gnoseology. The Synthesis of Fr. Dumitru Stăniloae* (A dissertation submitted to the Faculty of the Department of Theology School of Religious Studies of The Catholic University of America in partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy, vol. 1), The Catholic University of America, Washington D.C., 2003.
 158. ***, *Părintele Dumitru Stăniloae în conștiința contemporanilor. Mărturii, evocări, amintiri*, Edit. Trinitas, Iași, 2003, 240 p.:
 159. P.F. Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Un slujitor devotat al Bisericii și teologiei ortodoxe, un mare teolog ortodox al epocii noastre*,

- coloană a teologiei ortodoxe contemporane*, p. 11-14;
160. P.F. Hristodulos, Arhiepiscop al Atenei și al Întregii Grecii, *Părintele Stăniloae ne inspiră pentru misiune*, p. 15-18;
 161. Gennadios of Sassima, Metropolitan, *Fr. Dumitru Stăniloae: A Flying Eagle of the Romanian Orthodox Contemporary Theologians. A personal witness*, p. 19-24;
 162. I.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *Părintele Stăniloae, om și teolog al rugăciunii. Mărturia unui discipol*, p. 25-38;
 163. Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, *Apa cea vie a Ortodoxiei. Părintele Stăniloae*, p. 39-41;
 164. Kallistos Ware, Episcop, *Experiența lui Dumnezeu în „Teologie dogmatică” a Părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 42-64;
 165. Stăniloae, Lidia, *Tatăl meu, Dumitru Stăniloae*, p. 65-73;
 166. Cândea, Spiridon, *Din nou despre Filocalia de la Prodromu*, p. 74-75;
 167. Vlăduțescu, Gheorghe, *Preot Profesor Dumitru Stăniloae. Profil de filosof*, p. 76-81;
 168. Paleologu, Alexandru, *Părintele Dumitru Stăniloae mi-a luat solzii de pe ochi*, p. 82-86;
 169. Allchin, A. M., *Obituary. Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, p. 87-98;
 170. Louth, Andrew, *„Teologia Dogmatică Ortodoxă” a lui Dumitru Stăniloae*, p. 99-126;
 171. Moltmann, Jürgen, *Vorwort*, p. 127-131;
 172. Held, Hans Joachim, *Dumitru Stăniloae, (1903-1993)*, p. 132-137;
 173. Ritter, Adolf Martin, *În amintirea Părintelui Stăniloae*, p. 138-143;
 174. Clément, Olivier, *Le Père Dumitru Stăniloae Docteur Honoris Causa de l'Institut Saint Serge*, p. 144-159;
 175. Cioran, Emil, *Despre Filocalia*, p. 160;
 176. Vasilescu, Emilian, *Apologeți creștini. Dumitru Stăniloae*, p. 161-168;
 177. Ierunca, Virgil, *„Teologia Dogmatică Ortodoxă” a Părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 169-177;
 178. Lovinescu, Monica, *Ne-a surprins Pr. Stăniloae*, p. 178-179;
 179. Stolojan, Sanda, *O judecată fără greș*, p. 180-181;
 180. Solunca, Elena, *Părinte spiritual al neamului nostru*, p. 182-183;
 181. Ciachir, Dan, *Omul și lucrarea sa*, p. 184-193;
 182. Bria, Ion, *Părintele Stăniloae – un teolog creator și mărturisitor în același timp*, p. 194-199;
 183. Mihail, Paul, *Scrisoare caldă și frățească*, p. 200-201;
 184. Tănase, Petroniu, *Icoane smerite din Sfânta Ortodoxie românească. Părintele Profesor Dumitru Stăniloae*, p. 202-204;
 185. Ichim, Dumitru, *Ce a însemnat pentru mine Părintele Stăniloae?*, p. 205-210;
 186. Cristea, Simion, *Embleme: Ochii Părintelui Stăniloae*, p. 211-214;

187. Ioniță, Ioan, *Teologia ca experiență a misterului divin. Omagiu memoriei Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, p. 225-230;
188. Ică, Ioan I. jr., *Părintele Dumitru Stăniloae – „clasic” al teologiei secolului XX*, p. 231-240.
189. Baconsky, Teodor, Tătaru-Cazaban, Bogdan, coord., *Dumitru Stăniloae sau paradoxul teologiei*, Edit. Anastasia, București, 2003, 400 p.:
190. Baconsky, Teodor, *Dumitru Stăniloae și capcana clasicizării*, p. 7-19;
191. Clément, Olivier, *Geniul Ortodoxiei*, p. 29-47;
192. Scrima, Andre, *Renașterea filocalică în ortodoxia românească*, p. 51-76;
193. I.P.S. Serafim Joantă, *Părintele Dumitru Stăniloae și isihasmul românesc în secolul al XX-lea*, p. 77-83;
194. I.P.S. Daniel Ciobotea, *O dogmatica pentru omul de azi*, p. 87-107;
195. Ierunca, Virgil, *Un Karl Barth sui-generis*, p. 109-119;
196. Louth, Andrew, *Dumitru Stăniloae și teologia neo-patristică*, p. 121-155;
197. Lazu, Robert, *Păcatul originar – ipoteze teologice*, p. 159-182;
198. Costache, Doru, *Colocviu fără sfârșit. Rațiunea de a fi a creației în gândirea părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 183-241;
199. Rogobete, Silviu Eugen, *Existențialism mistic sau participare comunitară? Două alternative în cadrul tradiției ortodoxe: Vladimir Lossky și Dumitru Stăniloae*, p. 245-305;
200. Neamțu, Mihail, *Confesiunea apostolică, hermeneutica Scripturii și limbajul teologic al Ortodoxiei*, p. 307-370;
201. Tătaru-Cazaban, Bogdan, *Între Dionisie și Palama: o angelologie ortodoxă*, p. 371-393.
202. Nicolescu, Costion, *Teologul în cetate. Părintele Stăniloae și aria politicii*, Edit. Christiana, București, 2003, 128 p.
203. Codrescu, Răzvan, *Dumitru Stăniloae, în Cartea îndreptărilor: O perspectivă creștină asupra politicului*, Edit. Christiana, București, 2004, p. 108-109, 112-113, 124, 150, 166.
204. Crihană Dascălu, Sorina, *Centenar Dumitru Stăniloae, în Șapte ani printre tipografi*, Edit. Perpessicius, București, 2004, p. 200-204.
205. Cristescu, Vasile, *Antropologia și fundamentarea ei hristologică la Wolfhart Pannenberg și Dumitru Stăniloae*, Edit. Tehnopres, Iași, 2004, 442 p.; ediția a II-a, Edit. Trinitas, Iași, 2006; 407 p.; ediția a III-a, Edit. Trinitas, Iași, 2012; 407 p.
206. Popa, Virginia, *Părintele Dumitru Stăniloae. Bio-bibliografie*, Edit. Trinitas, Iași, 2004, 526 p.; ediția a II-a, Edit. Trinitas, Iași, 2013, 944 p.
207. Matei, E., *The Practice of Community in Social Trinitarianism: A Theological Evaluation with Reference to Dumitru Stăniloae and Jürgen Moltmann*, Ph.D. Thesis, Fuller Theological Seminary, 2004.
208. Schwarz, Hans, *Theology In A Global Context: The Last Two Hundred Years*, Eerdmans Books for Young Readers, 2005, p. 459.

209. Ford, David – Muers, Rachel, *The Modern Theologians: An Introduction to Christian Theology Since 1918*, Blackwell Publishing, 2005, p.585.
210. Turcescu, Lucian, "Dumitru Stăniloae", one analytic chapter and one chapter of translations, în *The Teachings of Modern Christianity on Law, Politics, and Human Nature*, 2 vol., eds. John Witte, Jr. and Frank Alexander, Columbia Univ. Press, New York, 2005, 1:685-711, 2:537-558.
211. ****Dumitru Stăniloae (1903-1993). Teologie românească de dimensiune europeană*, Edit. Academiei Evanghelice Transilvania, Sibiu, 2007, 298 p.:
212. S. E. Christoph Klein, *Geleitwort / Prefață*, p. 11-18;
213. P.F. Daniel, *Teologia – știința mântuirii și a vieții veșnice în gândirea Părintelui Stăniloae*, p. 18-27;
214. Î.P.S. Laurențiu Streza, *Elemente de teologie liturgică în gândirea părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 28-38;
215. Î.P.S. Teodosie, *Teologia Părintelui Stăniloae conduce la comuniune*, p. 39-43;
216. P.S. Ioachim Băcăuanul, *Părintele Stăniloae, teolog insubstituibil*, p. 44-49;
217. Anghelescu, Gheorghe F., *Bio-bibliografia Părintelui Dumitru Stăniloae. Repere semnificative în spiritualitatea românească a secolului XX*, p. 50-63;
218. Popescu, Dumitru, *Viața și opera părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 64-74;
219. Turcescu, Lucian, *Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, p. 75-105;
220. Săsăujan, Mihai, *Părintele Dumitru Stăniloae – Fragmente biografice sibieni*, p. 106-124;
221. Bartoș, Emil, *Restaurarea omului în Cristos și Biserică în viziunea teologului Dumitru Stăniloae*, p. 125-137;
222. Moșoiu, Nicolae, *Trei sinteze teologice în Ortodoxia contemporană și modernitatea lor*, p. 138-161;
223. Munteanu, Daniel, *Realitatea și însemnătatea Sfintei Treimi în teologia Pr. D. Stăniloae*, p. 162-187;
224. Oancea, Dorin, *Dumitru Stăniloae – filosof al religiei. Ființarea nedefinită/definită a sacralului și a lumii*, p. 188-206;
225. Karaisaridis, Konstantinos, *Referințe liturgice în opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 207-231;
226. Bielawski, Maciej, *Viziunea filocalică asupra lumii în teologia lui Dumitru Stăniloae*, p. 232-239;
227. Drăgulin, Gheorghe I., *Preocupările Pr. Acad. Dumitru Stăniloae pentru teologia, traducerea și data apariției tratatelor areopagitice*, p. 240-250;
228. Henkel, Jürgen, *Teologia conform tradiției Părinților Bisericii: dogmatica și metoda teologică a Părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 251-258;

229. Mănăstireanu, Dănuț, *Pr. Dumitru Stăniloae în teologia contemporană*, p. 259-271.
230. Vasile Ciobanu, *Dinamica Sfintelor Taine. Sensul mistic în teologia ortodoxă exemplificat în opera pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae <1903-1993>*, Editura Arhiepiscopia Romano-Catolică (ARCB), București, 2007, 424 p.
231. Ștefan Lucian Toma, *Tradiție și actualitate la pr. Dumitru Stăniloae*, Editura Agnos, Sibiu, 2008, 296 p.
232. Pr. Daniel Oprescu, *Dialogul catolicism-ortodoxie în viziunea teologică a Părintelui Dumitru Stăniloae*, Edit. Ars Docendi – Universitatea din București, 2008, 168 p.
233. Redacția, *Părintele Dumitru Stăniloae, teolog al profunzimilor*, Colecția: Restituiri, nr. 1, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2012.

b. Studii, articole, recenzii în periodice

1. Neaga, N., *Pr. Dr. D. Stăniloae, Viața și activitatea patriarhului Dosofteiu al Ierusalimului*, în "RT", 19 (1929), nr. 11, p. 352.
2. Scriban, Arhim., *Hristu Andrutsos, Dogmatica Bisericii Ortodoxe Răsăritene*. Traducere de Dumitru Stăniloae, Sibiu, 1930, Editura și Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, în "BOR", 48 (1930), nr. 6, p. 608-605.
3. Scriban, Arhim., *Dr. Dumitru Stăniloae, Catolicismul de după război*, Sibiu, 1933, 202 p., în "BOR", 51 (1933), nr. 3-4, p. 190-191.
4. Simedrea, Tit, *D. Stăniloae, Problema păstoririi sufletești*, în "TR", 82 (1934), nr. 3, în "BOR", 52 (1934), nr. 1-2, p. 119.
5. Simedrea, Tit, *Stăniloae D., Un mare ctitor român: Emanoil Gojdu*, în "TR", 82 (1934), nr. 6, în "BOR", 52 (1934), nr. 3-4, p. 251-252.
6. Ilie, I., *În zadar: Statutul organic e șagunian...*, în "RT", 24 (1934), nr. 7-8, p. 275-276.
7. Racoveanu, G., *Naționalismul sub aspect moral*, în „Predania”, 1 (1937), nr. 12-13, p. 26-27.
8. Moiescu, Gh. I., *Stăniloae D., Pentru un cotidian creștin*, în "TR", 85 (1937), nr. 5, în "BOR", 55 (1937), nr. 3-4, p. 227-228.
9. Niță, Mihai, *Sinodul ecumenic și altceva...*, în „Sfarmă piatră”, 4 (1938), nr. 113, p. 5.
10. Crainic, Nichifor, *Dumitru Stăniloae. Viața și învățătura Sf. Grigorie Palama*, Edit. Arhidiecezană, Sibiu, 1938, în „G”, 17 (1938), nr. 2, p. 110-111.

11. Bezdechi, Ștefan, *Prof. Dr. D. Stăniloae: Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama* (cu trei tratate), Edit Arhiepiscopie Sibiu, 1938, 250 p., în "RT", 28 (1938), nr. 3, p. 124-126.
12. Felea, Il.V., *Prot. Dr. D. Stăniloae, Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama* (cu trei tratate), Sibiu, 1938, în „Viața ilustrată”, 5 (1938), nr. 4, p. 21.
13. Dobra, Ștefan, *Sfântul Grigorie Palama, (Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama)*, în „Fântâna darurilor”, 10 (1938), nr. 4, p. 198-201.
14. Savin, Ioan G., *Cărți și reviste (Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama)*, în „Viitorul”, 26 (1938), nr. 7, p. 8.
15. Mihai, Niță, *Știință, rugăciune și lumina taborică (Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama)*, Edit. Arhiepiscopie Sibiu, 1938), în „G”, 17 (1938), nr. 7, p. 385-387, nr. 8, p. 434-437.
16. Marcu, Grigorie T., *D. Stăniloae despre Sf. Grigorie Palama sau Lumina vine de la Răsărit*, în "TR", 86 (1938), nr. 17, p. 2-3.
17. Ionescu, Mariana, *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, în „Porunca vremii”, 7 (1938), nr. 103, p. 2.
18. Maieu, Gr. T., *Ortodoxie și Românism*, Tip. Arhiepiscopie Sibiu, 1939, 396 p., în "TR", 87 (1939), nr. 20, p. 1-2.
19. Popa, Grigorie, *Ortodoxie și românism*, în „Sfarmă Piatră”, 1939, nr. 4, p. 4.
20. Mihai, Nilă, *D. Stăniloae, Ortodoxie și Românism*, Tip. Arhiepiscopie Sibiu, 1939, 396 p., în „G”, 18 (1939), nr. 6, p. 337-340.
21. Vasilescu, Emilian, *Dumitru Stăniloae, Ortodoxie și românism*, Tip. Arhiepiscopie Sibiu, 1939, 369 p., în "ST", 7 (1938-1939), p. 422-426.
22. Moisesescu, GH. L, *Stăniloae Dumitru, Academia teologică „Andreiană” ortodoxă română din Sibiu*, Anuarul 15 (1938-1939), Tip. Tipografiei Arhiepiscopice Sibiu, 1939, 226 p., în "BOR", 57 (1939), nr. 7-8, p. 454-455.
23. Papilian, Victor, *Sinaxar. Părintele Stăniloae*, în „G”, 21 (1942), nr. 4, p. 181-183.
24. Popa, Grigore, *Biserica Ortodoxă a Transilvaniei. Conferință a dlui prof. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei Teologice*, în „Țara”, 3 (1943), nr. 576, p. 2.
25. Redacția, *O lucrare monumentală: Anuarul facultății de teologie din Sibiu*, în „Țara”, 3 (1943), nr. 729, p. 2.
26. Redacția, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, în „Țara”, 3 (1943), nr. 671, p. 2 (nesemnăt).
27. Crainic, Nichifor, *Despre Iisus Hristos. D. Stăniloae, Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Sibiu, 1943, 406 p., în „G”, 22 (1943), nr. 8, p. 487-488.

28. Vasilescu, Emilian, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Sibiu, 1943, p. 406, Seria teologică, nr. 24, în "RT", 34 (1944), nr. 2, p. 139-142.
29. Rezuș, P., *Prot. Stav. Dr. Dumitru Stăniloae*, în „AB”, 1 (1944), nr. 1-2, p. 66-69.
30. Dăscălescu, Romeo, *Tatăl nostru. Părintele D. Stăniloae*, în „G”, 22 (1944), nr. 2, p. 83-84.
31. Manolache, Teodor N., *Stăniloae D., Biserica în Uniunea Sovietică*, în "TR", 93 (1945), nr. 24-25, p. 1-3, în "BOR", 63 (1945), nr. 7-8, p. 389-390.
32. Marcu, Grigorie T., *Filocalia*, vol. I, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1946, p. XXII+408, în "RT", 36 (1946), nr. 1-2, p. 144-147.
33. Marcu, Grigorie T., *Filocalia*, vol. II, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1947, p. XX+288, în "RT", 37 (1947), nr. 5-6, p. 254.
34. Redacția, *Rectoratul*, în „AATA”, 13 (1946-1947), (V), p. 88 (nesemnat).
35. Redacția, *Distincțiuni onorifice acordate de IPS Patriarh Justinian corpului didactic al Institutului Teologic din București. Decizia Nr. 115/1950*, în „BOR”, 68 (1950), nr. 2, p. 157-158.
36. Preotul Dimitrie, *Telegraful Român – Omagiu IPS Dr. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului (1905-1955)*, în „MO”, 8 (1956), nr. 8-9, p. 571-585.
37. Bulat, T.G., Ciurea, Al. I., *75 de ani de la întemeierea Facultății de Teologie din București. Contribuții la istoricul Facultății de Teologie și Institutul Teologic Universitar din București*, în „BOR”, 75 (1957), nr. 11-12, p. 1070-1251.
38. Scrima, Andrei, *L'avènement philocalique dans l'Orthodoxie roumaine*, în „Istina”, (1958), nr. 3, p. 295-328 (semnat „Un Moine de l'Eglise Orthodoxe de Roumanie”).
39. Popan, F., *Le caractère occidental de la théologie roumaine d'aujourd'hui*, în „Ostkirchliche Studien”, 8 (1959), p. 169-183.
40. Branîște, Ene, *Activitatea BOR în cadrul întâlnirilor intercreștine. Vizitarea Bisericii Anglicane de către preoții profesori D. Stăniloae și Ene Branîște*, în „BOR”, 87 (1969), nr. 1-2, p. 139-144.
41. Sîrbu, Corneliu, *Vizita teologului anglican A.M. Allchin de la Oxford la Sibiu*, în „MA”, 15 (1969), nr. 9-10, p. 773-776.
42. Nicolaescu, N., *Conferințele ținute de Pr. Prof. D. Stăniloae în R.F. a Germaniei*, în „BOR”, 87 (1969), nr. 11-12, p. 1120-1121.
43. Antonie Plămădeală, Mitropolit, *Some Lines on Professor Stăniloae's Theology*, în „The Altar Almanah”, 1970, p. 24-29.
44. Georgescu, I.V., *Dumitru Stăniloae, Câteva trăsături caracteristice ale Ortodoxiei*, în „MO”, 22 (1970), nr. 5-8, p. 730-742, în „MB”, 22 (1972), nr. 4-6, p. 294-297.

45. Bria, Ion, *A Look at Contemporary Romanian Dogmatic Theology*, în „Sobornost”, 6 (1972), nr. 5, p. 330-336.
46. Voronov, Livery, *Unity and Diversity in Orthodox Tradition. A Response*, în „Greek Orthodox Theological Review”, 17 (1972), nr. 1, p. 37-40.
47. Redacția, *Dumitru Stăniloae, The image of Christ in Eastern Church...*, în „O”, 25 (1973), nr. 1, p. 5-17, în „ROC”, 3 (1973), nr. 3, p. 72-73.
48. Redacția, *Romanian Theological professors abroad*, în „ROC”, 3 (1973), nr. 3, p. 55-59.
49. Redacția, *Theological Education Anniversaries. The seventieth birthday of prof. D. Stăniloae*, în „ROC”, III (1973), nr. 4, p. 81-87.
50. T.M., *Oaspeți: Prof. Olivier Clément și P.C. Prof. D. Stăniloae în vizită în Arhiepiscopia Iașilor*, în „MMS”, 50 (1974), nr. 5-6, p. 501.
51. Redacția, *Les conference du Rev. P. Prof honoraire Dr. D. Stăniloae en Allemagne Fédérale*, în „ROC”, 4 (1974), p. 124.
52. Redacția, *Les conference du Rev. P. Prof honoraire Dr. D. Stăniloae en France*, în „ROC”, 4 (1974), p. 124-125.
53. Redacția, *Relations with the Protestant Churches. Conferences in Sweden*, în „ROC”, 5 (1975), nr. 4, p. 106.
54. Redacția, *Părintele prof. D. Stăniloae Doctor honoris causa al Facultății de Teologie din Tesalonic*, în „MA”, 21 (1976), nr. 4-6, p. 376-377.
55. Redacția, *Le R. P. Prof. D. Stăniloae – Docteur Honoris Causa de la Faculté de Theologie de L’Université de Salonique*, în „ROC”, 6 (1976), nr. 2-3, p. 66.
56. Redacția, *Professeurs roumains à l'étranger. Le XVII-ème Séminaire pour le présentation du culte orthodoxe à Bossey*, în „ROC”, 6 (1976), nr. 2-3, p. 115-116.
57. Redacția, *Al II-lea Congres al profesorilor ortodocși de teologie (Atena – Grecia, 19-29 august 1976)*, în „MA”, 21 (1976), nr. 7-9, p. 662-671.
58. Redacția, *Decernarea titlului de Doctor honoris causa al Facultății din Salonic P.C. Pr. Prof. D. Stăniloae*, în „ST”, 28 (1976), nr. 7-10, p. 733-734.
59. Redacția, *Congres teologic, Atena, 1976*, în „TR”, 124 (1976), nr. 45-46, p. 3,4.
60. Redacția, *La conférence du R.P. Professeur D. Stăniloae à l'Institut Theologique Protestant Unique de Cluj Napoca*, în „ROC”, 6 (1976), nr. 2-3, p. 92.
61. Redacția, *Congrès des facultés de Théologie Orthodoxe*, în „ROC”, 6 (1976), nr. 2-3, p. 65-66.
62. Părintele Vasile, *Pâine pentru suflet. Veste bună (Filocalia, vol. V)*, în „TR”, 124 (1976), nr. 37-38, p. 1,4.
63. Redacția, *«Philocalie» – Traduction de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae (vol. 5, 6, 7)*, în „ROC”, 7 (1977), nr. 4, p. 72-73.

64. Redacția, *La philocalie: Rayonner la beauté de Dieu*, în "Service Orthodoxe de Presse", 1977, nr. 18, p. 11-13.
65. Redacția, *Participation des délégués de l'Eglise Orthodoxe Roumaine à l'Assemblée Générale de la Fraternité Orthodoxe de l'Europe Occidentale à Amiens, France*, în "ROC", 7 (1977), nr. 4, p. 9.
66. Redacția, *Nouveaux docteurs en théologie — Pr. Chargé de cours Dumitru Gh. Radu*, în "ROC", 7 (1977), nr. 4, p. 63.
67. Ciobotea, Dan Ilie, *La Théologie roumaine contemporaine*, în "Service Orthodoxe de Presse et d'Information", 27 (1978), p. 9-11.
68. Redacția, *Quelques textes du père Stăniloae traduits en français*, în "Service Orthodoxe de Presse", 1978, nr. 27, p. 11.
69. Redacția, *Prezențe românești peste hotare*, în "O", 30 (1978), nr. 1-2, p. 411.
70. Popescu, I., Glăjar, I., Șebu, S., *Cea de a XXXI-a Conferință teologică interconfesională, Sibiu 18 și 19 mai 1978*, în "MA", 23 (1978), nr. 4-6, p. 337-352.
71. Bria, Ioan, *Omagiu părintelui Prof. Dumitru Stăniloae la aniversarea a 75 de ani de viață*, în "O", 30 (1978), nr. 4, p. 638-647.
72. Beju, Ioan, *Redactorii „Telegrafului Român”*, în "TR", 126 (1978), nr. 1-4, p. 11-12.
73. Ciobotea, Dan Ilie, *Al treilea Congres ortodox al Europei Occidentale*, în "O", 30 (1978), nr. 3, p. 570-575.
74. Redacția, *Noutăți editoriale. Teologia Dogmatică Ortodoxă pentru Institutele Teologice / Dumitru Stăniloae*, în "TR", 126 (1978), nr. 41-42, p. 4.
75. Streza, N., *Dumitru Stăniloae, Filocalia*, vol. VI și VII, Edit. IBMBOR, București, 1977, în "MA", 23 (1978), nr. 4-6, p. 400-402.
76. L.M., *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, în "GB", vol. I, în 37 (1978), nr. 9-12, p. 1175-1178; vol. II, în 38 (1979), nr. 5-6, p. 631-636; vol. III, în 38 1979, nr. 7-8, p. 889-895.
77. Buzescu, Nicolae, *Pr. Prof. dr. Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. I, II, III*, Edit. IBMBOR, București, 1978, în „ROC”, 19 (1979), nr. 1, p. 44-48; în "BOR", 97 (1979), nr. 3-4, p. 596-607.
78. Redacția, *Filocalia*, vol. VII, în "TR", 129 (1979), nr. 13-14, p. 4.
79. Radu, Dumitru, *P. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. I-III*, Bucarest, Edit. IBMBOR, 1978, în „ROC”, 19 (1979), nr. 1, p. 44-48.
80. Chilea, Sebastian, *Filocalia*, vol. V-VII, Edit. IBMBOR, București, 1977, în "O", 31 (1979), nr. 2, p. 434-440.
81. Chilea, Sebastian, *Filocalia*, vol. VIII, Edit. IBMBOR, București, 1979, 646 p., în "O", 31 (1979), nr. 3-4, p. 616-623.
82. George Popa, *Un prieten al țării noastre, Wilhelm Nyssen*, Recenzie la W.

- Nyssen, *Pământ cântând în imagini. Frescele exterioare ale mănăstirilor din Moldova*, Edit. IBMBOR, București, 1978, în "Cronica", 14 (1979), nr. 38, p. 10.
83. Juhasz, Istvan, *Dumitru Stăniloae's Ecumenical Studies as an Aspect of the Orthodox – Protestant Dialogue*, în „Journal of Ecumenical Studies”, 16 (1979), nr. 4, p. 747-764.
 84. Bria, Ion, *Hommage au Père D. Stăniloae a l'occasion de son soixante-quinzième anniversaire*, în "Contacts", 31 (1979), nr. 105, p. 64-74.
 85. Redacția, *Revd. Prof D. Stăniloae lectured in Greece*, în "ROC", 13 (1980), nr. 2, p. 62.
 86. Bria, Ion, *Pour situer la Théologie du Père Stăniloae*, în „Revue de Théologie et de Philosophie”, 112 (1980), nr. 2, p. 133-137.
 87. Redacția, *Prize Awarded to Rev. Prof D. Stăniloae by the Evangelical Faculty of Theology in Tübingen*, în "ROC", 10(1980), nr. 4, p. 42-44.
 88. Redacția, *Weise in seiner Kirche Prof D. Stăniloae inhalt den Leopold-Lucas Preis*, în „Südwest Presse”, Tübingen, 1980, p. 3.
 89. Manolache, A., *Un pastor protestant despre gândirea teologică a părintelui Dumitru Stăniloae*, în "O", 32 (1980), nr. 3, p. 569-572.
 90. Redacția, *Teolog român premiat la Facultatea Evanghelică de Teologie din Tübingen*, în "BOR", 98 (1980), nr. 9-10, p. 1106-1107.
 91. Bria, Ion, *Experiența lumii în teologia ortodoxă actuală. Contribuția Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*, în "BOR", 98 (1980), nr. 9-10, p. 1007-1010.
 92. Neeser, Daniel, *Le monde, don de Dieu, réponse de l'homme; aspects de la pensée du Père D. Stăniloae*, în „Revue de Theologie et de Philosophie”, 1980, nr. 112, p. 138-150.
 93. Chilea, Sebastian, *Filocalia*, vol. IX, București, Edit. IBMBOR, 1980, în "O", 32 (1980), nr. 4, p. 626-633.
 94. Javaux, *Dumitru Stăniloae, Dieu est amour*, Geneve, Labor et Fides, 1980, 122 p., în „Nouvelle Revue Theologique”, 1980, nr. 6, p. 921.
 95. Meyendorff, John, *Foreword, Dumitru Stăniloae, Theology and the Church*, St. Vladimir's Seminary Press, New York, 1980, p. 7-9.
 96. Redacția, *Dumitru Stăniloae, Dieu est amour*, Geneve, Labor et Fides, 1980, 122 p., în „ROC”, 11 (1981), nr. 3, p. 76-77.
 97. Redacția, *Dumitru Stăniloae, Theology and the Church*, New York, St. Vladimir's Seminary Press, 1980, 240 p., în "ROC", 11 (1981), nr. 3, p. 77-78.
 98. Ciobotea, Dan-Ilie, *Une dogmatique pour l'homme d'aujourd'hui*, în "Irenikon", 54 (1981), p. 472-484; și în rom. *O dogmatică pentru omul de azi*, în "ST", 38 (1986), nr. 6, p. 98-104.

99. Green, W.B., *Dumitru Stăniloae, Theology and the Church*, în "Anglican Theological Review", 63 (1981). nr. 4. p. 361-362.
100. Žužek; R., *Dumitru Stăniloae, Theology and The Church, ...*, 1980, în "Orientalia Christiana Periodica", 47 (1981), fasc. 1, p. 287-291.
101. Redacția, *Prière de Jesus et expérience du Saint Esprit*, Paris, 1981, 136 p., (coll. Théophanie), în „ROC”, 11 (1981), nr. 3, p. 78-79.
102. V.R., *Prière de Jésus et expérience du Saint Esprit*, Paris, 1981, 136 p., (coll. Théophanie), în „Nouvelle Revue Theologique”, 1981, nr. 4, p. 632.
103. Žužek; R., *Dumitru Stăniloae, Prière de Jesus et expérience du Saint Esprit, ...*, 1981, în „Orientalia Christiana Periodica”, 47 (1981), fasc. 2, p. 521.
104. Neeser, Daniel, *The World: Gift of God and Scene of Humanity Response. Aspects of the Thought of Father Dumitru Stăniloae*, în „The Ecumenical Review”, 33 (1981), nr. 3, p. 272-282.
105. Redacția, *Decoration grated to Prof. D. Stăniloae by the Anglican Church*, în "ROC", 11 (1981), nr. 4, p. 81.
106. Gănceanu, Ștefan, *Un nou doctor în teologie: Dan Ilie Ciobotea*, în "ST", 33 (1981), nr. 1-2, p. 78-84.
107. Bria, Ion, *The Creative vision of D. Stăniloae. An introduction to his theological thought*, în „The Ecumenical Review”, 33 (1981), nr. 1, p. 53-59.
108. Ionescu-Berechet, Maria, *Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, „Doctor honoris causa” al Institutului teologic ortodox Saint Serge de Paris*, în "O", 33 (1981), nr. 3, p. 486-488; și în "ROC", 11 (1981), nr. 2, p. 18.
109. Redacția, *Séminaire théologique sur le thème „L'importance et l'actualité du II-e Synode Oecuménique pour le monde chrétien contemporain”*, în „ROC”, 11 (1981), nr. 2, p. 63.
110. Clément, Olivier, *Allocution în Le père Dumitru Stăniloae, Docteur Honoris Causa de l'Institut Saint Serge*, în "Service Orthodoxe de Presse", 1981, nr. 59, p. 18-23.
111. Cronicar, *Cinstirea unui teolog român*, în "MB", 31 (1981), nr. 10-12, p. 742-743.
112. Suttner, Ernst C, *Zur ekklesiologischen Bewertung der Autokephalie in der Rumänischen Orthodoxie*, în „Ostkirchlichen Studien”, 30 (1981), nr. 3, p. 255-282.
113. Redacția, *Acordarea premiului „Dr. Leopold Lukas” părintelui prof. Dumitru Stăniloae*, în "TR", 129 (1981), nr. 9-10, p. 4.
114. Redacția, *Preot prof. Dumitru Stăniloae Doctor Honoris Causa al Institutului Teologic Ortodox „Saint-Serge” din Paris*, în "TR", 129 (1981), nr. 37-38, p. 4.
115. Pimen Zainea, Arhim., *Teologia morală ortodoxă, vol. III, Spiritualitatea ortodoxă*, București, 1981, 319 p., în "MMS", 57 (1981), nr. 10-12, p.

- 792-795; și în „Journal of Ecumenical Studies”, 20 (1983), nr. 4, p. 680-681.
116. Juhasz, I., *Theology and the Church*, St. Vladimir's Seminary Press, 1980, în „Journal of Ecumenical Studies”, 19 (1982), p. 805-806.
 117. Chilea, Sebastian, *Filocalia*, vol. X, în „O”, 34 (1982), nr. 3, p. 470-473.
 118. Radu, Dumitru, *Prof. Pr. Dumitru Stăniloae (1903)*, în „ST”, 34 (1982), nr. 1-2, p. 63-65.
 119. Redacția, *Distincție acordată P.C. Sale Prof. Dr. Dumitru Stăniloae*, în „ST”, 34 (1982), nr. 1-2, p. 138-139.
 120. Redacția, *Vizita părintelui Stăniloae în America*, în „Credința”, 33 (1982), nr. 11-12, p. 2-4.
 121. Redacția, *Conference by Revd. Prof. D. Stăniloae abroad (Conferences du P. Prof. Dumitru Stăniloae a l'étranger)*, în „ROC”, 12 (1982), nr. 2, p. 37-38.
 122. Redacția, *La III-e Session du dialogue théologique bilatéral entre l'Église Orthodoxe Roumaine et l'Eglise Evangelique d'Allemagne*, în „ROC”, 12 (1982), nr. 2, p. 75-76.
 123. Redacția, *Points of view. The Orthodox-Catholic Theological Discussion. The Document of the Joint Commission in München*, în „ROC”, 12 (1982), nr. 3, p. 47-51.
 124. Redacția, *Conference de P. Prof. Dumitru Stăniloae aux Etats-Unis*, în „ROC”, 12 (1982), nr. 4, p. 94.
 125. Roșea, Florin, *Distincție pentru Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*, în „MB”, 32 (1982), nr. 4-6, p. 360-361.
 126. Redacția, *Părintele Prof. Dr. D. Stăniloae, „Doctor honoris causa” al Facultății de teologie din Belgrad*, în „ST”, 34 (1982), nr. 7-8, p. 602-604.
 127. Costa de Beauregard, Marc-Antoine, *Le salut de la création selon le père Dumitru Stăniloae*, în „Présence Orthodoxe”, 1983, nr. 1, p. 30-39.
 128. Abrudan, D., *Sesiunea de comunicări „130 de ani de apariție neîntreruptă a Telegrafului român”*, în „TR”, 131 (1983), nr. 5-6, p. 4.
 129. Redacția, *Endiaphepousai omiliai eis synaxeis*, în „Orthodoxos Typos”, 1983, 1 iulie, p. 4.
 130. Redacția, *Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae – la 80 de ani*, în „TR”, 131 (1983), nr. 39-40 și 41-42, p. 5.
 131. Redacția, *Conférence de P. Prof. Dumitru Stăniloae en Grece*, în „ROC”, 13 (1983), nr. 2, p. 65.
 132. Redacția, *Doctors of theology honoris causa of Belgrade Theological Faculty*, în „Journal of the Moscow Patriarchate”, 1983, nr. 3, p. 46-47.
 133. Redacția, *Theological Education. The 80-th Birthday of Revd. Prof. D. Stăniloae*, în „ROC”, 13 (1983), nr. 4, p. 37-39.
 134. Jata, Ioan, *Fr. Dumitru Stăniloae on his 80-th Birthday*, în „Saint

- Vladimir's Theological Quarterly", 27 (1983), nr. 4, p. 298-301.
135. Neagu, Vasile ML, *Theology and The Church in Fr. Stăniloae's Thought*, în „Comuniunea Românească”, 11 (1983), no. 23-24, p. 9.
 136. Popescu, Dumitru, *Esența sintezei dogmatice a părintelui profesor Dumitru Stăniloae*, în “ST”, 35 (1983), nr. 7-8, p. 581-586.
 137. Necula, N., *A 41-a Conferință Teologică interconfesională*, în “ST”, 35 (1983), nr. 7-8, p. 601-612.
 138. Radu, Dumitru, *Părintele Profesor Dr. Dumitru Stăniloae la 80 de ani. Personalitatea și gândirea sa teologică în contextul ortodoxiei românești*, în “ST”, 35 (1983), nr. 9-10, p. 686-699.
 139. Ioniță, I., *Festivitatea aniversării a 80 de ani de la nașterea P.C. Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae la Institutul Teologic Universitar din București*, în “ST”, 35 (1983), nr. 9-10, p. 749-754.
 140. Moldovan, Ilie, *Popas sărbătoresc*, în “TR”, 131(1983), nr. 39-40 și 41-42, p. 5.
 141. Ioniță, Ioan, *Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae – la 80 de ani*, în “TR”, 131 (1983), nr. 39-40 și 41-42, p. 5.
 142. Vlăduceanu, V., *Filocalia*, vol. IX, X, în “BOR”, 101 (1983), nr. 5-6, p. 440-443.
 143. Alexe, Ștefan, *Sfântul Grigorie de Nyssa, Scrieri*, București, 1982, 493 p., în “O”, 36 (1984), nr. 1, p. 135-138.
 144. Dură, Nicolae V., *Sfântul Maxim Mărturisitorul, Ambigua*, Edit. IBMBOR, București, 1983, 372 p., în “GB”, 43 (1984), nr. 1-2, p. 138-139; și în „ROC”, 14 (1984), nr. 2, p. 97-99.
 145. Alexe, Ștefan, *Sfântul Maxim Mărturisitorul, Ambigua*, Edit. IBMBOR, București, 1983, 372 p., în “O”, 36 (1984), nr. 3, p. 431-435.
 146. Antonie de la Prislop, *Dumitru Stăniloae* (Marc-Antoine Costa de Beauregard) „*Ose comprendre que je t'aime*”, Cerf, Paris, 1983, în “TR”, 132 (1984), nr. 1-2, p. 4.
 147. Dion, Michel, *Ose comprendre que je t'aime*, Cerf, Paris, 1983, în „Archives de Sciences Sociales des Religions”, 29 (1984), nr. 2, p. 248-249.
 148. L.J.R., *Marc Antoine Costa de Beauregard, Dumitru Stăniloae, Ose comprendre que je t'aime*, Les éditions du Cerf, Paris, 1983, în „Nouvelle Revue Theologique”, 1984, nr. 6, p. 930.
 149. Allchin, A.M., *Introduction, Dumitru Stăniloae: Prayer and Holiness*, SLC Press, Fairacres, Oxford, 1984, p. V-VI.
 150. Moltmann, Jürgen, *Geleitwort în Dumitru Stăniloae, Orthodox Dogmatik, Einseideln Zürich,; Benziger, Köln; Gütersloh*, 1984, p. 9-13.
 151. Roșea, Fl., *Pr. Prof. Dumitru Stăniloae la 80 de ani*, în “MB”, 34 (1984), nr. 1-2, p. 87-88.

152. Horhoianu, Petre, *Teologia revelației în opera părintelui profesor Dumitru Stăniloae*, în "MO", 36 (1984), nr. 9-10, p. 578-592.
153. Ugolnik, Anton, *Tradition as Freedom from the past: Eastern Orthodoxy and the Western mind*, în „Journal of Ecumenical Studies”, 21 (1984), nr. 2-3, p. 278-294.
154. Ugolnik, Anton, *The Art of Belonging*, în „Religion and Intellectual Life”, 1 (1984), nr. 4, p. 113-127.
155. Johansen, Alf, *Dumitru Stăniloae's dogmatics*, în „Occasional Papers on Religion in Eastern Europe”, vol. IV (1984), nr. 1, p. 15-26.
156. Horhoianu, Petre, *Cugetarea teologică a prof. D. Stăniloae*, în "MB", 35 (1985), nr. 3-4, p. 155-165.
157. Madey, J., *Dumitru Stăniloae, Orthodox Dogmatik*, Benziger Verlag, Gütersloh, 1985, 458 p., în "Christian Orient", 1985, vol. 6, p. 92-93.
158. Clément, Olivier, *Préface, Dumitru Stăniloae, Le Génie de l'Orthodoxie*, Desclée de Brouwer, Paris, 1985, p. 11-23.
159. (Redacția), *Le génie de l'Orthodoxie*, Paris, 1985, în „Service Orthodoxe de Presse”, 96 (1985), p. 25.
160. Nikolaou, Theodor, *Stăniloae Dumitru, Orthodox Dogmatik*, Benziger Verlag, Gütersloh, 1985, în „Zeitschrift für Kirchengeschichte”, 97 (1986), nr. 2, p. 262-265.
161. Ioniță, Viorel, *Dumitru Stăniloae, Orthodox Dogmatik*, vol. I, Benziger Verlag, Gütersloh, 1985, 458 p., în "O", 38 (1986), nr. 1, p. 158-160.
162. (Redacția), *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, în „Communio”, 13 (1986), p. 64-83.
163. Horhoianu, Petre, *Învățătura despre Dumnezeu în gândirea teologică a părintelui profesor Dumitru Stăniloae*, în "MO", 38 (1986), nr. 6, p. 83-101.
164. Miller jr., E.C., *Presentation of the Gifts. Orthodox Insight for Western Liturgical Renewal*, în „Worship”, 60 (1986), nr. 1, p. 22-38.
165. „Părintele Dumitru Stăniloae și România Ortodoxă”, în „Synaxe”, 1986, nr. 19: Galites, Georgios, *Demetrios Stăniloae*, p. 19-22; Clément, Olivier, *Spoude ste theologia tou P. Staniloae*, p. 23-32; Bria, Ion, *To demiourgiko orama tou D. Staniloae*, p. 33-40; Monahul Andrei (Scrima), *O erchomotes Philokalias ste Roumanike Orthodoxia*, p. 41-52; Stăniloae, Lidia, *O pateras mou*, p. 53-54; Ciobotea, Dan Ilie, *Mia dogmatike gia ton semerino anthropo*, p. 82-86.
166. Balthasar, Hans Urs von, *Person: psychology and spirituality*, în „Communio”, 13 (1986), nr. 1-3, p. 94.
167. (Redacția), *P. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Înnoirea și sfințirea credincioșilor în Taina Mărturisirii, după învățătura Bisericii Ortodoxe (Le renouvellement et la sanctification des fidèles dans le Sacrement de la*

- Pénitence, selon la doctrine de l'Église Orthodoxe*), în "O", 38 (1986), nr. 3, p. 10-18, în „ROC”, 17 (1987), nr. 2, p. 95.
168. Pavel, C., *Marc Antoine Costa de Beauregard, Dumitru Stăniloae, Ose comprendre que je t'aime*, Les éditions du Cerf, Paris, 1983, în "O", 39 (1987), nr. 4, p. 149-152.
169. Ventura, Vaslav, *Dumitru Stăniloae, Le Génie de l'Orthodoxie*, în „Communio Viatorum”, 30 (1987), p. 81-83.
170. Petraru, Gh., *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă...*, Craiova, 1986, 442 p., în "MMS", 73 (1987), nr. 3, p. 121-123.
171. Bănescu, M., *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă...*, Craiova, 1986, 442 p., în "MB", 37 (1987), nr. 3, p. 122-124.
172. Mihălțan, I., *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă...*, Craiova, 1986, 442 p., în "MB", 38 (1988), nr. 3, p. 134-136.
173. Iancu, Eugen, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă...*, Craiova, 1986, 442 p., în "MB", 38 (1988), nr. 3, p. 133-134.
174. Papuc, Gh., *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă...*, Craiova, 1986, 442 p., în "MA", 33 (1988), nr. 1, p. 142-146.
175. Alexe, Stefan, *Sfântul Atanasie cel Mare, Scieri*, Partea I, Edit. IBMBOR, București, 1987, 415 p., în "O", 40 (1988), nr. 4, p. 147-152.
176. Dârlea, Tiberiu, M.A., *Costa de Beauregard: Dumitru Stăniloae. Ose comprendre que je t'aime*, Paris, Edit. Cerf, 1983, 218 p., în "TR", 136 (1988), nr. 33-34 și 35-36, p. 7.
177. Père Daniel D. I. Ciobotea, *Le père Dumitru Stăniloae à son 85-ème anniversaire*, în „Nouvelles de l'Eglise Orthodoxe Roumaine”, 13 (1988), nr. 6, p. 29-31.
178. Ciobotea, Daniel, *Părintele Dumitru Stăniloae la cea de-a 85-a aniversare a zilei de naștere*, în "TR", 136 (1988), nr. 47-48, p. 2.
179. Daniel Ciobotea, Mitropolit, P. Prof. Dr., *Dumitru Stăniloae, Chipul nemuritor al lui Dumnezeu (L'image immortelle de Dieu)*, Ed. de la Mitropolie d'Oltenie, Craiova, 1987, 292 p., în „Nouvelles de l'Église Orthodoxe Roumaine”, 19 (1989), nr. 6, p. 58-60.
180. Dură, Nicolae, *Sfântul Atanasie cel Mare, Scieri*, Partea a II-a, Edit. IBMBOR, București, 1988, 256 p., în "ST", 41 (1989), nr. 2, p. 111-113.
181. Dură, Nicolae, *Saint Athanase le Grand, Ecrits, I-ère partie* (traduction du grec, introduction et notes par P. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae), Bucarest, Edit. IBMBOR, 1987, 416 p., în „Nouvelles de l'Eglise Orthodoxe Roumaine”, 19 (1989), nr. 1, p. 66-68.
182. Bodogae, T., *Sfântul Atanasie cel Mare, Scieri I-II*, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, București, 1987 și 1988, 415+225 p., în "MA", 34 (1989), nr. 1, p. 122-126.

- 183.(Redacția), *Saint Maxime le Confesseur, Ecrits et Epitres hristologiques et spirituelle*. Bucharest, Edit. IBMBOR, 1990, 367 p., în "ROC", 20 (1990), nr. 5-6, p. 59.
- 184.Radu, D., *Pr. Prof. D. Stăniloae, membru al Academiei Române*, în "VOR", 2 (1990), nr. 13-14, p. 9, 13, 14; și în „Nouvelles de l'Eglise Orthodoxe Roumaine”, 20 (1990), nr. 3-4, p. 34-35.
- 185.Drăgulin, Gh., *Academia Română a primit de curând în rândul membrilor săi pe Dumitru Stăniloae, unul din cei mai mari teologi creștini*, în „Albina”, 93 (1990), nr. 7, p. 11.
- 186.Redacția, *Dascăli ai teologiei creștine. Părintele profesor Dumitru Stăniloae*, în „Credința neamului”, 1 (1990), nr.6, p. 1,2.
- 187.Redacția, *Renouveau dans l'Eglise Orthodoxe Roumaine. Groupe de reflexion pour le renouveau de l'Eglise*, în „Nouvelles de l'Eglise Orthodoxe Roumaine”, 20 (1990), nr. 1, p.17-18.
- 188.Alexandru, Horia, *Le festival «La Philocalie»*, în „Nouvelles de l'Eglise Orthodoxe Roumaine”, 20 (1990), nr. 5-6,p. 32-34.
- 189.Dumitrescu-Buşulenga, Zoe, *O viața și o operă de cea mai înaltă exemplaritate*, în "RL", 48 (1990), nr. 162, p. 4.
- 190.Radu, Simion, *O scrisoare deschisă către P. C. Pr. Prof. Univ. Academician Dumitru Stăniloae*, în "TR", 138 (1990), nr. 27-28, p. 3.
- 191.Joantă, Visarion, *În Duhul Filocaliei*, în "TR", 138 (1990), nr. 31-32, p. 3-4.
- 192.Redacția, *O întâlnire cu părintele Stăniloae*, în „Renașterea”, 1 (1990), nr. 9, p. 4.
- 193.Bria, Ion, *Părintele Stăniloae, gândirea teologică*, în "VOR", 2 (1990), nr. 19-20, p. 2.
- 194.Drăgulin, Gh., *Recunoașterea supremă în țară a valorii unui mare filosof și teolog creștin*, în "BOR", 108 (1990), nr. 5-6, p. 28-30.
- 195.Alexe, George, *Părintele Stăniloae Academician*, în „Credința” (The Faith), 40 (1990), nr. 7-9, p. 7.
- 196.Drăgulin, Gheorghe, *Un mare filosof creștin, Dumitru Stăniloae*, în „Curierul Românesc”, 2 (1990), nr. 20-21, p. 7.
- 197.Ciongariu, Ioan, *Teologie duhovnicească*, în "RL", 48 (1990), nr. 276, p. 4.
- 198.Păcurariu, Mircea, *Și-a făcut Biserica datoria?*, în "VOR", 2 (1990), nr. 7-8, p. 2, 5.
- 199.Bănescu, M., *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, în "AB", 1 (1990), nr. 1-2, p. 123-125.
- 200.Tulcan, Ioan, *Dumitru Stăniloae, Le Génie de l'Orthodoxie*, în "O", 38 (1986), nr. 2, p. 154-155; și în "AB", 2 (1991), nr. 4-6, p. 177-178.
- 201.Ciongariu, Ioan, *Lucrare unică în dogmatica creștină*, în "RL", 49 (1991), nr. 431, p. 5.

202. Ierunca, Virgil, *Teologia dogmatică ortodoxă de D. Stăniloae*, în „Apostrof”, 1991, nr. 1-2, p. 5.
203. Tulcan, Ioan, *Dumitru Stăniloae, Orthodox Dogmatik*, vol. I, Benziger Verlag, Gütersloh, 1985, 458 p., în „AB”, II (41), 1991, nr. 7-9, p. 188-189.
204. Neuenheuser, Burkhard, *Dumitru Stăniloae, Orthodox Dogmatik*, vol. II, Zürich, Gütersloh, Benziger, 1990, în „Archiv fur Liturgiewissenschaft”, 33 (1991), nr. 2-3, p. 319.
205. Moraru, Eugen, *Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Ho Theos ho kosmos kai ho anthropos*, trad. în limba greacă de Pr. asist. C. Coman și George Papafthimiou, Amos, Athena, 1990, 160 p., în „RT”, serie nouă, 1 (1991), nr. 1, p. 112-114.
206. Ciongariu, Ioan, *Inedit. Emil Cioran despre Filocalia*, Paris, 22 iunie, 1985, în „RL”, 49 (1991), nr. 406, p. 5.
207. Gavrilă, Vasile, *Filocalia românească continuă*, în „VOR”, 3 (1991), nr. 55-56, p. 8.
208. (Redacția), *Filocalia*, vol. 1, în „RL”, 49 (1991), nr. 456, p. 5.
209. Bodogae, T., *Sf. Maxim Mărturisitorul, Scrieri, Partea a II-a*, București, 1990, 367 p., în „RT”, serie nouă, 1 (1991), nr. I, p. 110-111.
210. Țintă, Ilie I., *Teologi și preoți ortodocși în temnițele comuniste*, în „TR”, 139 (1991), nr. 15-16, p. 1 și 3.
211. Ciongariu, Ioan, *Creștin și preot adevărat*, în „RL”, 49 (1991), nr. 53 1, p. 5.
212. Frunză, Sandu, *Pentru o ontologie creștină. Semnificația căderii și a pomului din mijlocul grădinii*, în „Renașterea”, 2 (1991), nr. 11-12, p. 6.
213. Drăgulin, Gheorghe, *Teologi de seamă din prima jumătate a veacului al XX-lea*, în „ST”, 43 (1991), nr. 4, p. 64-83.
214. Anghelescu, Gheorghe F., *Problematica antropologică în opera Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, în „MO”, serie nouă, 43 (1991), nr. 4-6, p. 148-156.
215. Redacția, *Mărturisitorii de ieri și de azi ai ortodoxiei*, în „G”, Serie nouă, 1(1991), nr. I, p. 9.
216. Alexandru, Ioan; Galeriu, C., *Simpozion Dumitru Stăniloae la Seminarul Teologic din Buzău*, în „Muguri”, 1 (1991-1992), nr. 5, p. 3-7.
217. Anghelescu, Gheorghe F., *Bibliografia Pr. Acad. Prof. Dumitru Stăniloae*, în „ST”, XLIV (1992), nr. 3-4, p. 144-172; și în „Revista de filozofie”, 1994, nr. 1, p. 101-106.
218. Rădulescu, Gh., Chihaia, Pavel, *Fața cernită a libertății*, în „Cuvântul românesc”, 18 (1992), nr. 191, p. 11.
219. Anghelescu, Gh. F., *Părintele Acad. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Doctor*

- Honoris Causa al Universității din București*, în "ST", 44 (1992), nr. 3-4, p. 139-172.
- 220.Redacția, *Părintele Prof. Dr. Dumitru Stăniloae a intrat în al 90-lea an de viață*, în „Legea românească”, serie nouă, 3 (1992), p. 6.
- 221.Wievtz, Paul, *Theologie der Liebe Gottes. Orthodoxe Dogmatik hat Wichtigen Stellenwert im Ost-West Dialog*, în „Das Theologische Buch”, kna-Ok 6, 1992, Seite 16.
- 222.Liceanu, Gabriel, *Academia. Considerați că Academia Română a făcut ce era moral obligată pentru recuperarea filosofiei românești? Unde ar trebui să ne regăsim filosofii?*, în „Revista 22”, 3 (1992), nr. 8, p. 15.
- 223.Solunca, Elena, *Eul și nevoia de celălalt*, în „Academica”, 1992, nr. 5 (17), p. 23.
- 224.Vlăduțescu, Gh., *Dumitru Stăniloae, profil de filosof*, în „Academica”, 3 (1992), nr. 5 (17), p. 20.
- 225.Vedinas, Traian, *Ortodoxie și românism*, în „TR”, 140 (1992), nr. 13-14, p. 1, 3.
- 226.Daniel Ciobotea, *Gift of God to Romania*, în „The Times of Bucharest”, 1992, nr. 10, p. 12.
- 227.Redacția, *Pr. Prof. D. Stăniloae, „Doctor honoris causa” al Facultății de Teologie din Atena*, în „VOR”, 4 (1992), nr. 71, p. 7.
- 228.Redacția, *Un eveniment editorial*, în „Cotidianul”, 2 (1992), nr. 177, p. 7.
- 229.Frunză, Sandu, *Trei fețe ale iubirii*, în „Renașterea”, serie nouă, 3 (1992), nr. 9-10, p. 2.
- 230.Ciongariu, Ioan, *Convorbiri duhovnicești cu Părintele Stăniloae*, în „RL”, 50 (1992), nr. 762, p. 5.
- 231.Solunca, Elena, *O operă ca o dăinuire. O sinteză originală a spiritualității românești*, în „Azi” (Supliment), seria a IV-a, 61 (1992), nr. 145, p. 9, 11.
- 232.***, *Părintele Stăniloae la vârsta patriarhilor. Teologul speranței văzut de Contemporanii săi: Jürgen Molimann, John Mayendorff, A. M. Allchin, Marc-Antoine Costa de Beauregard, Olivier Clément, Ion Petrovici; Nicolescu, Costion, Părintele, om familiar cu Dumnezeu; Angheliescu, Gheorghe, Tabel cronologic al vieții părintelui Dumitru Stăniloae; Alexandru, Ioan, Doxologie poetică*, în „Cotidianul”, supl. „Alfa și Omega”, 1 (1992), nr. 1, p. 5.
- 233.Preda, Radu, *Părintele Dumitru Stăniloae la 89 de ani. Noul Discurs teologic*, în „RL”, 50 (1992), nr. 798, p. 5.
- 234.Redacția, *Astăzi prof. univ. dr. Dumitru Stăniloae, eminent teolog de reputație internațională, împlinește vârsta de 89 de ani!*, în „Libertatea”, 4 (1992), nr. 872, p. 1.
- 235.Popa, Măricel, *Părintele Dumitru Stăniloae la 89 de ani*, în „VOR”, 4 (1992), nr. 83, p. 1-2.
- 236.Popescu, Dumitru *O remarcabilă contribuție hristologică românească*, în

- „Revista de filozofie”, 6 (1992), nr. 6, p. 537-541.
237. Nestor Vornicescu, *Părintele profesor dr. acad. Dumitru Stăniloae în al nouăzecelea an al vieții*, în „Academica”, 3 (1992), nr. 2 (26), p. 26.
 238. Solunca, Elena, *Cale. Adevăr. Viață*, în „Academica”, 3 (1992), nr. 2 (26), p. 27.
 239. Botez, Victor, *Un filosof pan-ortodox*, în „Revista de filozofie”, 1992, nr. 6, p. 543-549.
 240. Drăgulin, Gheorghe I., *O distincție care cinstește neamul românesc și Biserica sa*, în „Cuvântul Românesc”, 18 (1992), nr. 199, p. 14.
 241. Afloroaie, Ștefan, *Locuri obscure într-o polemică filosofică*, în „Anuarul Fundației Academice Petre Andrei”, tom II, 1992, p. 53-64.
 242. Redacția, *Dumitru Stăniloae – Membru titular. Secția filosofie, psihologie, pedagogie*, în „Analele Academiei Române”, 126 (1992), seria V, vol. III, p. 189.
 243. Vizitiu, Mihai, *Pr. Prof. Dr., Dumitru Stăniloae: Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*. Sibiu, 1991, 286 p., în „Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași” (serienouă), Teologia, Tomul I, 1992, p. 137-138.
 244. Gavrilă, Vasile, *Filocalia*, vol. XII: *Dumnezeu mi-a ajutat să închei Filocalia românească...*, în „VOR”, 4 (1992), nr. 72, p. 7.
 245. Bănescu, M., *Studii de teologie dogmatică ortodoxă*, Craiova, Edit. Mitropoliei Olteniei, 1990, 705 p., în „AB”, 2 (1992), nr. 1-3, p. 131-133.
 246. Petraru, Gheorghe, *Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae. Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă*, Craiova, 1991, 708 p., în „Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași” (serie nouă), Teologia, Tomul I, 1992, p. 140-142.
 247. Ciongariu, Ioan, *Convorbiri duhovnicești cu părintele Dumitru Stăniloae (despre 7 dimineți cu Părintele Stăniloae)*, în „RL”, 1992, nr. 762, p. 5.
 248. Dascălu, Nicolae, *Jurnal de lectură* (anunț apariție carte), în „Candela Moldovei”, 1 (1992), nr. 9-10, p. 14.
 249. Wendebourg, Dorothea, *Dumitru Stăniloae, Orthodoxe Dogmatik*, vol. II, Zürich, Benziger, Gütersloh, 1990, în „Ökumenische Rundschau”, 42 (1993), p. 132-136.
 250. Sterpu, Cezar, *Dumitru Stăniloae, Trăirea lui Dumnezeu în Ortodoxie*, Cluj, Dacia, 1993, 247 p., în „AB”, 4 (1993), nr. 7-9, p. 174, nr. 10-12, p. 167.
 251. Neaga, Nicolae, *Șapte dimineți cu părintele Stăniloae*, Convorbiri cu Sorin Dumitrescu. București, 1992, în „AB”, 4 (1993), nr. 1-3, p. 92-93.
 252. Dădârlat, Camil Marius, *Sfântul Grigorie de Nazianz, Cele cinci cuvântări teologice*, Edit. Anastasia, 1993, în „Universul cărții”, 1993, nr. 6-8, p. 16.
 253. B.C.B., *Filocalia sfintelor nevoințe ale desăvârșirii*, vol. I, în „RL”, 50 (1993), nr. 767, p. 2.

- 254.(Redacția), *Un eveniment editorial: 7 dimineți cu Părintele Stăniloae*, interviu cu Sorin Dumitrescu, în „Cotidianul”, supl. „Alfa și Omega”, 2 (1993), nr. 177, p. 6.
- 255.Iacob, Mihai, *Cel care întreabă și cel care răspunde*, în „România literară”, 26 (1993), nr. 7, p. 8.
- 256.Antonie Plămădeală, Mitropolit, *Ascetica și Mistica ortodoxă*, în “TR”, 140 (1993), nr. 1-4, p. 8.
- 257.Coman, Constantin, *Dumitru Stăniloae, Iisus Hristos lumina lumii și îndumnezeitorul omului*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 107, p. 6.
- 258.Antonie Plămădeala, Arhiepiscop, *Reflexii despre spiritualitatea poporului român*, Craiova, Scrisul românesc, 1992, 161 p., în “TR”, 141 (1993), nr. 25-26, p. 4.
- 259.Dădârlat, Camil Marius, *Recuperare spirituală, (Filocalia sfintelor nevoițe ale desăvârșirii)*, vol. I, Ediția a II-a, Edit. Harisma, București, în „Universul cărții”, 1993, nr. 5, p. 7.
- 260.Mihălcescu, Florin, *Cronică la Reflexii despre spiritualitatea poporului român*, Craiova, Scrisul românesc, 1992, în „Steaua”, 44 (1993), nr. 1, p. 6-7.
- 261.Frunză, Sandu, *Asupra unei nostalgii interbelice (Reflexii despre spiritualitatea poporului român)*, în „Echinocțiu”, 25 (1993), nr. 3, p. 8.
- 262.Brădățan, Costică, *Reflecții despre spiritualitatea poporului român*, Craiova, Scrisul Românesc, 1992, în *Dicționarul operelor filozofice românești*, Edit. Humanitas, București, 1997, p. 187-189.
- 263.Antonie Plămădeală, Arhiepiscop, *Din istoria isihasmului în ortodoxia română*, Edit. Scripta, București, 1992, 170 p., în “TR”, 141 (1993), nr. 25-26, p. 4.
- 264.Nae, Aurel, *O carte despre în dumnezeirea omului, (Ascetica și mistica creștină sau teologia vieții spirituale)*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 106, p. 4.
- 265.Soviany, Octavian, *Programul hristologic al filocaliei*, în „Contemporanul”, 1993, nr. 9 (144), p. 6.
- 266.Drăgulin, Gheorghe, *Une remarquable personnalité théologique*, în „Panorama”, 1993, nr. 1, p. 29 și 44.
- 267.Stănculescu, Nina, *Raiul inocenților*, în “Curierul Românesc”, 5 (1993), nr. 2, p. 12.
- 268.Clément, Olivier, *Avem nevoie de oameni duhovnicești*, în “VOR”, 5 (1993), nr. 88, p. 6.
- 269.Printzipas, G. Th., *Dumitru Stăniloae, d. 1993 [Obituary]*, în „Patristic and Byzantine Review”, 12 (1993), nr. 1-3, p. 94-95.
- 270.Redacția, *Omagiu părintelui Dumitru Stăniloae, profesorul de fiecare zi al credinței absolute în Dumnezeu*, în „Vremea”, 2 (1993), nr. 124, p. 1.

- 271.Codreanu, Theodor, *Protocronism religios*, în „Totuși iubirea”, 4 (1993), nr. 6, p. 7; nr. 7, p. 7.
- 272.Frunză, Sandu, *Național și universal. Perspectiva ortodoxă*, în „Tomis”, 28 (1993), nr. 4 (277), p. 1, 3.
- 273.Ursache, Petru, *Rugul aprins*, în „Neamul românesc”, 1 (1993), nr. 3, p. 4.
- 274.Preda, Radu, *Zece capete despre părintele Dumitru Stăniloae*, în „Echinox”, 25 (1993), nr. 3, p. 9; și *Dix Chapitre sur le père Dumitru Stăniloae*, în „Contacts”, 35 (1993), nr. 161, p. 48-55.
- 275.Dumitrescu, Sorin, *Generația Stăniloae*, în „Mișcarea”, 2 (1993), nr. 11, p. 1.
- 276.Redacția, *Presbitera Maria Stăniloae*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 91, p. 8.
- 277.G.M., *Carte de viață spirituală*, în „Universul cărții”, 3 (1993), nr. 2, p. 2.
- 278.Redacția, *Lumea ortodoxă s-a rărit cu un mare spirit*, în „Azi”, 1993, nr. 396, p. 1.
- 279.G. E., *Dacă timpul ar mai fi avut răbdare*, în „Azi”, 1993, nr. 396, p. 2.
- 280.Antonie Plămădeală, Mitropolit, *Telegramă de condoleanțe P.C. Prof. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae*, în „TR”, 140 (1993), nr. 15-16, p. 4.
- 281.Antonie Plămădeală, Mitropolit, *Semnalăm... Semnalăm...*, în „TR”, 140 (1993), nr. 5-6, p. 4.
- 282.Antonie Plămădeală, Mitropolit, *Părintele Stăniloae. Mărturie de ucenic*, în „TR”, 140 (1993), nr. 37-40, p. 1-2; și în „RT”, 3 (1993), nr. 4, p. 167-168.
- 283.Cândea, Virgil, *Mesajul unui martir al doctrinei ortodoxe*, în „Curierul național”, 4 (1993), nr. 784, p. 1, 3.
- 284.Dădârlat, Camil Marius, *Părintele Dumitru Stăniloae – o mare operă teologică*, în „Universul cărții”, 3 (1993), nr. 9, p. 9.
- 285.Fundația Anastasia, *S-a stins starostele teologiei răsăritene*, în „RL”, 57 (1993), nr. 768, p. 1
- 286.Abrudan, D., *Desăvârșit întru toate ale sale*, în „TR”, 140 (1993), nr. 37-40, p. 1-2.
- 287.***, *Cel mai mare teolog al Ortodoxiei românești, Părintele Stăniloae a pornit către viața cea veșnică*: P.F. Teoctist, *Nimic nu i-a fost străin*; I.P.S. Daniel, *Un teolog al crucii și al învierii*; I.P.S. Bartolomeu Anania, *Credința în vocația românească*, în „Curierul Național”, 4 (1993), nr. 785, p. 1, 3.
- 288.Angheliescu, Gh., *Pe treptele mereu urcătoare ale timpului spre veșnicie*, în „TR”, 140 (1993), nr. 37-40, p. 1-2.
- 289.Păcurariu, M., *Preot și savant în știința sacră a teologiei*, în „TR”, 140 (1993), nr. 37-40, p. 2.
- 290.Redacția, *Slujba înmormântării, Părintelui profesor și academician Dumitru Stăniloae*, în „TR”, 140 (1993), nr. 37-40, p. 2.
- 291.Munteanu, Alexandru, *Memorialul durerii. „Coleg de facultate” la Aiud cu părintele profesor Stăniloae* [reprodus din „Credința străbună”, 4 (1993),

- nr. 4, p. 2], în "TR", 140 (1993), nr. 37-40, p. 2, 4.
- 292.Todor, Nichifor, *Amintirile unui fost student despre un om, un profesor și un mare teolog*, în "TR", 140 (1993), nr. 37-40, p. 3, 4.
- 293.Sterpu, Cezar, *Părintele Dumitru Stăniloae a intrat în veșnicie*, în „Învierea”, 4 (1993), nr. 20, p. 1.
- 294.Redacția, *Am pierdut pe starostele teologiei românești*, în „Învierea”, 4 (1993), nr. 20, p. 3.
- 295.Redacția, *Prin moarte spre viața veșnică la adormirea presbiteriei Maria Stăniloae*, în "Călăuza Ortodoxă", 4 (1993), nr. 60, p. 6.
- 296.Brânzaș, Liviu, *Părintele Stăniloae este teologul care și-a aureolat opera prin suferință*, în „Nu”, 3 (1992), nr. 81, p. 15. Cu Alin Fumurescu.
- 297.Redacția, *Părintele nostru*, în "Cotidianul", supl. „Alfa și Omega”, 2 (1993), nr. 10 (12), p. 1, 6.
- 298.Preda, Radu, *Catedra Dumitru Stăniloae*, în "Cotidianul", supl. "Alfa și Omega", 2 (1993), nr. 10, p. 7.
- 299.Zoica, Iosif, *La început a fost iubirea – restituire din pr. prof D. Stăniloae*, în „Credința străbună”, 4 (1993), nr. 15-16, p. 3.
- 300.Redacția, *Patriarhul teologiei românești a trecut la cele veșnice*, în „Credința străbună”, 4 (1993), nr. 15-16, p. 3.
- 301.Bria, Ion, *Pre-însemnare la teologia Pr. Stăniloae*, în "RT", 3 (1993), nr. 4, p. 69-75.
- 302.Alexe, George, *Chipul și asemănarea românească în teologia Părintelui Stăniloae*, în "RT", 3 (1993), nr. 4, p. 112-143.
- 303.Bălțat, Visarion, *Evenimente academice la Facultatea de Teologie din Sibiu*, în "RT", 3 (1993), nr. 4, p. 144-145.
- 304.Bălțat, Visarion, *Pr. Prof. și Academician Dumitru Stăniloae*, în "RT", 3 (1993), nr. 4, p. 166.
- 305.Popescu, David, *In memoriam. Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae*, în Glasul Bisericii, 50 (1993), nr. 4-6, p. 105-107.
- 306.Vizirescu, Pan ML, *Părintele Profesor Dumitru Stăniloae*, în "G", 2 (1993), nr. 5, p. 36-37.
- 307.Redacția, *Apostol al neamului – părintele Dumitru Stăniloae*, în "CC, 1 (1993), nr. 8-10, p. 10.
- 308.Daniel Ciobotea, Mitropolit, *Visul mamei*, în "CC, 1 (1993), nr. 8-10, p. 11.
- 309.Clément, Olivier, *In memoriam Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în "Contacts", 44 (1993), nr. 164, p. 293-302.
- 310.Daniel Ciobotea, Mitropolit, *Veșnica taină a teologiei mărturisitoare*, în "Candela Moldovei", 2 (1993), nr. 9-10, p. 11.
- 311.Frunză, Anton, *Pr. prof. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în "Candela Moldovei", 2 (1993), nr. 9-10, p. 11.
- 312.Rădulescu, Gheorghe, *Spre cer*, în „Cuvântul Românesc”, 19 (1993), nr. 210, p. 14.

313. Alexe, George, *In memoriam! Părintele nostru Profesor Dumitru Stăniloae*, în „Credința”, 43 (1993), nr. 10-12, p. 3.
314. Duțu, Alexandru, *Mulțumim lui Dumnezeu că părintele Stăniloae a trăit printre noi*, în „RL”, 51 (1993), nr. 767, p. 2.
315. Cruga, Dinu, *Mutarea cu pace către Dumnezeu a părintelui nostru Dumitru Stăniloae*, în „Solia/The Herald”, 58 (1993), nr. 11, p. 16-17, 24.
316. Tsirpanlis, Constantine N., *Stăniloae Dumitru, d. 1993*, în „Patristic and Byzantine Review”, 12 (1993), nr. 1-3, p. 94-95.
317. Redacția, *Teologul iubirii*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 103, p. t.
318. Lechea, Ștefaniță, *Sfielnic cuvânt despre Părintele Dumitru Stăniloae*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 103, p. 2.
319. Redacția, *Date pentru istoria sfințeniei și a înțelepciunii*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 103, p. 4-5.
320. Clément, Olivier, *Cel mai mare teolog ortodox din secolul XX*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 103, p. 4.
321. Popescu, Dumitru, *In memoriam*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 103, p. 4, 6.
322. Allchin, Donald, *Omul științei, evlaviei și rugăciunii*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 103, p. 6.
323. Bria, Ion, *La moartea Părintelui Stăniloae*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 103, p. 6.
324. ***, *Omagiu Patriarhului teologiei românești*: P.F. Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Închinare Apostolului neamului românesc*, p. 5; Dumitru Radu, *O pierdere nepereche pentru teologia universală*, p. 5; Virgil Căndea, *Gândirea dreaptă și viețuire dreaptă*, p. 5; I.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *Veșnica taină a teologiei mărturisitoare*, p. 5; Donald Allchin, *Un teolog pentru întreaga lume creștină*, p. 5-6; Mircea Păcurariu, *Omagiul Sibiului și al Ardealului ortodox*, p. 6; C. Galeriu, *Puterea Duhului Sfânt într-o mână de carne*, p. 6, în „VOR”, 5 (1993), nr. 103, p. 5-6.
325. L.M., *Nu te du...*, în „Adevărul literar și artistic”, 4 (1993), nr. 193, p. 1.
326. Radu, Dumitru, *Opera marelui teolog ortodox Dumitru Stăniloae*, în „Adevărul literar și artistic”, 4 (1993), nr. 189, p. 12.
327. Ignatie Monahul, *Izvorul Stăniloae nu va seca niciodată*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 106, p. 6.
328. Coman, Constantin, *Moment aniversar în memoria Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „VOR”, 5 (1993), nr. 106, p. 6.
329. P.F. Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Un slujitor devotat al Bisericii și teologiei ortodoxe, un mare teolog (ortodox) al epocii noastre, coloană a teologiei ortodoxe contemporane*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 3-5.
330. Pr. prof. dr. Dumitru Popescu, *In memoriam*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 6-7.

- 331.Gh. Vasilescu, *Trecerea la cele veșnice a Părintelui Academician profesor doctor Dumitru Stăniloae. Funerariile Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 8-28.
- 332.Pr. prof. dr. Ion Bria, *La moartea Părintelui Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 28-30.
- 333.Pr. prof. dr. Dumitru Radu, *O culme actualizată a teologiei patristice*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 35-77.
- 334.Pr. prof. Ion Bria, *Spațiul îndumnezeirii. Eternizarea umanului în Dumnezeu, în viziunea teologică a Părintelui Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 77-79.
- 335.Diac. Asist. Ioan Caraza, *„Lumea ca dar al lui Dumnezeu” – coordonată esențială a teologiei Părintelui Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 108-112.
- 336.Olivier Clement, *Cel mai mare teolog ortodox al secolului XX* (traducere), în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 120-127.
- 337.Dr. Constantin Enăchescu, *Contribuția Pr. acad. prof. dr. Dumitru Stăniloae la edificarea unei filosofii antropologice creștin-ortodoxe*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 127-142.
- 338.Pr. prof. univ. dr. Petru Rezuș, *Pr. prof. acad. dr. Dumitru Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 143-145.
- 339.Pr. asist. dr. Gheorghe Drăgulin, *Treptele cuceririi celebrității teologului*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 145-150.
- 340.Pr. asist. dr. Constantin Coman, *Smerenia cuvântului. Ofranda Părintelui Dumitru Stăniloae, la 90 de ani*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 150-152.
- 341.Pr. Ioan Buga, *Patriarhul neîncoronat al Ortodoxiei noastre*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 153-154.
- 342.Dan Zamfirescu, *Însemnări despre Părintele prof. dr. Dumitru Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 155-170.
- 343.Dan Ciachir, *Omul și lucrarea sa*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 170-174.
- 344.Radu Preda, *Zece capete despre Părintele Dumitru Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 174-177.
- 345.Arhim. Ioasaf Popa, *Ce am învățat de la Părintele Dumitru Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 177-179.
- 346.Ioan Alexandru, *Doxologie poetică*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 179-180 (preluat din „Cotidianul” 13. XI. 1992).
- 347.*Părintele Dumitru Teologul – portret-autoportret. Sfințenie și delicatețe* (din Almanahul parohiei ortodoxe române de la Viena, 1976), în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 180-183.
- 348.Mihai Diaconescu, *Întâlniri cu Părintele Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 183-187.
- 349.Costion Nicolescu, *Părintele Dumitru Teologul: ultima convorbire*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 187-190.

350. *Părintele Stăniloae la vârsta patriarhilor. „Teologul speranței” văzut de contemporanii săi*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 190-191.
351. Monah Ignatie Marica, *„Via dolorosa” a Părintelui prof. Dumitru Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 192-196.
352. *Părintele Stăniloae, fragment autobiografic* (A consemnat Remus Andrei Ioan), în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 196-197 (preluat din „Cotidianul” 13. XI. 1992).
353. Gheorghe Anghelescu, *Biografia Părintelui prof. Dumitru Stăniloae*, în „O”, XLV (1993), nr. 3-4, p. 198-200.
354. Pr. David Popescu, *In memoriam Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae*, în „GB”, L (1993), nr. 4-6, p. 105-107.
355. Pr. Prof. Dr. Ion Bria, *Pre-însemnare la Teologia Părintelui Stăniloae*, în „RT” III (75) (1993), nr. 4, p. 69-75.
356. George Alexe, *Chipul și asemănarea românească în Teologia Părintelui Stăniloae*, în „RT” III (75) (1993), nr. 4, p. 113-143.
357. Pr. Ioan Ioniță, *Teologia ca experiență a misterului divin. Omagiu memoriei părintelui profesor Dumitru Stăniloae*, în „Teologie și Viață”, IV (LXX) (1994), nr. 11-12, p. 116-119.
358. Cristescu, Vasile, *Persoana și comuniune în gândirea teologică a Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*, în „Analele Științifice ale Univ. „AI. I. Cuza” din Iași”, Serie nouă, Teologie, tom. II, 1993-1994, p. 157-159.
359. Florescu, Nicolae, *O polemică manipulată*, în „Jurnalul literar”, 4 (1993-1994), nr. 49-52, p. 3, 6.
360. Ionescu, Cornel Mihai, *Micul anti-mim*, în „Jurnalul literar”, 4 (1993-1994), nr. 49-52, p. 6.
361. Redacția, *Extrase din „Dosarul” de la Securitate*, în „Jurnalul literar”, 4 (1993-1994), nr. 49-52, p. 5.
362. Redacția, *Stăniloae Dumitru, 1903-1993*, în „Epiphany”, 14 (1994), nr. I, p. 46.
363. Redacția, *Scrierile unui mare teolog*, în „Magazin istoric”, 28 (1994), nr. I, p. 46.
364. Allchin, A.M., *Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în „Sobornost”, 16 (1994), nr. 1, p. 38-44.
365. Botez, Victor, *Necrolog, Dumitru Stăniloae*, în „Revista de filozofie”, 41 (1994), nr. 1, p. 97-101.
366. Radu, Simion, *Doi corifei ai culturii naționale: Gheorghe Lazăr și Dumitru Stăniloae*, în „AB”, 5 (1994), nr. 1-3, p. 113-118.
367. Litiu, Gheorghe, *O lacrimă pentru părintele Dumitru Stăniloae*, în „TR”, 141 (1994), nr. 1-4, p. 5.
368. Cronicar, *Trecerea la cele veșnice a părintelui prof. Dumitru Stăniloae*, în „AB”, 5 (1994), nr. 1-3, p. 152-153.
369. Redacția, *In memoriam. Dumitru Stăniloae*, în „Magazin istoric”, 28

- (1994), nr. 2, p. 46.
- 370.Held, Heiny Joachim, *Dumitru Stăniloae: 1903-1993*, în „Ökumenische Rundschau”, 43 (1994), nr. 2, p. 190-192.
- 371.Frunză, Sandu, *O poarta deschisă spre cer*, în „Renașterea”, 5 (1994), nr. 12, p. 2.
- 372.Schintee, Octavian, *Persoană și comuniune. Prinos de cinstire Părintelui Profesor Academician Dumitru Stăniloae la împlinirea vârstei de 90 de ani*. Sibiu: Edit și Tip. Arhiepiscopiei Ortodoxe 1993 [recenzie], în „Renașterea”, 5 (1994), nr. 12, p. 10.
- 373.Iloaie, Șt., *Ascetica și mistica în teologia părintelui Stăniloae*, în „ST”, 46 (1994), nr. 4-6, p. 71-82; și în „O”, 54 (2003), nr. 3-4, p. 95-107.
- 374.Alexe, George, *Spațiul nemuririi în viziunea Părintelui Stăniloae*, în „Credința”, 44 (1994), nr. 4-6, p. 3, 5.
- 375.Galites, G. A., *Demetrios Staniloae: eulabiko mnemosyno*, în „Anaplasia”, 1994, nr. 3, p. 105-110.
- 376.Redacția, *Biographika tou P. Demetriou Staniloae*, în „Anaplasia”, 1994, nr. 3, p. 111.
- 377.Coman, Konstantinos, *He tapeinophrosyne tou logou*, în „Anaplasia”, 1994, nr. 3, p. 112-113.
- 378.Gounelas, Sotires, *To doro kai to antidoro*, în „Anaplasia”, 1994, nr. 3, p. 117-118.
- 379.Papathansiou, Chrestos K., *Ho P. Staniloae kai he Intercommunio*, în „Anaplasia”, 1994, nr. 3, p. 119-120.
- 380.Cacuci, Dimitrie, *He athanate eikona tou Theou*, în „Anaplasia”, 1994, nr. 3, p. 120.
- 381.Kevrekide, Alex., *Apo ton pneumatiko thesauro tou P. Dem. Staniloae*, în „Anaplasia”, 1994, nr. 3, p. 121-124.
- 382.Morarou, Evgenios, *Tapeines skepseis peri enos megalou theologou*, în „Anaplasia”, 1994, nr. 3, p. 125-126.
- 383.Preda, Radu, *Dialog cu Olivier Clément*, în „Renașterea”, 5 (1994), nr. 5, p. 6.
- 384.Galeriu, Constantin, *Din gândirea sacră a părintelui Stăniloae*, în „VOR”, 6 (1994), nr. 123, p. 3.
- 385.Bria, Ion, *Sinteza Stăniloae*, în „VOR”, 6 (1994), nr. 123, p. 3.
- 386.Redacția, 1995 – *Simpozion Dumitru Stăniloae*, în „VOR”, 6 (1994), nr. 123, p. 3.
- 387.Costa de Beauregard, M.A., *In memoriam pere Dumitru Stăniloae, théologien de la croix*, în „Le messenger orthodoxe”, 1994, nr. 124, p. 105-106.
- 388.Cristea, Simion, *Embleme: Ochii părintelui Stăniloae*, în „Renașterea”, 6 (1995), nr. 3, p. 7.
- 389.Redacția, *Dumitru Stăniloae*, în „Renașterea”, 6 (1995), nr. 10, p. 1-2.

- 390.Ciachir, Dan; Bobrinskoy, Boris; Evdokimov, Michel; Popescu, Dumitru; Chirilă, Ioan, *Actualitate*, în "Renașterea", 6 (1995), nr. 10, p. 4.
- 391.Preda, Radu, *Părintele Dumitru Stăniloae: Noul discurs teologic*, în "Renașterea", 6 (1995), nr. 10, p. 5.
- 392.Nicolescu, Costion, *Părintele Dumitru sau viața ca teologie*, în "Renașterea", 6 (1995), nr. 10, p. 7.
- 393.Ritter, Adolf Martin, *În amintirea Părintelui Stăniloae*, în "Renașterea", 6 (1995), nr. 10, p. 8.
- 394.Clément, Olivier, *Biserica, laborator al învierii*, în "Renașterea", 6 (1995), nr. 10.
- 395.Petrache, Bogdan, *Patriarhul teologiei românești, doi ani de la trecerea la cele veșnice*, în "VOR", 4 (1995), nr. 145-146, p. 4-5.
- 396.Lechea, Ștefaniță, *In memoriam și pe calea legăturilor de suflet*, în "VOR", 6 (1995), nr. 145-146, p. 5.
- 397.Bria, Ion, *Întoarcerea la Dumitru Stăniloae*, în "TR", 142 (1995), nr. 37-40, p. 1, 4.
- 398.Bria, Ion, *Numele unui preot al Bisericii pământești din această Țară este înscris în cer*, în "CC", 3 (1995), nr. 23-24, p. 8.
- 399.Ritter, Adolph Mailin, *Zum Gedenken an Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae*, în „Deisis”, (1995), nr. 2, p. 59-61,
- 400.Ignatie Monahul, *Părintele Dumitru Stăniloae*, în "CC", 3 (1995), nr. 25-26, p. 8.
- 401.Antonie Plămădeală, Mitropolit, *Părintele Stăniloae, un geniu teologic*, în „Almanah Bisericesc”, Sfânta Arhiepiscopie a Bucureștiului, 1995, p. 218-219.
- 402.Pr. Marc-Antoine Costa de Beauregard, *Părintele Dumitru Stăniloae, un teolog al Crucii (traducere)*, în „GB”, LI (1995), nr. 1-5, p. 50-51.
- 403.Pr. Lect. Dr. Ștefan Buchiu, *Părintele Profesor Dumitru Stăniloae – teologul comuniunii*, în „GB”, LI (1995), nr. 6-12, p. 66-73.
- 404.Petrache, Bogdan, *Filocalia sfintelor nevoițe ale desăvârșirii*, vol. V, Edit. Harisma, București, 1995, în „VOR”, 7 (1995), 125, p. 6.
- 405.Petrache, Bogdan, *Părintele Dumitru Stăniloae: Cuvinte spre zidire*, Edit. Mănăstirii Frăsinei, 1995, 125 p., în „VOR”, 7 (1995), nr. 137, p. 6.
- 406.Petrache, Bogdan, *Părintele Dumitru Stăniloae, Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*. Sibiu: Deisis, 1995, 121 p., în VOR”, 7 (1995), nr. 138, p. 7.
- 407.Teșu, Ioan Cristinel, *Părintele Dumitru Stăniloae, Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, cuvânt înainte de Arhimandritul Gheorghios Grigoriotul, Prefață Olivier Clément, în românește de Marilena Rusu, Sibiu, Edit. Deisis, 1995, 121 p., în "Teologie și Viață", 5 (1995), nr. 1-3, p. 185-186.

408. Teșu, Ioan-Cristinel, *Cuvinte spre zidire. 300 de capete duhovnicești din gândirea filocalică a Părintelui Stăniloae culese de Ignatie Monahul*, Editată de Sfânta Mănăstire Frăsinei, 1995, 127 p., în "Teologie și Viață", 5 (1995), nr. 1-3, p. 186-188.
409. Maraval, Pierre, *Saint Maxime le Confesseur, Ambigua*, în „Revue d'Histoire et de Philosophie”, 75 (1995), p. 352-353.
410. Felmy, Karl Christian, *Dumitru Stăniloae: Orthodox Dogmatik*, Band II, Zürich; Einsiedeln; Köln: Gütersloh; Benziger, 1990, 304 p, în „Kirche im Osten”, 38 (1995), p. 197-202.
411. Beinert, Wolfgang, *Orthodoxe Dogmatik*, vol. III, în „Theologie und Glaube”, 85 (1995), p. 569.
412. (Redacția), *The Experience of God*, by Dumitru Stăniloae, 1994, în "Sobornost", 17 (1995), nr. 1, p. 107.
413. Don, Andrew I., *Dumitru Stăniloae, The Experience of God*, Brookline, Holy Cross Orthodox Pr., 1994, în "Saint Vladimir's Theological Quarterly", 39 (1995), nr. 4, p. 425-427.
414. Flegg, Columbo Graham, *The Experience of God, by Dumitru Stăniloae*, translated and edited by Ioan Ioniță and Robert Barringer, Brookline, Holy Cross Orthodox Press, 1994, p. XXII, 280 p., în "Sobornost", 18 (1996), nr. 1, p. 95-96.
415. Louth, Andrew, *Dumitru Stăniloae, The Experience of God*, Brookline, Holy Cross Orthodox Press, 1994, în "Greek Orthodox Theological Review", 41 (1996), p. 292-294.
416. Anghelescu, Gheorghe, *O împlinire pentru teologia românească* (semnal apariție carte *Orthodox Dogmatik*, vol. III), în „VOR”, 8 (1996), nr. 159-160, p. 6.
417. Vraciu, Daniel, *Noutăți editoriale: Părintele Dumitru Stăniloae, Teologia dogmatică ortodoxă, vol. I*, în „VOR”, 8 (1996), nr. 168, p. 6.
418. Anghelescu, Gh., *La dimension éschatologique de l'anthropologie du Père Dumitru Stăniloae*, în „Analele Universității din Craiova”, Seria teologică, 1 (1996), nr. 1, p. 79-81.
419. Leb, Ioan-Vasile, *Biserică și neam în concepția Părintelui Stăniloae*, în "Renașterea", 7 (1996), nr. 1, p. 8.
420. Săvan, Dan, *Simpozionul Dumitru Stăniloae – ediția a doua*, în "VOR", 7 (1996), nr. 165, p. 4.
421. Sabău, Ioan, *Amintiri de ieri, gânduri pentru mâine*, [interviu de Constantin Cristi și Bogdan Scorțea], în "VOR", 7 (1996), nr. 166, p. 2.
422. Damian, Theodor, *Teologia darului, caracteristică fundamentală a gândirii Părintelui Dumitru Stăniloae*, în "TR", 144 (1996), nr. 17-18, p. 3, nr. 23-24, p. 1, 3.
423. Nicolescu, Costion, *Părintele Dumitru, prietenul lui Hristos și prietenul nostru*, în "CC", 4 (1996), nr. 44, p. 7-9.

424. Megheșan, Dumitru, *Teologie și spiritualitate creștină ortodoxă în concepția Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, în „Credința ortodoxă”, 2 (1997), nr. 1-2, p. 58-62.
425. Mosoiu, Nicolae, *Sobornicitatea deschisă ca tipologie ecumenică*, în “RT”, 7 (1997), nr. 4, p. 87-116.
426. Bria, Ion, *Via Stăniloae în teologia română*, în “VOR”, 9 (1997), nr. 187, p. 4.
427. Louth, Andrew, *The Orthodox Dogmatic Theology of Dumitru Stăniloae*, în „Modern Theology”, 13 (1997), p. 253-267.
428. Serafim Joantă, Mitropolitul pentru Germania și Europa Centrală, *Câteva gânduri despre Părintele Dumitru Teologul*, în “CC”, 5 (1997), nr. 55-56, p. 8-9.
429. Pr. Lect. Ștefan Buchiu, *Contribuții apologetice în opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „BOR”, CXV (1997), nr. 1-6, p. 242-249.
430. Coman, Constantin, *Despre Teologul iubirii – contribuții la erminia personalității și operei Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Scara”, 1 (1997), nr. 2, p. 192-198.
431. Maciej Bielawski, „Părintele Stăniloae este un mare maestru care te învață cum să citești patristica, cum să prețuiești acest tezaur al Bisericii” [interviu], în “VOR”, 10(1998), nr. 125, p. 3.
432. Ică, Ioan, *Actualitatea Părintelui Dumitru Stăniloae* (Selecțiuni din conferința „Părintele Stăniloae și problemele teologiei neopatrstice”), în „Schimbarea la față”, 1 (1998), I, nr. 8, p. 1,5; II, nr. 9, p. 5.
433. Henkel, Jürgen, *Hermannstadter Zeitung. Vom Feigenblatt kommunistischer Minderheitenpolitik zur kritischen deutschen Wochenzeitung in Rumänien*, în „Sudoeuropa-Mitteilungen”, 38 (1998), p. 377-379.
434. Redacția, *Ciclul de conferințe „Serile Filocalice”. București 5-11 octombrie. Duhul filocalic la tineretul de azi*, în “VOR”, 10 (1998), nr. 213, p. 4.
435. Wendebourg, Dorothea, *Stăniloae Dumitru, Orthodox Dogmatik*, Band III, 1995, în “Ökumenische Rundschau”, 47 (1998), p. 395-399.
436. Nikolaou, Theodor, *Stăniloae Dumitru, Orthodox Dogmatik*, Band III, Solothurn Dusseldorf: Benzinger, 1995, 404 p., în „Orthodoxes Forum”, 12 (1998), nr. 2, p. 266-269.
437. Kallistos Ware, *Foreword, Dumitru Stăniloae, The Experience of God*, Brookline, Holy Cross Orthodox Press, 1998, p. IX-XXVII.
438. Neaga, N., *Dumitru Stăniloae, Poziția domnului Lucian Blaga față de creștinism și de ortodoxie*, Edit. Paideia, București, 1997, 189 p., în “AB”, 9 (1998), nr. 4-6, p. 243-244.
439. Sesboué, Bernard, *Saint Maxime le Confesseur, Ambigua*, în „Recherches de Science Religieuses”, 86 (1998), p. 236-238.

- 440.Ciocan, Tudor, *Citind Filocalia – gânduri pe marginea câtorva note din Filocalie*, Edit. Printech, București, 1999.
- 441.Verdoy, Alfredo, *Oracion de Jesus y experiencia del Espiritu Santo*, Madrid, Narcea, 1997, în "Estudios Eclesiacos", 74 (1999), p. 179-180.
- 442.Moldoveanu, Ioan, *Curs despre părintele Stăniloae la Facultatea de Teologie din Tesalonic*, în "VOR", 11 (1999), nr. 218-219, p. 15.
- 443.Redacția, *Serile filocalice Dumitru Stăniloae*, în "VOR", 11 (1999), nr. 233, p. 8.
- 444.Alexe, George, *Părintele Stăniloae comemorat teologic și ecumenic la New York*, în "Lumină Lină" (Gracious Light), 4 (1999), nr. 2, p. 81-85.
- 445.Pentiuc, Eugen, *Remembering Fr. Stăniloae. An Ecumenical Theological Symposium in the Great Apple*, în "Lumină Lină" (Gracious Light), 4 (1999), nr. 2, p. 87-88.
- 446.Ungureanu, R.S., *Părintele Stăniloae, „teologul speranței”*, în „Monitorul”, 1999, nr. 278, p. 7 A.
- 447.Vârcioroveanu, Mioara, *Iubitul nostru părinte Dumitru Stăniloae*, în "CC", 6 (1999), nr. 71-72.
- 448.Redacția, *Apostol al neantului – părintele Dumitru Stăniloae*, în "CC", 7 (1999), nr. 78-82, p. 8-9.
- 449.Ică, Ioan I., *Mistica adevărată înseamnă lucrul acesta: viața în Hristos*, în "VOR", 11 (1999), nr. 218-219, p. 4-5.
- 450.Pr. Dr. Theodor Damian, *Aspecte ale Teologiei Darului în sinteza Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „GB”, LV (1999), nr. 5-8, p. 25-34.
- 451.Arhid. Gheorghe Holbea, *Teologia dialectică în analiza critică a Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „O”, LI (2000), nr. 3-4, p. 93-104.
- 452.Pr. prof. dr. Dumitru Popescu, *Impactul operei Părintelui Stăniloae asupra teologiei și culturii contemporane*, în „GB”, LVI (2000), nr. 9-12, p. 58-71, și în „O”, LII (2001), nr. 1-2, p. 26-37.
- 453.Petraru, Gheorghe, *Sens dans la pensée philosophique et théologique roumaines: Petre Țuțea, Nicolae Steinhardt et Dumitru Stăniloae*, în „Analele Științifice ale Universității „AI. I. Cuza”, Iași”, Serie nouă, 5, 1999-2000, p. 17-26.
- 454.Moșoiu, Nicolae, *Sintezele teologice ale Pr. Stăniloae și relevanța lor actuală*, în "Lumină Lină" (Gracious Light), 5 (2000), nr. 1, p. 13-15.
- 455.Bartoș, Emil, *The Essence-Energies Distinction in the Theology of Dumitru Stăniloae*, în „European Journal of Theology”, 9 (2000), nr. 1, p. 3-18.
- 456.Bazgan, George, *Simpozionul „Părintele Dumitru Stăniloae”, București, 2-4 octombrie 2000 = Father Dumitru Stăniloae, Symposium, Bucharest, Oct. 2-4, 2000*, în „Cuvântul adevărului” (The Word of Truth), 3 (2000), nr. 3-4, p 17-22.
- 457.Bria, Ioan, *The Impact of Father Dumitru Stăniloae's Theology on Ecumenical Movement*, în „Cuvântul adevărului” (The Word of Truth), 3

- (2000), nr. 3-4, p. 25-30; și în "Lumină Lină" (Gracious Light), 5 (2000), nr. 4, p. 61-64.
- 458.Parfene, Constantin, *Dumitru Stăniloae – pro memoria*, în „Cuvântul adevărului” (The Word of Truth), Canada, 3 (2000), nr. 3-4, p. 31-39.
- 459.Drăgulin, I. Gheorghe, *Personalitățile românești anticomuniste rămân nepieritoare în sufletul neamului. Pr. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae*, în "Lumină Lină" (Gracious Light), 5 (2000), nr. 4, p. 65-67.
- 460.Ioniță, I., *A Few Exclusive Testimonies of Fr. Stăniloae and of Others about Him*, în "Lumină Lină" (Gracious Light), 5 (2000), nr. 4.
- 461.J. A., *Charles Miller, The Gift of the World. An Introduction to the Theology of Dumitru Stăniloae*, în „Orthodox Outlook”, 13 (2000), nr. 5, p. 34-35.
- 462.Niculescu, Costion, *Părintele Stăniloae și aria politicii. Atitudinea față de monarhie și monarhi*, în "TR", 148 (2000), nr. 23-26, p. 1,3.
- 463.Toma, Ștefan, *O zi de sărbătoare în memoria părintelui Dumitru Stăniloae la Tesalonic*, în "TR", 148 (2000), nr. 27-28, p. 1,2.
- 464.Gherman, Eduard, *Teologul dragostei creștine, Pr. prof. Dr. Dumitru Stăniloae*, în „Biruința”, 1 (2000), nr. 9-12, p. 22-23.
- 465.Carebia, Adrian, *Amintirea unui mare teolog*, în „Învierea”, 11 (2000), nr. 19, p. 2.
- 466.Redacția, *Dumitru Stăniloae, teologul ortodox de excepție al secolului XX*, în „Calea Mântuirii”, 1 (2000), nr. 25, p. 1, 2.
- 467.Redacția, *Doi teologi mărturisitori: Dumitru Stăniloae (1903-1993) și Ilarion Felea (1903-1961)*, în „Calea Mântuirii”, 1 (2000), nr. 27, p. 1,2.
- 468.Eni, Iulian, *Un buchet de flori dăruit Părintelui Stăniloae*, în "VOR", 12 (2000), nr. 250, p. 3.
- 469.Redacția, *Bucharest: Un colloque sur la théologie du père Dumitru Stăniloae*, în "Service Orthodoxe de Presse", 2000, nr.252,p. 10-11.
- 470.Costache, Doru, *Simpozionul internațional „Părintele Dumitru Stăniloae”, București, 2-4 oct. 2000*, în "VOR", 12 (2000), nr. 254-255, p. 6-7.
- 471.Redacția, *Serile filocalice „Dumitru Stăniloae”*, în "VOR", 12 (2000), nr. 257-258, p. 8-10.
- 472.Redacția, *Simpozion în memoria teologului Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în "Viața Cultelor", 8 (2000), nr. 381.
- 473.Redacția, *In memoriam: Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*, în "Candela Moldovei", 9 (2000), nr. 9-10, p. 24.
- 474.Redacția, *Sf. Gheorghe-Bunești (Brașov), o mănăstire zidită parcă postum de Pr. Dumitru Stăniloae*, în "Viața Cultelor", 9 (2000), nr. 385, p. 7.
- 475.Redacția, *Dumitru Stăniloae – teologul ortodox de excepție al secolului XX*, în „Calea Mântuirii”, I (2000), nr. 25, p. 1-2.
- 476.Holbea, Gheorghe, *Mărturisitor al acestui veac – Părintele Dumitru Stăniloae*, în "CC", 8 (2000), nr. 83-84, p. 6-7.

477. Petroaia, Lucian, *Câteva repere din dimensiunea liturgică a operei părintelui Stăniloae*, în "Călăuza Ortodoxă", 2000, nr. special, p. 12-13.
478. Henkel, Jürgen; Wonner, Egon, *Die Rumänische Philokalie von Dumitru Stăniloae (1903-1993) – Ansatz, Genese und Struktur eines epochalen Werkes der rumänischen orthodoxen Spiritualität*, în „Orthodoxes Forum”, 14 (2000), p. 181-200.
479. Redacția, *Seri filocalice dedicate teologului Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în "AB", 11 (2000), nr. 10-12, p. 165.
480. Leonte, Constantin, *Requiem pentru părintele Stăniloae*, în „Credința Ortodoxă”, 4 (2000), nr. 10, p. 9.
481. Bria, Ion, Preface la *The experience of God. Orthodox Dogmatic Theology, Volume II: The World Creation and Deification by Dumitru Stăniloae*, Brookline, Holy Cross Orthodox Press, 2000, p. VII-XIV.
482. Bordeianu, Radu, *The World: Creation and Deification. Volume 2 of the Experience of God: Orthodox Dogmatic Theology, by Dumitru Stăniloae*, Edited and translated from Romanian by Ioan Ioniță and Robert Barringer, Brookline, Holy Cross Orthodox Press, 2000, p. XIV, 213, în "Theological Studies", 2001, nr. 62, p. 840-841.
483. Damian, Theodor, *The World: Present Condition and Ultimate Destiny, Dumitru Stăniloae, The Experience of God, Orthodox Dogmatic Theology. Vol. II: The World: Creation and Deification*. Brookline, Holy Cross Orthodox Press, 214 p., în "Lumină Lină" (Gracious Light), 6 (2001), nr. 3, p. 149-155.
484. Moșoiu, Nicolae, „Forma Bisericii” – prezența tainică a Sfintei Treimi în viața umană, în „Anuarul Academic al Universității „L. Blaga” din Sibiu, Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna”, 2000/2001, p. 186-211.
485. Ferent, Iosif, *Contribuția Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae la doctrina energiilor divine necreate*, în „Orizonturi teologice”, 2 (2001), nr. 1, p. 16-24.
486. Pop, Vasile, *Omul și Dumnezeu. Imnele Sfântului Simeon Noul Teolog în scrierile părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Orizonturi teologice”, 2 (2001), nr. 1, p. 69-73.
487. Leonte, Constantin, *Părintele Dumitru Stăniloae – model desăvârșit de slujitor al Bisericii, teolog și creștin mărturisitor în lumea de azi*, în „Cronica Romanului”, 1 (2001), nr. 3, p. 4-5.
488. Hurjui, Nicolae, *Națiune și credință în gândirea părintelui Stăniloae*, în „Cronica Romanului”, 1 (2001), nr. 3, p. 6.
489. Palade, Sânică, *Fundamentarea dogmatică a cultului divin la părintele Dumitru Stăniloae*, în „Cronica Romanului”, 1 (2001), nr. 3, p. 7.
490. Costa de Beauregard, M.A, *Interviu*, în "VOR", 13 (2001), nr. 259-260, p. 6-7. Cu Cătălin Mircea Druță.

491. Damian, Theodor, *Dumitru Stăniloae Theologian of the New Millenium*, în "Lumină Lină" (Gracious Light), 6 (2001), nr. i, p. 169-170.
492. Butuc, Bogdan, *Atribuirea numelui „Dumitru Stăniloae” Facultății de Teologie Ortodoxă Iași – onoare și obligație pentru învățământul teologic ieșean*, în "Candela Moldovei", 10 (2001), nr. 7-8, p. 17.
493. Biblioteca M.M.B., *Cu Părintele Profesor Dumitru Stăniloae „în comuniunea aceleiași credințe”*, în "Candela Moldovei", 10 (2001), nr. 9, p. 15.
494. Redacția, *Rasgovozi so oțet Dimitry Stăniloae*, în „Viștina”, 9 (2001), nr. 39, p. 18-19.
495. Bria, Ion, *Datorie de recunoștință părintelui Stăniloae*, în "TR", 149 (2001), nr. 35-38, p. 3.
496. Stăniloae, Lidia, *Împreună cu tatăl meu Dumitru Stăniloae*, în "CC", 9 (2001), nr. 95-97, p. 6-7.
497. Mitrofan, Gheorghe, *Pioase aduceri aminte*, în „Almanah Iisus Biruitorul”, Sibiu, 2001, p. 171 -173.
498. Pătuleanu, Constantin, *Dimensiunea ecumenica a operei Pr. Prof. Dumitru Stăniloae*, în „Almanah bisericesc”, Edit. Episcopiei Sloboziei și Călărașilor, 2001, p. 63-72.
499. Frățilă, Marius, *Sobornicitate și ecumenism în teologia Părintelui Stăniloae*, în „Almanah bisericesc”, Edit. Episcopiei Sloboziei și Călărașilor, 2001, p. 73-81.
500. Papadopoulos, Stelian, *Personalitatea și opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Învierea”, 12 (2001), nr. 15, p. 2 (cu Vasilis Argiriadis); și în "TR", 149 (2001), nr. 31-34, p. 1, 6.
501. Holbea, Gheorghe, *Teologia Revelației în opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „ST”, LII (2001), nr. 1-2, p. 125-136.
502. Berbec, Rică, *Părintele Dumitru Stăniloae la „Curentul” și revista „Gândirea”*, în „GB”, LVII (2001), nr. 1-4, p. 125-132.
503. Costache, Doru, *Communio, Părintele Dumitru Stăniloae și rațiunea eclezial-colocvială a existenței*, în „ST”, LII (2001), nr. 3-4, p. 62-81.
504. Holbea, Gheorghe, *Integrarea teologică a filosofiei în opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „O”, LIII (2002), nr. 1-2, p. 157-170.
505. Teșu, Ioan C., *Lumea și raționalitatea în „tâlcuirea” Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, în „Teologie și Viață”, XII (LXXVIII) (2002), nr. 9-12, p. 70-83.
506. Holbea, Gheorghe, *Teoria sofologică a lui Serghei Bulgakov în analiza critică a Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Almanah Bisericesc”, editat de Sfânta Episcopie a Buzăului și Vrancei, 2002, p. 48-73.
507. Scarlat, Gina, *Părintele Profesor Dumitru Stăniloae*, în "Călăuza Ortodoxă", 13 (2002), nr. 166, p. 26.

508. Chirilă, Mihai-Silviu, *Dicționar de eclesiologie*, în "Candela Moldovei", 11 (2002), nr. 6-7, p. 24-25.
509. Stăniloae, Lidia, *Tatăl meu, Părintele Dumitru Stăniloae*, în "CC", 10 (2002), nr. 113-115, p. 12-13.
510. Coman, Constantin, *Părintele Dumitru Stăniloae despre chipul sfântului și al sfințeniei*, în "CC", 10 (2002), nr. 116-118, p. 9.
511. Teoctist, Patriarhul B.O.R., *In memoriam Părintele Stăniloae. + oct. 1993. Un slujitor devotat al Bisericii și Teologiei Ortodoxe*, în „Solia” (The Herald), 67 (2002), nr. 10, p. 21-24.
512. Chirilă, Mihai-Silviu, *Părintele Dumitru Stăniloae, darul lui Dumnezeu către poporul român*, în "Candela Moldovei", 11 (2002), nr. 12, p. 6-9.
513. Teșu, Ioan C., *Teme ale spiritualității ortodoxe în «tâlcuirea» Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae: rugăciunea*, (I), în „Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași”, 7 (2002), p. 81-97.
514. Teoctist Arăpașu, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Mesajul transmis Academiei Române și Universității „Sextil Pușcariu”*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 1-4.
515. Antonie Plămădeală, Mitropolit, *Părintele Prof. Dr. Dumitru Stăniloae*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 4-6.
516. Bartolomeu Anania, Arhiepiscop, *Părintele Stăniloae*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 6-8.
517. Surdu, Alexandru, *Isihasmul ortodox și meditația transcendentă*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 8-12.
518. Vlăduțescu, Gheorghe, *Dumitru Stăniloae – orizont personalist*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 12-16.
519. Popescu, Dumitru, *Dumitru Stăniloae – omul, opera și impactul ei contemporan*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 16-26.
520. Arbore Popescu, Grigore, *Sublimul nostru Părinte Dumitru Stăniloae*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 26-28.
521. Bria, Ion, *Teologia Părintelui Dumitru Stăniloae și hermeneutica ecumenică*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 28-37.
522. Moldovan, Ilie, *Actualitatea gândirii Părintelui Dumitru Stăniloae cu privire la etnic și etnicitate*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu” – Brașov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 37-47.
523. Păcurariu, Mircea, *Preotul Profesor și Academician Dumitru Stăniloae – Câteva coordonate bibliografice*, în „Caietele Universității „Sextil Pușcariu”

- Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 47-57.
- 524.Vasile, D. Mihai, *Desăvârşirea omului în concepţia filocalică a Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 57-77.
- 525.Moşoiu, Nicolae, *Viziunea Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae despre ecumenism*, introducere, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 77-106.
- 526.Gheorghiu, Elena, *Cum este percepută persoana şi opera lui Dumitru Stăniloae în Universităţile Pontificale din Roma*, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 106-110.
- 527.Itu, Mircea, *Îndumnezeirea omului în viziunea lui Dumitru Stăniloae*, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 116-124.
- 528.Eşan, Ioan, *Arhiereul ortodoxiei româneşti – Părintele Dumitru Stăniloae*, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 124-126.
- 529.Itu, Ion, *Dumitru Stăniloae – părinte al neamului românesc*, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 126-130.
- 530.Nan, Anca, *Dumitru Stăniloae: Orthodoxie et Latinité*, traducere, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 130-138.
- 531.Sturzu, Ioan, *Viziunea Sf. Maxim Mărturisitorul şi a Părintelui Dumitru Stăniloae asupra revelaţiei naturale. Reflecţii asupra valorii teologico-ontologice a paradigmei experimentaliste în fizică*, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 138-163.
- 532.Suciu, Alexandru, *Interpretări teologico-filosofice asupra unor dogme creştine*, în „Caietele Universităţii „Sextil Puşcariu” – Braşov”, 2 (2002), vol. 3, nr. 2, p. 164.
- 533.Chirilă, Mihai-Silviu, *Oration de Jesus y experienced del Espiritu Santo*, Madrid, Narcea, 1997, 128 p., în „Teologie şi Viaţă”, 12 (2002), nr. 5-8, p. 233-236.
- 534.Louth, Andrew, *Orthodox Spirituality: A Practical Guide for the Faithful and a Definitive Manual for Şcolar*, by Dumitru Stăniloae, translated from the original Romanian by the Archimandrite Jerom and Otilia Kloos, South Caiman, Pennsylvania, St Tikhon’s Seminary Press, 2002, în „Sobornost”, 25 (2003), nr. 2, p. 126-129.
- 535.Popa, Cătălin, *Filocalia IX*, Bucureşti, Edit. Humanitas, 2003, 608 p., în „Argeşul Ortodox”, 3 (2003), nr. 103, p. 2.
- 536.Teşu, Ioan C, *Teme ale spiritualităţii ortodoxe în «tâlcuirea» Părintelui*

- Profesor Dumitru Stăniloae: păcatul și patima*, (I), în „Teologia”, 7 (2003), nr. 1, p. 117-136.
537. Ioachim Giosanu Băcăuanul, Episcop, 2003, anul Părintelui Stăniloae, în „Cronica Romanului”, 3 (2003), nr. 1, p. 3-4.
538. Clément, O., *Părintele Dumitru Stăniloae și geniul ortodoxiei române* (I, II), în „Cronica Romanului”, 3 (2003), I, nr. 1, p. 4-5; II, nr. 2, p. 9.
539. Gomboș, Stelian, *O viziune asupra operei ascetice și mistice a părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Legea românească”, 14 (2003), nr. 3, p. 10-14.
540. Gomboș, Stelian, *Cu Părintele Dumitru Stăniloae, de la Răsărit la apus*, în „Legea românească”, 14 (2003), nr. 2, p. 10-13.
541. Redacția, *Redactorii Telegrafului român*, în „TR”, 151 (2003), nr. 1-4, p. 1, 2, 5.
542. Tulcan, Ioan, *Două vieți, două destine: Dumitru Stăniloae (1903-1993) și Ilarion V. Felea (1903-1961)*, în „Calea Mântuirii”, 4 (2003), nr. 22, p. 1-2.
543. Andrei, Arhiepiscopul Alba Iuliei, *Mărturisitori pentru Hristos. Părintele Dumitru Stăniloae*, I-III, în „Credința străbună”, 13 (2003), I, nr. 3 (204), p. 1; II, nr. 4 (205), p. 4; III, nr. 5 (206).
544. Redacția, *Sesiunea de comunicări științifice – Arad, 22-23 mai 2003. Dumitru Stăniloae și Ilarion V. Felea. 100 de ani de la naștere. Moștenirea lor teologică și receptarea ei în contemporaneitate*, în „Calea Mântuirii”, 4 (2003), nr. 22, p. 4.
545. Albu, Filip, *Simpozion omagial Dumitru Stăniloae și Ilarion V. Felea*, în „Calea Mântuirii”, 4 (2003), nr. 23, p. 3.
546. Daniil Partoșanul, *Martirul și Teologul*, în „Calea Mântuirii”, 4 (2003), nr. 24, p. 1, 3.
547. Brichiuș, Alexandru, *Teologie și cultură. Centenar Dumitru Stăniloae – Teme fundamentale*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 98, p. 2.
548. Brichiuș, Alexandru, *Vederea lui Dumnezeu în învățătura Sfântului Simeon Noul Teolog și Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 105, p. 2.
549. Brichiuș, Alexandru, *Rolul rugăciunii în cadrul cunoașterii lui Dumnezeu în împrejurările concrete ale vieții*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 106, p. 2.
550. Brichiuș, Alexandru, *Lucrarea sfinților îngeri în teologia dogmatică a Părintelui Stăniloae*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 108, p. 3.
551. Brichiuș, Alexandru, *Gânduri despre sfințenie în teologia părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 110, p. 3.
552. Brichiuș, Alexandru, *Meditație creștină asupra morții în opera teologului Dumitru Stăniloae*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 112, p. 2.
553. Redacția, *Părintele Speranței văzut de teologi străini* (extrase din vol. *Omagiu memoriei părintelui Dumitru Stăniloae*), în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 115, p. 3.

- 554.Nicolescu, Costion, *Un înger l-a vegheat mereu pe Părintele*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 116, p. 2.
- 555.Brichiuș, Alexandru, *Despre problema răului în teologia Părintelui*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 117, p. 2.
- 556.Săsăujan, Mihai, *Demisia profesorului Dumitru Stăniloae din funcția de rector al Academiei Teologice din Sibiu*, în „Calea Mântuirii”, 4 (2003), nr. 26, p. 3.
- 557.Anghelescu, Gheorghe F., *Cuvânt de învățătură pentru generația viitoare sau cinci cuvinte duhovnicești pentru posteritate. Interviu cu Părintele Dumitru Stăniloae*, în „Almanah Bisericesc”, Arhiepiscopia Târgoviștei, 2003, p. 92-98; în „VOR”, XV (2003), nr. 305-306, p. 5-6.
- 558.Holbea, Gheorghe, *Părintele Stăniloae, date biografice și bibliografice*, în „VOR”, XV (2003), nr. 322-323, p. 7.
- 559.Holbea, Gheorghe, *Un dar pe care Dumnezeu l-a făcut Ortodoxiei secolului al XX-lea*, în "CC", 11 (2003), nr. 121-122, p. 8-9, 21.
- 560.Clément, Olivier, *Era o ființă plină de bunătate*, în "CC", 11 (2003), nr. 123-124, p. 6.
- 561.Teotist, Patriarhul B.O.R., *Teologul dragostei creștine*, în "CC", 11 (2003), nr. 123-124, p. 6.
- 562.Teotist, Patriarhul B.O.R., *Centenar Dumitru Stăniloae*, în "Argeșul Ortodox", 2 (2003), nr. 101, p. 1.
- 563.Brichiuș, Alexandru, *Sfânta Treime – Izvorul supremei iubiri și baza mântuirii noastre*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 119, p. 2.
- 564.Stăniloae Ionescu, Lidia, *Împreună cu tatăl meu*, [mic fragment din vol. Lumina faptei din lumina cuvântului], în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 120, p. 4.
- 565.Brichiuș, Alexandru, *Centenar Dumitru Stăniloae. Natura în teologia Părintelui Stăniloae*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 121, p. 2.
- 566.Brichiuș, Alexandru, *Centenar Dumitru Stăniloae. Evaluarea calculelor mileniului în teologia Părintelui*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 122, p. 2.
- 567.Brichiuș, Alexandru, *Centenar. Critica ereziei milenariste în teologia dogmatică a Părintelui Dumitru Stăniloae*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 123, p. 2.
- 568.Brichiuș, Alexandru, *Centenar Dumitru Stăniloae. Taina Sfântului Maslu în viziunea Părintelui*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 125, p. 2.
- 569.Bartolomeu Anania, Arhiepiscop, *Ordinea de cristal a unui intelect cosmic*, în "Argeșul Ortodox", 2 (2003), nr. 127, p. 1.
- 570.Brichiuș, Alexandru, *Aspecte ale judecății particulare în teologia Părintelui Dumitru Stăniloae*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 128, p. 2.
- 571.Brichiuș, Alexandru, *Critica falselor previziuni apocaliptice în teologia Părintelui Dumitru Stăniloae*, în "Argeșul Ortodox", 3 (2003), nr. 129, p. 2.

- 572.Clément, Olivier, *Cel mai mare teolog român al secolului XX*, (din vol. Omagiul Părintelui Dumitru Stăniloae), în "Argeşul Ortodox", 3 (2003), nr. 130, p. 1, 3.
- 573.Brichiuş, Alexandru, *Raportul dintre suflet şi trup în opera teologului Dumitru Stăniloae*, în "Argeşul Ortodox", 3 (2003), nr. 131, p. 2.
- 574.Brichiuş, Alexandru, *Dialogul între oameni şi îngeri în lucrările teologului Dimitrie Stăniloae*, în "Argeşul Ortodox", 3 (2003), nr. 132, p. 2.
- 575.Ică, Ioan I. jr., *Părintele Dumitru Stăniloae, „clasic” al teologiei secolului XX*, în "Renaşterea", 14 (2003), nr. 10, p. 4.
- 576.Solunca-Moise, Elena, *Cugetare şi trăire creştină – D. Stăniloae*, în „Radio România. Revista programelor de radio”, 2003, 345, p. 16.
- 577.Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iustinian Patriarhul”, Bucureşti, *Anul Dumitru Stăniloae – centenarul naşterii marelui teolog român*, în "Călăuza Ortodoxă", 14 (2003), nr. 172.
- 578.Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului, *Părintele Stăniloae*, în "CC", 11 (2003), nr. 127-128, p. 7.
- 579.Niculescu, Costion, *Amintiri despre un sfânt teolog*, în "CC", 11 (2003), nr. 127-128, p. 7; şi în "Argeşul Ortodox", 3 (2003), nr. 126, p. 2.
- 580.Brichiuş, Alexandru, *Căderea în păcat şi urmările sale descrise în învăţătura Sfântului Maxim şi ale teologului Dumitru Stăniloae*, în "Argeşul Ortodox", 3 (2003), nr. 134, p. 2.
- 581.Daniel, Mitropolit al Moldovei şi Bucovinei, *Părintele Stăniloae, om al rugăciunii – mărturia unui discipol*, în "VOR", 15 (2003), nr. 311-312, p. 4-5.
- 582.Louth, Andrew, *Prin părintele Dumitru Stăniloae Ortodoxia a putut să ofere ceva original teologiei contemporane* [interviu cu Toma Ştefan], în "VOR", 15 (2003), nr. 311-312, p. 6.
- 583.Brichiuş, Alexandru, *Centenar Dumitru Stăniloae. Reciprocitatea dintre oameni şi îngeri*, în "Argeşul Ortodox", 3 (2003), nr. 137, p. 2.
- 584.Brichiuş, Alexandru, *Dovedirea caracterului istoric al învierii în opera Părintelui profesor Dumitru Stăniloae*, în "Argeşul Ortodox", 3 (2003), nr. 139, p. 2.
- 585.Ionaşcu, Iuvenalie, *Părintele Dumitru Stăniloae în teologia italiană*, în "Argeşul Ortodox", 3 (2003), nr. 140, p. 1.
- 586.Henkel, Jürgen, *Erneuerung der orthodoxen Spiritualität*, în *Glaube in der 2. Welt*, 31 (2003), nr. H, p. 24-28.
- 587.Preda, Radu, *Centenarul Stăniloae şi teologia universitară*, în "Renaşterea", 14 (2003), nr. 11, p. 4; şi în "O", 54 (2003), nr. 3-4, p. 108-110.
- 588.Niculescu, Costion, *Frumuseţea convorbirii (O lume creată spre comunicare întru comuniune)*, în "Renaşterea", 14 (2003), nr. 11, p. 5.

589. Teșu, Ioan C., *Lumea și raționalitatea în teologia Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae (II)*, în „Teologie și Viață”, XIII (LXXIX) (2003), nr. 1-6, p. 24-54.
590. Cristescu, Vasile, *Deschiderea omului față de lume și de aproapele ca expresie a deschiderii lui spre Dumnezeu la W. Pannenberg și D. Stăniloae*, în „Teologie și Viață”, XIII (LXXIX) (2003), nr. 1-6, p. 141-154.
591. Cristescu, Vasile, *Aspecte antropologice la Wolfhart Pannenberg și Dumitru Stăniloae*, în „Teologie și Viață”, XIII (LXXIX) (2003), nr. 7-12, p. 47-59.
592. Pălimaru, Cătălin, *Părintele Stăniloae și întoarcerea la Sfinții Părinți*, în „Renașterea”, 14 (2003), nr. 11, p. 5; și în „O”, 54 (2003), nr. 3-4, p. 125-127.
593. Redacția, *Centenar Dumitru Stăniloae*, în „Lumea credinței”, 2003,, 24-25.
594. Redacția, *Centenar Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în „Viața Cultelor”, 12 (2003), nr. 529, p. 2-3.
595. Redacția, *Lumea Teologică și culturală l-a omagiat la București pe Părintele Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în „Viața Cultelor”, 12 (2003), nr. 530, p. 3-4.
596. Redacția, *Simpozion „Dumitru Stăniloae” la Brașov*, în „Viața Cultelor”, 12 (2003), nr. 530, p. 4.
597. Redacția, *Teologia ortodoxa universitară – privire critică în lumina aniversării centenarului nașterii Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Viața Cultelor”, 12 (2003), nr. 530, p. 4-5.
598. Rompres, *Congres internațional dedicat centenarului Dumitru Stăniloae*, în „Curierul Național”, an 8, nr. 3874, 08.11.2003.
599. Sandu, Olga, *Serile Filocalice – Dumitru Stăniloae*, în „Curierul Național”, an 8, nr. 3876, 11.11.2003.
600. Sandu, O., *„Restaurarea omului” - în ortodoxie*, în „Curierul Național”, an 8, nr. 3880, 15.11.2003.
601. Savu, Cornelia Maria, *Pagina web dedicată teologului numit „Newton al ortodoxiei” se lansează mâine la Ministerul Culturii și Cultelor*, în „Curierul Național”, an 8, nr. 3905, 16.12.2003.
602. Săsăuian, Mihai, *Părintele Dumitru Stăniloae – fragmente biografice*, în „Calea Mântuirii”, 4 (2003), nr. 42, p. 3; nr. 47, p. 3-4.
603. Preda, Sorin, *O sută de ani de la naștere. Sfântul cărților, Dumitru Stăniloae*, în „Formula AS”, 13 (2003), nr. 592, p. 19.
604. Dabu, Napoleon Nicolae, *Post și postire în viața și opera Părintelui Stăniloae*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 142, p. 3.
605. Minescu, Monica-Mihaela, *Congresul internațional Dumitru Stăniloae*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 142, p. 3.
606. Ciachir, Dan, *Omul și lucrarea sa*, în „O”, 54 (2003), nr. 3-4, p. 111-115.
607. Ichim, Dumitru, *Ce a însemnat pentru mine Părintele Stăniloae?*, în

- „Solia”, 68 (2003), nr. 11, p. 21-22; și în „O”, 54 (2003), nr. 3-4, p. 42-45.
608. Antonie Plămădeală, Mitropolit, *Cu smerenie și iubire despre părintele Stăniloae*, în „TR”, 151 (2003), nr. 41-44, p. 1,4.
609. Visarion Rășinăreanu, *Prinos de recunoștință*, în „TR”, 151 (2003), nr. 41-44, p. 1, 2.
610. Păcurariu, Mircea, *Părintele Stăniloae la Sibiu*, în „TR”, 151 (2003), nr. 41-44, p. 1, 2.
611. Abrudan, Dumitru, *Colegi de generație, de studii și profesorat, copărtași ai aceluiași încercări și suferințe: episcopul martir Nicolae Popovici de la Oradea și pr. prof. Dumitru Stăniloae*, în „TR”, 151 (2003), nr. 41-44, p. 1, 2.
612. Moldovan, Ilie, *Părintele Stăniloae, teolog al Legii strămoșești și al existenței neamului românesc*, în „TR”, 151 (2003), nr. 41-44, p. 3, 5.
613. Redacția, *„Telegraful Român” îi omagiază pe unul dintre cei mai importanți redactori ai săi: Părintele Dumitru Stăniloae*, în „TR”, 151 (2003), nr. 41-44, p. 3.
614. Ioniță, Ioan, *Un text inedit al Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „TR”, 151 (2003), nr. 41-44, p. 3, 5.
615. Teotist, Patriarhul B.O.R., *Cu asemenea înaintemergători niciodată nu trebuie să ne îndoim în lucrarea Bisericii noastre*, în „VOR”, 15 (2003), nr. 322-323, p. 1-2; și în „O”, 54 (2003), nr. 3-4, p. 9-11 [cu titlul *Părintele Dumitru Stăniloae, teolog al ortodoxiei contemporane și profund gânditor al culturii universale*].
616. Necula, Nicolae, *Congresul Internațional de Teologie „Acad. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae – 100 de ani de la naștere”, 9-14 noiembrie 2003, Palatul Patriarhiei, București*, în „VOR”, 15 (2003), nr. 322-323, p. 3-5.
617. Redacția, *Congresul Internațional de Teologie „Acad. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae – 100 de ani de la naștere* [selecția fragmentelor realizată de Cosmin Muraru și Daniel Robu], în „VOR”, 15 (2003), nr. 322-323, p. 6.
618. Holbea, Gheorghe, *Părintele Stăniloae: un dar pe care Dumnezeu l-a făcut Ortodoxiei secolului al XX-lea*, în „VOR”, 15 (2003), nr. 322-323, p. 8.
619. Redacția, *Centenar UNESCO – Părintele Dumitru Stăniloae*, în „CC”, 11 (2003), nr. 129-130, p. 5-6.
620. Ică jr., Ioan I., *Cuvântul ca mână cerească*, în „RL”, 8 (2003), nr. 392, p. I, IV.
621. Tănase, Cezar, *Centenarul Stăniloae*, în „Bărăganul Ortodox”, 1 (2003), nr. 5, p. 8-9.
622. Tulcan, Ioan, *Unele concluzii ale Congresului internațional de Teologie: Dumitru Stăniloae (București, 10-14 noiembrie 2003)*, I-II, în „Calea Mântuirii”, 4 (2003), I, nr. 48, p. 1-2, II, nr. 49, p. 1,2.
623. Săsăujan, Mihai, *Părintele Dumitru Stăniloae, fragmente biografice*, IV, în

- „Calea Mântuirii”, 4 (2003), nr. 49, p. 3.
624. Pleșu, Andrei, *Hai să vorbim!* [cuvânt rostit la Academia Română în cadrul sesiunii omagiale dedicată centenarului Dumitru Stăniloae], în „Ziua”, 10 (2003), nr. 2867, p. 14.
625. Ioniță, Ioan, *Câteva mărturii inedite ale Părintelui Stăniloae și ale altora despre dânsul*, în „Calendarul Credința”, 2003, p. 116-120.
626. Necula, Nicolae, *Primul Congres Național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din România*, în „VOR”, 15 (2003), nr. 321, p. 13.
627. Pîslaru, Florin, *Congresul național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din România, ediția întâi – Durău 8-10 septembrie 2003*, în „Candela Moldovei”, 12 (2003), nr. 9, p. 4-5.
628. Teotist, Patriarhul B.O.R., *Mesajul adresat participanților la Congresul Național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din România*, în „Candela Moldovei”, 12 (2003), nr. 9, p. 5-6; și în „O”, 54 (2003), nr. 3-4, p. 6-8.
629. Istrati, Ioan Valentin, *Simpozionul „Părintele Dumitru Stăniloae”, teolog al Ortodoxiei ecumenice – Iași, 13 octombrie 2003*, în „Candela Moldovei”, 12 (2003), nr. 10, p. 16-18.
630. Aioanei, Timotei, *Slujba de pomenire a Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Candela Moldovei”, 12 (2003), nr. 10, p. 18.
631. Biblioteca MMB, *Părintele Stăniloae în bucuria Bibliotecii și Facultății sale din Iași*, în „Candela Moldovei”, 12 (2003), nr. 10, p. 19.
632. Redacția, *Părintele Dumitru Stăniloae omagiat de lumea teologică și culturală*, în „Glasul Adevărului”, 14 (2003), nr. 133, p. 45-46.
633. Stăniloae, Lidia, *Preotul și omul în persoana Părintelui Stăniloae* [interviu cu Cezar Tănase], în „Bărăganul Ortodox”, 1 (2003), nr. 6, p. 8-9.
634. Bel, Valer, *Centenarul nașterii Părintelui Dumitru Stăniloae (București, 9-14 noiembrie)*, în „Renașterea”, 14 (2003), nr. 12, p. 8, 10.
635. Redacția, *Știri: Centenarul nașterii Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Renașterea”, 14 (2003), nr. 12, p. 11.
636. Stroescu, Stănișoară, Nicoleta, *La moartea Părintelui Stăniloae*, în „Rost”, 1 (2003), nr. 9, p. 2-4.
637. Enache, George, *Arestarea și condamnarea lui Dumitru Stăniloae*, în „Rost”, 1 (2003), nr. 9, p. 4-7.
638. Bădiliță, Cristian, *Dumitru Stăniloae: viața după moarte a teologiei*, în „Rost”, 1 (2003), nr. 9, p. 8-11.
639. Alupeș, Silviu, *Ortodoxie și românism*, în „Rost”, 1 (2003), nr. 9, p. 11-12.
640. Redacția, *Ani de credință, ani de jertfă*, în „Rost”, 1 (2003), nr. 9, p. 13.
641. Anastasios Yannoulatos, *Arhiepiscopul Tiranei și a toată Albania, Contribuția ortodoxă la dezbaterea temelor majore ale lumii contemporane. Considerații cu referire la gândirea Părintelui Dumitru Stăniloae* [cuvântare ținută cu ocazia Congresului Internațional de

Teologie: Dumitru Stăniloae, București, 10-14 noiembrie 2003, în curs de apariție].

642. Petroniu Florea Sălajanul, *Părintele Dumitru Stăniloae și Filocalia*, în „Legea românească”, 14 (2003), nr. 4, p. 46-47.
643. Brichiuș, Alexandru, *Critica concepției teosofice despre Dumnezeu*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 144, p. 2.
644. Săsăujan, Mihai, *Părintele Dumitru Stăniloae, fragmente biografice. V: Presiuni politice de stat pentru demiterea profesorului Stăniloae din funcția de rector al Academiei Teologice din Sibiu*, în „Calea Mântuirii”, 4 (2003), nr. 51, p. 3-4.
645. Redacția, *Lumea teologică și culturală l-a omagiat la București pe părintele Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în „Viața Cultelor”, 20 (2003), nr. 530, p. 3.
646. Redacția, *Congresul Internațional de Teologie „Acad. Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae – 100 de ani de la naștere”, București, 9-14 noiembrie 2003*, în „Candela Moldovei”, 12 (2003), nr. 11-12, p. 5.
647. Daniel Ciobotea, Mitropolit, *Părintele Stăniloae, teolog al Ortodoxiei ecumenice*, în „Candela Moldovei”, 12 (2003), nr. 11-12, p. 6.
648. Daniel Ciobotea, Mitropolit, *Teologia – știința mântuirii și a vieții veșnice, în gândirea Părintelui Stăniloae*, în „Candela Moldovei”, 12 (2003), nr. 11-12, p. 7-9; și în *Teologie și educație la Dunărea de Jos*, Edit. Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2003, p. 37-45.
649. Deteșanu, Adrian Dan, *O teologie a frumuseții smerite*, în „RT”, Serie nouă, 8 (2003), nr. 4, p. 96-109.
650. Moldovan, Sebastian, *Părintele Dumitru Stăniloae la o sută și la zece ani (1903-1993)*, în „RT”, Serie nouă, 8 (2003), nr. 4, p. 91-95.
651. Dragoș, Cornel, *Un „telegrafist român” pentru eternitate*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2003), nr. 141, p. 1.
652. Ciachir, Dan, *Noblețea smereniei – gânduri despre Părintele Dumitru Stăniloae*, în „Credința ziditoare”, 1 (2003), nr. 10-12, p. 11-12.
653. Redacția, *Centenar Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în „Credința ilustrată”, (2003), nr. 11, p. 24-25.
654. Redacția, *Simpozionul „Părintele Dumitru Stăniloae, teolog al Ortodoxiei Ecumenice”*, în „Credința Neamului”, 13 (2003), nr. 167, p. 7.
655. Burcă, Ciprian, *Unitatea Bisericii în viziunea teologică a Părintelui Dumitru Stăniloae (IV)*, în „Cronica Romanului”, 3(2003), nr. 9, p. 7,9.
656. Popa, Daniel, *Problema „persoanei” în teologia Părintelui Stăniloae*, în „Cronica Romanului”, 3(2003), nr. 10, p. 4.
657. Teotist, Patriarhul B.O.R., *Pr. Prof. Acad. Dumitru Stăniloae – Un slujitor devotat*, în „Lumina Credinței”, 3 (2003), nr. 9-10, p. 1,4.
658. Stăniloae, Lidia, *Dumitru Stăniloae „și-a însușit un mod de viață exemplar”*, I, II, în „Academica”, 14 (2003), I: nr. 20, p. 12-14; II: nr. 21,

p. 27-28.

659. Surdu, Alexandru, *Dumitru Stăniloae despre istoria isihasmului în România*, în „Academica”, 14 (2003), nr. 20, p. 15-16.
660. Radu, Dumitru, *Teologia și filocalia părintelui Stăniloae*, în „Academica” 14 (2003), nr. 20, p. 17-21.
661. Păcurariu, Mircea, *Părintele Dumitru Stăniloae și Sibiul*, în „Academica”, 14 (2003), nr. 20, p. 26-28.
662. Solunca-Moise, Elena, *La împlinirea unui veac. Cap. Sesiuni omagiale*, în „Academica”, 14 (2003), nr. 20, p. 76-77.
663. Bordeianu, Radu, *Dumitru Stăniloae: Tradition and Modernity in Theology*, edited by Lucian Turcescu (Iași, Oxford, Palm Beach, Portland. The Center for Romanian Studies, 2002. în “Sobornost”, 25 (2003), nr. 2, p. 124-126.
664. Teșu, Ioan C, *Teme ale spiritualității ortodoxe în «tâlcuirea» Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae: Rugăciunea (II)*, în „Analele Științifice ale Universității „Al.I.Cuza” din Iași”, Serie nouă, tom. VIII, Teologie, 2003, p. 149-162.
665. Petraru, Gheorghe, *Repere ale gândirii și operei Părintelui Academician Dumitru Stăniloae*, în „Teologie și Viață”, nr. 7-12/2003, p. 32-46.
666. Vicovan, Ion, *Uniatismul în viziunea Părintelui Profesor Academician Dumitru Stăniloae*, în „Teologie și Viață”, nr. 7-12/ 2003, p. 68-88.
667. Istrati, Ioan Valentin, *Lumina din inimi, Spiritualitate isihastă în traducerea și tâlcuirea Părintelui Stăniloae*, în „Teologie și Viață”, nr. 7-12/2003, p. 269-271.
668. Popescu, Emilian, *Ultima Rugăciune a Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Teologie și viață”, 13 (2003), nr. 7-12, p. 23-29.
669. Sava, Viorel, *Congresul Național al Facultăților de Teologie Ortodoxă din România*, în „Analele Științifice ale Univ. „Al.I.Cuza” din Iași”, Teologie, Tom VIII, 2003, p. 448-450.
670. Sava, Viorel, *Simpozionul „Părintele Dumitru Stăniloae, teolog al Ortodoxiei ecumenice”*, în „Analele Științifice ale Univ. „Al. I. Cuza” din Iași, Teologie, Tom. VIII, 2003, p. 455-456.
671. Codrescu, Răzvan, *Mărturisitori ai Ortodoxiei*, în “RL”, supl. „Aldine”, 2003, nr. 328, p. 11-111.
672. Preda, Radu, *Teologia românească în criză*, în “AB”, 15 (2004), nr. 4-6, p. 104-106; și în „Rost”, 1 (2003), nr. 10-11, p. 49-50.
673. Redacția, *Centenar Dumitru Stăniloae*, 9-14 noiembrie (2003). *Părintele Filocaliei românești*, în “Călăuza Ortodoxă”, 13 (2003), nr. 180-181, p. 19-20.
674. P.F. Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Părintele Stăniloae, teolog al Ortodoxiei contemporane și profund gânditor al culturii universale*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 9-11.
675. Idem, *Darul iubirii și al unității*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 12-18.

- 676.Hristodulos, Arhiepiscop al Atenei și al întregii Grecii, *Părintele Dumitru Stăniloae ne inspiră pentru misiune*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 19-20.
- 677.Kallistos Ware, Episcop de Diokleia, *Experiența lui Dumnezeu în „Teologia Dogmatică” a Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 21-32.
- 678.Popescu, Dumitru, *Centralitatea lui Hristos în gândirea Părintelui Stăniloae*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 33-41.
- 679.Bria, Ion, *Metoda „Teologică” a Părintelui Stăniloae*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 46-49.
- 680.Remete, George, *Observații privind specificul gândirii Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 50-59.
- 681.Buchiu, Ștefan, *Cosmologia în opera Părintelui Stăniloae și implicațiile ei ecologice*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 60-75.
- 682.Teșu, Ioan C., *Teologia Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae, o teologie a iubirii și dăruirii, a rugăciunii și desăvârșirii*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 76-85.
- 683.Clément, Olivier, *Cel mai mare teolog ortodox al secolului XX*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p.86-94.
- 684.Iloaie, Ștefan, *Ascetica și mistica în teologia Părintelui Stăniloae*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 95-104.
- 685.Preda, Radu, *Centenarul Stăniloae și teologia universitară*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 108-110.
- 686.Ciachir, Dan, *Omul și lucrarea sa*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 111-115.
- 687.Boboc, Alexandru, *Ideea de transcendență: perspectivă metafizică și perspectivă teologică*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 116-122.
- 688.Allchin, M. A., *O viață pentru teologie*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 123-124.
- 689.Pălimaru, Cătălin, *Părintele Stăniloae și întoarcerea la Sfinții Părinți*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 125-127.
- 690.Holbea, Gheorghe, *Consecințele teoriei sofologice a lui Serghie Bulgakov în hristologie în analiza Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „O”, LIV (2003), nr. 3-4, p. 128-157.
- 691.Holbea, Gheorghe, *Integrarea teologică a filosofiei lui Heidegger*, în „ST”, LV (2003), nr. 3-4, p. 46-58.
- 692.Teșu, Ioan C., *„Taina teologiei” în gândirea Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, în „ST”, LV (2003), nr. 3-4, p. 10-17.
- 693.P.F. Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *O mărturie grăitoare a prezenței spirituale a moștenirii Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „GB”, LIX (2003), nr. 9-12, p. 213-216.
- 694.Popescu, Adrian N., *Preotul Profesor Universitar Dr. Dumitru Stăniloae – O sută de ani de la nașterea sa (1903-2003)*, în „GB”, LIX (2003), nr. 9-12, p. 230-238.

- 695.Ică jr., Ioan I., *Părintele Dumitru Stăniloae – clasic al teologiei secolului XX*, în „Renașterea” nr. 10 (2003).
- 696.Holbea, Gheorghe, *Teologia Sfântului Grigore Palama. Reflectarea ei în opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Almanah Bisericesc”, Edit. Episcopiei Buzăului și Vrancei, 2003-2004, p. 155-166.
- 697.*Lucrările Congresului „Dumitru Stăniloae”*, în „Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă Patriarhul Justinian”, IV, 2004, 704 p.
- 698.Necula, Nicolae D., *Cuvânt introductiv*, p. 35-40;
- 699.P.F. Teotist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Cuvânt introductiv*, p. 41-44;
- 700.Theodorescu, Răzvan, *Cuvânt introductiv*, p. 45-48;
- 701.Simion, Eugen, *Cuvânt introductiv*, p. 49-50;
- 702.Mihăilescu, Ioan, *Cuvânt introductiv*, p. 51-52;
- 703.Russo, Vlad, *Cuvânt introductiv*, p. 53-54;
- 704.Stăniloae, Lidia, *Cuvânt introductiv*, p. 55-58;
- 705.Raiser, Konrad, *Cuvânt introductiv*, p. 59-60;
- 706.Clements, Keith, *Cuvânt introductiv*, p. 61-64;
- 707.Î.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *Părintele Stăniloae – teolog al Ortodoxiei ecumenice*, p. 65-66;
- 708.Î.P.S. Antonie, Mitropolitul Ardealului, *„Părintele Stăniloae – dascălul care ne-a învățat taina apropierii lui Dumnezeu de noi și a noastră de Dumnezeu*, p. 67-70;
- 709.Popescu, Dumitru, *Centralitatea lui Hristos în gândirea Părintelui Stăniloae. Importanța ei pentru creștinism și lumea actuală*, p. 71-80;
- 710.Papadopoulos, Stelyanos, *„Părintele Dumitru Stăniloae – cel mai mare teolog ortodox al întregii creștinătăți în veacul al XX-lea*, p. 81-88;
- 711.Ioniță, Viorel, *Contribuția Părintelui Dumitru Stăniloae la dialogul ecumenic*, p. 87-94;
- 712.Hăulică, Dan, *Dumitru Stăniloae – exemplu de dialog între culturi*, p. 95-98;
- 713.Patapievici, Horia-Roman, *Dumitru Stăniloae și notele de subsol ale Filocaliei*, p. 103-104;
- 714.Dumitrescu, Sorin, *Dumitru Stăniloae și vorbirea directă despre Dumnezeu*, p. 105-108;
- 715.P.S. Ioachim Băcăuanul, *„Părintele Stăniloae – autorul unei teologii mărturisitoare”*, p. 109-112;
- 716.Ionașcu, Iuvenalie, *Reflexe ale teologiei Părintelui Dumitru Stăniloae în literatura teologică italiană*, p. 113-115;
- 717.Tulcan, Ioan, *Coordonate eclesiologice fundamentale în gândirea Părintelui Stăniloae*, p. 179-191;

- 718.P.F. Anastasie Yannoulatos, Arhiepiscopul Tiranei, *Contribuția ortodoxă la dezbaterile temelor majore ale lumii contemporane (considerații cu referire la gândirea Părintelui Dumitru Stăniloae)*, p. 195-206;
- 719.Î.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, *Teologia – știința mântuirii și a vieții veșnice, în gândirea Părintelui Stăniloae*, p. 257-264;
- 720.Vasiliadis, Petros, *Misiunea Bisericii și eshatologia. Cinstirea Părintelui Dumitru Stăniloae*, p. 307-318;
- 721.Marin, Mircea, *Gânduri despre Părintele Stăniloae*, p. 319;
- 722.Gabor, Adrian, *Aspecte din activitatea părintelui profesor dr. Dumitru Stăniloae la Institutul Teologic din București*, p. 377-398;
- 723.Buchiu, Ștefan, *Relația dintre cuvânt și taină în teologia Părintelui Stăniloae*, p. 535-554;
- 724.Gordon, Vasile, *Slujirea omiletică a Părintelui Stăniloae. Scurtă prezentare*, p. 591-603.
- 725.Breda, Nicu, *Elemente de teologia icoanei în opera părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Teologia” (Arad), VIII (2004), nr. 1-2, p. 71-82.
- 726.Stăniloae, Lidia, *Din comunicarea susținută la Congresul Internațional Dumitru Stăniloae, noiembrie 2003*, în „CC”, 11 (2004), nr. 131-132, p. 9.
- 727.Necula, Nicolae, *Filocalia*, în „CC”, 11 (2004), nr. 131-134, p. 6.
- 728.Costa de Beauregard, M. A., „Cred că părintele Stăniloae avea afecțiune pentru mine, iar eu nu am profitat suficient de el”, în „Calea Mântuirii”, 5(2004), nr. 7, p. 3.
- 729.Brichiuș, Alexandru, *Căutarea sensului în orizontul lumii post-moderne*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2004), nr. 157, p. 2.
- 730.Brichiuș, Alexandru, *Moarte și înviere în teologia Părintelui Stăniloae*, în „Argeșul Ortodox”, 3 (2004), nr. 162, p. 2.
- 731.Redacția, „Haide, Doamne...Hai... Hai să vorbim...”, în „Jurnalul național”, 05.04.2004.
- 732.Ionescu, Adrian N., *Har. Părintele Dumitru a fost cel mai mare teolog român al secolului trecut. „Haide Doamne... Hai... Hai să vorbim...”*, în „Jurnalul Național”, 12 (2004), nr. 33 13, p. 18.
- 733.Lehmann, Karl Cardinal, *Despre raportul dintre Teologie și Spiritualitate. O primă privire asupra operei teologice a lui Dumitru Stăniloae = Zum Verhältnis zwischen Theologie und Spiritualität Ein erster Blick auf das theologische Werk von Dumitru Stăniloae – Kleine Dankesrede nach der Promotion zum theologischen Ehrendoktorat durch die Orthodoxe Theologische Fakultät der Universität Iasi /Rumänien am 28. April 2004*, în „Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași, Serie nouă, tom. IX, Teologie, 2004; și în „Candela Moldovei”, 13 (2004), nr. 5.
- 734.Redacția, *Roumanie – le Centenaire de la naissance du Père Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, în „Service Orthodoxe de Presse”, nr. 284 (2004), p. 16.

- 735.Redacția, *Paris – Assemblée générale de la Métropole roumaine en Europe occidentale et meridionale*, în "Service Orthodoxe de Presse", nr. 285 (2004), p. 2-3.
- 736.Savu, Cornelia Maria, *Pagina web Dumitru Stăniloae a obținut Premiul național pentru conținut cultural Multimedia*, în „Curierul Național”, an 9, nr. 3987, 26.03.2004.
- 737.Clément, Olivier, *Le père Dumitru Stăniloae, un théologien qui ne cessa jamais de célébrer Dieu comme la source suprême de la bonté*, în "Service Orthodoxe de Presse", nr. 285 (2004), p. 16-17.
- 738.Berger, Kevin M., *An Integral Approach to Spirituality: The Orthodox Spirituality of Dumitru Stăniloae*, în „St. Vladimir's Theological Quarterly”, vol. 48 (2004), nr. 1, p. 125-148.
- 739.Untea, Ionuț, *Conceptul de intenționalitate în gândirea Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă Patriarhul Justinian”, V, 2005, p. 621-638.
- 740.Cristescu, Vasile, *Deschiderea omului față de lume și aproapele, ca expresie a deschiderii lui Dumnezeu în teologia răsăriteană și apuseană actuală*, în „O”, LVI (2005), nr. 3-4, p. 168-181.
- 741.Untea, Cristian, *Între comuniunea treimică și nimic – existențialism și personalism în gândirea Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Almanah Bisericesc”, Edit. Episcopiei Buzăului și Vrancei, 2006, p. 177-194.
- 742.Ionescu, Razvan, *La Vlădeni, de ziua Părintelui Stăniloae*, în „RL”, 18.11.2005.
- 743.Redacția, *Dumitru Stăniloae (1903 - 1993)*, în „RL”, 18.11.2005.
- 744.Moșoiu, Nicolae, *„Dumnezeu ne-a făcut pentru a-L cunoaște” – scurtă introducere la theognosia în gândirea Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, în „ST”, II (2006), nr. 4, p. 56-92.
- 745.Itu, Mircea, *Îndumnezeirea omului în viziunea lui Dumitru Stăniloae*, în „Lumină Lină” (Gracious Light), XI (2006), nr. 4, p. 15-23.
- 746.Henkel, Jürgen *Părintele Dumitru Stăniloae, celebrat la Mănăstirea Sâmbăta și la Sibiu*, în "Formula AS", XVI, 2006, nr. 728.
- 747.Armanca, Brîndușa, *Teologie românească de rang european*, în „Ziua”, nr. 3688, 29.07.2006.
- 748.Bădiliță, Cristian, *Dumitru Stăniloae cu cărțile pe masă*, în „Ziua”, nr. 4065, 20.10.2007.
- 749.Ciachir, Dan, *Defăimarea părintelui Stăniloae*, în „Ziua”, Nr. 3855, 14.02.2007.
- 750.Iuga, Nicolae, *Teologia lui Dumitru Stăniloae în contextul spiritualității europene contemporane*, în „Lumină Lină” (Gracious Light), XII (2007), nr. 2, p. 19-28.
- 751.Neacșu, V., *Îndumnezeirea din perspectiva constituției ființei umane și a relației acesteia cu cosmosul – viziunea teologică a Părintelui Stăniloae*, în „RT”, XVII (2007), nr. 2, p. 152-161.

ABREVIERI DE REFERINȚĂ

AATA	Anuarul Academiei Teologice "Andreiană"
AB	Altarul Banatului
BOR	Biserica Ortodoxă Română
CC	Chemarea Credinței
CPDS	Corespondeță Părintele Dumitru Stăniloae
GB	Glasul Bisericii
MA	Mitropolia Ardealului
MB	Mitropolia Banatului
MMS	Mitropolia Moldovei și Sucevei
M	Mitropolia Olteniei
O	Ortodoxia
RL	România Liberă
ROC	Romanian Orthodox Church (versiunea franceză: EOR)
RT	Revista Teologică
ST	Studii Teologice
TR	Telegraful Român
VOR	Vestitorul Ortodoxiei Românești

ANEXE

A. Teze de doctorat despre teologia Pr. Dumitru Stăniloae

1. Dr. Ronald G. ROBERTSON, *Contemporary Romanian Orthodox Ecclesiology. The Contribution of Dumitru Stăniloae and Younger Colleagues*, Excerpta ex disertatione ad Doctoratum, Roma, 1988, 358 p.
2. Pr. Prof. Univ. Dr. Konstantinos KARAISARIDIS, *He symbole tou P. Demetriou Stăniloae ste melete ton leitourgikon thematon*, Liknia, Atena, 1997, 365 p.
3. Dr. Maciej BIELAWSKI, *The Philokalic Vision of the World in the Theology of Dumitru Stăniloae*, Bydgoszcz, Wydawnictwo, 1997, 230 p. / *Părintele Dumitru Stăniloae – O viziune filocalică despre lume*, trad. Ioan Ică jr., Edit. Deisis, Sibiu, 1998, 348 p.
4. Dr. Nicolae-Viorel Z. MOȘOIU, *Dezvoltarea teologică în tradiție: Viziunea Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae. Sinteze moderne și contextul lor*, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, 1999, 297 p.
5. Dr. Sandu FRUNZĂ, *Experiența religioasă în gândirea lui Dumitru Stăniloae*, Universitatea "Babes-Bolyai", Cluj-Napoca, 2000, 244 p.
6. Dr. Robert PISULA, *L 'eternita di Dio verso un concetto teologica. Alcuni elementi della discussione teologica contemporanea (Michael Schmaus, Dumitru Stăniloae, Eberhard Jungel)*, Thesis ad Doctoratum in Sacra Theologia, Pontificium Athenaeum Sanctae Crucis Latinae, 1998, 356 p.
7. Conf. Univ. Dr. Silviu Eugen ROGOBETE, *Subject and Supreme Personal Reality in the Theological Thought of Fr. Dumitru Stăniloae. An Ontology of Love*, London Bible College, Associated Institution of Brunel University, Uxbridge, 1998, 328 p. / *O ontologie a iubirii. Subiect și Realitate Personală supremă în gândirea Părintelui Dumitru Stăniloae*, trad. Anca Dumitrașcu și Adrian Guiu, Edit. Polirom, Iași, 2001, 288 p.
8. Conf. Univ. Dr. Emil BARTOȘ, *Deification in Eastern Orthodox Theology. An Evaluation and Critique of Dumitru Stăniloae*, foreword by Kallistos Ware, Paternoster Press, Carlisle, Cumbria, U.K., 1999, 340 p.; ed. a II-a, 2002. / *Conceptul de îndumnezeire în teologia lui Dumitru Stăniloae*, Edit. Cartea Creștină, Oradea, 1999, 509 p.; ediția a II-a, 2002, 469 p.
9. Pr. Prof. Univ. Dr. Ștefan LUPU, *La Sinodalita e/o la Conciliarita espressione dell'unita e della cattolicita della Chiesa in Dumitru Stăniloae, (1903-1993)*, dissertatio ad Doctoratum in Facultate Theologiae Pontificiae Universitatis Gregoriana, Romae, 1999, 456 p.
10. Pr. Lect. Univ. Dr. Nicolae MOȘOIU, *Taina prezenței lui Dumnezeu în viața umană. Viziunea creatoare a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, Edit.

Paralela 45, Braşov, 2000, 328 p.

11. Dr. Daniel MUNTEANU, *Die Pneumatologien Jürgen Moltmann und Dumitru Stăniloae*, D. Th., Heidelberg, 2002.
12. Pr. Conf. Univ. Dr. Vasile CRISTESCU, *Die Anthropologie und ihre christologische Begündung bei Wolfhart Pannenberg und Dumitru Stăniloae* (Inauguraldissertation zur Erlangung des Doktorgrades des Theologischen Fakultät der Ruprecht Karls- Universität Heidelberg), Heidelberg, 2002, 352 p. / *Antropologia şi fundamentarea ei hristologică la Wolfhart Pannenberg şi Dumitru Stăniloae*, Edit. Tehnopres, Iaşi, 2004, 442 p.
13. Pr. Dr. Jürgen HENKEL, *Eros und Ethos. Mensch, gottesdienstliche Gemeinschaft und Nation als Adressaten theologischer Ethik bei Dumitru Stăniloae*, Lit Verlag, Münster - Hamburg - London, 2003, 344 p. / *Îndumnezeire şi etică a iubirii în „Spiritualitatea ortodoxă”. „Ascetica şi Mistica” Părintelui Dumitru Stăniloae*, trad. diac. Ioan I. Ică jr., Edit. Deisis, Sibiu, 2003, 440 p.
14. P.S. Episcop Dr. Ioachim GIOSANU, *La déification de l'homme d'après la pensée du père Dumitru Stăniloae*, Edit. Trinitas, Iaşi, 2003, 272 p.
15. Dr. Kevin M. BERGER, *Towards a Theological Gnoseology. The Synthesis of Fr. Dumitru Stăniloae* (A dissertation submitted to the Faculty of the Department of Theology School of Religious Studies of The Catholic University of America in partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy), The Catholic University of America, Washington D.C., 2003.
16. Pr. Dr. Rică BERBECE, *Contribuţii ale Părintelui Acad. Dumitru Stăniloae în misiunea ortodoxiei şi în ecumenism*, teză de doctorat susţinută la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii din Bucureşti, 2003, 378 p.
17. Lect. Univ. Dr. Dănuţ MĂNĂSTIREANU, *Un model perihoretic al Bisericii. Ecclesiologia trinitară a lui Dumitru Stăniloae*, Universitatea Brunel Londra, 2004.
18. Dr. Eugen MATEI, *The Practice of Community in Social Trinitarianism: A Theological Evaluation with Reference to Dumitru Stăniloae and Jürgen Moltmann*, Ph.D. Thesis, Fuller Theological Seminary, 2004.
19. Dr. Nicolae LEASEVICI, *Concepţia antropologică în opera Pr. Prof. Dr. Acad. Dumitru Stăniloae*, teză de doctorat susţinută la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii din Bucureşti, 2004, 347 p.
20. Pr. Lect. Univ. Dr. Gheorghe V. HOLBEA, *He theologia tou P. Demetriou Staniloae kai he schese tes me te synchronē anatolike hai dytike theologia* (teză de doctorat susţinută la Facultatea de Teologie a Universităţii "Aristoteles", Thesalonice, 2000), Ekdotikos Oikos Adelphon Kyriakide, Thessalonike, 2006, 480 p.
21. Pr.Dr. Florin ȚUSCANU, *Cunoaşterea apofatică la Dumitru Stăniloae*, teză

de doctorat susținută la Facultatea de Filosofie din Iași, 2006, 350 p. (coord. șt.: prof. univ.dr. Tudor Ghideanu).

22. Dr. Florin GRIGORESCU, *Personalități contemporane: Dumitru Stăniloae (1903-1993)*, Universitatea "Ștefan cel Mare", Suceava, 2008, 353 p.
23. Michael WEBER, *Omul duhovnicesc în concepția Părintelui Dumitru Stăniloae despre har*, teza susținută la Facultatea de Teologie Ortodoxă "Andrei Șaguna" din Sibiu, 2010 (coord. șt.: arhid. prof. univ.dr. Ioan Ică Jr.).

B. Lista cu doctori în teologie cărora Părintele Dumitru Stăniloae le-a fost coordonator științific al tezei de doctorat

1. IPS Mitropolit Antonie Plamadeala: *Biserica slujitoare în Sfânta Scriptură, Sfânta Tradiție și în teologia contemporană*, 16 decembrie 1972.
2. Pr. Prof. Dr. Dumitru Radu: *Caracterul ecclesiologic al Sfintelor Taine și problemele intercomuniunii*, 5 septembrie 1977.
3. Priest Aurel Grigoraș: *Dogma și cult privite interconfesional și problema intercomuniunii*, 24 ianuarie 1978.
4. Pr. Gheorghe Drăgulin: *Eclesiologia tratatelor areopagite și importanța ei pentru ecumenismul contemporan*, 23 iunie 1979.
5. Pr. Arhim. Chesarie Gheorghescu *Învățătura ortodoxă despre iconomia dumnezeiască și iconomia bisericească*, 30 iunie 1980.
6. IPS Mitropolit Daniel Ciobotea (Dan Ilie): *Teologie și spiritualitate creștină*, 31 octombrie 1980.
7. Mezey Lorand, Reformat Priest, Hungary: *Temeiuri dogmatice ale responsabilității creștine*, 7 noiembrie 1971.
8. Priest Mihăița Ioan: *Preoția Mântuitorului Hristos și Preoția Bisericească*, 8 iunie 1985.

C. Lista cu doctori în teologie cărora Părintele Dumitru Stăniloae le-a fost referent al tezei de doctorat:

1. Alexandru Augustin Bidian: *Revelația Divină după concepția protestantă contemporană*, 14 ianuarie 1971.
2. Pr. Prof. Ioan Bria: *Aspecte dogmatice ale unirii bisericilor creștine*, 18 Iunie 1968.
3. Pr. Prof. Constantin Galeriu: *Jertfa și răscumpărare*, 13 decembrie 1973.
4. Pr. Prof. Dumitru Popescu: *Eclesiologia romano-catolică după documentele celui de-al doilea Conciliu Vatican și ecourile în Teologia contemporană*, 5 February 1973.
5. Pr. Prof. Ioan Ică: *Mărturisirea de credință a lui Mitrofan Kritopoulos. Însemnătatea ei istorică, dogmatică și ecumenistă*, 3 aprilie 1974.

6. Pr. Prof. Ilie Moldovan: *Învățătura despre Sfântul Duh în Ortodoxie și preocupările ecumeniste contemporane*, 17 octombrie 1974.
7. Pr. Nicolae Maxim: *Concepții protestante mai noi despre Sfânta Scriptură*, 12 mai 1977.
8. Prof. Remus Rus: *Concepția despre om în marile religii*, 20 iunie 1978.

DESPRE AUTOR

Gheorghe F. ANGHELESCU

Cadru universitar, între anii 1992 și 2004, la Facultatea de Teologie a Universității din Craiova (unde ocupă în anul 2000 și postul de decan). Profesor universitar doctor din anul 2004 la Facultățile de Teologie din cadrul Universității „Valahia” din Târgoviște și, respectiv, din anul 2005 la cea din cadrul Universității „Ovidius” din Constanța unde funcționează și astăzi.

A fost profesor asociat la Facultatea de Filosofie a Universității din București, în perioada 1998–2000, și la Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan din Roman, în anul universitar 2005-2006. În acest răstimp, a susținut și susține cursuri de Istoria Filosofiei, Patristică, Filosofia Religiei, Antropologie Religioasă, Ecumenism și Relații Etnico-Religioase. A efectuat studii de documentare și cercetare doctorală în perioada 1994-1996 la Institutul Catolic din Paris și Universitatea Sorbonne-Paris IV. Este doctor în filosofie la Universitatea din București din anul 1996. Din anul 1999 este Președintele Fundației Ecumenice „Pro Axe Mundi”. A fost Ministru Secretar de Stat pentru Culte (în perioada 1997-1999). O parte importantă a studiilor sale de cercetare în domeniul teologic a fost dedicată vieții și operei Părintelui Dumitru Stăniloae, unele dintre acestea sub coordonarea directă a marelui teolog român, fiind una dintre persoanele cele mai apropiate acestuia în ultima perioadă a vieții. Este autorul primei bio-bibliografii a Părintelui Dumitru Stăniloae, lucrare rămasă de referință, în acest sens, până astăzi. Dintre lucrările scrise de Prof. Univ. Dr. Gheorghe F. Anghelescu destinate vieții și operei Părintelui Dumitru Stăniloae amintim:

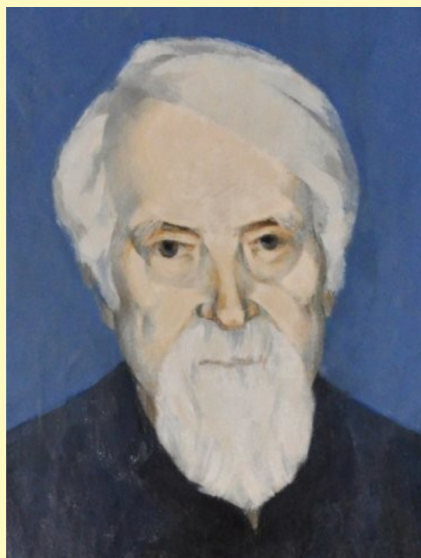
- *Problematica antropologică în opera Părintelui Dumitru Stăniloae*, în „Mitropolia Olteniei”, Craiova, nr. 4, 1991, p. 148-156.
- *Părintele Prof. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae - Doctor honoris causa al Universității din București. Prezentare și bibliografie completă*, în „Studii Teologice”, nr. 3-4, 1992, p. 139-172.
- *Persoană și comuniune. Prinos de cinstire Preotului Profesor Academician Dumitru Stăniloae. 1903-1993*, ediție îngrijită de Micea Păcurariu și Ioan I. Ică, în colaborare, Editura și Tiparnița Arhiepiscopiei Ortodoxe Sibiu, Sibiu, 1993, Capitolul „Bibliografie sistematică”, p. 16-67.
- *Bibliografia Părintelui Academician Profesor Dr. Dumitru Stăniloae. Alcătuită de Prof. Gheorghe F. Anghelescu*, cu prefață de P.F. Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și cu postfață de Pr. Prof. Dr. Dumitru

Gh. Popescu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993.

- *Biografia Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae*, în "Ortodoxia", Revista Patriarhiei Române, anul XLV, nr. 3-4, iulie-decembrie 1993, București, p. 198-200.
- *La Dimension eschatologique de l'anthropologie du Père Dumitru Stăniloae*, în "Analele Universității din Craiova", Editura Universitaria, seria teologie, anul I, nr. 1, 1996, p. 79-81.
- *O împlinire pentru teologia românească*, în "VOR", 8 (1996), nr.159-160, p. 6, prezentarea traducerii în limba germană de Hermann Pitters a lucrării lui Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I-III, EIB, București, 1978, respectiv, *Orthodoxe Dogmatik*, I-III, Benziger Verlag / Gutersloher Verlaghaus Gerd Mohn, Zurich / Koln, 1984 (I: 460 p.), 1990 (II: 308 p.), 1995 (III: 404 p.).
- *Părintele Dumitru Stăniloae - promotor și exeget al gândirii patristice. Introducere în biobibliografie*, Prefață de Î.P.S. Dr. Daniel Ciobotea, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Editura Trinitas, Iași, 1998.
- *Cuvânt de învățătură pentru generația viitoare sau cinci cuvinte duhovnicești pentru posteritate. Interviu cu Părintele Dumitru Stăniloae (interviu inedit)*, în "Almanah Bisericesc 2003", Arhiepiscopia Târgoviștei, 2003, Editor ASA MEDIA GRAFIC, p.92-98, în "Analele Universității din Craiova", Seria: Teologie, Anul VI, nr. 7 / 2001, Editura Universitaria, Craiova, p. 248-254 și în "Vestitorul Ortodoxiei", Periodic de informație bisericească și spiritualitate al Patriarhiei Române, Anul XV, Nr. 305-306, Ianuarie 2003, p. 5-6.
- *Dumitru Stăniloae (1903-1993). Teologie românească de dimensiune europeană*, ed. Dr. Laurențiu Streza, Dr. Jurgen Henkel, Dr. Gheorghe F. Anghelescu, Editura EAS & Schiller Verlag, Sibiu/Hermannstadt, 2007/2008, a se vedea contribuția personală cu Capitolul "Bio-bibliografia Părintelui Dumitru Stăniloae. Repere semnificative în spiritualitatea românească a secolului XX", p. 54-67.
- *Părintele Dumitru Stăniloae, un urmaș vrednic al patristicii clasice (bio-bibliografie)*, în colaborare cu Cristian Untea, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 2008.
- *Father Dumitru Stăniloae, A Worthy Disciple of the Classic Patristics (Bio-Bibliography)*, în colaborare cu Cristian Untea, traducere de Mihaela Cerasela Bănică Enache în colaborare cu Olivia Bălănescu, Cristian Untea și Ionuț Chircalan, Editura Enciclopedică, București, 2009.

- *Le Père Dumitru Stăniloae, Un digne successeur de la patristique classique (Biobibliographie)*, în colaborare cu Cristian Untea, traducere de Ștefania Viorica Rujan în colaborare cu Mihaela Cerasela Bănică Enache, Cristian Untea și Elena Chircalan, Editura Enciclopedică, București, 2009.
- *Vater Dumitru Stăniloae, Ein würdiger Nachfolger der klassischen Patristik (Bio-Bibliographie)*, în colaborare cu Cristian Untea, traducere de Picu Ocoleanu în colaborare cu Remus Marian, Estera Emanuela Anghelescu și Sorin Nicolae Budui, Editura Enciclopedică, București, 2009.
- *Ο πατέρας Δημήτριος Στανιλοάε – ένας άγιος διάδοχος της κλασικής πατερικής γραμματείας (Βίο-βιβλιογραφία)*, traducere de Cristina-Costena Rogobete, Editura Enciclopedică, București, 2011.
- *Святой отец Думитру Стэнилоае – достойный наследник класической патристики (Био-библиография)*, traducere de Georgeta Stoica-Marcu, Editura Enciclopedică, București, 2011.
- *Părintele Dumitru Stăniloae, un urmaș vrednic al patristicii clasice (bio-bibliografie)*, Editura Enciclopedică, București, 2013.
- *El Padre Dumitru Stăniloae, un digno discípulo de la patrística clásica (bio-bibliografía)*, traducere de Mihaela Șerban, Editorial Enciclopedică, București, 2013.
- *Padre Dumitru Stăniloae, un valoroso discepolo della Patristica classica (Bio-bibliografia)*, traducere de Nicoleta Presură-Călina în colaborare cu Andreea Neață și Ștefania Țiulescu, Editura Enciclopedică, București, 2013.
- *O Padre Dumitru Stăniloae, um discípulo digno da patrística clássica. (bio-bibliografia)*, traducere de Anca Milu-Vaidesegan, Crina Tudor și Mihaela-Cristina Staicu, Editura Enciclopedică, București, 2013.

Lucrarea se distribuie gratuit.

Domnul Gheorghe Anghelescu s-a angajat într-o muncă deosebit de grea prin voința de a alcătui o listă bibliografică completă a diferitelor feluri de lucrări mai mari și mai mici scrise de mine și despre mine, ca și o prezentare a vieții și a activității mele, atât cât a fost cu putință.

Apreciez această muncă nu pentru că ea constituie o formă de laudă a osteneților mele în domeniul scrisului teologic, ci pentru semnul de dragoste pe care mi-l dă cel ce s-a angajat în ea.

Autorul mi-a fost apropiat, cu o deosebită căldură sufletească și cu o consecvență neîntreruptă de la începutul studiilor sale, care au început cu istoria și filosofia și s-au terminat cu teologia.

Îi mulțumesc pentru această dragoste căreia îi dă o formă publică prin lucrarea de față.

Pr. D. Stăniloae
București, 25 Mai 1992

DESPRE AUTOR

Cadru universitar, între anii 1992 și 2004, la Facultatea de Teologie a Universității din Craiova (unde ocupă în anul 2000 și postul de decan). Profesor universitar doctor din anul 2004 la Facultățile de Teologie din cadrul Universității „Valahia” din Târgoviște și, respectiv, din anul 2005 la cea din cadrul Universității „Ovidius” din Constanța unde funcționează și astăzi.

A fost profesor asociat la Facultatea de Filosofie a Universității din București, în perioada 1998-2000, și la Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan din Roman, în anul universitar 2005-2006. În acest răstimp, a susținut și susține cursuri de Istoria Filosofiei, Patristică, Filosofia Religiei, Antropologie Religioasă, Ecumenism și Relații Etnico-Religioase. A efectuat studii de documentare și cercetare doctorală în perioada 1994-1996 la Institutul Catolic din Paris și Universitatea Sorbonne-Paris IV. Este doctor în filosofie la Universitatea din București din anul 1996. Din anul 1999 este Președintele Fundației Ecumenice „Pro Axe Mundi”. A fost Ministru Secretar de Stat pentru Culte (în perioada 1997-1999). O parte importantă a studiilor sale de cercetare în domeniul teologic a fost dedicată vieții și operei Părintelui Dumitru Stăniloae, unele dintre acestea sub coordonarea directă a marelui teolog român, fiind una dintre persoanele cele mai apropiate acestuia în ultima perioadă a vieții. Este autorul primei bio-bibliografii a Părintelui Dumitru Stăniloae, lucrare rămasă de referință, în acest sens, până astăzi.

Proiect editorial finanțat de

AFCM
ADMINISTRAȚIA FONDULUI CULTURAL NAȚIONAL

